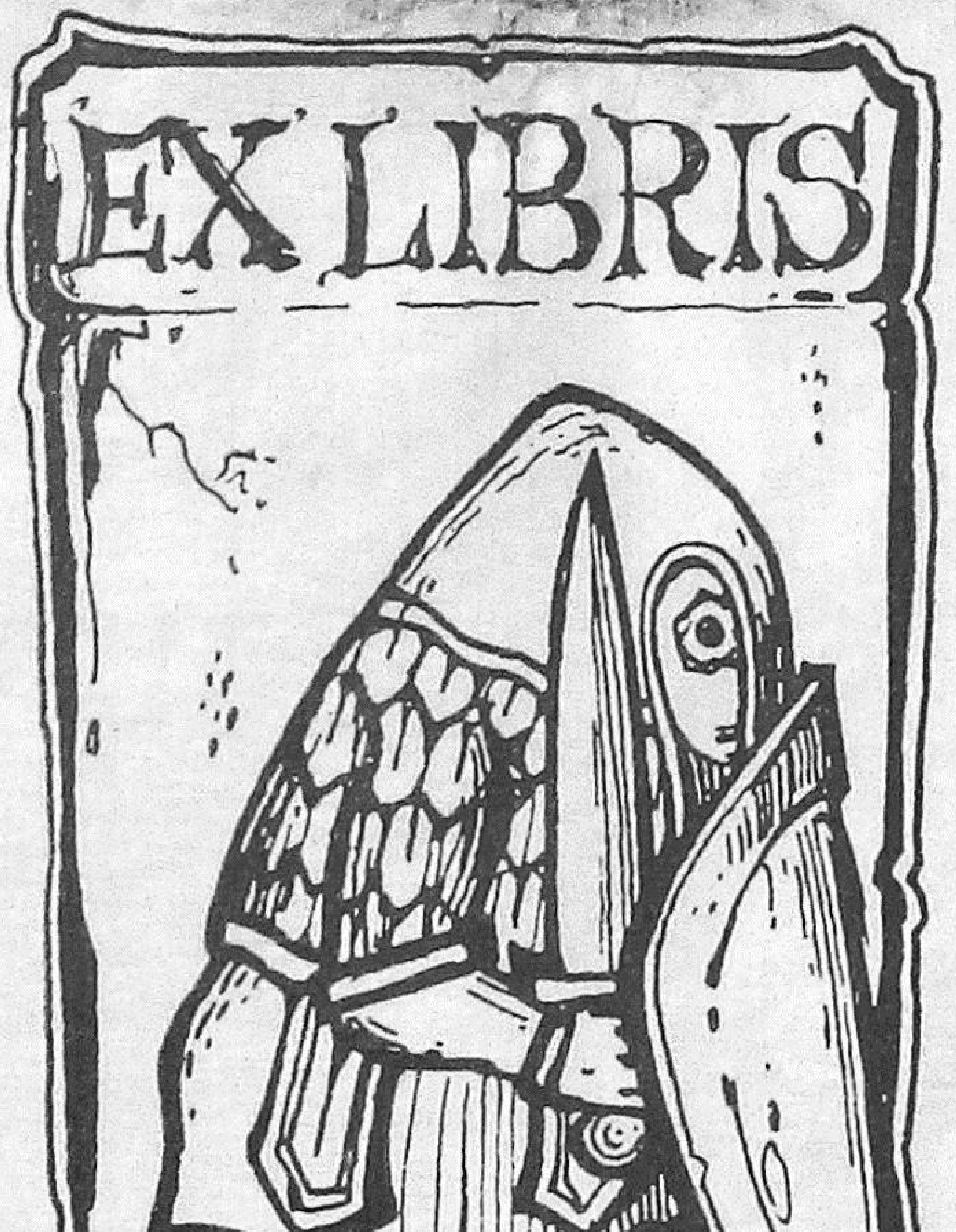
Libreria Antiquaria
Pregliasco
VIA ACCADEMIA ALBERTINA, 3/bis
Torino

Fondazione Diabete To
Museo del Diabete
Libri Antichi
12

B505

MUSEO DEL DIABETE
della Associazione
KAREN BRUNI BÖCHER
Via Beaumont 72 - Tel. 011/4477127
10138 TORINO

LEXICON
MEDICVM,
GRAECOLATINVM.
BARTHOLOMÆI
CASTELLI
MESSANENSIS STVDIO.
EX HIPPOCRATE, ET GALENO
DESVMPTVM.
ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΔΟΞΑ.

Cum Priuilegijs.

VENETIIS, MDCVII.

Apud Nicolaum Polum, & Franciſcum Bolzettam.

IOAN. THOMÆ
MINADOO V. C.
IN PATAVINO GYMNASIO
Practicæ Medicæ extraordinariæ
Profeſſori Primario.

Franciſcus Bolzetta Bibliopola S. P. D.

LIbrariam magnorũ virorum, ideſt tui ſimilium, Minadoe Clariſſime, laboribus niti, & ad ſtudioſorum pręcipuè commoda eſſe cõparatam ſemper exiſtimaui. Quare ſedulo, ex quo ad

tam animum appuli, dedi operam, vt his pro virili prodeſſem, illos, pro eo ac debebam, obſeruarem, & colerem. Et propenſæ quidem ad publica ſtudia iuuāda voluntatis meę teſtes habeo tam multos, vt appellare vnum poſſim orbem terrarū; obſeruantię autem in eos, quorum eximia eſt doctrinæ laus, paria documenta dare non licuit. Cauſſæ nec leues, neque obſcuræ ſunt; quæ tamen fecerunt, vt oblatam recens mihi ipſi ſatisfaciendi occaſionem auidè arriperem. Lexicon medicum denuò deſcribendum curaui, id quoniam eſt à viro doctiſsimo concinnatum, & prima continet medicinę elementa, ideſt verborum interpretationem, & à pleriſque huic arti ad-

dictis

dictis expeditæ, ſpero fore, vt pluri-
morum manibus teratur. Cupio
quidem certè, vt mea in te ſingula-
ris obſeruantia, ex admiratione orta
virtutis tuæ, ſit apud omnes meo ip
ſius præconio teſtatior, virtutem di
co: neque enim nobilitatem, cæte-
raque eiuſmodi bona pluris mihi,
quam tibi ipſi facięda putaui. Gen-
te enim clariſſima ortus, quæ flore-
re ante hos mille annos Syracuſis cę
pit, quęq́ue in Sicilia vna è quattuor
primarijs habita eſt, hodieq́ue Rho-
digij, Manfredoniæ, & Neapoli flo-
ret, quæ vrbs olim Ioannem Tho-
mam Minadoum Regium Conſi-
liarium, nunc Iulium Cæſarem eius
filium Regiæ Cameræ Præſidem
habet: tuo tamen ipſius niſu, quam

maiorum commẽdatione gloriam quærere maluiſti. Iacto igitur ſolido eius fundamento, Platonem, Pythagoram, alioſq; heroes imitatus, Thraciam, Syriam, & Palæſtinam ad ſolitudines vſque peragraſti, vt in patriam non opum, ſed variæ ſcientiæ diues remeares. Id quod ita es aſſequutus, vt certatim à ſummis Principibus, & clariſsimis vrbibus tua ſit opera expetita, & inſolitis ad eam diem honorariis cohoneſtata. A Sereniſſimo primum Gulielmo Mantuæ duce, tũ vero ab Vtino, Monte Aniano, Rhodigio patria tua, quæ tibi omnes vrbes Principem inter medicos locum tribuerunt. Hinc gradu ad Patauinum Gymnaſium facto, breui ſummam docendo, medendo,

dendo,

dendo, conſulendo tibi laudem paraſti. Docēdi rationi vberrimæ, ſubtili, perſpicuæ, magnus latinæ orationis nitor, atque actio comitatur. Viuam vocem referunt ſcripta, non ea tantum, quæ de arte medendi ſunt, verum etiam, quibus geſta inter Perſas, ac Turcas bella condidiſti, quæ tam grata omnibus acciderunt, vt Italicè tertium impreſſa, latinè etiam verſa legantur. His artibus es aſſequutus, vt te Academiæ, & Reges, etiam tranſalpini nobis denuo eripere, contra ſtudioſi retinere conentur, non inuitum, ſed ingentia præmia ſolidæ gloriæ, & operæ Veneto Senatui pręſtitę poſthabentem. Accedit humanitas, dignus tua gente ſplendor, & alia ſexcenta,

quæ animos tibi omnium deuinciunt. Meum præcipuè, cuius tibi, gentibusq; omnibus diuturno monimento aperiendi oblatam, vt dicere cęperam, occaſionem auidè arripui. Tu pro eo, quanti virtutem ipſam facis, hunc quoque eius fructum boni conſules; meamq́ue in te obſeruantiam à te ipſo ortam, vt filiolam amabis. quod vt facias, te etiam atque etiam rogo. Vale.

Patauii Kal. Septemb. CIↃ IↃC VII.

AVTOR LECTORI
Medicæ rei ſtudioſo.

NIHIL arduum, aut laborioſum vnquam exiſtimaui, quod è re tua foret, ſtudioſe Lector, cum nihil mihi iucundius à primæua ætate viſum fuerit, quàm cæteris prodeſſe; non enim nobis ſolis naſcimur, ſed poſteris, iuxta illud, Homo homini Deus; Cùm igitur experimento comprobauerim, eos qui rem medicam ſectantur, non tàm ſapientiæ, quàm lucri ſtudio, cum primum humanio-

res literas ſuperarint, vixq; è primis Grammaticæ rudimentis emerſerint, in altum Philoſophiæ, & Medicinæ pelagus, ſe ipſos ſponte inſinuare, ignoratis vtriuſque ſcientiæ vocibus, quæ prima elementa cenſentur; & cæco ductore, in vaſtiſſimum ſcientiarum campum, & inextricabilem labyrinthum, citra Ariadnæ filum, (quo remeare poſſent) ingredi, Græcaſq; literas, vnde omnis ſcientiæ, tum præſertim medicæ rei cognitio, & rerum, & vocum proprietas ortum duxerat, à primo certe limine inſalutatas deſerere; quo fit vt neceſſe illis ſit, in reliquo medicinæ curriculo, cæcutire; Propterea tantæ temporis calamitati conſulens, nullique meo labori parcens, annis ſuperioribus id oneris aſſumpſi, vt ſcholares meæ fidei, & doctrinæ commiſſos, primum medicinæ elementa, rudimenta, principia, & voces edocerem, tum demum ad ſupremum eiuſdem facultatis apicem virtute connixos deducerem,

rem, ut hinc & medicarum vocum, & uniuerſæ artis cognitio illis facile pateret, nec eſſet quod in re exigua, ac vocum ſignificatione illis immorandum eſſet, ſed vltro ad altiora, eiuſdem facultatis axiomata, cognitis vocibus, poſſint aſſurgere, quamuis Græcarum literarum eſſent prorſus ignari. Nec ignoro, id laboris à Doctiſſimo Manardo, Ioanne Gorræa, cæteriſque aſſumptum fuiſſe; ab illo tamen intempeſta morte intermedia, inexpletum; ab hoc completum quidem, ſed literis Græcis ſcatens, non omnibus, aditum adapertum derelictum, niſi Græci idiomatis peritiſſimis, qui non niſi paucisſimi reperiuntur, intelligo. Neuter adhuc ex Galeni Hippocratiſque autoritatibus (vt mei inſtituti eſt) vocum ſignificationē hauſtam, adduxit, ſed ſua ſponte vt quiſque interpretatur, intellexit. Nec in eorum ego ſum genere, qui ne olus quidem in foro empturi ſunt citra definitionem, nec alicuius vocis ſi-

gnificationem

gnificationem admittunt, quin illius eſſentiam, quidditatiua (vt vocant) definitione perſcrutati fuerint; Mihi ſolum ſatis ſuperq́ue fuit, etymon, & vocis cuiuſq́ue ſignificatum ex Hippocrate, vel Galeno deſumptum, ſuccinto ſermone explicare, vt ij qui acutius vocis intelligentiam introſpicere voluerint, ex ijſdem autoribus, ad quos Lectorem remittimus, eam facile conſequantur. Monitum adhuc te cupio Lector, (ne quid in hoc opuſculo deſiderari exiſtimes) me hic ſimplicium, & ſponte naſcentium è terra corporum, ſignificationem non allaturum, cum eorum omnium, ab exercitatiſsimo Matthiolo, iuxta ſingularum nationum voces ſingulares, quæ in vſu apud eas ſunt, in ſuo de Simplicibus volumine maximo, nomina recenſita, & declarata fuerint Quin & forte inuidiæ ſtimulis actus, ad hoc opus elaborãdum deductus ſum, cum ſuarum propriarum vocum, & terminorum, (quos logici vocant)

ſignifi-

ſignificationes, ſuo quæque ſcientia Lexicon profiteatur, vt hinc Lexicon Iuris, hinc Lexicon Theologicum, in vtraque facultate celebratiſsima habeantur; æqua igitur ratione, & Lexicon Medicum inſtitui fas erat, ne tanto bono, ars medica ſpoliaretur. Noſtro igitur labore, in tuam gratiam ſuſcepto, ſtudioſe Lector, vtere. Vale.

I N.

IN CASTELLIANVM.
LEXICON.

N. Antonini Coloſsi Carmen.

DEdalus haud tantum fert nominis, implicuiße;
Stamine quàm cæcas explicuiſſe domos.
Non laus Aeætæ ſeruaſſe penatibus aurum
Phryxeum; Aeſonide ſed retuliße datur.
Atlas Heſperidum vigili pomaria clauſit
Angue, ſed Alcides aurea mala tulit.
Ille quidem ſummo me iudice dignus honore eſt;
Qui, quid habent vſus optima quæque, docet.
Scilicet inuentum primus qui cuderit aurum:
Murice qui tinxit vellera purpureo:
Quique in Erythæo proiectis littore baccis,
Inſtituit torques excoluiſſe nurus.
Quantum igitur laudis diues CASTELLE, mereris.
Qui tot primus opes, tot bona prima doces.
Non etenim herbarum, & lapidum, quod munus, & vſus,
Sed quæ verborum eſt vis, ratioque doces.
Dædaleos nexus filo, ambageſque reſoluis,
Auratos villos, aurea poma refers.
Dædalus, Alcides, tibi cedant, cedat Iaſon:
Te magis his etenim laus diuturna manet.

Ad Lectorem.

Tranſtulit in Zanclem veteres CASTELLVS Athænat,
Lector habes Phrygiam hic Pergamon, atq; Rhodon.

A N.

ANNIBALIS BVFALI
Art. Med. Doct. ad Lectorem Carmen.

Quæ Galenus habet, quacunque vocabula magnus
Continet Hippocrates, & bene noſse iuuat.
Nomina morborum, ſymptomata, multaque lucem
Quæ præſtant medicis non ſine fruge libris.
Hæc tibi CASTELLI ingenium, doctusque libellus
Edocet, & cuiuis commoda multa parit.
Cui ſtudioſa cohors pro tanto munere grates.
Reddat, ut impreßis nobiliora paret.

MVTII FERRARA
Art. Med. Doct. Epigramma.

Hippocrati debet, debet Medicina Galeno,
Vni CASTELLO debet at illa magis.
Nam veluti Alcidem ducentia fila ſequutum
Fama eſt ambiguas, iſſe, rediſse vias.
Sic dubia is Veterum, perplexaque dogmata ſeruans,
Explicat hæc, claris nominibusque refert.
Cæcas ambages, labyrinthos arte reſoluit,
Et verum ex vero verius ipſe legit,
Quantum quiſque potens medica re, debeat iſti,
Si noſset, meritum proſequeretur opus.
Continuo edocuit, dignatus Apollinis artes
Altior humana mente, honor unde ſibi eſt.

Gli

C O P I A.

GLi Eccellentiſſimi Sig. Capi dell'Eccelſo Conſ. di X. infraſcritti hauuta fede dalli Signori Riformatori del Studio di Padoa per relation delli doi à queſto deputati, cioè del Reuer. Padre Inquiſitor, & del Circ. & fedeliſſimo Secretario del Senato Zuane Marauegia con giuramento, che nel libro intitolato Lexicon Medicum Græcolatinum, Bartholomæi Caſtelli Meſſanenſis, non ſi troua coſa contraria alle leggi, & è degno di ſtampa, concedono licentia, che poſſi eſſer ſtāpato in queſta Città. Datum die 28. Iulij 1607.

D. Iſepo Moroſini
D. Marco Triuiſan } Capi dell'Ill. Conſ. di X.
D. Vicenzo Dandolo

Illuſtr. Conſiliij X. Secretarius
Bartolomæus Cominus.

1607. à 31. Luglio. Reg. in lib. à car. 173.

Anton. Laured. Coad.

LEXICON MEDICVM,

HIPPOCRATIS, GALENI, ET AVICENNÆ:

Authore

BARTHOLOMAEO CASTELLO THEOLOGO, PHILOSOPHO, & Medico Meſſanenſi.

A

ABAPTISTA, *terebella eſt, qua in fracturis capitis, quæ vſque ad Cerebri membranā peruenerunt, quando id quod contuſum eſt, excidi debet, vtimur, Cui terebellæ, ne dum Medici eam audacius tractantes duram membranam quæ oſſi ſubſternitur, violent, ſupra eius acutam cuſpidem, circulum quendam, ſiue labrum, ſiue ſupercilium, parum extans efformant, quē ab argumento abaptiſtam uocant, 6.meth.c.6.*

Abarticulatio, idem eſt, quod dearticulatio, ideſt ea naturalis oſsium coniunctio, quæ euidētem motum habet, ſicut coarticulatio, eſt ea naturalis oſsium commiſsio, quæ exiguum & obſcurum aliquando, aliquando nullum motum præſefert, 2.de artic.8.

Abdomen, ſunt duo muſculi recti, & carnoſi, qui à pectore, ad ipſa pubis oſſa perueniunt, qui ſibi cohęrent, coaleſcuntque, & q conflatũ ex ipſis eſt, Græci Epigaſtrion, i. abdomen nominarunt, 6. meth. 4. c. q & Hypogaſtrion vocant, 6. de vſu par. c. 4. eſtq; commune omnium viſcerum operimentum, 1. de ſemine, cap. 15. quod abdomen his tribus partibus conſtat, hypochundrijs, locis ad vmbilicum attinentibus, & imo ventre, 2. aphor. 35.

Abductiones, quæ & abruptiones, apagmata, & apoclaſmata dicuntur, fracturæ ſunt, quæ propè articulũ, per totam oſsiũ craſsitudinem fiunt, ita vt à ſe plurimũ diſtent, quas recentiores paulatim factas fracturas nuncupant, co. 3. in lib. Hipp. de his quæ in medicatiua fiunt, 31.

Ablatio totũ illud tempus, paroxiſmi febrilis eſt, quod poſt ſtatũ eſt, qualicunq; natura præditum, ſiue id ad integritatẽ veniat, ſiue non, quod & remiſſio, interuallum, declinatio, & ſubmiſsio dici ſolet, lib. de morb. tempor. c. 6.

Abluentia, & abſtergentia medicamenta ſunt, quæ ſuccum mordicationem facientem, leniendo euacuant, 1. de ſimpl. med. fac. cap. 37. & lib. 2. cap. 14.

Abolitionem pulſus vocamus, cũ eleuatis, & mox applicatis digitis inuenimus in ſingulis applicationib. motũ deficientem, longe .n. abeſt pulſus abolitio, à pulſu deficiente, illa .n. eſt velut defectus, vt ſenſus quidem indicat totius functionis, hic dimidiatæ amiſsio, 2. de cauſ. pulſ. c. 3.

Abortus eſt imperfecta fętuum emiſsio, vtcumq; facta fuerit, quam Hipp. nunc ambloſin, nunc perditionem, nunc apophthoram vocat, & medicamenta id pręſtantia amblotica, ideſt abortiua, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Abraſa ſunt, quæ apoſyrmata Græci vocant, ſuntque

vlcera quæ mollem & ſuſpenſam habent cuticulam, 1. de compoſ. med. per gen. cap. 12.

Abraſio inteſtinorum, eſt vlceratio partium, quæ in ſuperficie inteſtinorum conſtat, qua earundem partium elici ramenta ſolent, 3. de ratione uict. in morb. acut. 33.

Abruptio, vide Abductio.

Abſcedentia corpora, ſiue quæ abſceſſerũt, uocat Hipp. omnia quę cum corpus ſecundum naturam ſeſe habet, vel unita aliquibus alijs partib. ſunt uel eas attingunt, cũ prę ter naturã affectum eſt unionẽ vel contactum non amplius ſeruant. Expanſa autẽ vocat quę plurimo interuallo inter ſe diſtãt, id quod duobus modis fit, vel in toto, vel in labris tantum, 2. de his quæ in medic. fiunt, 25. vide apoſtaſis.

Abſceßio apud Hippoc. id eſt, quod ego ſoleo continuitatis ſolutionẽ appellare, & membra quę ita affecta ſunt, abſcedentia vocat, tametſi vna quædam ſpecies huius generis ſit, quam propriè abſceßionem & abſceſſum, ideſt, apoſtaſin & apoſtema nuncupant, lib. de his quæ in medic. fiunt in argumento operis.

Abſceſſus, tumor eſt pręter naturã ſuppuratus, non cõſueto & bono pure, ſed in corruptionẽ quandam aliã tendente, lib. de tumor. c. 3. aliquando Hipp. non eos ſolos abſceſſus uocat, qui per effluxionem fiunt, ſed etiã cum alius tranſit morbus in alium, com. 2. in 1. de morb. vulga. 21. Abſceſſus eſt corporum ex phlegmone in pus transmutatio, lib. finit. med. fol. 97. Abſceſſus etiam appellat Hipp. qui excretione noxiorum humorum ſunt facti, ne dum qui decubitu, com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sinus.

Abſciſio quæ & Apocope dicitur, ſiue morbus ex abſciſſione, eſt qui citra declinationem ſoluitur, & termi-

natur, vel propter ægrotantium imbecillitatem, vel propter morborum fortitudinem, tandem cum morbus ſupra vires exiſtit, quòd mortalium morborum eſt proprium, de totius morb. tempor. cap. 1. & 5.

Abſtergentia, vide Abluentia.

Abuacuatio, euacuatio eſt, aut corpori plus æquo plethorico cõueniens, quę hypercriſis ſeu ſuperuacuatio dici ſolet, aut q̃ per patientẽ particulã fit. In arte parua, c. 95.

Acamatos media eſt omniũ ſimpliciter membrorũ figura, quaſi ſine fatigatione dixeris, 2. de motu muſcu. c. 1.

Acantha eſt ſpina ſeu ſpinæ apex, quem natura in ſpondylis dorſi eſt machinata, ex medijs partibus poſtremis, quæ eſſet velut vallum quoddam ante ſpinam totam oppoſitum, quod prius ipſum contunderetur, ac comminueretur, modisq; omnibus afficeretur, quam ad vllum ſpondylum noxa perueniret, 12. de vſu par. cap. 15.

Acceſsio eſt deterius tempus totius circuitus, quod eſt à primo inſultu morbi, vſque ad tempus conſiſtendi, ſiue per tertium, ſiue per quartũ, ſiue quotidie fiat, 1. aph. 12. quæ & paroxiſmus dicitur.

Accidens aliquando paſsionem ſignificat, ideſt, ipſam operationis læſionem, de different. morb. cap. 7. quæ conſtitutionem vnde actio naſcitur, neceſſariò ſequuntur, ſanis quidem nobis accidentia, ægrotantibus ſymptomata dicunt, 1. meth. c. 9. Non accidentia verò vocant recentiores Medici ea quæ non exiſtunt, vt dolore vacare, & huiuſmodi, com. 1. prognoſt. 27.

Accommodatum in corpore dicitur, id quod quando vnicuique rei ſeruatur, iuſtè quod ſeſe habet ac diſponitur, 1. de fractur. 2.

Acerbum

Acerbum id omne dicitur, quod linguæ noſtræ admotum, valde deſiccat, contrahit, & in multam profunditatem vſque, illam exaſperat, ſicut pyra ſylueſtria immatura, ab auſteris ſola intentione duntaxat, diuerſum, 1. de ſimplic. med. fac. cap. 37.

Acetabulum, eſt illud cauũ oſſis extremi quod capita alterius oßis altius excipit, quod & Cotyle dicitur, lib. de oſſib. in proœmio, Acetabula adhuc ſunt, vaſorum & venarũ quę ad matrices perueniunt orificia, quæ & Cotylidones dicuntur, quibus fœtus matrici alligatur, per quæ velut per truncos quoſdã fœtus ex matrice trahit ſpiritũ & ſanguinem, 15. de vſu par. cap. 5. non ſecus ac Polypi acetabulis quicquid attigerint; corpora enim vaſorum ſunt polyporum acetabulis per quam ſimilia, vt nomine etiam non alio appellentur, lib. de Semin. cap. 7. per quæ etiam vaſa ſingulis quibuſque menſibus excrementitius ſanguis in vuluam deriuatur, ibidem; quamuis nonnulli homines vuluam acetabulis carere dicant, lib. de vuluæ diſſect. cap. 10. plerunque profundos ſinus, magnis ſupercilijs circundatos, tum Hippoc. tum alij, acetabula nuncupare conſueuerunt, 1. de articu. 21.

Acetabulares vuluæ eminẽtiæ, ſunt tumores vaſorum vteri, quos prægnationis tempore adnatos habet, quales etiam recto inteſtino eſſe in hęmorrhoidibus ſolent, lib. de vuluæ diſſect. cap. 10.

Achineſia eſt media quies, quæ inter ſyſtolem & diaſtolem pulſus, intercedit, 1. de differ. pulſ. cap. 7.

Achlys eſt circa totum nigrum oculi à ſuperficiaria vlceratione cicatricula tenuißima, aeri caliginoſo aßimilis, lib. Introd. cap. 5.

Achωres ſunt manantia vlcera cutis capitis, tenuiſſimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus glutinoſa effluit ſanies; huic morbo affinis eſt Fauus, ſeu Cerion, in quo foramina ſunt, quam in illis maiora, melleum humorem continentia, lib. de remed. parat. facil. cap. 5. lib. de tumorib. cap. 15. 1. de comp. med. loc. cap. 8. quę vulgus vocat Tigna, Arabes ſahafati.

Achrous, i. decolores homines, 4. de ratione vict. 115.

Aciam vocat Hippocr. filum per foramen acus traiectum, quo vel partes corporis diſsectas inter ſe committere, vel caput faſciæ ſubiectis partibus, aſſuere conſueuimus; Nodum verò vinctionem, quæ ex faſcijs inter ſe connexis fit, com. 2. in lib. de his quæ in medic. fiunt 7.

Acida bilis, quid ſit exemplo oſtendit Galenus, vinum quidem dulce (inquit) quod nondũ ab vuis ſit expreſſum feruens & alteraſcens ex eo quem in ſe habet, calore, intelligimus, ex cuius mutatione duo proueniunt excrementa, alterũ leuius magisq́; aereum, quod florem, alterum grauius, ac magis terreũ, quod fæcem vocant, horũ alteri flauam bilem, alteri nigram aſsimilamus, quando non eandem habent hi ſucci ſpeciem, cum animans naturæ opera regitur, qualem cum præter naturam ſe habet, ſæpe exhibent, quippe flaua quæ eſt, efficitur vitellina, ita enim nominant, quoniã ouorum vitellis tum colore, tùm craſsitudine ſit aſsimilis, nigra verò longè malignior, ea quoq; q̃ ſimilis ei, q̃ naturalis eſt, redditur: nomẽ tali ſucco nullũ eſt inſitum, niſi quod aliqui vel radẽtem eum, vel acidum appellarunt, quoniam acris in morem aceti fit, & corpus animalis radit, & terram ſi ſupra eam ſit effuſus, quandamq́; cum bullis, veluti fermentationẽ ebullitionemq́; excitat,

excitat, vbi aduentitia putredo nigro illi ſucco naturaliter ſe habenti acceßit; plerique autem id quod è tali ſucco naturaliter ſe habet, quod & infra deÿcitur, & ſæpe ſupra fluitat, atrum vocant ſuccum, non atram bilem, quod verò ex vſtione quapiam in acidam migrauit qualitatem, id atram nuncupant bilem, 2.de natu.facult.c.9.

Acida pituita eſt quę omnino cruda eſt, omnimoda autem cruditas intelligenda eſt, quæ in ea cōcoctione incidit quæ in venis agitur; non autem in ea quæ prima eſt quæque in ventriculo perficitur, 2.de natur. facult. c.9.

Acinoſa tunica oculi, vide Rhagois tunica.

Acinus, vide Staphyle.

Acmaſtica febris eſt quę continuo creſcendo procedit, vt Epacmaſtica quæ decreſcendo, Homotena verò q̄ ſimilem ſeruando calorē ad finem vſq; terminatur, 9.meth.4.

Acmem, i.maximam exercitationis & motuū intentionem Græci vocant, 2.de ſanit.tuenda, c.2. ſic etiā ætatem integram, & ſummum corporis robur ſignificat, inde translata eſt vox tum ad alia omnia, tum ad morbos, ſic enim medici tertiū totius morbi tempus appellant, in quo ſummū habet vigorem, 1.aph.13. quam mediam ætatem Leonicenus vocat eodem aph. Conſtitutam, alÿ conſtantem, alÿ ſubſiſtentem, quæ media eſt inter ſenes & iuuenes, 1.de ſanit.tuenda, c.2. & 6.de ſanit.tuen.cap.6.

Acopa medicamenta, quæ copon.i. laßitudinē ex multo vehementiq; motu corporib. vel toti, vel particulis obortā tollunt, appellamus, cęterū poſtea à medicis in vſu fuit, etſi non ad laßitudines medicamen ab ipſis ſit cōpoſitum, ſed vel ad dolorē diuturnum in alto corporis latentem, vel motū diſſicilem, vel ſenſum ſtupidū, vel particulę duritiē,

vel tenſionẽ, vel tumorem ſcirrhoſum, appellare ſimiliter Acopa, modo humidã conſiſtentiam Acopis ſimilem habeant, 7. de compoſ. med. per gen. c. 11. etiã ſi gratia vehementer calefaciẽdi aſſumantur, 7. de cõpoſ. med. local. c. 1.

Acor eſt ructus quidam acidus ex præſentia ciborum corruptorum in ventriculo, 5. de vſu part. c. 4.

Acordius homo, ideſt, ſecors quod apud eos duntaxat intelligas qui principatum animę in corde ſtatuunt, 3. de placit. Hippocr. & Plat. cap. 4.

Acoſmia, vide Ataxia.

Acriſiæ vocabulum ab Hippoc. dupliciter uſurpatur, uel cum omnino iudicium nullum futurum ſit, aut prauum, com. 2. in 1. de morb. vulg. 46.

Acrochordon uerrucarum genus dolens, eſtq; exortus orbicularis, anguſtam obtinens baſim lib. introd. fol. 97. quam uocat penſilem uerrucam, 2. meth. 2.

Acromion ea eſt compactio, qua os ſcapulę à ſpina tenue inchoatum, paulatimq; plenius effectum, ad Acromij locum peruenit, ibiq; iugulo connectitur. Alij præter hæc ambo quę cõiunguntur tertiũ os eſſe inquiunt, quod in hominibus ſolum deprehenditur, idque Cataclida & Acromion appellant, lib. de oſſibus, cap. 14. quod etiam ſummum humerum uocat, 13. de uſu part. cap. 10.

Actiones Priſci omnes actiuos motus nominant, ſicuti omnes motus qui naturaliter ſe habent, niſi actiui ſint pathemata, ideſt paſſiones Græci uocant, 2. meth. cap. 3.

Actu aliquid tale eſſe, ex aduerſo eſt ei quod eſt facultate, uel potentia, 1. de ſimpl. med. facult. c. 9. at quod energia ſiue actu calidorũ, frigidorum, humidorum, ſiccorum, unumquodque tale eſſe dicitur, uel quod ſummam habet

eiuſ-

eiuſmodi qualitatem, uel uincit in eo id genus qualitatum aliqua, uel ꝙ ad cognati generis mediocre aliquid, uel ꝙ ad unum quodlibet à nobis eſt collatum, 3. de temp. c. 5.

Acuta exercitatio eſt cuius celeres motus ſunt, 5. de ſanit. tuen. cap. 3.

Acutus morbus eſt qui ob ſui magnitudinem, & caſuum uehementiam ad ſummum uigorem celeriter properat, 2. aphor. 23.

Acutus ſimpliciter morbus eſt, qui intra quartũdecimum diem integrè iudicatur; Acutus uerò ex decidentia uſque ad quadrageſimum terminatur, 2. aph. 23. Per acutus uerò morbus qui ad ſeptimum uſque diem extenditur, qui longius procedit ſimpliciter acutus. Exactè peracutus, eſt qui quartũ diem attingit, non exactè qui ſeptimum; Exactè acutus qui decimumquartum, non exactè qui uigeſimum, quod autem ex delapſu acutum ad quadrageſimum, 2. de dieb. decret. c. 12. quem acutum ex delapſu, ſiue ex decidentia uocat Hippoc. acutum adauctũ, & acutum ex conuerſione, 3. progn. 10. & 1. progn. 25. acutas etiam ſimpliciter uocat eas febres, quę maxima ex parte continuę ſunt, 2. de criſ. 12.

Acutus ex decidentia, uide Acutus ſimpliciter.

Acutus adauctus, uide Acutus ſimpliciter.

Acutus ex conuerſione, uide Acutus ſimpliciter.

Acuta febris, uide Acutus ſimpliciter.

Adedentes, i. phagedenę, lib. de aer. aq. & loc. cap. 2. uide Phagedenæ.

Aden, i. glandula, conuolutio quædam eſt ſicca, & carnoſa, uel carnoſa conglomeratio, lib. finit. medic. fol. 97. eundem adenem corpus carniforme uocat, quod utique

uelut

velut cuneus quidam, vaſorum diuiſionibus incubans ful-
cimentum ipſis tutum ſuggerit, ut à nullo uiolento caſu afficiantur, 4. de uſu par. cap. 20. quem adenem Thymum uocat, 6. de uſu part. cap. 4. adhuc & adenam, ſeu glandulas uocat carnoſas partes raras, & ſpongioſas, quæ in alis, inguine, & collo ſunt, 13. meth. cap. 5.

Adeps, qui & axungia dicitur, differt à pinguedine, quod ille craſſior ſit, animantibusq; totam naturam terroſiorem habentibus prouenit, uelut humidiorib. pinguedo; At tu ſi uoles oleoſam & pinguẽ in animalib. ſubſtantiã omnẽ, adipem appellato, ut pleriq; medici, ſed & pinguedinem appellare totũ hoc genus licet, 11. de ſimp. med. fac.

Adiapneuſtia, i. impedita perſpiratio, 11. meth. 10.

Adiunctio, uide Appoſitio.

Adiutorij os, id eſt, os humeri, quod maximũ omnium eſt, femore excepto, lib. de oſſib. cap. 16.

Adnata tunica, quæ & agnata, uide Rhagois.

Adſtringens, uide Attrahens.

Aegilops, ſiue Anchilops, Arabibus algaras, abſceſſus quidam eſt ad angulum oculi qui naribus propior eſt, pus continens quod erumpens aut os exedit aut ad angulum, uel uſque ad nares deſtillat, lib. qui introd. dicitur, cap. 15. & 5. de compoſ. medic. loc. cap. 2. & lib. de remed. paratu facil. cap. 12. quod ulcus ſi neglectum fuerit in fiſtulam deſinit, lib. de oculis, cap. 9.

Aequalis ad pondus temperatura eſt in omnibus animalibus, & ſtirpib. ea quæ ex pari elementorũ commixtorũ ſpectatur mole, non quæ tum animalis, tum ſtirpis naturæ conuenit, conuenit enim alijs ut humidum ſicco, & frigidũ calido præponderet, ſicq; æqualis temperatura ad

iuſtitiã eſt, non quæ pondere, & menſura, ſed quę eo quod pro dignitate conuenit, æqualitatem, explorat; animalia enim, & ſtirpes, optimam, mediamq; habere in ſuo genere temperiẽ dicemus, non utiq; abſoluto ſermone, cũ paritas exacta contrariorũ in ijs non ſit, ſed cum ea mediocritas, quæ ad poteſtatem refertur, his adſit, 5. de temp. cap. 6.

Aequalis inæqualitas dicitur, non in pulſibus modo, ſed alijs prope omnib. quæ priſtinã naturam immutantia ſiue magnitudine, ſiue qualitate æqualia, uel inæqualia, capiunt incrementa, nam quatenus æqualitatem commutant, uocentur inęqualia, ſed quatenus ęquam ſemper mutationem aſſequuntur ęqualiter dicantur mutari, ſed quę ut priſtino conſtant ſtatu, nec accipiunt parẽ mutationem, hæc ſemel inæqualia uocantur, 1. de differ. pulſ. cap. 11.

Aequalis morbus eſt, qui æquales habet motus, cum non ut inæquales morbi aliquot diebus uehemẽtiores fuerint, poſtea ſine aliqua ſignificatione torpuerunt, deinde rurſus adaucti continuitatem acceperunt, ſed perpetuò ſibi conſtant; quo argumento ab Hippoc. dictum eſt continuorum morborum & æqualium acutiem non poſſe ultra diem decimumquartum protendi, 2. aphor. 23.

Aequalis pulſus eſt, cũ omnes ictus æqualẽ inter ſe ſeruant proportionẽ, ita ut ſecundus reſpõdeat primo, & tertius ſecũdo, è cõtra dicitur inæqualis, 1. de diff. pulſ. c. 10.

Aequiuoca ſunt quæ non ſunt unius generis, quæcũq; enim nomina unam ſpeciem in multis ſingularibus ſignificant, uniuocè de ipſis dicuntur, quę uerò de multis diuerſis ſpecie ea æquiuocè nuncupantur, & res quæ ipſis ſubijciuntur, ab ipſiſq; ſignificantur æquiuoca ſunt, comm. 3. in lib. de his quæ in medic. fiunt 24.

Aëroſis quaſi Aeratio, uel ſanguinis attenuatio, uel inhalitum ſolutio, eſt cuſtodia uel conſeruatio, uel reſtauratio ſpiritus deperditi ex reſpiratione & tranſpiratione, & qui ex ſanguine attollitur, uapore, 11. metho. 3.

Aeruginoſa bilis, quæ ærugini ſimilatur, uide Bilis pallida.

Aethiologica ſiue pathologica medicinę pars eſt in qua ea quæ preter naturã ſunt inquirimus, morborum cauſas, accidentium concurſus, affectuum ſtatum, lib. introd. c. 7.

Affectio ſanguiflua eſt, in qua uehementer multum ſanguinis profunditur, com. 2. in 6. de morb. uulg. 14.

Affectus præcordialis, uide Affectus flatuoſus.

Affectus melancholicus, uide Affectus flatuoſus.

Affectus grauis dicitur, aut propter pręcellentiã partis, aut pp affectus magnitudinẽ, aut propter ipſius cacoethiã, 4. meth. c. 6. ſpectatur autẽ affectus magnitudo tripliciter ex lęſæ actionis pręſtãtia, ex propria affectus eſſẽtia, & ex facultate q̃ læſum corpus gubernat, 7. metho. c. 12.

Affectus flatuoſus præcordialis & melancholicus eſt, quo ijs qui inclinante ętate plurima Venere utuntur, inflatur, & tumeſcit uenter, com. 3. in 6. de morb. uulg. 12.

Affectus implicatus eſt, in quo multę ſunt affectę partes, nam poteſt idẽ homo non ſolum laborare ex thorace, ſed etiam ex pulmone, ex capite, ex imo uentre, & ex iecinore, com. 2. in 3. de morb. uulg in argum

Affectus qui & ſcheſis dicitur eſt dubia & non certa, aut firma corporis diſpoſitio, is uerò qui firmus & certus eſt, & quaſi habitus Exis dicitur, 8. metho. cap. 3.

Affectus quos Græci pathemata uocant paſſiones omnes ſunt quæ in corporibus noſtris fiunt præter naturam, com.

com.2.in 1.de morb.uulg.2 ʒ. affectus uerò ſiue affectionis uocabulum ab afficiendo dictum, de multis effertur rebus, ſed nunc receſſus in ſtatum præter naturam ſignificatur qualeſcumque ſij fuerint affectus ſiue affectiones, lib. de cur. rat. per ſang. miſſionem, cap. 3.

Affectus puerilis, uide Comitialis morbus.

Affuſio quæ Græcè parenchyma nutrimenti dicitur, lib. introd. cap. 9. uide Parenchyma.

Agathon ſignificat apud Hippoc. idem quod idoneum, certum, ſtabilem, uerum, & perpetuum, ut auctor eſt Gal. com. 1. in lib. de fract. idem uerò teſtatum reliquit in com. lib. 2. de articulis, Agathon apud ueteres id omne dici ſolere quod in ſuo genere primum eſt.

Ageraſia, i. inſeneſcentia, lib. de marcore, cap. 2.

Agglutinatio, uide Proſtheſis.

Agitatio, uide Vibratio.

Agnata tunica, ſiue adnata, uide Ophthalmia.

Agnęa, uide Fatuitas.

Agonia eſt inæqualis motus ex timore & ira compoſitus, timore intro & ad principium tum ſanguinem, tum ſpiritum unà cum refrigeratione eorum quę in ſummo corpore ſunt abducente, & contrahente, ira uerò foras agente, & fundente calorem, 2. de ſympt. cau. cap. 5.

Agreſtis lichene, ideſt, impetigo, 6. de compoſ. medic. per genera, cap. 2. uide Impetigo.

Agrypnia, ideſt uigilia, 2. meth. 2.

Apathia, perpetua paſſibilitas, lib. art. med. c. 8.

Alæ narium ſunt tenuia chartilagineaque corpuſcula utrique uaſis lateri à parte inferiori adnata, lib. de oſſibus, cap. 4. quæ etiam pinnulas uocant, lib. introd. c. 10.

uocant adhuc & pinnas, 2.de loc.affect. cap. ſecundo.

Alæ aurium, uide Aures; uide etiam lib. Introd.c.10.

Alaria oſſa, uide Sphenois.

Ala quid ſit hinc patet, brachium appellatur, quod inter duas iuncturas humeri, & cubiti intercedit, totius brachij pars, ſuperhumeralis uerò, idest ἐπωμὶς, ſuperior humeri pars quæ ad collum uergit, nam humerus totum id, quod in dearticulatione hac apparet, uocatur, nã quod non apparet à posteriori parte eſt os ſcapulę, ab inferiore eſt id quod dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, quę ala nuncupatur, 1. de artic.4.

Alba uitiligo, uide Leuce, & Vitiliginum.

Albam pituitam conſueuere medici, quandam aquę inter cutem ſpeciem, leucophlegmatiam, ideſt, albam pituitam nominare, uel quod ſit etiam aliqua pituita liuida, uel quod ſibi quidem ratione ſit ſemper alba, ſed propter mixtionem quorundam aliorum humorum, uerum mutet colorem, 7.aph.29.

Albaras, uide Aegilops.

Albugineus oculi humor, ſimilis albumini oui, oppoſita parte uitrei humoris exterius, ante cryſtallinum poſitus, non concretus, ut alij humores, ſed liquidus, in foramine tunicę uueę collocatus, ſuperfluitas eſt cryſtallini humoris, ad ipſum defendendum ſua humiditate, lib. de anat.uiuor. uide Hyaloides, & Cryſtallinus.

Albugo cicatrix eſt craſſa, & profunda, ulceri inducta, lib. finit.med. non quacunque corporis parte, ſed ſolum in Iride oculi, lib. Introd.cap.17.

Albula, uocant aquas aluminoſas, 8.meth.2.

Alexipharmaca medicamenta ſunt, quæ deleteria, ideſt,

ideſt, lęthalia uenena, intus aßumpta euacuant, 5. de ſimpli. med. fac. cap. 18. & 1. de ſemin. cap. 16.

Alexiteria medicamenta ſunt, quę uenenatarũ beſtiarum ictus, aut uenena ſanant, 5. de ſimpl. med fac. cap. 18.

Albacab eſt illud ligamentum, quod ad muſculũ non extenditur, ſed continuatur inter duo extrema oſſium, aut inter alia duo membra, annectendo unum alteri, firmiter ab oſſe natum, lib. de anat. uiu.

Alica ex genere tritici eſt, 1. de alimen. fac. c. 6.

Alienam caliditatem uocat Ariſtoteles, externã non inſitam, neque natiuam in quocũq; rerum genere, nã hæc coquere apta eſt, extrema autem corrumpere, quod eſt putrefacere, 2. de differ. febr. cap. 9.

Allantoides, uide Chorion.

Alopecia, capillorum defluuium eſt, propter uitiatos humores, ſic appellata, quod uulpibus frequenter accidit, 1. de comp. med. loc. cap. 2. qua locus affectus apparet colore prorſus exangui. de remed. par. facult. cap. 6. quam etiam areas uocant, 2. meth. cap. 2.

Alphi, ideſt, uitiligines, ex humorum uitioſitate, quę in cute ſunt, quemadmodum etiam de Lepra planum eſt, oriuntur, lib. de humor. com. 3. uide Vitiliginum.

Alteratio eſt alimenti concoctio, uſque quo in ſimilitudinem partis quę nutritur, tranſmutatur, 8. de compoſ. med. loc. cap. 6.

Alteratrix, uide Attractrix.

Altus pulſus, uide Pulſus latus.

Alueoli, uide Pathnia.

Aluus liquida appellatur, in qua liquida deijciuntur, com. 2. in 1. prorrh. 3.

Amara

Amara bilis, ea & pallida, & flaua dicitur, 2. de differ. feb. cap. 1. uide Bilis pallida, & Picra.

Amauroſis eſt totius in oculo lucis impedimentum, acutis morbis accidens quę eſt imbecillis facultatis animalis ſignum, com. 2. in 1. prorrhet. 11. 20.

Ambas, uide Ambonæ.

Amblotica medicamenta, uide Abortus.

Amblyopia eſt uiſus hebetudo, in qua oculi nec phlegmone tenentur, nec influxu torquentur, nec ulcerati ſunt, nec aliud quiduis mali perpeſſi, 5. de ſimpl. med. fac. c. 23.

Ambonę ſunt margines, ſiue labra, ſiue ſupercilia cotylarũ, & cauitatũ, 2. de uſu p. c. 17. quas quidam maſculino, quidam fœminino, ambas appellant, 1. de artic. 10.

Ambuſta ſunt, quæ igne uel ardenti aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, 9. de ſimplic. medic. facult. quę etiam ambuſtiones uocantur, 11. de ſimplic. med. fac. conſtat autem ſiquis in aqua feruenti uſtus fuerit, hunc etiam affectum Pyricauton, i. ambuſtum igne, nominari, 1. de comp. med. per gen. cap. 4.

Amentia, uide Anęa.

Ametria eſt à iuſta temperie receſſus, 2. metho. c. 4.

Amniculum, uide Chorion.

Ammata, faſcias Gręci uocant, quibus uenter, pectus, coſtę, lumbiq; alligantur, 3. de ſanit. tuen. c. 2.

Amnium, vide Chorion.

Amolynta, ideſt, non inquinantia medicamenta, ſimilia his quæ propriè epithemata dicuntur, 7. de comp. med. per gen. cap. 11.

Amphibleſtroide ſeu retiformis, ideſt, uerrucalis tunica, quę à cerebro ad oculos profecta, uitreum, & criſtal-

limum

lynum humorem ambit. cuius tunicę figura in latum diffuſi, atque expanſi nerui verriculo ſimilis apparet, de placit.cap.5.uocant ipſum non nulli propriè tunicam retiformen, quod figura quidem reti ſit ſimilis, cæterum nullo pacto eſt tunica, neque colore, neq; ſubſtantia, ſed ſi exemptum ipſum repoſueris, in unum aceruum conijciens, tibi plane uidebere uidere Cerebri portionem quandam exemptam, 10.de uſup.cap.2.uide Choroide.

Amphimerina febris eſt quæ ſingulis diebus accenditur, atq; intermiſſione finitur, idem enim eſt ac quotidiana ſimpliciter, nulla alia ſermoni adiectione facta, eam uerò quę intermiſſionem non habet, non Cathemerinam, ut quidã, ſed quotidianã cõtinuã, uoco, 2.de differ.feb.c.7.

Amphiſmela, eſt inſtrumenti genus, quo anatomici ſecant corpora, 6.de anatom.adm.cap.10.

Amuleta medicamenta quę Græci Periatta uocant, ſic appellantur, quod de collo ſuſpendantur aut alicui corporis parti alligentur, lib. de remed.par.fac.cap.1.quę qualitatis familiaritate attrahunt, ideſt, totius eſſentiæ ſimilitudine, 5 de ſimplic. cap.17.

Amygdalæ, uide Pariſthmia.

Amylum, ex tritico cibus, 1.de alim.fac.cap.8.

Anabatica, uide Continua, & Epacmaſtica.

Anabroſis quæ & Diabroſis dicitur, eſt ſolutio continuitatis in oſſe, vel in vaſe aliquo ex eroſione. 5.loc.aff. 5.vide Diabroſis.

Anacollemata medicamenta ſunt reſtringentia fluxiones oculorum, de remed.par.fac.c.10. quę fronti, & temporibus imponuntur, 11. de ſimplic.med.fac.

Anadiploſis, eſt acceſſionũ reduplicatio li.de Typis.c.4.

Anadoſis, eſt nutrimenti per uenas tranſitus, quod idem eſt ac digeſtio, ſeu diſtributio, differens à Diadoſi, quod ſit translatio, traditio, vel porrectio in ſingula ſimplicium, & inuiſibilium neruorum, & arteriarum, nutrimento à lateribus illorum uaſorum attracto, & tranſlato, 2. de nat. fac. 6.

Anœa, ſiue amentia, eſt ratiocinatricis functionis ueluti paralyſis, lib. de ſympt. differ. cap. 3.

Analeptice eſt renutritoria refectoriaque vocata, victus ratio, 7. meth. 6. inde analepſis, id eſt reſumptio, lib. de marcore, cap. 9.

Analogiſmus, eſt comparatio, & perceptio cauſarum iuuantium per ſimilitudines, ad Thraſib. cap. 11. ſiue Analogiſmus eſt ratio, quæ ab euidenti auſpicatur, rei obſcuræ faciens cognitionem, 1. prognoſt. 6.

Anaplerotica medicamenta ſunt, quæ cicatrices craſſant, quæque alta vulnera complent, & lympidant, lib. de Dynamid.

Anaſarca, quæ, & Cataſarca, Hypoſarcidium, & Epiſarcidium dicitur, Hydropis ſpecies eſt, in qua humidi ſubſtantia tenuis copia, in tota inferiore thoracis regione aceruatur, habituſq; totus pituitæ plenus redditur, 4. de rat. vict. 111. diciturque anaſarca, quod per carnem ille humor fluat. lib. finit.

Anaſtoechioſis, quaſi reelementationem dixeris, eſt colliquatio ſeu reſolutio, ſeu diſſolutio, aliquando totius corporis, aliquando ſuccorum, qui in uenis ſunt, duntaxat, quod autem ex ea colliquatione prouenit, aliàs ad uentrē confluit, aliàs ad vrinas, aliàs ad ſudores pellitur. 3. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Ana-

Anaſtomatica, ideſt, aperientia medicamenta, quęcunque vaſorum oſcula aperire apta ſunt, extergendo, incidendo, obſtructiones tollendo, & diuidendo: differuntque à rarefacientibus, quæ cutis tantum meatus reſerant. 5. de ſimpl. med. fac. cap. 14.

Anaſtomoſis, vide Oſculorum apertio.

Anataſis, vide Catataſis.

Anatome eſt humani corporis, abditarumque eius partium diſſectio, & ſpeculatio, lib. finit. med.

Anatrypſin, ideſt, refrictionem veteres Græci ſolent appellare, non eam frictionem, quæ ab inferiori parte ſurſum ducitur, ſicut compoſitio videtur ſignificare, ſed abſolute omnem quomodocunque factam. Nos autem Trypſim frictionem, ſeu fricationem vocamus, com. 3. lib. de his quæ in medic. 25.

Anchylops, vide Aegilops.

Anchoratis proceſſus, vide Ancyroides.

Anchyle, vide Ancyle.

Ancon, eſt gibbi cubitus, vel gibberi medium cui innitimur, diciturque Ancon, alterum maius oſſium cubiti, quod & Olecranon vocat Hippoc. 2. de uſu par. cap. 2. vide Brachium.

Ancos, ſiue Galianconas, eos uocat Hippoc. quib. cum augerentur eorum corpora, ex luxatione brachij in alã, os brachij breuius euaſit, 3. de artic. 88.

Ancyle ſeu poplites ſunt partes retrorſum poſt genua ſpectantes, lib. Introd. cap. 10. vnde ancylas, ſiue ancyllas vocat difficilis artuum motus, & ligationem neruorum, & articulorum contractiones, 7. de comp. med. per gen. c. 6. uide Poples.

Ancyroides, proceſſus acutus exiguusq; eſt in interiori parte oſsis ceruicis ſcapulæ, qui cum anchoræ, vel Coruini roſtri ſimilitudinem referat, Ancyroides, à non nullis, Coracoides ab alijs nuncupatur, quandoquidem extrema eius pars vti Corniculæ roſtrum exterius inclinat, lib. de oſsib. cap. 14. quem etiam Anchoralem, & Cornicularem nominant, 1. de artic. 2.

Aneuriſma eſt affectio, qua os in arteria fit, vulnerata ea cum ad cicatricem peruenerit, quæ ei adiacet cuti, manente verò arteriæ vlcere, ea neque conglutinata, neq; ad cicatricem ſimul perducta, neque à carne obſtructa; quo fit ut arteria ſanguinem iaculetur, qui contineri non poteſt, lib. de tumor. cap. 11.

Angina ſiue Synanche, eſt phlegmone alijs extra collum, vt partes tumeſcant, alijs intra tonſillas, vt ſimul partes quoque afficiantur reſpirationis, & ęgra ſpiratio ſequatur, lib. finit. vel breuius eſt abſceſsus ad uenas iugulares ſiue à glutinoſa, frigidaq; fluxione, quam pituitoſã vocant, ſiue à calida & acri, quam picrocholam bilioſamque appellaueris, quæ, & Cynanche dicitur, 4. de rat. vict. 30. Tandem Hippo. omnes affectus gutturi accidentes, ſi ſpirationem quoquo modo reddant deteriorem Synãchen vocat, alijs paracynanche, alijs paraſynanche dicitur, 4. loc. aff. 3.

Angor eſt natiui caloris cordis contractio, ad quam ſequitur eiuſdem Cordis dolor, & palpitatio, & triſtitia, peſſimumque eſt ſignum ſi in principio acutarum febriũ aduenerit, lib. de humor. com. 1. 4. de differ. pulſ. cap. 3. & com. 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Anguli oculi ſunt interiores oculi termini, vbi palpebræ

bræ coaleſcunt alter iuxta naſum, iuxta tempora alter, hic paruus, ille magnus dicitur, vterque aũt Canthus, dicitur, ideſt, angulus, lib. Introd. cap. 10. dicuntur & Hirquæ oculorum, lib. de uenæ ſect. contra Eraſiſtratum, cap. 6.

Anguſtus pulſus, vide pulſus latus.

Anheloſi ſunt qui denſum ſpiritum habent, & ſimul thoracem multum diſtendunt, quod contingit in affectionibus, multa inſpiratione indigentibus, vt à curſu, aut vehementi exercitatione, & ardentibus febribus, 3. de diffic. reſpir. cap. 11. nec etiam anhelationes aſthmata uocat, 8. de ſimpl. Clarius autem inquit, qui citra febrem denſe reſpirant, qualiter faciunt, qui velociter cucurrerunt, ab acceſſione hac medicis Græcis Aſthmatici, Latinis anheloſi appellantur; eoſdem etiam ab alia acceſsione, orthopnoicos vocant, quod thoracis corpus rectum habere coguntur ob timorem ſuffocationis, quin, & ſtratum circa ſupernas partes, ad quas thorax reclinatur, ſibi ipſis erectius faciunt, ne dormientes ſtrangulentur, 7. de compoſ. medic. loc. capit. 6. & 3. aphor. 26. & com. 2. in 3. de morb. vulg. 4.

Anima (apud Galenum) aut temperamentum actiuarum qualitatum eſt, aut ab ipſarum, temperamento alteratur, 3. loc. aff. 7. & com. 5. in 6. de morb. vulg. 5. vide calor natiuus.

Animalis motus eſt, qui animantium corporibus cum ſana ſunt arbitrio, voluntate, ac impetu neruorum, muſculorumque miniſterio fit, quem medici voluntariam actionem, ſiue animalem appellare ſolent, lib. de trem. palp. cap. 2.

Animalis uirtus eſt, quę ex Cerebro originem ducit,

quæque ex motuum uoluntariorum imbecillitate deprẽhenditur, ut uirtus, quam ex corde prodeuntem agnoſcimus, quam vitalem nuncupamus, ex pulſuum debilitate, atque ex hepate oritur ac naturalis dicitur, ex ſanguineis egeſtionibus ab initio aquoſis, atque tenuibus, poſtmodũ verò craſſis ad modum fęcis, 1. ad Glauc. 14.

Annotatio, quam Epiſemaſiã uocant, eſt acceſsionis principium, 2. aph. 1. dicitur etiam annotatio, ſiue ſignificatio, ſiue ſimioſis, morborum dignotio ex ſimilium ac diſſimilium conſideratione, ante alia artis opera, 1. de his quæ in medic. fiunt 1.

Annotatio incompreſſa quę hecticarum febrium proprium eſt indicium, eſt cum pulſus maior ſtatim, ac uelocior à cibo efficitur, ſine aliquo horrore, dormitatione, pigritia, frigefactione extremorum, inæqualitate pulſus, aut frigiditatis, aut caliditatis, 1. de differ. feb. c. 9. vide Febris ſignificatio.

Annotina medicamenta ſunt, quæ ad ſedandos dolores ſenſum ſtupefaciendo parantur. 12. meth. 1.

Anodyna, ideſt, Sopientia medicamenta, 12. meth. 1. eadem anodyna dicuntur, ideſt, indolentia quoniam dolores ſedant, non tamen diſpoſitiones penitus ſanant, ſed uim ſentiendi obtorpeſcere faciunt, 2. ad Glauc. 6. ſed rectius anodyna dolorem ſedantia ſunt, ſed facultas anodyna aliare uera eſt, alia tantum dicitur, tanquam ſi quiſpiam hominem mortuum dicat anodynon, quia dolore vacet, cæterum uera anodyna facultas eſt eorum quę primo ordine calefaciunt, ſi vtiq; in eſſentia tenui contineantur, at facultas eorum quæ dicuntur anodyna, ſed non ſunt, frigidorum eſt, quę abſoluto utentia frigore partem obſtupefaciunt,

ciunt, vnde, & Narcotica, ideſt, ſtupefacientia dicuntur, 5. de ſimpl. med. facult. cap. 9.

Anomæomeres membrum eſt, quod ex diſsimilib. partibus eſt conflatum. 7. meth. 6.

Anorexia, i. inappetentia idem ſignificat quod Apoſitia, i. abſtinentia à cibo, 4 aphor. 17. vide Apoſitia.

Antecedens, vide Antegreſſa.

Antegreſſa cauſa quę & procatarchon dicitur eſt quæ extra corpus poſita quicquam in corpore alterat, quæ & procatartica anticipans, & antecedens dicitur, quod eas quæ in corpore diſpoſitiones ſunt antegrediatur, 5. de cauſ. pulſ. cap. 1. quaſcunque diſpoſitiones, uel motus in ipſo animali præter naturam, morborum præcedentes cauſas nominant, quæ ucrò extrinſecus aduenіunt, & alterant corpus, atque naturam vehementer tranſmutant, præincipientes appellant. in lib. de cauſ. morb. cap. 2. eadem primitiua, & initiatrix dicitur, 6. de loc. affect. 4. eadē prophaſis & occaſio dicitur co. 3. in 1. de morb. vul. 19.

Antheridę, ideſt, floridæ appellatę compoſitiones, 5. de comp. med. loc.

Antiadæ, ſunt glandulę quæ ſibi ex aduerſo in oris termino vtrinque iacent, cum exfluxione in tumorem attolluntur, 3. de cauſ. ſympt. cap. 4.

Anticardion, ſic dicitur cauum illud quod ſub pectore eſt carneum molleque ad os uentris, uocatur etiā ſphage, Rufus verò cauitatem eam pectoris eſt ad clauiculas, tradit ab Homero dici Leucaricon, à medicis verò Anticardion & ſphagen.

Anticipans morbus eſt, qui cum diuerſis oris ſemper accedat, & remittat, preuenit quidem continuò citiuſque

horas perſoluit, vnde anticipans dicitur, ſiue prolepticus qui verò tardat hyſtericus ſiue poſterius ueniens nuncu patur, lib. de Typis, cap. 3.

Anticipans, vide antegreſſa.

Anticnemion, vide Gaſtrocnemion, & Sura & Tibia.

Antichir eſt magnus digitus manus, qui & pollex & promanus dicitur, lib. de muſcul. diſſect. cap. 22.

Antidixis, & endixis, ſunt contradictiones indicationum, & indicationes, quæ ſunt auxiliorum inuentiones, 9. meth. cap. 7. uide Endixis.

Antidotus, medicamentum eſt, quod non extrinſecus impoſitum, ſed intus aſſumptum malas corporis affectiones ſanat. 1. de antidotis, cap. 1. mos eſt iunioribus medicis, antidotos appellare, non modo quæ aduerſus mortifera medicamenta quæq; ad morſus ictuſque uenenoſos exhibent, ſed etiam quæ contra malas corporis affectiones, præſertimque diutinas valent ex aliquo vlſcere, aut abſceſſu conſurgentes, 2. de antid. cap. 6.

Antiſpaſis, ideſt, ad contrarium reuulſio, auertitur .n. ſanguis, atq; ad alia mẽbra conuertitur, tũ ad proxima deriuatus, tũ ad contraria reuulſus, illud Parocheteuſi. hoc Antiſpaſin Græci vocãt, 5. meth. ca. 3. vide reuulſio.

Antiſpatichon, ideſt, auxilium in diuerſa reuellens, 13. meth. 11.

Anthrax. i. carbo, ſeu vlcus eſcaroſum, cui adiungitur multum partium circunſtantium inflamen 6. aph. 45.

Antitaſis eſt, cum quæ diſſident oſſa ad hoc ut è directo admoueantur, prius retrorſum trahuntur, hæc ad oppoſitum tractio Antitatis dicitur, 6. meth. 5.

Anulus eſt recti inteſtini oriſiciũ per ſedem prodiens,

quo

quo excretionem cum lubet retinemus, ſic dictus à figura, ab officio verò ſtrictor dicitur, lib. Introd. cap. 10.

Anus ſeu uetula, vide vmbilicus, dicitur etiam anus inferior corporis pars, qua excrementa redduntur, 3. de vſu part.

Apagma medicorum appellatio propria eſt, quoties oſſis finis qua parte maximè cum alio commictatur, abruptus aſt, 6. meth. 5. vide abductiones.

Apanthiſmos eſt ſubtiliſſima linea, quæ ægrè uideri poteſt, quaſi tu exoleſcentem lineolam diceres, cui ſimillimę ſunt venarum quædam propagines filorum araneæ, aut capillorum modo anguſtę, & extenſæ quæ uenę capillares dicuntur, lib. de diſſect. venarum, & arter. cap. 8.

Aparachyton uinum, i. originale cui marina aqua non eſt admixta, 4. de compoſ. medic. per genera, cap. 7.

Apechema, diremptio eſt oſſis ſuperficiaria, uel etiam profunda in partibus ictui oppoſitis, lib. finit. medic.

Apepſia, ideſt cruditas, 2. meth. 2. vide Concoctio.

Apepta phymata ſolitus eſt Hipp. nominare cruda tubera, ſeu tumores præter naturam neruoſa corpora uertebris ipſis, atque ſpinali medullæ inſita extendentes, 4. de loc. aff. cap. 3.

Aperientia, vide Anaſtomatica.

Aperiſtaror, ideſt cauum vlcus apertum, 2. de comp. medic. per gen. cap. 1.

Aphonia, ideſt, vocis carentia quæ ægris ſolet accidere læſis duntaxat iјs quæ uoci efformandę ſubſeruiunt inſtrumentis, uel etiam iјs quæ reſpirationi deputauit natura, uel ob recentem quandam exolutionem, & afflictionem uirtutis. 4. de ratione uict. 23.

Aphoriſmus

Aphoriſmus eſt oratio, quæ omnes rei proprietates breuiſſimis uerbis circunſcribit, 1. apho.1.quin & aphoriſmos difinitiones appellat, 3.de his quæ in medicatiua, 32.

Aphthæ ſunt ulcera puerorum, ſummam oris partem occupantia, ob mollitiem maximè facta inſtrumentorū, quæ neque tactum neque qualitatem lactis ſuſtinent, quod non paruam in ſe ſeroſam contineat partem, 3.aphor.24. ex quo habent aliquid igneæ caliditatis, vel ad huc quòd infans lac non probè concoxerit, 6.de compoſ. medic. loc. cap.4. & com.3.in 3.de morb.vulg.12.

Apices matricis ſunt proceſſus quidam mamillares utrinque ad latera matricis ad ilia inclinantes, à Græcis cornua matricis appellantur, per quæ cornua ſemen à proprijs teſticulis vulun attrahit, ut uirile per collum, lib.de conſect. vuluæ, & 2.de ſemi.

Apios, cibus eſt omnis qualitatis quæ ſenſu deprehēdi poteſt, expers, qui neque adſtrictionem, neq; acrimoniam, aut aliam inſignem facultatem obtinet, qualis inter humidas ſubſtantias, eſt aqua, 1.aliment. facult.8.

Apnœa, ideſt, ablata ſpiratio, 2.rat. uict. 43.

Apoclaſmata, vide Abductiones.

Apocope, vide Abſciſſio.

Apocruſtica, ideſt, reprimētia & repellentia medicamenta, quæ adſtringendi uim obtinent, 11.meth.15.

Apodacrytica, ideſt, delacrimatiua, & repercuſſoria lacrimarum, 4.de comp.med.loc.cap.5.

Apolepſis, vide interceptiones venarum.

Apomeli, mellis decoctum intelligo, quod nos conficimus, aceto cum melle commiſto, tantiſper tamen ſimul

decocto quoad utrorumque qualitates inter ſe uniantur, & aceti uis retundatur, 3. fract. 49.

Aponeuroſis, ſunt tendones quos maſculi generant, qui ad arctuum fines pertinent, 3. aliment. facul. 5. dicuntur autem aponeuroſis quaſi deneruationes, & neruea musculorum tenuitates, 1. de anat. adm. cap. 5. quoniam muſculi in eos deſinunt, 1. de motu muſc. cap. 1. uide Neruus, Tendones, Deneruationes.

Apophlegmatiſmus; medicamenta quæ ore colluuntur, aut dentibus manduntur, omnia una nomenclatura comprehendentes apophlegmatizonta nominant, ac eorum facultates, apophlegmaticas, 5. de ſimplic. 20. rectius autem apophlegmatiſmus eſt medicamentum quod pituitam per os educit, 6. ſanit. tuen. cap. 10.

Apophthora, vide Aborſus.

Apophyſis eſt extranea oßis pars, ſeu adnata appendix, lib. de oßib. in proœmio.

Apoplexia eſt ablatio ſenſus, & motus in toto animalis corpore, 3. loc. aff. 10. & 2. aph. 42. vide Caros, & Paraplegia.

Apopletic**ę** uen**ę** quo & Sphagitides, & Iugulares externæ, ſeu ſuperficiariæ Arabibus Guidez manifeſte uocantur, ſunt quæ infernè ad aures utrinque ſingulæ feruntur, à quibus ſuperficiari**ę** ferè omnes tum colli tum capitis partes nutriuntur, 6. de vſu p. & initio ſecundi de rat. uict.

Apoſcemata, ideſt decubitus uocantur, ill**ę** diſpoſitiones, cum qui prius unum membrum infeſtant humores, eo relicto ad alterum tranſeunt, 2 Glauc. 7.

Apoſceparniſmus abſciſio eſt oßis, cum eius pars

decuſſa

decuſſa uulnerando fuerit, fracturę ſpecies, lib. finit.

Apoſiti, more antiquorum Grecorum, ij appellantur qui appetentia carent, com. 3. in 3. de morb. vulg. 72.

Apoſitia, uide Anorexia.

Apoſpaſmata, auulſa omnia nominantur, de conſtit. art. cap. 6. quæ uerò continui ſolutiones, apoſpaſmata, id eſt, anulſiones uocantur, inſtrumentariorum tantummodo partium, proprię ſunt paſſiones, de differ. morb. cap. 11. uide Rhegma.

Apoſphagma, uide Vnionis ſolutio.

Apoſtaſis, fracturę ſpecies eſt, quæ ſub generalem affectionem ſubijcitur, quæ eſt continuitatis diſſolutio, ita enim ego totum hoc genus ſoleo appellare, at Hippoc. abſcendentia corpora, quæ ita affecta ſunt, uocat, ut et affectio ipſa abſceſſio merito nominetur, tametſi vna quædã ſpecies generis huius ſit, quam proprie abſceſſionem, & abſceſſum, ideſt, Apoſtaſin & apoſtema nuncupent, 3. de his quę in medic. initio,

Apoſtaſis, & Metaſtaſis differunt, quod Apoſtaſis ideſt abſceſſus, iudicationem infert, ægrumq; à moleſtijs omnibus liberat; metaſtaſis autem ideſt commutatio aliarum habet principium acceßionum, vt & aliud exigat tempus ad coctionem mali, corporis locus, ad quem infeſtatium humorum facta ſit commutatio, 4. rat. uict. 68.

Apoſtema, vide Apoſtaſis, & Sinus.

Apoſyrmata, vide Abraſa.

Apotherapia, nunc pro proſtrema partem omnis probe peractæ exercitationis ſumitur, nunc pro ea medicinæ parte, quæ laßitudinem ex immodico exercitio ſuccedentem, ſubmouet, 3. ſanit. tuen. cap. 2.

Apothermus, Sapa, Siræon, Hepſema, nomina Synonima ſunt, ſignificantia muſtum plurimum coctum, 1. aliment. fac. cap. 13. de attenuante vict. rat. 12.

Appetitus caninus, vehemens eſt comedendi deſiderium, quo & plurima edunt, & maxime grauati paulo poſt reuomant, 7. de comp. med. loc. cap. 2. & 1. de ſympt. cauſ. cap. 7.

Appoſitio, quæ & adiunctio & Proſthesis dicitur, finis eſt actionis quę ab attrahente vi perficitur, attractum enim, & adductum nutrimentum ſingulis partibus apponit aſſimilandum, 3. de natu. fac. c. 1. vide Proſthesis.

Apſychia. i. animi deliquium, com. 2. in 1. prorrhet. 20. & 1. aph. 23.

Aptiſtus, ideſt, morbus ſine ſputo, præſertim morbus lateralis cum pars dolens exquiſite anguſta fuerit, & veluti alligans in ſe ipſa, uniuerſum fluxum cohibuerit, 2. criſ. cap. 10.

Aqua inter cutem, ideſt, hydrops, uel hyderos, 5. loc. aff. 7. 4. aph. 11.

Aquaticulus, qui & Pubes dicitur, & Epiſion, eſt ea pectoris pars in quem Thorax finit, vbi & maſculorum pudenda conſtituta ſunt, tum fœminarum, ad femoris vtriuſque exortum, vt ſub hoc occultentur, lib. Introd. cap. 10.

Aq̄us humor, qui & Albugineus, vide Cryſtallinus.

Aquoſa urina, quæ & cruda dicitur, eſt ea quæ eſt alba, & tenuis, 1. criſ. cap. 5.

Aquoſus humor, hydropis ſpecies ea eſt, quam Aſciten vocant, cuius proxima cauſa, aquoſus humor eſt partim à iecinore manans, partim à tota carne corporis

veluti

veluti in aquam reſolnta a quo aquoſo humore totum abdomen diſtenditur, qui colligitur inter Peritonęum & inteſtina, ueluti in utre quodam, unde illi nomen dedit, oppoſita alteri hydropis ſpeciei, quam Hippoc. uocat ſiccũ hydropem, qui & Tympanias dicitur, vide Aſcites, Hydrops.

Aquula, vide Hydatis.

Arachnoides pulſus, areneæ ſpeciem referens, ſiue aranealis paruus eſt, ac breuis auræ agitatu mouetur, lib. finit. med.

Areotica, ideſt rarefacientia, 5. ſimplic. cap. 14. uide Anaſtomatica, & Rarefacientia.

Aranea tela, eſt oculi tunica, quæ cum Rhetina, perfectam ſphæram efficit, circundantem chryctallinum humorem, diciturque arenea, quia ad modum telæ araneę ſubtilis eſt, ne impediat lumen ingrediens ad chryſtallinum & albugineum, lib. de auatom. viu. vide Rhagois.

Arcuatus morbus, vide Arquatus.

Ardens febris, vide Synocha.

Areę, vide Alopecia.

Argemon, eſt vlceratio, quę in nigro oculi albæ apparet, in albo autem ſubrubra, lib. finit. med.

Argyrite terra eſt, quę metallis ſumpta, pluribus paruis terræ particulis, plures paruas argenti miſtas habet, 9. ſimpl.

Ariditas eſt ſummorum pilorum lanuginoſa ſuperficies, puluere conſperſis, adſimilis, lib. finit. med.

Arithena, vide Aritęnoide.

Aritęnoide eſt chartilago laryngis, tum ordine, tnm poſitione, tum magnitudine tertia, in ſuprema innominatę

nominatę chartilaginis parte, ſita, gutturnijs, infundibuliſq; quas Arithęnas appellant non abſimilis lib. uocal. inſtr. diß. cap. 4. vnde aliqui eam Aritænam vocant, 7. de vſu p. 11. uide Cricoide.

Armatura conceptus; ab Arabibus Abgas, tunica eſt poſtrema tenuis toti fœtui vndique circumiecta, ipſius velut ſudorem excipiẽs; quaſi agninum à mollitie deducto nomine Amnion Græcis appellata, 15. de vſu p.

Arquatus morbus qui & Regius & Icteros & Auriginoſus, & Arcuatus dicitur, eſt bilis in ſummam cutim redundantia, interim cum febre acuta, interim ſine illa, cum intoriorum aduſtione, & ſtomachi vitio, lib. Introd. 5. loc. aff. 7. Clarius, Flauabilis, quando ſui ſeruans naturam, vna cum ſanguine per totum corpus defertur, morbum facit, qui Icteros, ideſt, Regius appellatur, ſola verò quando ſecreta eſt, & in aliquo membro conſiſtit, herpes, 2. ad Glauc. 1.

Arteria, eſt membrum ortum habens à Corde, concauum, vt per eius concauitatem ſpiritus vitalis, ad omnes corporis partes deferatur, lib. de anat. uiu. differt autem à uena, quod vena ſit uas ſanguinem continens, non pulſans, ſed arteria vas eſt pulſans, lib. de cauſ. morb. c. 3. quondã non dum eas quæ ſimiliter ut Cor, pulſant, arterias nominabant (in ſolã eam quę ex pulmone in laryngẽ emergit arteriã, arteriæ nomẽ inferẽtes) venas appellabant in totũ velut alias quę non pulſant, ſic etiã pulſantes, poſtea uerò conſuetudine obtinente, arterię appellationem in pulſantibus dici propter ęquiuocationẽ aſperę nomen apponentes, eam quę ex larynge in pulmonem deſcendit arteriam, aſperam arteriam appellarunt

pellarunt, unà cum hoc, quod ipſam etiam Bronchum uocant, quoniam chartilaginoſa corpuſcula, quæ plurima eius pars ſunt, bronchia appellant, 7. de comp. med. 1. loc. cap. 1. Aſperæ autem arteriæ dicuntur, quæ in pulmones diuiſę ſunt quæ uerò toto inſunt corpore, quæquæ ex aſperis arterijs coutracto Corde, ſpiritum tranſumunt, læues, 7. de anat. adm. 4. & 7. de uſu p. cap. 9. uide Aſpera arteria.

Arteria craſſa, uide Arteria aorta.

Arteria magna, uide Arteria aorta.

Arteria aorta, magna, maxima, craſſa, homonyma ſunt, ſignificantia unum omnium ipſarum arteriarum tanquam caudicem, à ſiniſtro Cordis uentriculo propagatum, quæ omnes tum ſibi inuicem, tum eorum pulſandi modo reſpondent, 7. de anat. adm. cap. 1.

Arteria uenoſa eſt uas à ſiniſtro Cordis uentriculo ad pulmonem procedens, ut arteria uocetur, quia pulſat, uenoſa autem quia uenę tunica ueſtitur; quæ uerò ex dextro Cordis uentriculo eſt, uena arterioſa dicitur, uena quidem ab uſu, arterioſa autem quoniam arteriæ corpus eſt duplici tectum tunica, 7. de anat. adm. 4.

Arterię emulgentes, ſunt duæ propagines magnæ, à maxima arteria quę ſpinæ incumbit, profectę, non aliter quam duæ uenæ magnæ quæ in renes inſeruntur, quibus renes urinam à ſanguine ſecernunt & trahunt, qua ratione uenę & arteriæ emulgentes appellantur, lib. de diſſect. uen. 5. 14. & 16. de uſu p.

Arteeia aſpera, uide Arteria.

Arteriæ leues, uide Arteria.

Arterię carotides, quæ & ſoporariæ & apopleticæ

& ſubiectę

& ſubeticæ dicuntur, ſunt quæ inferne à Corde ad iugulũ rectà tendunt, atque ad partes collo ſuperiores distribuuntur, de diſſect. art. & 16. de vſu p.

Arteriam coniugem vocant, non eam arteriam quæ venæ est per membranas coniuncta, aut quę ſe tangant, ſed eam quæ cum alteri adiuncta ſit, ad eundem vſum extiterit, 16. de vſu p. cap. 13. nuſquam enim uena ab arteria relinquitur, ſed ubi uas arterioſum uideris, ibi neceſſe est uenam etiam eſſe, 16. de vſu p. cap. 14.

Arteriæ, & Venæ Vmbilicales ſunt, quæ acetabulis vteri adhæreſcunt, quibus fœtus in vtero alligatur, & alimentum trahit, 14. & 15. de vſu p.

Arteriacæ, Mos eſt recentioribus medicis arteriæ pharmaca arteriacas appellare, non apponentibus, num antidotos dicant, an iuxta aliud ſignificatum, quidam verò Eclecta nominant ipſa, non apponentes pharmaca, at quidam penitus nullum diſcrimen ipſis adſcripſerunt, aliqui uerò raro addiderunt, alij ad uocem interceptam, alij ad huc generalius ad uocem læſam, ſunt qui & ad exaſperatam arteriam, & ad exulceratam ſcripſerunt, 7. de comp. med. loc. cap. 1.

Arteria trachea, vide *Aſpera arteria*.

Arteria coronalis, vide Stephaniœa.

Arterioſa uena, uide *Arteria uenoſa*.

Arthritis, ſiue morbus articularis, & artuum uitium, 11. meth. 20. ſunt & ex genere *Arthritidis*, Iſchias, & Podagra, quod enim in omnibus articulis *Arthritis* eſt, hoc in vno, iuxta coxendicum quidem Iſchiada, hoc eſt coxendicum morbum appellant, iuxta pedem aũt podagrã, 10. de comp. med. loc. cap. 2. Vnde *Arthriticos* vocat,

quì hoc articulari vitio laborant, 11. meth. 20.

Arthrodia, per ſui oppoſitam Enarthroſin, clarius intelligitur, vtraque enim eſt ſpecies Diarthroſeos, ideſt dearticulationis; ſed Enarthroſis eſt cum excipiens cauum admodum altum eſt, caputq́; quod in id inſeritur, ob longum, arthrodia verò, quæ cauum leuiter, & in ſuperficie, & capitulum etiam depreſſum habet, lib. de oßibus in procœmio.

Articulus eſt naturalis oſſium compoſitio, uel per diaſtoſin, ideſt, dearticulationem quæ eſt oſſium ſtructura, quorum motus eſt euidens, vel per Synarthroſin, quæ eſt oſſium manifeſtum motum non habentium compoſitio, lib. de oſſibus in procœmio. Sed rectius. Articulus eſt, cum duo oſſa, ita inuicem coeunt, ut alterum quidem ipſorum ſit quod mouetur, alterum uelut ſedes quædam ei quod mouetur, & firmamentum, vt oſtiorum cardinibus apparet, unde manenti cauitas, glene, ideſt, pupilla, & Cotyle, ei quod mouetur conuexitas, & condylus dicitur, ineſt, 1. de motu muſcu. cap. 9.

Articularis morbus, vide Arthritis.

Artomel, i. iuſculum ex pane, & melle, 10. meth. 6.

Artus, extremæ corporis partes ſunt, crura ſcilicet, & manus.

Arythmus pulſus eſt, non is qui abſolutam abolitionē ſignificat, omnique rythmo orbatus eſt, ſed is, qui natiuo rythmo caret, cui opponitur pulſus, qui Eurythmus dicitur, 1. de differ. pulſ. cap. 9.

Aſaphya eſt uocis obſcuritas, uel propter uocem explanantium organorum offenſam, quam ex neruorum vitio contraxerunt, uel propter mentis læſionem, com. 2.

in 1.porrhet.3.

Aſcarides, & Elminthes ſunt tenues lumbrici, in parte præcipuè inferiore craſſi inteſtini progeniti, rotundi verò ſiue teretes lumbrici ſunt, uermes qui in ſuperioribus magis inteſtinis generantur, adeo quod ad ipſum quoque ventriculum quandoque aſcendunt; latus eſt, qui & longiſsmus eſt, & per tota ſepe extenditur inteſtina, 3. aph.26.

Aſcenſus morbi, augmentum, incrementum, hononyma ſunt, ſignificantia totius morbi, ſiue paroxiſmi ſecundum tempus. 1. criſ.3. vbicunque accenditur, atque augetur caliditas preter naturam, iſtuc ab alijs partibus ſanguinem ſolere confluere, quo verò tempore confluit, illas quidem refrigerari priuatas ſanguine eſt neceſſarium; quod uerò patitur membrum grauari, ac diſtendi, ac ſanguinem ipſum confluentem alterari, tum quia alijs quæ iam putruerunt ſuperfluitatibus permiſcetur, tum quia intruſum difflari non poteſt, atque hoc tempus acceſſionis principium nuncupatur. Cum verò iam caliditas materiam conuicerit, tunc hoc tempus, & aſcenſus & augmentum vocatur; in hoc verò vſque adeò calor augetur, vt non modo locum exurat, qui eſt quodammodo putredinis focus, ſed etiam continuatim per totum corpus diſpergatur, ac cum iam ad ſummum feruoris deuenerint humores accenſi, id acceſsionis tempus conſiſtentia appellatur, tunc verò vniuerſum laborantis corpus igneum videtur, extenſa per totum equaliter caliditate, 2. differ. feb.11.

Aſcia eſt reuolutio faſciæ, quæ cum parum à recto declinet, in obliquum tamen non dum euadit; à fabrorum

aſcia, quę paululum à recto abiens, in ſummitate decuruatur, dicta 3. de fract. 21.

Aſcites hydropis ſpecies eſt, in qua in membrana abdominis interiore peritoneo Græcè dicta, humor ueluti in vtre quodam continetur, vnde eam vocat Hipp. aquoſum hydropem, Contra Tympanias quam ſiccum hydropem vocat, in qua abdomen percuſſum talem ſonum edit qualem timpana, quoniam in illis per cutem extentam ſubiectus aër percutitur, quemadmodum aer in hoc morbi genere qui in profundo locatur, 4. aphor. 11. quem etiam vtricularium hydropem vocant lib. finit.

Aſellos, vide Axes.

Aſema, criſis eſt quæcunq; à nullo dierum indicatiuũ antea fuerit indicata, unde ſine ſigno dicitur, 3. de Criſ. 10.

Aſitia, ideſt, ciborum abſtinentia, aliquando etiam uaſorum inanitio aſitia dicitur tanquam nomine generis in ſpeciem uti liceat, 2. de rat. victus, 47.

Aſpera arteria eſt particula ſimplex in animalis corpore quæ aliarum omnium eſt duriſſima ſolo oſſe mollior, quam Græci Chondron, ideſt, Chartilaginem uocant, quã totam in exactam natura circuli circunferentiam contorſit, circulorum multa ſerie continua in longitudine interiore compoſitorum, à pharynge ad pulmonem vſque pertingens, ſanguine uacua, 7. de vſu p. cap. 3. eademque prout corpus eſt ex chartilaginibus ut inſtrumentis uocis & ex vinculis membranoſis vt inſtrumentis reſpirationis compoſitum, trachea arteria dicitur, ibidem cap. 6. quã bronchon nominant, ibidem, cap. 11.

Aſperæ arteriæ dicuntur cum euerſę ſanguinolentiores apparent, & magis aſperæ carnoſæque & fici acinis ſimiles,

miles, lib. Introd. cap. 15.

Aſphyxia, ideſt, pulſus priuatio, cum non percipitur noſtro tactui motus, atque hoc per totum animal accidat ut nulla uſquam arteria moueri uideatur, quod ſi ad ueritatem exigas in corpus uiuum nunquam cadit, 1. de preſag. ex pulſ. cap. 3. quam Hipp. uocat ſpirituum interceptionẽ, 4. de rat. victus, 26.

Aſpredo oculi eſt duritia & aſperitas inæqualis quę intra genas oritur, lib. finit.

Aſſa, ideſt, ſtomachi faſtidium, 4. de ſanit. tuen. cap. 4.

Aſſidentia ſigna quæ & mox apparentia dicuntur, diſtinguuntur à pathognomicis, ſeu paßionis ſignificatiuis ſignis, exemplo morbi lateralis in quo acuta febris, ſpirandi difficultas, tuſſis, pungens dolor lateris, paſſionis ſignificatiua ſunt, quod autem dolor ad hypochondrium, aut ad clauim perueniat, aut quod facilius in latus patiẽs quam in alterum æger decumbat aßidentia ſigna ſunt, 1. aphor. 12.

Aßimilatio, & aſſimilatrix facultas eſt, quę ab actione ipſa generaliter alteratrix, membratim aſſimilatrix dicitur, qua id quod nutritur alteratur, & ei quod nutritur ſimile fit, 3. de natur. facult. cap. 1. naturalium actionum prima, ac propemodum maxime neceſſaria nutritio eſt, quę alteratricis actionis quædam eſt ſpecies, eſt enim & concoctio quæ in ventre agitur, alteratio, non ſecus autem & quę in uenis quibus accedit ea quę in quaque eſt particula, poſtquam quarta eſt quam aſimilationem uocant, nomine quidem a nutritione diſsidens, re autem non diſsidens, 3. de cauſ. ſympt. cap. 2.

Aſſiſtentes ſiue aſtites glanduloſi, uide Glanduloſi.

Aſthma, ideſt, anhelatio, affectus eſt in quo propter anguſtiam organorum ſpiritus, apparet ſummum moueri vſque ad operta ſcoptula thoracem, etiam citra febrem, quam etiam ij, qui velociter cucurrerunt habent, quique reſpirando pinnas narium mouent, quas in ſpirando contrahunt, expirando dilatant, com. 2. in 3. de morb. vulg. 4. vide Anheloſi.

Aſtites, vide Glanduloſi aſſiſtentes, & Paraſtate.

Aſtragalus, ideſt, talus (os balliſtæ vulgo) 3. de vſu par. cap. 6. eſt principaliſſimum oſſium quæ ad pedes mouendos pertinent, in circumferentias quaſdam deſinens, magnum quidem & maximis ſupernis oſsibus dearticulatum, in medio tibiæ, & calcanæi locatum, ibidem, cap. 8. eſt Aſtragalus fruticellus exiguus, 6. de ſimpl. med. facult.

Aſtrictio eſt denſitas, & neceſſariorum excrementorum ſuppreſsio, ad Traſibulum, cap. 27.

Ataxia, & Acoſmia eſt ordo decretorius dierum febrilium, 3. progn. 7.

Ater ſuccus eſt quartus naturalis humor in ordine frigidus, & ſiccus, (cui humori nullum aliud proprium nomen eſt inditum) ſanguinis fex, qui humor cum exvſtione quapiam, ac putreſcentia in acidam migrauit qualitatem, id atram bilem nuncupant, ſiue radentem, 2. de natur. facult. cap. 9. vide Acida bilis, & melancholicus humor.

Atheromata, Steatomata, & Melicerides, alij quidem inter abſceſsus reponunt, alij uero ad aliud genus referunt; omnes tamen tumores præter naturam ſunt, quorum natura ex ipſis nominibus patet, pulticulę enim ali-

quid

quid ſimile ipſis atheromatis inuenitur, melli uero in ipſis meliceridibus, ſæuo autem in ipſis ſteatomatis, lib. de tum. cap. 5. ipſum vero atheroma Græci atheran vocant, 14. meth. cap. 14.

Athera, vide Atheromata.

Athymia, ideſt, animi deiectio, 6. de loc. affect. cap. 1.

Atra bilis, vide Acida bilis, & Ater ſuccus.

Athroos, eſt ſecretio in ipſo diuidentium genere, videturque in omnibus ſenſibus commune, infeſtantem paſſionem ex ſecretione, ac diuiſione continui, vnitique corporis tum excitari, cum ea, vel vniuerſa, uel magnis portionibus, & celeriter quod Græce Athroos voco, incidit, 1. de ſympt. cauſ. cap. 6.

Atrophia eſt, cum particula aliqua corporis, vel diminute alimentum attrahat, uel non trahat, uel perperam trahat, unde corpus nutritur, ſiue id quidem quod nutriet, & quantum & quale eſſe oportet, ſuppeditatur, cæterum ſymptoma aliquod in retentrice facultate incidit, ſimile his quæ in ventre ſunt dicta, atrophia ſic quoque tentabitur, excretricis quoque uitio id accidit, cum plus quam opus eſt vacuat, de ſympt. differ. cap. 4. & 1. meth. 9. Eſt adhuc atrophia in oculo, cum ex longa imbecillitate, uel alia quadam latente cauſa, paululum quaſi propulſus deinde cauatus ad radicem, cum dolore minor euadit, obſcureque, aut nihil omnino uidet, lib. Introd. cap. 15.

Atrophuſæ, i. corporis particulæ, quæ ex nutrimento fructum non ſentiunt, 2. meth. cap. 7.

Attonitus morbus, i. Apoplexia, 2. aph. 19. quem & morbum ſtupidum uocant, 8. de placit. c. 6.

Attractrix virtus eſt, quę peculiares parti ſuccos, alendi ipſam gratia, & appetere, & attrahere poteſt, altera quę generatim alteratrix dicitur, qua ſuccus attractus ſimilis euadit parti quæ alitur, quę membratim in hepate, ſangnificatiua dicitur, Retentrix qua pars attractum ſuccum coquit, donec in ſuam ipſius naturam eum mutauerit, Expultrix quæ à Coctione quod inutile eſt ſecernit, idque excrementum vocatur, 5.loc.aff.cap.7.

Attrahens, ſiue Attractoria, ſiue Epiſpaſtica facultas eſt, quæ ex alto vehementius attrahit, propter eſſentiam calidam, & tenuium partium, ſiue talis eſſentia ſponte nata ſit, ſiue ex putrefactione aceſcente generationem ſortita, directè oppoſita repercutienti, & adſtringenti virtuti, quæ in altum occurrentes ſibi ſuccos repellit, 5. de ſimpl. cap.17.

Auditorius meatus eſt, rotundum foramen, quod ad aures pertinens non ſolum vſque ad Cerebri membranã pertinet, ſed etiam neruum contingit, qui in ipſum à Cerebro deſcendit, 6.meth.6. quod & cæcum foramen dicicitur, lib.de neruor.diſſect.cap.6. Græce τυφλὸν τρῆμα, vide Aures.

Auditus grauitas, vide Obauditus.

Augmentum morbi, vide Aſcenſus.

Aures, qua frons ad tempora porrigitur, in ipſius terminis ſitæ ſunt; quarum pars aperta Ala dicitur, refracta ab interiori in poſterius ipſis ſummitatibus inflexis Cubiformis, ſub qua ſemicirculus rotundus in mucronem exurgens, Græce Xyſter appellatur, huius acumini concauum quod ſubiacet Conchula, in cuius medio rotundum foramen, meatus auditorius nuncupatur, lib.Introd.cap.10.

Aures

Aures Cordis, ſunt duo ſinus Cordis, concaui, nigriores, neruoſiores & magis cuticulares Corde, vtraque Cordis parte, ſiniſtra & dextera collocatæ, ad ſimilitudinem aurium ſitæ, 7. de anatom. adm. cap. 9. nominatæ autem porrò ita ſunt, non ab vtilitate, aut actione aliqua, ſed à parua ſimilitudine, quod vtrinque Cordi ipſi, ut animalis capiti, aures adiaceant, 6. de vſu p. cap. 15

Aurigo, & Auriginoſus, vide Arquatus.

Autopſia, eſt eorum obſeruatio & memoria quę proprio intuitu vnuſquiſque inſpexit, de part. art. med. cap. 2.

Autopyrus, qui & Syngomiſtus dicitur, panis genus eſt, quod ex farina vniuerſa comportata, non diſcuſſis furfuribus, conſtat, lib. de ren. aff. dignot. cap. 6. Syncomiſtum panem vocant, qui medius eſt inter exquiſite purum, & furfuraceum, vocant aut nonnulli eundum panem Autopyrum, quoniam in puro farinam, non qualis natura eſt, talem ad conficiendum panem aſſumunt, ſed prius purgantes furfur excernunt, contra autem in furfuraceo prius adinmunt eam farinæ partem, quæ puriſſima eſt, panis autem qui Autopyrus appellatur, qualem habet ex natura farinam, triticum, talem etiam ſeruat, 2. ad Glauc. 7.

Auulſa, vide Auulſio, & Apoſpaſmata.

Auulſio, eſt cum oſſa quę membrum colligant, diuulſa dicuntur, com. 3. in lib. Hippoc. de his quę in medicat. 31. vide Vnionis ſolutio.

Axes ipſas, Aſinos appellare conſueuit Hippocrates, & paruos axes, Aſellos, quas etiam ſucculas vocant, 2. de fract. 48.

Axillaris vena eſt, quæ per axillam percurrens, maior humerali per totum brachium in ramos ſcinditur, diciturque hepatica, 3. de anat. adm. cap. 5. eademque ſubalaris, baſilica, vena cubiti interna appellatur, lib. de anat. vir. & contra Eraſiſtratum, c. 6.

Axiomata propeſitiones indemoſtrabiles uocant, 1. metho. 4.

Axungiam, omnes ſoliti ſunt vocare, adipem ſuillum veterem, 1. de compoſ. med. per gen. cap. 4. vide Adeps.

Azygos vena, eſt propago vna ex venæ cauſæ ſuperioris trunco exoriens, parte dextra, & octo coſtis inferioribus inſerta, quam ſub Corde oriri ſemper à ſe obſeruatum fuiſſe teſtatur Galenus, 5. loc. aff. 2. & initio ſecundi de vict. rat. & 3. de vſu p. inijs uidelicet corporibus, in quibus thorax longior erat, noſtro verò ſeculo propter thoracis breuitatem, ſupra Cor, & pericardium exoritur, ad quintam plerunque thoracis vertebram.

Azymus panis, ideſt fermenti expers, 1. alimant. facul. cap. 2.

B

B*ALLISTAE os, vide Aſtragalus.*

Barycoia, ſiue Obauditus, ſiue Obauditio, eſt auditus grauitas & difficultas, proportione reſpondehs Amblyopię, quæ eſt viſus hebetudo, ſiue diminute uidere, 1. de canſ. ſymp. cap. 4.

Baſilare os, quod & os palati, os Cunei, os Sphenois dicisur, eſt os quod toti Caluariæ ſubſternitur, quod à nonnullis inter Capitis, ab alijs inter maxillæ ſuperioris oſſa, cum inter utrunque ſit medium, numeratur, cap. 1.

lib. de

lib.de oſſib.& in fine, 11.de uſu p.

Baſilica vena, uide Axillaris.

Baſis Cordis, quam alij caput uiſceris appellant, eſt uertex Cordis figura turbinatus, quæ & circulus eſt, 7. de anat.adm.cap.3.quam & mucronem appellant, 2.de placit.cap.4.

Bathmides ſunt brachij concauitates, quas extendentibus totam manum, & flectentibus, Cubiti ipſius Coronæ ingrediuntur, 2.de uſu p.cap.15.

Bechica medicamenta ſunt, quæ tuſsim ſedant, uel cient, 1.de ſimpl.cap.1.

Belenoides os, uide Graphoides, & Lithoides.

Beneolentia dicuntur, quorum vapores à corporibus defluentes ambienti permiſti, ac deinde per narium inſpiration ẽ in Cerebrum delati, familiares ſunt Cerebri ſpiritui, pro portione quadam ad ea quæ linguæ ſunt dulcia, è contra, graueolentia, 4.de ſimp.22.

Berenicium, quod eſt nitrum, uel ſpuma nitri, 6.de compoſ.med.loc.cap.1.

Bilis ſimpliciter ſi proferatur, ſiue bilioſus humor, audimus pallidam & amaram, non acidam & nigram hanc enim ſemper cũ adiectione nominamus, appellationi humoris colorẽ adiũgentes, lib.de tumor.cap.9. Bilis, adiectione flauam & amaram ſignificat, ſed cum adiectione bilis atra, humorem melancholicum, 7.apho.32.& 1. de nat.hum.27.& com.5.in 6.de morb.vulg.14.

Bilis acida, vide Acida bilis.

Bilis æruginoſa, uide Bilis pallida.

Bilis amara, vide Bilis ſimpliciter,

Bilis atra, vide Bilis ſimpliciter.

Bilis

Bilis flaua, uide Bilis pallida,

Bilis iſatodes, vide Bilis pallida.

Bilis nigra, vide Nigra bilis.

Bilis pallida eſt, quæ ex bili ſyncera, & tenui aquoſa, ſeroſaq; humiditate quibus vrina, ſudorque prouenit, conſtat, Flaua verò quæ & Vitellina dicitnr colore pallidior, tenui humiditate conſtans, ſed craſſiori quam pallida, crudo vitello ouorum & colore & conſiſtentia ſimilis, in vaſis genita. Porracea verò in ventriculo genita, porrorum colori ſimilis, Aeruginoſa, quæ ærugini aſſimilatur, Iſatodes autem bilis, quę ab Iſatide cæſium colorem referente, dicta eſt; ſic etiam & rubram non nulli bilem nominarunt, quæ conſiſtentia ad tenuem ſanguinem proxime accedit, ſed quoniam non concreſcit, idcirco bilem eam nominant, lib. de atra bile, cap. 2.

Bilis porracea, vide Bilis pallida.

Bilis radens, vide Acida bilis.

Bilis rubra, vide bilis pallida,

Bilis vitellina, vide bilis pallida.

Bis feriens pulſus, uide Dicrotus pulſus.

Bleſum corpus eſt, cuius pectus pronum in partem anteriorem redditur, Rhæbum autem cum poſteriores partes, quę ad ſpinam pertinent, gibbę redduntur, lib. de cauſ. morb. cap. 7.

Blena, ſiue mucus, eſt humor per palatum & nares defluens, cnm concoctus eſt, veluti cum craſſior minus acris, & modicus deſcendit, propterea & craſſior pituita ab Hipp. vocatur, lib. de totius morb. temp. cap. 3. & 2. de ſem. cap. 6. vide phlegma.

Boriborgmos, eſt ſonus, vel murmur, in craſſis inteſtinis

nis factum, cum excrementorum ſunt vacua, humidum excrementem denuncians, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2. vide Phyſis.

Bothor, uide Exanthemata.

Bothrion, eſt ulcus cauum oculi, parum, anguſtũ, punċturis rotundis ſimile, vlcuſculo altius, lib. Introd. c. 15.

Bothria, vide Phathnia.

Brachiale, quod Græci Carpon dicunt, Arabici Raſcetta, eſt prima pars palmę manus octo conſtans oſſibus, in ſuperficie leniter gibbis, ſinuatis intrinſecus, lib. de oſſib. ca. 18. cuius inferior pars quatuor ipſis oſsibus, quę quaſi poſt brachiale, uel metacarpium dixeris, colligatur, ibidem, cap. 16.

Brachichonius, uide Polychronius.

Brachium, totius manus pars maxima, cuius termini inferne ſunt articulus, qui in curuatura cubiti eſt, quẽ Anchona, ſiue Cubitum cui innitimur, uocamus, supernè autem rurſus, humeri articulus, lib. 2. de motu muſc. cap. 2. Brachium appellatur, quod inter duas iuncturas humeri & cubiti intercedit, totius brachij pars, ſuper humeralis uerò ideſt Epomis, ſuperior humeri pars quę ad collum uergit, nam humerus totum id, quod in deartilulatione hac apparet, uocatur, nam quod non apparet à poſteriori parte eſt os ſcapulæ, ab inferiori eſt id, quod dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, quæ ala nominatur, 1. de artic. 4.

Bradypepſia, vide Concoctio.

Branchos, quos raucedines, deſtillatione, & Coryzas nominant, 5. de ſanit. tuen. cap. 8. Qualis in uentre, diarrhæa paſſio ex mala concoctione fit, tale eſt in Cerebro

Catarrhus

Catarrhus & Coryza. Catarrhum, ſcilicet nominantibus nobis, cum quod ſuperuacuum eſt in os diffluit, Coryzam cum in nares, Brancos autem ſiue raucitas catarrhis ſuperueniens, faucibus ſcilicet humore imbutis, quod ſi in Gargarionem fluxio procumbit, aut quam ex ſimilitudine Græci Staphylem ideſt acinum uocant in ea gignit, aut alias eam in tumorem attollit; at ſi in glandulas quæ ſibi ex aduerſo in oris termino vtrinque iacent, antiadas ſi autē in ea quę ÿs proxima ſunt, pariſthmia, 3. de ſympt. cauſ. cap. 4.

Bręgmata Latini ſinciput, ſunt duo ſyncipitis oſſa vtrinque quatuor rectis lineis circunſcripta, vna quidem per ſuturam in longum porrectam, utriquē oſſi communem, poſterius autem lambdoidis ſuturæ lateribus, anterius uerò coronarię uocatæ, utraq; autem parte, ſquamoſis commiſſuris, com. 3. in 6. de morb. uulg. 1. quę uulgo parietalia appellantur, uide Brægmatis oſſa.

Breuis pulſus, uide pulſus latus.

Bronchia, ſunt aſperæ arteriæ chartilagines, Sigma literę figuram referentes, 4. loc. affect. cap. 8. uide Arteria.

Bronchocele, ideſt gutturis tumor, 2. de comp. med. loc. cap. 17.

Bronchon, ideſt, trachea arteria, 7. de uſu par. cap. 11. uide Aſpera arteria.

Bubo eſt tumor, præter naturam, in collo, & ſecus aures, uel inguina, ÿs quibus in collo Capite, uel aliqua uicina parte uel prope magnam arteriam aut uenam ulcus eſt natum, ortus, 13. meth. cap. 5. uide Struma.

Bubonecele, eſt tumor mollis in inguine factus, peritongo uulnerato, aut rupto, & poſtea non congluti

nato,

nato, diciturque ramex in inguine, quod ſi Vmbilico hoc accidat, dicitur Exomphalos, lib. de tumor. c. 16.

Bulimos eſt uehemens eſuritio, ex indigentia ſimul, imbecillitate, & refrigeratione oris uentriculi, orta, 1. de cauſ. ſympt. cap. 7. differt autem Bulimos à canina appetentia, quod ille ſit caſus potentiæ ex frigiditate exteriore, qui à fame quidem incboauit, ſed non habeat eam amplius adiunctam, Caninus autem appetitus fieri conſueuit, uel propter ſolam intemperaturam frigidiorem, uel propter humores acidos, quos exorbuit os uentriculi, 2. aph. 21.

Bulla. i. poſtula oculis nata, 9. de ſimplic. med. fac.

Burſa teſtium, eſt communis tunicarum, utrumque teſtem cooperientium rugoſus ſinus, utrique teſticulo circundatus, Oſcheon Græcis, Latinis Scortum, alijs Scrotum, dicitur, lib. de conſect. uuluę, & in Jntrod.

C

CACHEXIA, prauus corporis habitus eſt, 1. meth. 9. inde Cachecticus, ideſt, mali habitus homo, lib. de cur. rat. per ſang. c. 19. uide Habitus.

Cacochymia, uitioſus ſuccus, uide Plethora.

Cacoethe ulcera ex dyſepulotis clarius intelliguntur, quæ enim ex humorum confluxu, uel multorum uel acrium oriuntur, ſine eo quod locus affectus hanc diſpoſitionem habuerit, ut licet bonum ſit, quod influit, tamen ipſum corrumpat, Dyſepulota nomino, quæ uerò dictam diſpoſitionem iam obtinent, præcipuo uocabulo cacoëthe, ideſt maligna, appello, 1. de compoſ. med. per gen. cap. 18. ſed generalius, quæ ulcera omnibus ritè decenter q; factis non ſanantur, ea medici cacoethe, ideſt maligna, contumacia,

cia,rebelliaq; dicimus, 4.meth. 5. Adhuc generalius. Cacoethes morbos,ideſt malignos appellamus,quicunque periculum minantes ſpem ſalutis non adimunt,nam quod ſumme pernicioſum exiſtit ſymptoma,non cacoēthe ſed mortiferum dicitur,co.1.in1.porrhet.14.

Cacophonia,ideſt uitiata uox,de ſympt.diff.c.3.

Cacoſphyxia,ideſt uitioſus ſuccus,ibid.cap.4.

Cacotrophia,ideſt,uitioſa nutritio,ibidem.

Calchoidea oſſa,ſunt tria oſſa parua circa calcaneum poſita, quæ certis nominibus carent, inferiori nauiformis parti per ſynarthroſin copulata, cum quibus etiam exteriore ex parte Cyboides pariter perrigitur, 3. de uſu par.& de oſſib.cap.24.

Calcaneus,ſeu os Calcis,quod Græci Pterim uocant, maximum,& principaliſſimum eſt pedis os, quę ad firmationem pertinent,quod Aſtragalo ſubeſt,3 da uſu p. & de oſſib.cap.24.

Calcis os,uide Calcaneus.

Calculus,ſiue Calculoſus morbus eſt, ubi in renibus collecta cum proportionali febre craſſorum humorum copia,à qua ſuperaſſati,ad calculi generationem tranſeunt, lib.finit.

Caleſcere,& Calefactum eſſe,non parum refert dicere,exemplo lebetis,& aquæ calidę,feruens enim in frigidum lebetem iniecta,uel feruens lebes aquam frigidā excipiēs,illic aqua calefacta eſt,lebes calefit,iuxta Typū putridarum febrium,hic lebes calefactus,aqua calefit,ad morem febrium hecticarum,1.de differ.feb.cap.1.

Calicreon ſiue Pancreon,caro glandulosa eſt,ſubſtrata arterijs,uenisque,quæ ea parte in ramos capillares finduntur

duntur, lib. de ven. & art. diſſect. cap. 1. vide Pancreas.

Calidum hoc ipſum uerbum aliquando transferimus ad qualitatem, cuius proprium nomen eſt caliditas, aliquando denominatiuè totum corpus dicimus calidum à caliditate, eſtq; hic modus loquendi plurimus in omni vita, 1. aph. 14. Sæpe etiam Hipp. à qualitatibus nominat elementa, calidum quidem appellans, neque ſolam qualitatem, neque quod ab eius exuperantia dicitur, ſed corpus quod ſummam participat qualitatem, ut ignem, 1. de element. cap. 8.

Calloſum corpus, id eſt, calli naturam referens, regio quædam in Cerebro eſt, in qua naturalis concauitas eſſe videtur, quæ ex ſuperiacentibus, & circundatis corporibus, portionem alimenti non perfectè elaborati, perittoma, ſiue recrementum vocant, recipit, 9. de anatom. adm. cap. 3. quod recrementum ab Ariſt. excrementum dicitur, lib. de inſtrum. odor.

Callus, idem quod Clauus Græce Pylus, 6. ſimpl. diciturque etiam Tophus, ex crudo humore qui craſſus eſt ad ſimilitudinem puris craſſioris, 10. de comp. med. loc. c. 2. vide Myrmeciæ, & Tyloſis.

Caluaria, ſiue cranium, os capitis appellatur, lib. de oſſib. cap. 1. uide Cranium.

Caluata, feramenta appellat Hippoc. quæ rotunditatem quandam leuem in extremis partibus habent, cuiuſmodi ſunt ſpecillorum capitula, & quæ Nucleata appellantur, & ſpatularia. Oblonga uerò his contraria nuncupat, quorũ extrema minime ſunt rotũda, ſed mucronata, ad ſuffuſionem interpunctiones accõmodatis inſtrumentis

quodammodo ſimilia, 1.de artic.43.

Caluities eſt capillorum defluuium, propter humorũ ex quibus nutriri conſueuerunt, inopiam; ſi verò propter eorundem humorum uitium, corrumpantur, & cadant, non caluities, ſed Alopecia, & Ophiaſis dicitur, 1.de comp.med.loc.cap.2.vide Madaroſis. Capitis ſane cutis, pueris mulieribus, & Eunuchis humida eſt, ſed Caluis immodice arida, Cerebrum quidem in iuuenibus molle cum ſit atque humidum, Caluariam tangere, omnemque interiorem inanitiem cõplere, in Senibus verò ſicceſcens ſubſidensque ab ea diſtare ſæpius in animalium diſſectionibus conſpexiſtis, in quibus calueſcentibus ſyncipitis oſſa, fiſtuloſiora alijs, & molliora ac ſuper incumbentia ob Cerebri defectus exareſcunt, cum ad ipſa uſque non pertineat, neque ea attingere poſſit, ſubſidet enim, in ſuamque, ac ipſius baſim depreſſum cadit, conſequenter igitur, oſſibus iſtis reſiccatis, & ipſis obtenta cutis inareſcit, atque ipſi ſenſui valde ſicca in Caluis apparet, vt rationali demonſtratione non egeat, com.3.in 6. de morb.vulg.2.

Calx, eſt totius pedis poſterior pars, lib. Introd.c.10. Clarius. Calx eſt os pedis maximum, oſſi ſcaphoidi ſubiectum, quod & rotundas ex talo partes recipit, & geminos quos habet exceſſus, in ſinum eius inſerit, parte qua ingredimur leuiter rotunda, & latiuſcula, lib. de oſſib.24.

Camarion, ſiue Pſallioi les corpus eſt, pars cerebri, quæ ſupra communem cauitatem eſt (qua Cerebrum Cerebello ſua perforatione committitur) velut domus tectum

ctum quoddam in ſphæræ ſuperficiem concauam circumacta, ad ſimilitudinem teſtudinum, & Fornicum, quibus Architectores vtuntur, 8. de vſu p. c. 11. vide Fornices.

Camaroſis, eſt oſſis perruptio, cum ex alterutra refractum parte, ſimilem Cameræ figuram acceperit, lib. finit. vnde recentiorum nonnulli vehementiſſimas fracturas Camaromata, & Engoſomata vocant; Engoſomata quidem, quæ in medio ſui membranæ innituntur, Camaromata verò, quæ eandem ipſam partem exaltatam habent; Ceterum, qua primum ab integris fracturæ partibus diduci ęgra cępit, intro magis recedunt, ac membranæ innituntur, 6. meth. 6.

Camiſia fœtus, vide Chorion.

Campylon, vide Heloſis.

Cancer, eſt tumor præter naturam fuſci, & liuidi coloris, in quo venulæ quædã exaltatæ primò occultæ (quando & Cancrum latentem vocant, lib. de atrab. cap. 4.) deinde manifeſtæ à craſſo, & nigriore ſanguine feci vini aſſimiles ſunt, 14. meth. 9.

Canina cupiditas, eſt praua qualitas oris ventriculi multa impetuosè ingerentis, nec potentis deuoratorum pondus ſuſtinere, quare, ea supernè, vel infernè excernere cogitur, ita in renibus quoque, & diabetica paſsione accidit, ſeroſæ humiditatis cupiditas, vna cum uiriũ imbecillitate, vnde & humiditatem affatim attrahere, ac eam deinde in veſicam impellere coguntur, 6. loc. aff. cap. 3. vide Bulimos.

Canini dentes, quos Græci Cynodontes vocant, ſunt duo vtrinque vtrique mandibulæ ſuperiori, & inferiori

hærentes dentes, qui Canum dentibus quā ſimillimi ſunt, inferiore baſi, lati, parte ſuperna acuti, quibus ſingulæ quoque radices longiſsimę inſunt, vt ſi quid propter duritiem ab inciſoribus dentibus ſcindi minus potuit, id frangere poßint, lib. de oſſib. cap. 5. vide dentes.

Canities, eſt pilorum ante legitimam ætatem, in album commutatio lib. finit.

Canthus oculi, vide Anguli oculi.

Capillaris vena, vide Apanthiſmus.

Capillitium, vide Trichiaſis.

Capiſtratio, vide Phymoſis.

Capitis vena, & Cephalica, & humeraria, & externa dicitur eſt quæ ex iugularibus externis iam diuaricatis, quibuſcum radicem habet communem, vtrinque extra thoracem aſcendit, & per humerum in externam brachij regionem decliuis excurrit; initio ſecundi de ration. vict.

Capreolaris, ſiue hederarius anfractus, eſt arteriarū, & uenarum ad vtrunque teſtium deſcendentiū non recto itinere inſtar Capreoli, aut hederæ varijs modis inuolutarū, connexus, 1. de ſemin. c. 12. vide Glanduloſi aßiſtētes.

Caprizans pulſus eſt, ubi motum arteria interpellat quapiam in parte, ita vt motus à quiete alter celerior primo, & vehementior ſit, 1. de differ. pulſ. c. 29.

Capſula cordis, ideſt Pericardium, vide Membrana Pericardios.

Caput, eſt ea corporis pars, quam non nulli uentrem ſuperiorem nominant, collo terminatur, & partes animales continet.

Caput

Caput cordis, eſt ampla, & orbicularis ſuperna eius baſis, 6. de vſu p. cap. 7.

Caput oſſis, eſt extrema tenuis proceſſus oſium pars, craſſior, & orbiculata, lib. de oſſib. in proœm.

Caput purgia ſunt medicamenta omnia, quę capitis purgandi gratia infunduntur, ſiue naribus, & dicuntur Errbina, ſiue ori, ut colluendo, uel mandendo per ſputum caput purgent, & vocantur apophlegmatizonta, 5. de ſimpl. cap. 20.

Carbo (qui & Carbunculus) dicitur, cũ melãcholicus humor, in cutẽ decũbens ſimul cũ febre, exãthemata per cutẽ craſſeſcentẽ ſicceſcentẽq; oriri facit, aſſatũ ſanguinẽ indicans, lib. de atrab. c. 4. Carbunculus vlcus eſt, cruſtã cito cũ inflãmatione totius partis circundatæ ualida faciens, vt & febres vehementes & extrema pericula inferat, 5. de comp med. per gen. c. 15. cuius cruſta nigra eſt, & cinerulẽta, aliter quam quę ſanguine ſuffuſa ſunt, aut quæ algore frigent, non. n. vehementer liuidus, ut in illis tumor eſt, ſed habet aliquid ſplendens, ut bitumen & pix, talis autem eſt exacta atra bilis, lib. de tum. c. 6.

Carbunculus, vide Carbo.

Carcharaconta, dicuntur animalia, quæ ſerratis ſunt dentibus, vt Vrſus, Leo. 9. de anatom. adm. cap. 1.

Carcinoma in utero eſt tumor ſine vlceratione inęqualis, & verrucoſus, lib. finit. quem etiam à Cancro animali Carcinon uocant, ibidem.

Carcinos, vide Carcinoma.

Cardia hoc eſt cor, quod non ſolum ei uiſceri, quod ſui natura palpitat, nomen [illegible] apud antiquos, ſed etiã ei

ventriculi, pro confeſſo habetur, apud omnes, 4. aph. 65.

Cardiaca diſpoſitio eſt innati roboris labefactatio, & languor, fit plerunque conflictante ore uentriculi & ſtomacho cum ſudorũ immodica vi; ſunt qui Cardia, ideſt, Corde phlegmone laborante fieri affectum putauerint, atque ab hac uirium exolutione, quod euenit malum, cardiacam, uel diſpoſitionem, uel ſyncopim nominarint, 1. de cauſ. ſympt. cap. 7. & lib. finit.

Cardiacus morbus, vide Cardialgia.

Cardialgia, ideſt, cordis, ſeu oris ventriculi dolor, & morſus, qui & Cardiogmos dicitur, à forti ventriculi æſtu, flaua bile in ipſius tunicis ebulliẽte, genitus 4. aph. 65. dicitur etiam Cardiacus morbus, lib. Introd. cap. 13. & 8. de comp. med. loc. cap. 1.

Cardiogmos, vide Cardialgia.

Carnoſa cutis, vide Muſculus cuticuloſus.

Caro vocatur tantum ea, quæ in muſculo eſt, reliquarum nullam homines carnem uocant, præterquam admodum pauci, ſed quæ in uiſceribus, ceu iecinore, renibus, liene, pulmone uiſuntur, eas parenchymata, quaſi effuſiones dixeris, Græci uocant, quę in inteſtinis, ventriculo, ſtomacho, & vtero ſunt, ſine nomine relinquunt, 11. meth. 11. parenchymata autem eas partes vocant, non carnes, propterea quod ex uenis effuſus ſanguis circum vaſa omnia concreſcat, 11. de ſimpl. in initio.

Caros ſiue Sopor, eſt deperditio ſenſus, & motus, in toto animalis corpore, illęſa manente ſpirandi facultate, læſa autem anteriore Cerebri parte, & temporum muſculis; ſi verò ſpirationem adeò uehementer opprimat, ut

quis

quis uel magno conatu vix ſpirare poßit, eorum exemplo qui per grauem ſomnum ſtertere ſolent, Apoplexiæ nominatur. 4.loc.aff.cap.2.& 13.meth.21.& com.2.in 1.porrhet.29.

Carotides, ideſt ſoporariȩ arteriæ ſunt, duȩ illȩ quȩ ab arteria magna, à ſiniſtro Cordis ventriculo emergentes, rectè ad caput feruntur, tanquam uaſorum propagines, omnibus quæ ſunt ſupra Cor, partibus diſtributȩ, 16.de vſu p.cap.12.& 1.de placit.cap.7.ſed has non recte Carotidas, & Soporarias, & eße & dici cenſendum eſt, ſed iam obtinet nomen ex multa omnium qui poſt Hippocratem fuerunt Philoſophorum, & Medicorum ignoratione, cenſentium, Soporem affectionem eſſe, dictarum arteriarum, 1.de placit.cap.7.vide Soporariæ.

Carpon, & Carpos, vide Brachiale.

Carunculæ, nunc partes ſunt ſubſtantiæ inteſtinorum, quȩ in difficultate inteſtinorum excernuntur, adeò magnȩ, ut poßimus eas carnes nominare, 4.aphor.26. nunc uerò carnoſam quandam particulam, in ſummo ore pendentem, quam & Columellam uocant, ſignificant, 6.de comp.med.loc.cap.3.vide Gargareon, & Difficultas inteſtinorum.

Caſus, qui & ſigna, & ſymptomata mox apparentia dicuntur, 1.aph.12.vide Iudicatoria ſigna.

Cataclida, ſiue Subclauium dixeris, primam Thoracis coſtam paruam, ſignificat, lib.de muſc.dißect.c.12.

Catagma, ideſt oſſis fractura, 2.meth.cap.2.

Catagmatica emplaſtra, quȩ & Cephalica uocant, ſunt quæ Caluariȩ fracturis, accommodantur, habentq;

abſtergendi, digerendi, & ſiccandi poteſtatẽ, 2. de comp. med. per gen. cap. 16. Dicuntur, & Catagmatica ligamenta, quæ faſciarum inſtar oſſis rupturæ deligantur, 1. de comp. med. per gen. cap. 4. vide Cephalica emplaſtra.

Catalepſis, eſt deperditio ſenſus uiſus, apertis palpebris, ſeruata tamen ſecundum naturam ſpiratione, in qua poſteriora Cerebri potius afficiuntur, 4. loc. aff. ca. 2. licet alibi Catalepſim dicat eſſe ſpiritus cohibitionẽ, lib. de muſc. diſſ. cap. 26. & alibi dicat Catalepſim fieri, refrigerata prima parte ſenſitiua, ideſt, Cerebro ipſo, quæ refrigeratio cum fortis fuerit miſta humiditati, facit lethargicas paſſiones, cum ſiccitate verò eas, quæ à Græcis Catalepſis dicuntur, i. Deprehenſiones, 2. apho. 3. eũdem affectum Catoche & Cathocon vocant, 4. de cauſ. pulſ. c. 16. vide Catoche.

Catalotica medicamenta ſunt, quæ cicatrices groſſas, comedendo æquant, & limpidant, lib. de Dynamid.

Cataphora, ideſt, veternoſa ad ſummum delatio, prorrhet, 1. qua ægris ſopori graui ſimilis quid obuenit, fiuntque tum omnis ſenſus, tum vocis expertes, 1. de dieb. decret. cap. 4.

Cataplaſma, compoſitio eſt, ex aliquo farinæ genere, & aliquo humido, ſiue vnctuoſo, 3. de compoſ. medic. per gen. cap. 2.

Catapotia, i. pilulę, de remed. par. fac. c. 6. vide pilulæ.

Cataptoſis morbus non eſt, ſed ſymptoma Comitialiũ, attonitam concidentiam ſine temporis ſpatio factam, ſignificans, lib. de tot. morb. temp. cap. 4.

Cataracta, ſiue ſuffuſio, eſt aqua inter vueam, & cry-

chryſtallinum humorem coagulata, prohibens ſpiritum viſibilem ab oculo exire, lib. de ocul. par. 4. cap. 12. vel ſuffuſio eſt, cum cernendi facultas, vel in partem deperditur, apparente, ſiue non apparente in oculis malo aliquo, propriaq; affectione non moleſtatis, ſed aut oris uentriculi, aut Cerebri cognatione, 4. loc. aff. c. 2. quam vocant Greci Hypochyma, 10. de uſu p. c. 1.

Cataſarca, uide Anaſarca.

Cataſchesin, diſpoſitio eſt, quæ facile diſcutitur, quæ apponitur hecticæ diſpoſitioni, ideſt illi, quę, tenaciter inhæret, 3. loc, aff. cap. 2.

Cataſtaſis, uide Conſtitutio.

Catataſis eſt ad inferna loca, corporum tractus, quę obitur partim principijs quę tentionis cauſę ſunt, è regione oppoſitis, partim tranſumptione in contrarium, nempe tranſmiſſis per rotulas principijs, quæ tentionem moliuntur, ac ſuperius adnexis; oppoſita huic eſt Anataſis, quæ eſt tentio ad loca ſuperna per traductionem, lib. finit. uide Anataſis.

Catarrhus, ſeu defluxus, eſt multorum humorum delatio per palati foramina & nares, quę in exitu vnà cum flatu egrediente, ſtrepitum quendam faciunt lib. finit. vide Coryza.

Cathartica, ſeu purgans facultas uel medicamenta, duo ſignificant, alterum commune omnium, quæ quouis modo, animalis excrementa expurgant; alterum quod p excellentiã de ijs tãtũ dicitur, quæ aut p uomitũ, aut per ventris deiectionem purgãt, neq; quod eius veri eſt generis, tum ea quæ fit per nares, tum ea quæ vuluæ, admota, expurgant,

expurgant, 5. de ſimpl. med. fac. cap. 20.

Cathemerina febris, ideſt quotidiana, ita enim conſueuerunt vocare eã febrem, quæ ſingulis diebus accenditur, neque ullam habet intermiſſionem; ego uerò ſolitus ſum eandem febrem Amphimerinam continuam appellare; nam Cathemerinon vocabulum, nuſquã apud Græcos ſcriptum inuenitur, omnem verò rem quæ quotidie, eodem modo fiat, amphimerinam vocant; vocetur itaque quæ ſingulis diebus accenditur & finitur Amphimerina, ideſt, quotidiana ſimpliciter, quæ verò non intermittit quotidiana continua, 2. de diff. feb. cap. 7.

Catheretica medicamenta ſunt, quę excreſcentiam carnis vlceribus detrahunt, 5. de ſimplic. cap. 2. eiſdemque cicatricem inducunt, ibid. cap. 15 ui. de Septa.

Catheter, eſt fiſtula urinaria, cuius extremum aliquo cataplaſmate illinimus, ad remouendam vrinæ ſuppreſſionem, & virgæ immittimus; ad Thraſib. cap. 23. uide Syphones.

Cat'ixin, ſeu ſecundum rectitudinem, eruptio ſanguinis eſt, cum ſanguis è directo loci affecti, effluit, vel mittitur, lib. de cur. rat. per ſang. miſſ. 15.

Catoche, qui & Catochus, vigilans ſopor eſt, 3. loc. aff. cap. 5. eſtque ſolius Cerebri affectus, ueluti & per totum corpus conuulſiones, co. 3. in 1. prorrh. 69. eſt quoque Catochus faſcia longior, quę in orbem faciei & capiti circumdatur,, vt operculum comprehendat, lib. de faſcijs, vide Catalepſis.

Catotherica medicamenta, quæ & Hypelata Græce dicuntur, ſunt medicamenta deiectoria, quibus renes,

veſica,

veſica, & gibba hepatis cum multo vitioſo ſucco ſunt referta, expurgantur, ut Caua iocinoris & inteſtina, deiectione, 7. meth. 13.

Caua uena (ſic appellata, quod uenarum omnium quæ per corpus animalis diſseminantur, latiſsima ſit 4. rat. vict. 27.) eſt uena magna à gibbis hepatis orta lib. de uen. & arte. diſſ. cap. 2. per quam hepar ex particulis quę ad uentriculum attinent, attractum alimentum, & in ipſa hepatis ſubſtantia elaboratum, in omnes ſuperiores corporis partes diſtribuit, 4. de uſu p. cap. 13. quæ à conuexis iecoris partibus orſa, tum caua propter ſui magnitudinem, tum iecoraria, à viſcere unde egreditur nominatur, 8. de placit cap. 1. Nec ſolum hæc uena quę à gibbis hepatis egreditur, ſed alia etiam quæ à ſimis & concaua ipſius parte, quam portas vocant (vnde & uena porta appellatur) promanat, Caua dicitur quę fertur obliqua deorſum atque in uentrem & inteſtina propagatur, tanquam truncus venarũ omniũ quæ corpore inferiore ſparguntur, ꝑ quã hepar ex particulis quæ ad ventriculum attinent, alimentum attrahit, 4. de uſu p. c. 13.

Cauda, vide Coccyx.

Cauernoſa oſſa foraminulenta, Ithmoidea, & ſpongioſa, ſeu ſpongoidea, ſunt oſsa quædam parua ante meningas in meatu olfactorio poſita à Cribri, uel ſpongię ſimilitudine ſic dicta, 8. de uſu p. cap. 7. uide Oſſa Ithmoidea.

Cauernoſum neruum appellant Penis colem, à quo & Penem, & ipſum totum neruoſum dicunt. Celos. n. in marium genitalibus & uteri ceruix, quoniam extendi, & in ſeipſas rurſus retrahi, & ſubſidere uidenter, neruoſos

uoſos dicunt, com. 1. in 6. de morb. uulg. 2. diciturque flatuoſus, & fiſtuloſus, 6. de loc. aff 6.

Cauledon, eſt curatio fracti oſsis quæ per tranſuerſum fit, in qua fracti oſsis partes ita à ſe diſsident, ut è directo non iaceant, 6. meth. 5. uide ſchidacedon.

Caulòs, ideſt, pudendum virile, 14. de vſu p. cap. 12.

Cauſa morbi, eſt id quo tangente afficimur, & quo ſeparato ſtatim ceſsat affectus, 1. loc. aff. cap. 2.

Cauſæ preincipientes, uide Febres putridæ.

Cauſæ præcedentes, uide Febres putridę.

Cauſodes febres, ideſt incendentes, 1. aph. 12. quas et Cauſon, uocat, ideſt febres ardentes, 1. de criſ. cap. 4. uide Continua febris.

Cauſon, uide Cauſodes, Continua, & Synocha.

Cauſon legitimus, qui ex redūdante flaua bile fit, nothus verò qui ex putreſcēte craſsa pituita, 4. rat. uict. 13.

Cauſtica, hoc eſt vrentia medicamenta ſunt, quæ & uehementer calida ſunt, & conſiſtentia craſſa, quęque ignis inſtar, corpus colliquant, & ſæpe eſcharas hoc eſt cruſtras, ritu cauterij efficiunt, 5. de ſimpl. c. 15. inde, & affectiones cauſticæ, & cauſtica excrementa, ideſt vrentia appellantur, quarum virtus eſt morbum & acutum & periculoſum, & uelocis iudicationis reddere, com. 2. in 1. porrhet. 60.

Cedmata uocat Hippoc. fluxiones in crura decumbentes, & ex ipſis eas maximè quæ primum articulum, vbi coxēdix eſt, occupāt, com. 5. in 6. de morb. vulg. 22.

Celas, Hernias, Ramices, Circocelas medicorum iuniorum nomina ſunt, ſignificantia omnes teſticulorum tumores,

tumores, lib.de tumor.cap. 15. barbaram ſectantes medicinam, eupturam uocant; hęc varijs ſit modis, perque adiectiones rerum opplentium, varias etiam appellationes accipit; ſi enim peritonæo rupto inteſtina in ſcrotum deſcendunt, Enterocele Gręcis, Ramex inteſtinorum Latinis appellatur, ubi uerò inteſtina ſupra in inguinibus hærent, Bubonocele, hoc eſt Ramex inguinalis uocatur, ſi humor aliquis lentus in Scrotum colligitur Hydrocele, ideſt Ramex aquoſus nuncupatur. Quum autem caro dura intra teſtium tunicas increſcit, Sarcocele, hoc eſt Ramex carnoſus dicitur. In ſumma nomen ſemper à rebus opplentibus, accipiunt. Proinde ſi Omentam in Scrotum deuoluatur, Epiplocele hoc eſt Ramex Omenti nominatur; ſic vbi venę ultra modum repletæ ac dilatatę glomerantur, Cirſocele, ideſt varicoſus Ramex uocatur, uide Hernias.

Celer pulſus eſt, qui cum modico tempore arteria diſtenditur, fit, 1. de differ. pulſ. cap. 7.

Cenchria, alterum eſt herpetum genus, quod à ſimilitudine quam habet cum milio Cenchrian voeant, miſtę ſimul facultatis bilem ſcilicet, & pituitam continens, quę non protinus vlcus faciunt, quemadmodum alter, ſed admodum exiguas puſtulas ad ſpeciem milij, quę ipſæ interpoſito ſpacio, in ulcus tranſeunt, diciturque etiã herpes miliaris, 14. meth. 17. uide Herpes.

Ceneangia propriè & primum vaſorum inanitionem ſignificat, atque ob id Aſitia, ideſt ciborum abſtinentia, Ceneangia, ideſt, vaſorum inanitio ſepius dicitur, tanquam nomine generis etiam in ſpecie homines omnes uti

conſueuerunt,2.rat.uict.47.

Ceneon,uide Fle.

Cephalæa Cerebri morbus, eſt Capitis diuturnus dolor,difficulter ſolubilis,qui à parua occaſione,uehementes habet acceſſiones,ut neque uoces aut motum tollerare poſſit infirmus,ſed tranquillitatē,obſcurumq: cubiculũ quærat,ob doloris uehementiã;cũ non nulli ueluti malleo ſe ꝑcuti,alij caput ſibi contundi diſtēdiq; ſentiant,nõ paucis ad oculorũ radices dolor extēdatur,ſuis intermiſſionibus circumacti,non ſecus ac qui Cephalalgia laborant,ſed in Cephalæa affectæ partes redduntur multo debiliores quam in Cephalalgia, 3.loc.aff.cap.9.

Cephalalgia,uide Cephalęa,2.de comp.med.loc.c. 2.

Cephalica uena,quæ & Humeralis, ſiue hnmeraria dicitur,ramus eſt ucnæ cauę ad iugulum aſcendentis, ibique ad furculas diuiſa,altera pars humero ſuperpoſita ad manum tendit,unde & Cephalica dicitur,lib, de anatom.uiu.uide Humeraria.

Cephalica emplaſtra capitis fracturarũ ſunt,quæ vſque ad craßæ meningis duplicaturã peruenerunt,quorũ uirtus eſt,vt oßium ſquamã ſurſum attrahant,& in priſtinum locũ reuocent,& fragmentatum in Capite,tũ in alijs corporis oſſibus,educant;Non nulli cõmuni genere hęc ēt vocant Catagmatica,propriè uero nuncupatis fortiora ſunt, ſi quidē ex alto ſuperficiem èximã non oſſa modo,ſed his multo quoque magis,humorem aliquē craſſum,& uiſcoſum,uel omnino deprauatũ ſua acrimonia attrahunt,2.de comp.med.per gen.cap.18.Similiter adhuc medicamentum ſiccum,quod carnem producat,Cephalicon

phalicon uocant, 3. meth. 2.

Ceræ, mulieres ſunt, quarum uterus proprijs morbis, tum qui in proceßibus eius ſupernis & lateribus conſiſtunt (Ceræas Græci uocant) tum qui in collo tum etiam qui in toto eius tergore, laborans, aliquando quidem uel plura quàm prius, uel pauciora, uel nulla, uel mala emittat menſtrua, 3. de ſymp. cauſ. cap. 4.

Ceratoide, cornea, ſeu corniformis tunica oculi eſt à dura meninge orſa (tunicam choroidem complectens) craſſa admodum, ſed parte eius media tenuiſsima & dẽſißima, ſplendida ad ſplendorem recipiendum, & tranſmittendum, cornibus admodum extenuatis ſimilis, unde eam à cornu ſimilitudine Ceratoidem, Corneam & Carniformem appellant, 10. de uſu par. cap. 3. uide Rhagois tunica.

Ceratomalagmata, non nulli medicorum, nomine à ſola conſiſtentia deſumpto, uocant medicamenta, quæ corpori imponuntur, non etiam quidem humida, duritiẽ uerò tantam, nec dum conſequuta, quantum emplaſtra poßident, 7. de comp. med. loc. cap. 11.

Cerchis, uide Cubitus.

Cerchnòs eſt exiguus quidam ad tußiendum impetus, non tußis, ſed ueluti nauſeæ uomitiones præcedunt, ita tuſſim hoc ſymptoma; Atque ut non nulli nauſearũt quidem, non tamen uomuerunt, ita non nullis Cerchnòs incidit, nec tamen tußis propter cauſæ paruitatem eſt ſecuta, 2. de ſympt. cauſ. cap. 4.

Cerelarium appellatio, in toto eorũ genere eſt uſitatior, quod legumina uocant, lib. de attenuan. uic. rat. c. 6.

Cerebel-

Cerebellum, poſterior eſt Cerebri pars, quæ à non nullis Encranion, uel Parancepalis, vel poſterius Cerebrũ dicitur, 9. de anat. adm. cap. 2. eſtque ſpinalis medullæ principium, & eius ratione neruorum omnium, qui in toto animali, ſunt actiui, lib. tegn. cap. 11. vide Parencephalis.

Cerebrum, quòd Græci à ſitu Encephalon appellant (nam nominatur ita quod ἐν τῃ κεφαλῇ hoc eſt in capite ſitum habet) animæ ratiocinatricis eſt domicilium, neruorum & ſenſus omnis, motusq; volunta ij principium, ſubſtantia neruis ſimillimum, niſi quod mollius; nam id illi conueniebat, vt quod ſenſus quidem omnes recipit, omnes autem imaginationes, atque intellectus complectitur, 9. meth. & 8. de vſu p. ſubſtantia ipſius alba veluti è ſpuma quadam concreta, & humida, lib. finit.

Cerelæon, compoſitio eſt, ex cera, & oleo, 7. de comp. med. per gen. cap. 2.

Cerion, ideſt Fauus, ulcus paruum in capite eſt cum tumore, ex cuius foraminibus craſſior ſanies, & quaſi mellitus humor profluit, lib. de tumor. cap. 15. & 1. de cõp. med. loc. cap. 8. uide Helmintes.

Certatorie, hoc eſt agoniſtice aqua frigida uti, dicere ſolent quidam, cum ea & affatim & frigidiſſima exhibetur, lib. de marcore, cap. 8.

Ceruix, uide Spina, dicitur, & Ceruix tenuis oſsium proceßus, lib. de oßib. in procœmio.

Chalaſtica, ideſt, relaxantia, ſeu remittentia vocamus, quæ modice calefaciunt, quorum vſus eſt, vt conniuentia corporis laxet, flatuoſum ſpiritum tenuet,

& quod

& quod phlegmones iam conflatum eſt, digerat, 13. meth. 5. medicamina igitur induratorum corporum, quę ipſorum ſoluunt duritiem, Malactica hoc eſt emollientia dicuntur, quæ autem tenſioni medentur, Chalaſtica, 7. de comp. med. per gen. cap. 9. uide relaxantia.

Chalazia, ideſt tubercula iuſtar grandinis in palpebris, quæque Poſthias Græci, 4. de comp. med. loc. cap. 7. eſtque morbus ex uitijs quę oculos infeſtant, unum, cum toto genere à natura alienum ſit, 14. meth. 19.

Chartilago, quam Græcï Chondron uocant, eſt particula ſimplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium eſt duriſsima, toto autem oſſe eſt mollior, 7. de uſu p. cap. 3.

Chartilago enſiformis, eſt extrema ora oſsis medij pectoris, quæ eſt propter os ventriculi, cui alligatur, Gręcè dicitur Chondròs Xiphoides, 6. de uſu p. cap. 3. eadem dicitur mucronata, lib. de ven, & art. diſs. cap. 5. aliqui ſunt qui enſiformen chartilaginem dicunt eſſe, totam pectoralis oſſis figuram (non eam tantum quæ in imo eius eſt) quia gladij ſimilitudinem repreſentat, lib. de oſſib. cap. 13. uulgus malum punicum, ſeu granatum uocat.

Chartilago innominata, eſt ſecunda laryngis chartilago, quę nomine caret, internis partibus, quà Oeſophagus eſt, poſitionem habens, 7. de uſu p.

Chartilago peltalis eſt imperfectus circulus in principio aſpere arterię collocatus, ad modum peltę, cuius gibboſitas extra apparet in gutture, eius uerò defectus eſt uerſus gulã, unde chartilago peltalis dicitur; cui⁹ defectũ

ſupplet quędam chartilago ſuppoſita iſti inferius, faciens etiam circulum imperfectum, ſed contrario ſitu cum ſuperiori, quia eius gibboſitas interius eſt uerſus gulam, defectus exterius uerſus guttur, diciturque Chartilago Cymbalaris, uel Coopertoria. Eſtque ibidem tertia Chartilago nomen non habens, cum modo uerſus partem exteriorem, nunc uerſus interiorem collocetur, nunc cum cibus deglutitur, ut os tracheę arterię, nunc cum uox formatur, ut os gulę tegat, lib. de anat. uiu.

Chemoſis morbus oculi eſt, quando album oculi tumefactum ſuperat circulum Iridis, vt & nigrum oculi concauum uideatur, lib. de anat. ocul. alibi, Chemoſis ex vehementi inflammatione, vtraſque palpebras in exteriorem partem detorquet, ne totum oculum contegant, lib. Introd. cap. 15.

Chenicidas, inſtrumenta quædam vocant, quibus in Caluariæ fracturis, vtimur, 6. meth. 6.

Cheros, i. tempus, ſeu ætas morborum, quæ temporũ viciſſitudine immutatur, lib. de morb. temp. cap. 1.

Chion, vide Cion, & Staphyle.

Chironia, & Telephia, ſpecies vlcerum ſunt malignorum, lib. de tumor. cap. 13. Tria tantum vlcera propriã habuere appellationem, Anthrax, Phagedæna, Herpes, cætera omnia ipſa per ſe ipſa ſolebant antiqui ulcera tantum nominare, quæ in longum tempus protrahuntur, cũ non poſt multum tempus fuerint ad cicatricem producta, rurſuſque influente Ichore, ex oſſe corrupto, in parte penitiore inflammantur, & pus generatur, à quo cicatrix eroditur, & caro exulceratur, 6. aph. 45. Inueterata

vlcera,& dyſepulota, hoc eſt cicatricem ęgrè ducentia, chironia nominant, 4. de comp. med. per gen. in vltimis verbis; Dicuntur autem Chironia, ab eo qui primum ea ſanauit, partim ab ipſis, qui iiſdem ſunt affecti, vt Telephium, 2. meth. 2.

Chirurgia, ideſt manualis operatio, 6. meth. 6. Inde Chirurgica ea eſt medicinæ pars, quæ manu medetur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Chloron. i. pallidus, & æruginoſus color, 2. progn. 20.

Choana, Infundibulum, Scypho, Peluis, Pyelos idem ſunt, ſignificantia cauitatem quandam, in quam meatus cerebrum expurgantes in palatum deſinunt, vſq; ad adenis ventriculũ, 9. de vſu p. c. 3 quæ vulgo lacuna dicitur.

Chęras, ideſt, Struma, ſæpe enim propter vlcus quod in manus, aut pedis digito ſit, glandulæ in inguinibus, & alis, tum intumeſcunt, tum phlegmone occupantur, quin etiam in collo, & ſecus aures, ſæpe glandulæ iiſ quibus in collo, capite, vel aliqua uicina parte vlcus eſt natum, intumeſcunt, nominant autem ipſos adenas, cum ſic intumuerunt Bubones, quod ſi ſcirrhoſior earum partium phlegmone aliquando fuerit, hęc & ęgre ſanabilis redditur, & Chæras, ideſt, Struma dicitur, 13. meth. 5.

Cholagoga. i. bilis eductiua medicamenta, 4. aph. 2.

Choledocos, ideſt veſica bilis receptiua, quam etiam Iecoris veſicam nominant, lib. 6. de anatom. adm. capi. 2. quam etiam Cyſtim bilis, ideſt, veſicam bilis ſuſceptricem vocant, 4. de vſu p. cap. 12. eandem vocant fellis folliculum, 5. loc. aff. cap. 7.

Cholera, ideſt, biliaris. 1. prog. 25. eſt acutus affectus,

cum vomitibus bilioſis multis, aluique deiectionibus, Suris quoque ſe contrahentibus, ac frigeſcentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulſus minores, & obſcuriores. Cholera duplex eſt apud Hippocratem, altera humida in qua, vt omnes norunt vehemens eſt excretio, bilis ſupra infraque erumpit, inteſtina grauiter torquentur, accedunt conuulſiones, ſæpe etiam crurum ſuræ contrahuntur, alteram ſiccam choleram vocat Hipp. ab eadem prouenientem cauſa, ac circa eadem conſiſtentem, at citra ventris fluorem, & vomitum, lib. finit.

Chondros, i. Chartilago, 7. de vſu p. cap. 3.

Chondroſyndeſmus, ideſt Chartilagineum ligamentū, 1. de temp. cap. 9.

Chorę, ideſt regiones oculorum, ſeu cauitates, quæ ſupercilijs ſubiacent, 8. de vſu p. cap. 6.

Chorion, ideſt, ſecunda, eſt membrana vuluę prægnantis mulieris adhærens, multarum uenarum, & arteriarū contextu, interualla membranis obducta habens, cui duæ aliæ membranæ interius adnaſcuntur, altera quæ Annium, ideſt, Amiculum dicitur, toti fœtui circuniecta, altera quæ Allantoides, ideſt Inteſtinalis eminentibus tantum partibus, capiti, natibus, pedibus, duplex ſuperiecta, lib. de vuluę diſs. cap. 10. quæ Arabicis Abgas, Camiſia fœtus, & profundatio ſudoris dicitur, lib. de anatom. viu.

Choroides plexus (qui & Retiformes, & Reticulares, dicuntur, uide plexus retiformis) ſunt conuolutiones membranarum cerebri, ex multis uenis, & arteriis, ſecundarum inſtar effigiatę, nomine à Choriis, ideſt membranis

nis diducto, quę fœtus extrinſecus in orbem ambiunt, 9. de anat. adm. cap. 3. Conſtituitur autem prope medium cerebri uentriculum, 9. de vſu p. cap. 7. dicitur adhuc & tenuis cerebri membrana Choroides, ideſt, ſecundiformis meninx, 8. de vſu p. cap. 9. Dicitur, & Choroides oculi tunica, corpus quoddam retiforme quaſi tunica, (Amphibleſtroide dicta) humorem uitreum oculi ambiens, quod ex portione cerebri ſuperne deſcendente, atque amplificata, eſt conflatum, reti ſimile, quod retiforme corpus à choroide, ideſt tenui tunica cerebri, quę illi ſuperne dimittitur, continetur, vnde tunica oculi choroide dicitur, 10. de vſu p. cap. 2.

Chorda eſt membrum, ab extremitatibus muſculi ortum habens, ad ſimilitudinem chordæ arcus effecta, eſt autem Chorda idem quod Tendo, non quod ligamentum, 6. aph. 49. & lib. de anat. uiu.

Chordapſus, Ileos, ſeu Voluulus eſt, tumor eminens, in tenuium inteſtinorum parte, ut uideatur inteſtinum ad ſimilitudinem chordæ obuolutum, uel ab inflammatione uel obſtructione aridi ſtercoris, grauiter ęgros uomitionibus crucians, adeo, ut non nulli ſtercus quoque euomere conſpiciantur, 6. loc. aff. 2. uide Ileos.

Chronicę ęgritudines, ideſt longę, de part. art. med. c. 7. uide Polichronius.

Chryſite terra eſt aurea, in qua paruis terrę particulis immiſtæ ſunt paruę auri partes, 5. de ſimpl.

Chylus, eſt cibi liquamen, ꝙ ex ventriculo, atque inteſtinis in iecur tranſmittitur, partim tenuiorib. portionib. partim craſsioribus conſiſtens, lib. de atra bile, cap. 3.

Chymethla, ideſt Perniones, 6. ſimpl. vide Perniones.

Chymoſis, (quę & Chemoſis) eſt vtriuſque palpebrę diſtortio, ex inflammatione obo ta, 4. de comp. med. loc. ca. 4. Eſt item Chymoſis, rubra, carnoſaq; corneę oculi pelliculæ inflammatio, li. de rem. par. fac. vide Chemoſis.

Chymus eſt nutrimentum, ſeu humor ad nutrimentũ animalis in hepate præparatum, depoſitis excrementis, 4. de vſu p. Atqui antiqui ſaporem vocauerunt Chymũ, ideſt, liquorem, lib. de ocul. par. 2. cap. 1. Chymi autem appellatio apud Hipp. ſemper humoribus corporis deſtinata eſt, ex quibus nos conſtituimur, ſanguine inquam pituita, & duplici bile flaua & nigra; Apud Platonem verò, & Ariſtotelem, guſtabilis qualitas quæuis nobis inſita, Chymus, ideſt Sapor, nominatur, lib. finit.

Chyphoſis, ideſt, gibboroſitas, (quam etiam Chyrtoſin, ideſt incuruationem dicunt) eſt diſtortio ſpinæ in poſteriorem partem, prout in anteriorem Lordoſis, ideſt, ſicca frictio, vel ſolis manibus, uel cum manica, uel ſolo linteo adminiſtrata, citra omne pingue, vel cum eo planè exiguo, 3. ſanit. tuen. 13.

Chyrtoſis, vide Chyphoſis.

Cicatrix ab Hipp. nunc ſumitur pro ipſis ulceribus, nunc pro inductione conſolidationis vlcerum, 1. de artic. 56. particulatim autem cicatrix oculi appellatur, ubi nigro oculi ex alto vlcere, membranæ craſſities ſuperuenit, & color albior apparet, quæ cicatrix ſi ſit & maior & craſſior ex vlcere Iridis nata, dicitur Albugo, lib. Introd. cap. 15. vide Albugo.

Cilia extremę illę palpebrarum paries ſunt, quæ in

ſomnis

ſomnis clauſis oculis ſimul cõmittuntur, quæ & Tarſi nominãtur, & qua ratione pilos procreant, Cilia, lib. Introd.

Cingentes membranę ſimplices quædam tunicę sũt, telæ araneorum ſimiles, quæ totam vtramque thoracis regionem internam ſubcingunt, vocanturque in coſtis Cingentes, Græcè Hypezochotes, vbi verò rectæ ad iugulum perferuntur, Intercipientes, Græcè diaphrattontes, ubi pulmoni circumhæreſcunt, huius operimentum ſunt; quarum baſis ſupernis partibus ſepti obijcitur; inferioribus autem, alia quædam membrana, huic perſimilis ſubſtrata, quæ Peritonæi uertex, iure optimo nuncupatur, 6. de anat. adm. cap. 8.

Cicumenus morbus eſt, qui diuerſis horis ſemper accedit, ac remittit, cuius ille qui prę uenit, citiuſq; horas perſoluit prolepticus, ſiue Anticipans dicitur, qui tardat Hyſtericus, i. poſterius inuadens, lib. de Typis, cap. 3.

Cion, vide Gargareon, & Staphyle.

Cionides, vide Staphyle.

Circuitus, ſiue Periodus eſt tempus intentionum, & remiſsionum in morbis factũ, ut Typus eſt ordo earũdẽ intentionum & remiſsionum, lib. de Typis, cap. 2. uel circuitus ſiue Periodus, eſt ſimilis ad idẽ reditus, 1. aph. 12.

Circumciſio, uel circumſectio, eſt ablatio cutis glandem contegentis virilis pudendi, quę præputium dicitur, lib. finit.

Circumnuens, vide Innuens.

Circumocularis tunica oculi eſt, quę à craſſa meninge orta, toti oculo ſubſternitur, circumtangens, & circum induens os, ut oculus non applicetur nudis cauita-

tibus, lib. de anatom. viu.

Circumoſſalis membrana eſt, quaſi oſſium inuolucrũ dixeris, quę ſingulis oſſibus in longitudine inditur, 1. de ſem. cap. 10. quam in capite, Pericranion dicimus, lib. de anat. oculi, in coſtis autem Perioſtion, 8. de anatom. adm. cap. 10.

Cirros, vide Cornua vuluę.

Cirſocele, vide Celas.

Circos, ideſt, varices, alias quoque venas omnes dilatatas antiqui ſic nominabant, lib. de tumor. c. 16. vide Varices.

Cittæ, vide Cittoſa.

Cittoſa, ideſt, vitioſi cibi appetentia, qualis grauidis contingit, 6. de ſanit. tuen. cap. 9. dicitur etiam Cittę, Picæ, & Picatio, 1. de ſympt. cauſ. c. 3. & c. 7.

Claues, ſiue Iugulum ſunt duæ primæ coſtæ propè guttur, inter os pectoris, ac ſpinæ finem, quæ ad ſcapulas eſt à natura conſtitutæ, 13. de vſu p. cap. 11. clauiculas et uocat, lid. de muſc. diſſ cap. 12. quæ vulgo furcula ſuperior, vt Diaphragma fercula inferior nuncupatur. Recentioribus autem, elatior finis anteriori parte Claues exiſtunt, ſic dictæ quod ſterno Omoplatas, ideſt, humerum firment; is autem finis vulgo, furcula ſuperior dicitur, Cauitates ſub his Clauibus, appellantur Sphage, ideſt, iuguli, vt ſint duæ claues, & iuguli totidem, dexter, & ſiniſter.

Claues, ſiue Gomphos, eſt oculi morbus, cum Vuea locum ſuum egrediens, pelliculas ſuperficie tenus operit, vnde eius forma ſit quaſi Clauus, lib. de ocul. cap. 11.

vide

vide Gomphos, & Myrmeciæ.

Clunes, vide Coxa.

Clydones, Symptoma eſt retentricis facultatis uentriculi, cibos, uel non complectentis, uel diminutæ, uel uitioſe, vnde flatulentię, & fluctuationes cum ſonitu ſuccedunt; flatulentiæ quidem, vbi & cibi flatuoſi ſunt, & uentriculus non admodum frigidus; fluctuationes cum ſonitu, cum uel nihil in eo continetur, quod uerti in flatum poßit, uel ualenter ſit refrigeratus, 3. de ſymp. cauſ. cap. 2.

Clyſter, κλυστήρ, Latinis idem eſt quod lauamen, ſeu ablutio, à uerbo κλύζειν, quod & lauare ſignificat; Alio nomine Græcis ἔνιημα, dicitur quę vox latinis iniectionem ſignificat, Medici huius temporis, Clyſteris, & enematis Græcis uocibus quam Latinis malunt uti; Dicitur adhuc, & Clyſma, vnde Diaclyſma, i. lauatio ad vlcera, & dentes titubantes, infirmoſq́; Dicitur adhuc & Clyſmus, de medic. fac. par. cap. 16.

Cnimi, ideſt, Tibia, ſeu alterum ex duobus oſſibus tibiæ eodem cum toto membro nomine, alterum uerò Perone, ſeu fibula dicitur, 3. de vſu p. cap 9.

Coadiutrix cauſa eſt, quae ſua uirtute morbum efficere non poteſt, ſed alteri auxiliatur, ut libido articularem morbum promouet, & ſanguinis eruptionem remigatio, lib. Introd. cap. 8.

Coarticulatio, vide Abarticulatio, & Dearticulatio.

Coccyx (vulgo Cauda). i. Cuculus, eſt os quod ſubeſt in imo lati oſſis, lib. de oſſib. cap. 12, & 3. de artic. 104.

Coctio, quid ſit hinc noſces, cum facultates qua-

tuor ſint, atque inter eas non minime ualeat alteratrix, per quam diſpenſatis ab ea corporibus, natura alimentum aſſimilat, coctio nuncupatur nutritiuæ ſubſtantiæ permutatio, ſecundum qualitatem exiſtens, 4. rat. uict. 44. Perfecta Vrinæ coctio eſt, quando in vrinis ſuſederit aliquid albũ, & læue & ęquale & continuũ; Debilis autẽ coctio eſt, quãdo ex aquoſa mediocriter ſubpallida facta fuerit, & quidem ſi turbulenta apparuerit, & talis permanſerit, hęc quoque occultæ, & debilis coctionis eſt ſignum, & rufa etiam ac tenuis, ex eodem genere eſt, 1. de criſ. cap. 7.

Coctionis ſigna ſunt, quæ hominis ſalutem, non tamen per criſim, futuram oſtendunt; quo diſtinguuntur à Decretorijs, quę ſalutem hominis futuram, per criſim oſtendunt; coctionis autem quę in ſpirandi fit inſtrumentis, ſputa; cuius quæ in venis, vrinas; illius, quæ in uentre, alui excremẽta ſtatuere oportet; in febribus (quoniã uenoſi gereris ſunt paſſiones, nam & arterias in hoc genere comprehendimus) ad urinas præcipuè attendere oportet, 1. de criſ. cap. 7.

Cęcum foramen, eſt anguſtius illud foramen, quod ex duobus inęqualibus foraminibus, quibus quinta neruorum coniugatio à Cerebro excipitur, propè aures eſt collocatum, cui ſubditur labyrinthus quidam quem natura effecit, muſculis temporalibus conſulens, neruum eis durum, & labijs immittens, 9. de uſu p. cap. 13. vide Meatus auditorius.

Cæcum inteſtinum ſiue Orbum, ſiue Monoculum, eſt quartum inteſtinum in ordine, primum locum inter

ter craſſa obtinens, lib. de anat. viu. Quidam illud ſaccum nominant.

Cęli ſtatus, ideſt, ambientis nos aëris temporis, 9. meth. 5.

Cœlia apud Grecos, ſine adiectione omnem ventrem ſignificat, 6. aph. 20. Apud Ariſtotelem tamen dicitur Cœlia, illa tantum corporis partis cauitas, in quam cibus deuoratur, & prima concoctio peragitur, ſed apud Hippocr. nunc cum adiectione ſuperior, & inferior venter ſignificantur, ut ſuperior ſit uentriculus, inferior, omne quod ſub diaphragmate eſt ſpatium latius.

Cœliaca, ideſt, Ventralis diſpoſitio, communis morbus eſt uentriculo, & inteſtinis, in quo materiæ, non mordaces, inteſtinorum imbecillitatem ſequuntur, quę retinere contenta, ne exiguo quidem tempore poſſunt, ſed ea illico excernunt, perinde ac ſi graue aliquod onus deponerent, haud ſecus quam in ſtranguria, in qua ob acrimoniam & vellicationem veſica iugiter, quicquid ad eam peruenerit, ſecernit, modo ob id quod molem ipſius vel exiguam ſuſtinere nequit, 6. loc. aff. cap. 2. vide Lientheria.

Cœlomata ſunt rotunda, & caua vlcera, bothrijs latiora, quæ in oculis circa Irim naſcũtur, lib. Introd. c. 15.

Cœlum more vulgi, appellat Hippoc. aerem, 1. de morb. vulg. 1. qui ſupra nos eſt, vſque ad nubium regionem, com. 1. in 1. de morb. vulg. 4. quamquam eo nomine cauitas omnis deſignari poteſt, tamen ſpecialiter Cœlum vocatur ſuperioris palpebræ ſuperficies, ſicut Hypocœlum pars inferior, quæ ei reſpondet, illud tum in aqua intercutem,

intercutem, tum in alterius generis malo habitu, tum in diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluuijs, atque inchoantibus ophthalmijs intumeſcit. Sunt qui cælum oculorum interpretantur cauitates quę ſub oculis, utraq; naſi parte cernũtur, q̃ tamẽ Cãthus dicunt.

Cærulea oculi tunica, eadem eſt cũ Rhagoide, Vuea, & Vuiformi, 10. de uſu p. cap. 4. uide Rhagois.

Coincidentia, ſiue Intercidentia, quam Paremptoſim Græci uocant, eſt cum aliunde in aliud uas humor fluit, 7. de anat. adm. cap. 16. In oculo autem coincidentia eſt, ubi in meatum qui à baſi Cerebri ueniens, oculo uidendi facultatem tribuit, humor adaperto, uel rupto uaſe incidit, obturatque eum, unde cum dolore uiſus offenditur, lib. Introd. cap. 15.

Coindicantia ſunt, quæ pręter proprias cuiuſq; morbi indicationes, adhuc uirtutem, naturam, ætatem, anni tempus, regionem & conſuetudinem, & ſi quæ ſunt id genus alia, conſiderant, 13. meth. 16.

Cωla, dicuntur in homine longiora, maioraq; membra à Thorace ſeparata, & quaſi dependentia, ut brachia & manus, Latinis dicuntur artus, 3. de uſu p. c. 1. dicuntur & Cola, oſſa narium, uide Ithmoidea.

Calatoria oſsa ſunt narium foraminulenta & cauernoſa oſsa, quæ à cribri ſimilitudine Ithmoidea, uel à ſpõgia ſpongoidea appellantur, uaria enim habent foramina, quo modo, & ſpongiæ; neque ea habent recta ut cribra, quod inde ſuperflua Cerebri excrementa tranſcolent, 8. de uſu p.

Coles eſt particula quædam corporis inſignis, ad extremum

tremum collum ueſicæ ſita, qua mares feminas exuperant, quam Graeci Caulon Περιναῖον Latini penem, Colẽ, mentulam, uirgam, & pudendum uirile nominant, 5. de uſu p. cap. 15.

Colica diſpoſitio eſt, conſtitutio plenioris inteſtini Colon diuturna, in qua ſpacijs temporis interiectis, cruciatus intollerabiles, difficultates ſpirandi, ſudores, perfrictionesque ſuboriuntur, lib. finit. ſuntq; Colicus & Volulus inteſtinorum inflammationes, quorum alter tenuioris inteſtini, affectus eſt, alter plenioris, quare deiectiones includuntur, & flatus inteſtinis inuoluti, eò ꝙ exitum non habeant, dolores uehementes, & tormẽta concitant, lib. Introd. c. 13. & 2. de loc. aff. 5. Inde Colica medicamenta ſunt, quæ ad ſedandum Coli dolorem ſunt comparata, quæ quidem & ſi anodyna ſunt, a communi tamen anodynorum forma, differunt, quod quæ propriè Colica appellantur, aromatis, odoratis, ac urinam cientibus ſeminibus permiſcentur, & quanquam Colica uocentur, nõ tamen ad Coicos tantum, ſed ad omnem dolorem inquacumque corporis parte factum, ſedandum admouentur, quo factum eſt, inquit Gal. initio libri ſexti de locis affectis, ut antidotcs omnes dolorem ſedantes, ueteres Colicos nuncupauerint, uide Narcotica.

Collectiua medicamenti facultas eſt, quę ulcera, & uulnera glutinet, 5. de ſimplic. cap. 2.

Collectiua inæqualitas pulſuum eſt, quæ ex inæqualitate plurium pulſuum eſt conflata, 1. de differ. pulſ. cap. 30. quæ & Syſtematica dicitur, vide Syſtematica.

Colliculum idem eſt quod Nympha, carũcula eſt ad

fiſſu-

ſiſſuram colli matricis exorta, quę dum virgo defloratur ſcinditur, quam quod multo promineat, Ægyptij in Virginibus excidere conſueuerunt, lib Introd. cap. 10. Atqui plures ex antiquis Anatomicis, tum præſertim Auicenna, dicunt ijs quę non dum venerem ſunt expertæ circa medium colli vteri, panniculum virginalem dictum, eſſe, qui hymen, alijs hymenæon uocatur, & vt aiunt in prima coitione rumpitur; quod veriſimile non videtur, nam in diſſectione virginum non apparet, nec vſquam quod legerim meminit Galenus, ſed potius credendum eſt, collum ipſum, quod muſculoſum ſit, & neruoſum, ex ipſa textura tantummodo conuiuere, & anguſtū eſſe, Nympha vero eſt annata Epiphiſis, & appendix cutacea, lata intra pudendum muliebre ſupra alarum cōmiſſuram, ad vrinarium meatum ſita, gemina autem eſt, vtrinque ſcilicet vna, data eſt à natura tum ornamenti cauſa, (nam quod peni virili præputium eſt & Vua Pharingi id Nympha vtero) tum etiam, vt Vterū à puluere frigore, & alijs externis iniurijs tueatur, 15. de uſu p.

Colliquatio, *vide Anaſtęchioſis.*

Colliſio, & *Contuſio eſt, cum exterior ſuperficies percuſſi corporis continuitatem ſeruat, multæ verò exiguę diuiſiones in profundo conſtituerint; at cum cauitas aliqua apparet, quam rei colliſę percuſſor impreſſerit, tunc illiſio dicitur, lib. de ſympt. cauſ. c. 11. quæ Gręce* θλάσμα *Thlaſma dicitur.*

Collum *vteri, ſiue os vteri, eſt illud quod intus eſt, vbi uterus deſinit, collum uerò incipit; quod magis propriè os uteri diceretur; nam altera colli extremitas, quæ*

mulieris

mulieris pudendis coniungitur, non uteri, ſed ipſius colli os non ſine ratione diceretur, 5. aph. 46.

Collum, uide Cpina.

Collyria Latinis medicamenta uocantur, quæ oculis admouentur, Græci κολλυρία nominat, hæc uerò duum generum ſunt, quædam enim liquida ſunt & paſſim collyria nominantur, quædam arida, & hæc barbara uoce dicuntur ſief; Græci hæc uocant ξηροκολλούρια, illa uero ὑγροκολλούρια, 9. ſimplic. & 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Colobomata Greci uocant partes, quæ in labijs aut narium alijs, aut aure deficiunt, & decurtãtur, 14 meth. cap. 16. quæ propriè curta uocantur.

Colon inteſtinum quintum in ordine, ſecundum autẽ in craßis, 6. de anat. adm. cap. 9. dicitur uerò Colon, id eſt Laxius inteſtinum, quod excrementa ex diſtributione ſegregata, ſuſcipit, lib. Introd. cap. 11. quod & pingue inteſtinum appellat Galenus, 2. de ſympt. cau cap. 5 Vnde propter ſui latitudinem, ipſum ſolum quidam uentrem inferiorem appellant, 4. rat. uict. 112.

Columella Κίων Κιονὶς, & Colunna ſiue Gargareon, caruncula eſt à faucibus dependens, uocis inſtrumẽtum, lib. finit. uide Gargareon, & Staphyle.

Coma, ideſt, Sopor, ſiue propenſio & delatio in ſomnum, eſt, cum uigilare ægri nequeant non apertos habentes oculos, ſed conniuentes, uel altis ſomnis uel tenuibus, uel vigilijs detineantur, com. 1. in 3. de morb. uulg. 7. uide Caros. Hippocrates uerò Cataphoram omnem ideſt ad ſomnum propenſionem Coma appellat, eſt enim in ſomnum delatio, nequeuntibus infirmis uigilantium

munia

munia obire, ſed tum palpebras claudere cupientibus, tum dormire ſperantibus; cum autem ægri clauſis palpebris dormire nequeunt, ſed plurimum uigilant, Coma non ſomniculoſum uocat, com. 1. in 1. prorrhet. 1. aliquando Coma pro marcore ſumitur, 4. ſanit. tuen. cap. 4. Marcere enim torpere ſignificat, atque languore & inertia teneri, præſertim cum Celſus de Lethargo, in hoc dicat marcor eſt inexpugnabilis dormiendi neceſſitas, & comatoſos, ſomnolentos, & inertes appellet, uide Sopor.

Comitialis morbus, eſt omnium corporis partium, ex temporum interuallis facta conuulſio, cum mentis ac ſẽſuum obleſione, qui & Epilepſia dicitur, 3. loc. aff. 7. & de differ. morb. cap. 5. qui adhuc morbus magnus, morbus ſacer, affectus puerilis, & Herculeus dicitur; puerilis quidem, quoniam pueritiæ tempore abundat, Herculeus, non quod Hercules eo uexaretur, ſed quidam morbi ſæuitiem exprimere uolentes, nomen hoc magnitudinem ſignificans Herculeam, effinxerunt, com. 6. in 6. de morb. uulg. 7. dicitur adhuc puerilis, ut qui à pueritia incipiens, ferè ſemper conſeneſcat, Latini Comitialem dixerunt, quod in Comitijs, & hominum frequentia maxime ægros corripiat.

Commiſſura, quæ & Sutura dicitur, Synarthroſis ſpecies eſt, & oſſium compoſitio, ad conſuturam rerum ſimilitudinem, quę, & ſerrata dicitur, cum ſerræ modo, contrario occurſu congrediuntur, ubi dentatæ alterius partes, in alterius ſinus comittuntur, lib. de oſſib. in proœmio.

Communis morbus, ſiue uniuerſalis eſt, qui multos in communi inuadit, cui oppoſitus eſt morbus, qui diſperſus,

ſus, ſiue Sporas dicitur, qui aliquos ſeparatim tantum; Inter communes alij ſunt publici quos uocant Endemos, in quo genere peſtis eſt, alij uulgares, ſeu publicè graſſantes, quos Epidemos, ſeu Epidemios uocant, qui morbus ſi alicuius ſit ciuitatis, uel loci proprius, dicitur Vernaculus, com. 1. in 1. de morb. vulg. in argumento, uide fuſius, uerbo Pandemus, & Epidemus.

Communis, ſiue media Cubiti uena eſt, quæ fertur communis ei quę humeralis nominatur, & ei quæ per axillam ad manum, 2. loc. aff. cap. 7. quę, & mediana, & corporalis, & purpurea & nigra dicitur, lib. de anatom. viu. uide Media.

Compages, Capitis ſunt ſuturę qua parte oſſa capitis inter ſe mutuò compacta coaptantur; ſuturæ uerò ex translatione dici conſueuerunt, Caluariæ enim oſſa adeò exquiſite inter ſe coniunguntur, & coaptantur, ut ipſorum coniunctio per Harmoniam, ideſt, ex compage, & coaptatione facta, merito ſutura ex pannorum qui conſuuntur ſimilitudine, dicatur, com. 3. in lib. de ijs quæ in medic. ſiunt. 6.

Complexio febrium eſt, quando duæ febres horis differentibus inuaſerunt, confuſo autem quando eodem tempore incœperint, 2. de differ. feb. cap. 8.

Cōpoſitus morbus eſt, qui ex pluribus acceſſionibus, & remiſsionibus, ſiue eiuſdē generis vt duarum uel pluriū tertianarū, quotidianarū, uel quartanarū, ſiue diuerſi, ut unius tertianæ cū quotidiana, uel cum quartana, cōſtat; cui oppoſitus eſt morbus ſimplex, vnam genere intēſionem, & remiſſionem faciens, lib. de Typis, cap. 3.

Compreſſio, eſt laterum cuiuſque vaſis aſtrictio, & anguſtatio per coalitum, 1. de cauſ. ſympt. ca. 5. differens ab obſtructione (quę & oppilatio dicitur, 2. de cauſ. pulſ. cap. 1.) quę eſt meatuum noſtri corporis interclusio, ex aliquo tumore, vel corpore interpoſito, non per coalitum, lib. de differ. morb. ca. 7. ſi quidem compreſſo extrinſecus neruo, anguſtia meatui eius contingit, 1. de ſympt. cauſ. cap. 5. & de differ. morb. cap. 5.

Compunctio, eſt perforatio, quæ acu ſit ſuffuſis, 10. de vſu p. cap. 6.

Conarium, vide Conoides.

Concaua vena, eſt uena porta, 5. loc. affect. cap. 3. vide Vena porta.

Concauſa, vide Continentes.

Conceptio, ideſt, ſeminis comprehenſio, motus eſt quidam vellicationis, & contractionis Vteri dum ſemen in ſeipſum eiaculatum, amplectitur, lib. an animal ſit id quod cap. 2.

Conchula Κόγχη, vide Aures.

Concoctio eſt ciborum à uentriculo, in conuenientem animali qualitatem alteratio, quæ concoctio, ſi tarda, & ægrè Longiorique tempore fiat, Bradypepſia, ſi autem in alteram qualitatem, non in eam quæ ſit ſecundum naturam fiat mutatio, Dyſpepſia, ſi uero nulla fiat alteratio, ſed quales ſunt aſſumpti cibi, tales in omni qualitate manent, & deijciuntur, dicitur Apepſia, lib. de ſympt. differ. cap. 4. Alteratio ipſa, vſque quo alimentum in ſimilitudinem partis quæ nutritur, tranſmutatur, concoctio, vbi vero iam parti apponitur, nu-

tritio dicitur, 8. de compoſit. medicam. loc. cap. 6. Concoctio eorum, quæ præter naturam ſunt, eſt ipſa maturatio morbi; at ipſa concoctio in coquentis ſubſtantiam deductio quædam eſt eius quod concoquitur, com. 2. in 1. de morb. vulg. 44.

Condenſantia medicamenta omnia frigida ſunt, & aquea, quare porcos tenues in vnoquoque corpore cōdenſant, & contrahunt; Ceterum inſtrumentum undique totum conſtringere nequeunt, vnde & Pycnotica dicuntur, differuntque à ſiccantibus, quod frigida & ſicca ſint, ab obſtruentibus, quod frigida & craſſæ ſint ſubſtantiæ, 5. de ſimpl. cap. 14. vide Obſtruentia.

Condyloma, quaſi dicas Nodus, eſt extuberatio, quæ cum phlegmone in rugoſa contrahenteq; ſe ani parte, conſurgit, lib. finit. quæ & Thymus dicitur, 4 meth. c. 3. Eſt adhuc carnis excreſcentia calloſa in digitis manuū & pedum, in ſede item ac uteri ore coaleſcens, ſic dicitur quod prominet in modum articuli, quem Condylon appellant, ſed hic affectus in ſede præcipuè oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum inſurgente, ac præter naturam intumeſcente. Quum enim ſinuoſus ſit anus, rugas coagmentatas habet, ubi uerò amplius intumuerit, tunc fit Condyloma, & aliquando citra inflammationem fit & molle eſt, quandoque uerò cum inflammatione, tumque durum eſt & dolorificum.

Condylus, ideſt tuberculum, ſeu Nodus, eſt gibba oſſium explantatio Radij, & Cubiti, quę Carpo dearticulatur, ob id etiam aliquando capita dicuntur, & Apophyſis, 2. de vſu p. cap. 2. Dicuntur & Epiphyſes, i. artuū

 capita,

capita, ubi enim os medullam habet, eius finibus vtrinq; caput inſtar operculi cuiuſdam, ut plurimum uides adnaſci, 10. de vſu p. cap. 18. vide Nodi, & Articulus.

Confuſio febrium, vide Complexio.

Congelationes, paſſiones omnes dicuntur, quæ à cauſa frigida, & vehementibus algoribus ortum duxerunt, lib. de differ. morb. cap. 5.

Conia ſtacte, ideſt, Lixiuium deſtillatum, 1. ad Glauc. cap. 3.

Coniectura artificioſa eſt, quæ propè ad ueritatem accedit, 1. de criſ. cap. 9.

Coniunctiua oculi tunica, vide Rhagois,

Coniunctiua cauſa, vide Continens.

Conoides corpus, ſiue Turbinatum, quod & Conariũ dicitur, Cerebri particula eſt, veluti firmamentum quoddam venis, à magna decliuis propagatis adiacens, lib. 9. de anat. adm. cap. 3. cuius ſubſtantia glandula eſt, figura autem Cono per quam ſimilis; Vnde ei nomen quoque eſt impoſitum, vtilitatem autem ei eandem eſſe exiſtimant aliqui, quę eſt Pyloro ventriculi, nam ut hũc confirmãt eſſe glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum prius, quam is coctus ſit, in tenue inteſtinum tranſumi, ad eundem modum, & hanc glandulam Conarion in principio meatus conſtitutam, qui meatus ſpiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum tranſmittit, cuſtodem quendam eſſe aiunt, & velut Oeconomum, quantum ſpiritus mitti oporteat, 8. de vſu par. capit. 14.

Connutritus morbus eſt, qui longinquo tempore hominum

minum corpora infeſtat, co. 5. in 6 de morb. vulg. 6.

Conſiſtentia vrinę, ideſt tenuitas, & craßitudo, 9. meth. 4. quam Arabes vocant vrinæ ſubſtantiam.

Conſiſtentia, ſeu ſtatus Paroxyſmi, eſt illud tempus acceßionis febrilis, cum iam caliditas materiam conuicerit, atque uſque adeo calor augetur, vt non modo locum exurat, qui eſt quodammodo putredinis focus, ſed etiam continuatim per totum corpus diſpergatur; ac cum iam ad ſummum feruoris deuenerint humores accenſi, id acceſſionis tempus conſiſtentia appellatur, tunc verò vniuerſum laborantis corpus igneum redditur, extenſa per totum animalis corpus æqualiter caliditate, 2. de differ. feb. cap. 11.

Conſtitutio, κατάστασις, eſt in propriam ſedem alicuius luxati corporis collocatio, reſtitutio, & repoſitio, 3. de fract. 38.

Conſiſtentia, uel ſtatus paroxyſmi, ἀκμὴ, vide Aſcenſus morbi.

Contenta, ἰχόμενα, vide Continentia.

Contentiua cauſa, vide Continens.

Contentus pulſus, idē ac vehemēs, 3. de diff. pulſ. c. 5.

Continentes cauſæ (quæ continuę, & coniunctę dicuntur) ſunt, quæ cum pręſentes ſunt, morbi quoque adſunt, cum tolluntur morbi etiam diſcedunt, ut ſpina, telum; opponuntur euidentibus, ſeu procatarcticis, & antegreſſis cauſis, quæ dum aduerſam ualetudinem crearunt, ſeparantur, ut labor, ſolis vſtio, cruditas. Concauſæ ſunt, quæ affectum ſua vi generare poſſunt, generant etiam, & alteri cohærentes, vnde Synætia

dicuntur, ut lapis in ueſica, & inflammatio, nam ambæ urinæ ſuppreſsionis cauſa ſunt, & ſi per ſe utraque illam generare poſsit. Coadiutrices cauſarum partes, quæ ſua uirtute morbum efficere non poſsunt, ſed alteri auxiliantur, ut libido articularem morbum promouet. Præcedens ſiue interna, quae ab euidentibus, uel praeparantur, uel coadiuuantur, ut ſanguinis abundantia, nutrimenti ſoboles eſt. Introd. cap. 8.

Continens febris, uide Synocha.

Continentia, Ἴσχοντα, vocat Hippo. ſolida corporis membrana, ut quae comprehendant, regantque humida, contenta autem humores, ut qui a ſolidis comprehendantur, quae impetu feruntur ſpiritus; ſi quidem in omnem corporis partem momento temporis, & facile, & citra impedimentum perueniunt, lib. de trem. palp. cap. 5. Continentes autem partes erunt, ut corpus ſolidum Cordis, arteriarum, & aliarum partium cauarum, atque aliquid ſuo ſinu concludentium, quae ſunt baſes, radices, & fundamenta aliarum, in ipſis enim ſingulis triplex adeſt ſubſtantia, uerè ipſa ſolida, circũfuſa alia carnoſa muniẽs, & fouens, & per utranque ſparſa ſpirituoſa.

Continua febris Συνεχὴς πυρετός, eſt quae ad infebricitationem antequam ex toto ſoluatur, non deſinit, & ſi declinatio aliqua ſenſibilis appareat; Cum verò declinatio aliqua ſenſibilis non fiat, ſemper uerò à primo principio febris uſque ad criſim ſimilis perſeuerauerit, erit febris deurens, ardens, Cauſon, à continuis ſola acutie differens (quæ enim idem cum genere nomen ſortiuntur, atque in pluribus particularibus acceſſionibus continentur,

tinentur, continuæ appellantur) quæ & Synocha appellatur, hæc quidem Epacmaſtica, ſiue increſcens, ſiue Anabatica, illa homotena, ſiue acmaſtica, in eodem ſemper vigore, & tenore perſeuerans, vltima paracmaſtica, ſiue decreſcens, 2. de criſ. 6. & 2. de differ. feb. cap. 2. Bifariã veteres vti continui nomine, & intermittentis videntur; nam continuas vocant febres, quandoque omnes, quę nullum tempus liberum habent acceſſione, quandoque non omnes, quæ acceſſione nunquam vacent, ſed ſolas prę cipuè illas, quę omni carent, vſque ad iudicium mutatione. Ita intermittentes interdum appellant illas ſolas, quæ acceſſionem perpetuam non habent, interdum eas, quarum non recedit acceſſio, ſed inſignes faciunt mutationes ſingularum acceſsionum, in initium, incrementum, uigorem, & remiſſionem; At medici quidam iuniores, quæ non magnam mutationem habent, non continuas, id eſt, ſynochas, cęterum ſynochos nominant, continuas autem has ſolas, quæ non ueniunt ad integritatem, & intermittunt ſingulis, acceſſionibus, has vocant antiqui, interim continuas, interim intermittentes, nam ſunt recte inter cõtinuas. & deſinentes in integritatem, mediæ, Proinde recte ubi cum ſynochis conferuntur, intermittentes appellantur, cum ad integritatem venientibus, continuæ, com. 3 in 1. de morb. vulg. 2.

Continui ſolutio, ἀποσπάσμα, vide vnionis ſolutio.

Contractiones, vide Ganglia.

Contraindicare, vide Endixis.

Contraria apud Hippoc. & medicos ſunt, non in corporum modo qualitate, ut calidum frigido, humidum ſic

co,ſed in quãtitate ẽt ut magnum paruo,laxum dẽſo,ple nũ vacuo,quę Ariſt.oppoſita vocat,quo ſenſu dicunt Medici,curationem fieri per contraria, 11.meth. cap.12.

Conturbatio,ſeu Perturbatio, ταράξις, vide Taraxis.

Contuſio, θλάσμα eſt cum graue aliquid,ſupra corpus incidit,ac collidit, ita vt carnea pars diſrumpatur; cum verò caro contuſa,in locum ſub cute cruorem cõtraxerit,ſine vlla cutis diuiſione, exuccatio,ſugillatio, effuſio,nigror,& nigritia dicitur; venas tamen exiguas, ſimul cum carne rumpi, ac diſcindi in huiuſmodi ſugillationibus,eſt perſpicuum,3.de his quę in med.30. lib.de tumor.cap.10 5.de compoſ.med.per gen.cap.3.vide Colliſio,& Vnionis ſolutio.

Conuexa Hepatis,vide Sima.

Conuulſio, σπασμός; Cum omnes arbitrarij motus muſculis obeantur,quando ad ſua ipſorum capita retracti, vnamquamque particulam,cui inſeruntur,ſimul attraxerint,ſi affectus aliquis in tenſionem ipſos ducens, acciderit,hunc motus ſequitur,ſimilis quidem naturali, ſed citra uoluntatem,& uocatur affectus conuulſio, lib.de Trem.palp.c.8.quam Celſus lib.2.c.1. vocat neruorum diſtentionem; quę conuulſio, vel uniuerſalis eſt, ut cum totũ corpus curuatur,aut in priora, & dicitur ἐμπροσθότονος,aut in poſteriora, ὀπισθότονος,aut in vtrãq; partẽ æqualiter τέτανος,quib. additur & ἐπιληψία; vel particularis,aut in muſculis oculorũ, & dicitur ςραβισμὸς, aut mandibulæ τρισμὸς, aut oris κυνικὸς σπασμὸς, aut penis Σατυρίασις,vide Rhegma,& Vnionis ſolutio.

Conuulſio canina σπασμὸς κυνικὸς,eſt affectio muſculorum

lorum maxillarium, per quam os, naſus, oculus, labrum, atque adeo dimidia faciei pars in obliquum torquetur, quæ affectio non nunquam dicitur, conuulſio, interdum paralyſis, ad muſculum latũ pertinens affectio eſt, quã quidam uocant oris torturam, 4. loc. aff. c. 2. verſus finẽ.

Conuulſio comitialis, quę laboranti Epileptico affe-ctu, accidit, 5. loc. aff. 5. & 3. loc. aff. 7.

Conuulſiuum affectum uocat Galenus, qui ante mortem neceßariò conuulſionis habet ſymptoma, 1. de pręſag. ex pulſ. c. 4. & co. 3. in 1. prorrhet. 69.

Conuulſiuus, & Vibratus pulſus ſunt, qui naturali ſede relicta, vnum locum non tenent, ſed ſurſum atque deorſum agitantur, In vibratis, arteriæ quędam partes, quaſi iacula ſuperiora petere, quædam demitti, uno eodemque tempore conſpiciantur, quæ diſtentio parua eſt in conuulſiuis. 1. de diff. pulſ. c. 28.

Cõuulſiuus pulſus eſt, in quo ad vtrũq; terminũ tẽditur arteria, quẽ cõuulſio ſequi ſolet, 2. de cauſ. pulſ. c. 12.

Coopertoria chartilago, uide Cricoide.

Cophoſis κώφωσις, ideſt ſurditas, eſt abolita auditus actio, inducta, vel ab ijs quę ipſam audiendi facultatem, eiusque primarium inſtrumentum quod eſt animalis ſpiritus in aures affluens, aut ipſius organa quæ natura ad audiendum comparauit, lædunt.

Copos, ideſt, laſſitudines Gręci hominis uocant affectus, ex multo vehementive motu corporibus, vel totis, vel particulis quæ amplius laborarunt oborientes, vnde Acopa medicamenta, quæ talem laſſitudinem tollunt, 7. de comp. med. per gen. cap. 11.

Copula

Copula Σύνδεσμος, *terminus muſculi eſt, ſenſu omni carens durior & craſſior Neruo, & Tendone, uſum eum quem uel nomine ipſo præſefert, exhibens; differens à Neruo, & Tendone, quod Neruus à Cerebro, uel ſpinali medulla exorſus, ſenſum aut motũ membris inducit, Tendo uerò finis muſculi neruoſus eſt, ex Copula, & Neruo procreatus, 1. de placit. cap. 9. quam quidem homines Neruum nuncupant, com. 1. in 6. de morb. uulg. 2 uide Neruum.*

Cor καρδία, *eſt uiſcus, carne dura, fibroſa, caua conſtans, principium uitalis facultatis: ſunt qui muſculum eſſe difinierint, uerum & minus rubet quam Muſculus, & longe durius, ſpiſſius, ſolidiuſque eſt, multoque aliter fibris intertextum; fibris nanque ualidis, & rectis caro eius circunfuſa eſt (Vnde & Parenchyma, nomine quoque alijs uiſceribus communi appellatur à baſi ipſius in mucronem tendentibus, Arteriarum & Caloris natiui, quo animal regitur, quaſi fons & domicilium, in medio omnino Thorace ſitum, præſertim ſua baſi, quam caput eius nominant; 6. de uſu p. & 7. de anatom. adm. uocant adhuc & Cor veteres omnes, os uentriculi, propter affinitatem maximam, quę illi eſt cum Corde, & mutuum conſenſum, ut oſtendit Gal. 2. de placit. & 5. loc. aff. 6.*

Coracoide, uide Ancyroide, & Acromion.

Coryphe, uide Vertex.

Cornea ſiue Corniformis (Κερατοειδὴς χιτὼν ἢ ὑμὴν) *oculi tunica eſt, tenuis dura, & denſa, quæ à dura Cerebri meninge proficiſcitur, & tenuem oculi tunicam choroidem*

roidem

roidem in orbem amplectitur, quę & Ceratoide dicitur, 10. de vſu par. cap. 3. quæ & Cærulea dicitur, eſtque tunica ſecunda oculi, hoc eſt proxime ſubiecta adnatę tunicæ, quam ἐπιπεϱύτα appellant, vide Cęrulea, & Ceratoide.

Cornicularis proceſſus, vide Ancyroide.

Corniformis, vide Cornea, & Ceratoide.

Cornua, κέϱατα, numerantur inter affectus præter naturam, ſunt autem duę eminentiæ oſſeæ, quæ prope tempora naſcuntur; dicuntur, & Dionyſiſci, ſunt & cornua vuluæ, ſiue ſinus, duo proceſſus mamillares, à lateribus vuluæ ad utraque ilia, quos alij vocant Cirros, lib. de vuluæ diſſ. cap. 3. vide Apices matricis.

Corona oculi, uide Iris & Stephanos, Ιϱις Στεφάνη.

Coronale os, vt Coronalis ſutura Στεφανιαία ῥαφή. Στεφανιαῖον ὀστοῦν ſunt, ſutura anterior Cranij ab vno temporum oſſe ad alterum tranſuerſim perueniens, ſic & os frontis coronale dicitur quoniam ea capitis parte ubi ſunt, coronę geſtari ſoleant, uel quod in orbem frontem cingant, 9. de uſu p. 2. de oſſib. c. 1. 6. de anatom. adm. cap. 1. Inde, & Coronalis vena, Στεφανιαια φλέψ, propago eſt veniens à magno trunco venæ cauæ ſurſum aſcendentis, cingens cordis baſim in modum coronę; Eſt & alia uenę cauę propago, quę Coronalis ſtomachica Στεφανιαῖα στομαχικὴ appellatur, quę à ramo ſplenico venę cauę proficiſcitur, & ad ſtomachum effertur, ibique bipartito ramo, maiore ceu corona ſtomachum totum cingit, minore ad pilωron deſcendit. Quemadmodum autem a uena caua, coronalis hæc uena proficiſcitur, ſic à magna arteria

ria ſtatim, vbi à Corde orta eſt, arteriæ duę coronatorię, prodeunt, maior ſub valuula dextra, minor ſub poſtica, quæ in Cordis ſuperficiem, & eius partem craſſiorem, perinde ac uenæ, diſtribuuntur, 7. de anat. adm.

Coronæ, ſiue Coronon, eſt extremum oßis quod in mucronem deſinit, lib. de oſſib. in proœmio, unde omnes apophyſes rotundas, appellant coronas, uel Coronos, Κορώνη ἢ Κορώνον, ſic autem dicitur, quia τῆς Κορώνης, hoc eſt Cornicis roſtro ſimilis ſit, quæ autem Apophyſis in caput craßum & rotundum deſinit, non Corone, ſed Auche Græce αὐχή, nominatur, 2. de uſu p. c. 14.

Corporalis uena, uide Communis.

Corrugatio pupillæ, uide Tabes oculi.

Coryza, grauedo, Κορυζα, tenuis, & incoctus humor eſt, qui per nares ſecernitur, quaſi grauedinem dixeris, quemadmodum talis defluxio, cum per palatum fit, dicitur Catarrhus, 2. progn. 49. eſt autem hic humor, non qui propriè ὠμὸς, ſiue crudus dicitur, ſed qui ἄπεπτος, hoc eſt liquidus & tenuis, Celſus autem autor eſt, & deſtillationem, & grauedinem Κορυζας Hippocratem appellaße. Catarrhum appellamus, cum quod ſuperuacuũ eſt in Cerebro, in os diffluit, Coryzan cum in nares, Bronchos antem ſiue raucitas catarrhis ſuperuenit, faucibus ſcilicet humore imbutis, quod ſi in Gargareonem fluxio procumbit, quam ex ſimilitudine Græci ſtaphylen, ideſt, acinum uocant, in ea gignit, aut aliàs eam in tumorem attollit, at ſi glandulas, antiadas; ſi in eas quæ ijs proxima, ſunt, Pariſthmia, 3. de ſympt. cauſ. c. 4.

Coſta extrema eſt, non parua illa re uera ſpuria, quę
ab

ab alijs diſcedit, & carnoſę parti ſepti tranſuerſi obducta eſt, ſed ipſi proxima, cui manifeſta iam membrana tenuis intus ſubtenditur, ei continua, quæ omnes coſtas ſubcingit. 5. de anatom. adm. 3.

Coſtę, oſſa pectoris ſunt, quę à Collo toto ad ilia vſque ex anteriore parte, ad utrumque latus protenduntur, lib. Introd. cap. 10. & 3. de artic. 37. duodecim ut plurimum numero ſunt, ex quibus ſuperiores ſeptem ſimpliciter πλευραὶ dicuntur, quinq; uerò reliquæ coſtę inferiores νόθαι dicuntur, hoc eſt ſpuriæ, & illegitimæ quia imperfecta ſunt.

Cotyle, Κοτύλη, uide Articulus, & Acetabulum.

Cotyledones, Κοτυληδόνες, vide Acetabulum.

Coxa, quæ & Iſchion, magnum femoris oſſis caput eſt, Græce ἰσχιον, ideſt Coxa appellatur, ueluti cauitas eius, acetabulum dicitur, 2. de fract. 70. unde affectus fit, qui Iſchias & Coxendix appellatur, inde Iſchiadici & coxarij, ideſt, coxæ morbo laborantes, 7. de comp. med. per gen. cap. 16. Iſchion aliquando ſignificat ligamentum ipſum, quo femur coxendicis acetabulo colligatur, interdum verò ipſum articulum; ſed & Iſchia ἰσχία dicuntur à quibuſdam partes carnoſę ex utroque ſacri oſſis latere, quæ & σκαφία à Græcis, à Latinis Clunes appellantur, os autem Coxendicis, eſt apophyſis oſſis ſacri, ad coxendicis acetabulum undique pertinens. Os enim ſacrum, qua parte femoris caput ei inſeritur, Iſchion uocatum eſt.

Cranium, Calua, Caluaria κρανιον, eſt os capitis craſſum, rarum, rotundum, oſſibus ſeptem compactum,

ctum, ſaturiſque diſtinctum, Cerebrum continens, atque vtramque meningem ambiens, quòd quaſi Κράνος, ideſt, galea Cerebro adiaceat, 8. de uſu p. cap. 9.

Craſis, Græce κρᾶσις & κρῆσις, temperiem ſignificat, 1. de natur. hum. 12.

Craſſa membrana, uide membrana dura.

Craßa vena, ideſt, humeralis, 1. de artic. 53.

Craßus pulſus, uide Gracilis.

Crea, vide Tibia.

Creber pulſus eſt, cuius intermediæ quietis eſt breue tempus, rarus, cum longum; 4. de pulſ. ad Tyron. c. 4.

Cremaſteres, uide Teſtes.

Cremor, idem eſt ac Chymus χυμὸς, 3. de natur. facul. cap. 4.

Cremor ptiſanæ eſt, vbi à decoctione quis ptiſanam colauerit, deinde cremorem ſeparauerit, hæc ptiſana non dicetur, ſed ptiſanę cremor, 1. acutor. 26.

Cricoides chartilago, eſt laryngis chartilago, baſim anuli figuram repreſentantẽ efficiens; Tribus enim chartilaginibus conſtat larynx, quarum prima maxima ex internis partibus collocatur, cuius conuexum extra prominet, concauum intus, quæ dimidium totius capacitatis laryngis comprehendit, ad formam ſcuti, à quo Anatomici Thyroidem, ideſt ſcutiformem, alij peltatem, quod peltæ formam agat, nominant. Poſterior quæ baſim Cricoidem, ideſt anuli figuram imitantem efficit, poſtremę ipſius aſperæ arterię chartilagini, ſigmæ literam imitanti, incumbit; Scatiformi verò in priori ſui ipſius parte ſubiacet, (quæ & Cricoidès, Cymbalaris, & Coopertoria dicitur)

citur) Reliqua ab his Chartilago, quę tum poſitione, cũ magnitudine tertia eſt, in ſuprema Cricoidis, (quę, & innominata dicitur) Cartilaginis parte ſita eſt, gutturnijs, infundibulisq; quas Arytęnes vocant ſimilis, unde & Arytęnoides dicitur; Quę autem à radice linguę exoritur, quam Epiglottida, quaſi ſuperligulã dixeris, non eſt bronchi propria, lib. de uocal. inſt. diß. cap. 4. & 7. de uſu p. cap. 11. & lib. de anat. uiu.

Crimnoides vrina κριμνώδης, cuius ſedimenta crimnoidea ſunt, ideſt, quę ſpeciem furfuris, uel ſpumę referunt, ſignificantq; ſanguinis cremationem, ſi rubea ſedimenta ſunt; uel ſolidorum nimiam liquationem, ſi alba, lib. de vrinis, cap. 29. uide Hypoſtaſis.

Criſis, ſiue Iudicium, ſiue Iudicatio Κρίσις apud aliquos eſt ſubita in morbo mutatio, apud alios eſt ea quæ antecedit agitatio, apud alios integra totius morbi ſolutio; apud alios illa tantum morbi ſolutio, quæ ad bonum fit, 1. de criſ. cap. 1. Sed ea quæ repente fit, per excellentiã Criſis dicitur, quæ natura, quæ præter naturam ſunt, ſuperante, exquiſite perficitur, 3. de criſ. cap. 1. Iudicatio per morbos, de foro translatitia appellatione dicta eſt, ſignificans præcipitem in morbo mutationem, cum quadam euidenti euacuatione, uel abſceßu, quæ quadrifariã exiſtit, aut enim ſtatim vindicantur à morbis, aut magnã obtinent in melius mutationem, aut ſtatim moriuntur, aut multo deteriores euadunt; Itaque duas primas iudicationes, proximas duas magna ex parte cum adiectione, malam aut prauam iudicationem, quandoque uerò, ſine, adiectione ſimpliciter, 3. prognoſt. 1. Vtitur item

Hippoc.

Hippoc. Criſi pro λύσι, ideſt, ſolutione morbi, ut in progn. optimam eam dicit eſſe vrinam, in qua per totum morbi curriculum, donec ipſe iudicatus ſit, ſubſidet album, læue, & æquale. Tertia adhuc eſt eiuſdem κρίσεως ſignificatio, ad motum uehementem naturæ pro cuiuslibet rei moleſtæ depulſione, ſecundum quam nodo morbi, ſed & conceptiones & abortiones, & partus, & omnino quęcumque magno conatu naturę indigent, dicuntur Iudicari, lib. de ſympt. par.

Criſis aſima, quæ à nullo dierum iudicantium fuerit indicata, 3. de criſ. 10. periculoſa, quę cum grauibus ſymptomatis accidit; Infida ſeu incerta, cum morbi recidiua contingit; Obſcura, quæ citra excretionem, uel abſceſſum euidentem euenit; Abſoluta, quæ in morbo nihil facit reliqui, 1. die. decr. cap. 2.

Criſis imperfecta quæ nõ omnino à morbo liberat, 3. criſ. 7. ſed ex morbo quippiã relinquit, 1. die. decr. cap. 2.

Criſima ſigna, ideſt, decernentia & iudicantia, 1. aphor. 12.

Crithe, ideſt, Hordeum, ſiue Hordeolum, ſiue Poſthia, & oculorum tuberculum, de remed. par. fac. cap. 10. uid. Hordeolus, Poſthia, Chalazia.

Crotaphite, κροταφῖται, ideſt, temporales muſculi, qui maxillam inferiorem mouent, & ſurſum trahunt, & intra os ſiti ſunt, lib. de muſc. diſſ. cap. 6. uide Manducatorij.

Cruda Vrina, uide Aquoſa.

Cruditas ὠμότης eſt, cum Ventriculus, uel proprio morbo, uel uitioſus humoribus in ipſo accumulatis, uel

praua

praua alimentorum qualitate, ut nidoroſa, acida, fœtori, aut putredini, aut corruptioni obnoxia, aut ex pręparationis modo, ad huiuſmodi aliquam diſpoſitionem deducta, ea non amplectitur, ſed in ipſo corrumpuntur. Differens ab incoctione, quæ eſt rerum quę non poſſunt concoqui, ut acinorum, & omnium quæ omnino imputria, & immutata deijciuntur, 1. loc. aff. cap. 3.

Crudus humor ὠμὸς χυμὸς eſt, cum alimentum ſuam naturam, in ventriculo, hepate & inteſtinis quàm diutiſſime ſeruat, nulla alteratione ex particula, quę ad ipſum concoquendum, eſt deſtinata ſuſcepta, uel cum trāſmutatio fit ſed in peregrinam qualitatem, 8. de comp. med. loc. cap. 6. Humor crudus, pituita craſſior eſt, ac minus flatulenta, qualis in vrinis ſubſidet, ijs pręſertim quæ ex edacitate ſedimen multum fabaceæ pulticulæ ſimile obtinent: quin & corporibus ijs quę ab exercitatione abſtinuere, cibis uerò quàm plurimis, ac balneis poſt ſumptos cibos vtebantur, ſæpe eiuſmodi humor confertim per aluum deſcendit, ſed & vna cum hoc humore, perinde ac cum pituita, decolor quędam in toto corpore ſubeſt albedo, qui crudus humor inappetentes homines efficit, lib. de multitud. cap. 11.

Crura Κνῆμαι, dicuntur extremę corporis partes, quę thoracem medium, & imum uentrem prætergrediũtur, vt quicquid prominet vltra os ſacrum, & carnoſos muſculos ibi ſubiectos infernè, uſque ad pedes, & id quod ſuperne ultra thoracem, & ſcapulas uſque ad manus, id crura dicantur, lib. Introd. cap. 10.

Cryſorchis, Κρυσορχεῖς, eſt teſticuli, aut teſticulorum

occultatio, vel receſſio, lib. finit.

Cryſtallinus humor, κρυσαλλοειδὲς ὑγρὸν, & Cryſtalloidis (qui glacialis adhuc dicitur, quod concretam glaciem imitetur 7. de placit. cap. 5.) eſt humor albus, ſplendidus, lucidus, non omnino rotundus, ſed aliquantulum planus, in medio oculorum ſitus, in quo ſit uiſio, primũq; videndi inſtrumentum, qui per Diadoſin, ideſt, tranſumptionem (non per venam quidem, quæ nulla ineſt) vitreo humore nutritur. Cui adhęret vitreus oculi humor, qui & Hyeloides dicitur, quique quanto craſſior, & albior eſt ſanguine, tanto à cryſtallino humore, humiditate, atque albedine relinquitur; ſubeſt huic Albugineus, albo oui ſimilis, quem Hydatoidem, quod aquæ ſit ſimilis, uocant, 10. de vſu par. cap. 1. lib. de ocul. capit. 2. & Introd. capit. 11.

Ctir, Κτεὶρ, muliebris pudendi ſinus, pilis decoratus, appellatur, quæ ſinum ambiunt, πτεριγύματα, ideſt, alæ vocantur, 15. de vſu p.

Cubitus, (ἀγκὼν, ἀγοσὸς, ὀλέκρανον πῆχυς ὠλένη) eſt os, quod inter Humerum, & Carpon, quod brachiale dicitur, ſitum eſt; eiuſdemque partis os grandius Cubitus item dicitur, qui alteri ſubeſt oßi, quod Radium nominant, lib. de oſſib. cap 17. quem cubitum Pechym, ideſt, vlnam dicunt, 2. de vſu par. 2. clarius. Cubitus Pechys πῆχυς, ſeu vlna, Arabibus focile maius, eſt ea pars totius brachij, quæ ſuperne terminatur, qua brachio quidem continua eſt, per articulum, qui in curuatura cubiti eſt, cui innitimur; inferne autem qua Carpo manus; quo ſpatio, duo oſsa recipiuntur, alterum magnum, & rotundum,

tundum, nominatum eodem nomine quo pars, ideſt, cubitus, alterum quod Cerchis, Arabibus focile minus, ideſt Radius appellatur, 2. de motu muſcul. cap. 2. & 1. de fract. 18.

Cubiforme os, quod Κυβοειδὲς ὀστοῦν, ſiue os cubiti dicitur, eſt os quod ab externis pedis partibus firmum in terra ſtatuitur, externisque Tarſi partibus, eſt locatum & dearticulatur cauitati calcanei ad finem adiacenti, 3. de vſu p. 7. eſt enim os vnum, ex quatuor tarſi oſſibus, ſolum nomine donatum, cum reliqua tria careant nominibus, eſt autem os, vt reliqua Tarſi oſſa, intus cauum, foris gibbum, eſt autem os cubo ſimile, quod latera ſex habeat cubo communia.

Cuculus, vide Coccyx.

Cucurbitulæ leues, quæ citra ſcarificationem adaptantur, 3. loc. aff. cap. 4.

Cunei os, quod & ὀστοῦν σφηνοειδές, os baſilare, & os palati appellant, medium inter ſuperiora, & inferiora totius capitis oſſa, de oſſib. cap. 1.

Cunnus, inanitas ea eſt, quæ inter oſſa pubis penetrat, extrinſecus, pelliculam quandam habens, virorum pręputio correſpondentem, lib. de vuluę diſſ. c. 2.

Curatoria, Θεραπευτικὴ medicinę pars, eſt, quæ tum factum morbũ tollit, vt Ethicã, & Ephemerã febrẽ, tũ quæ fit ut putridã, tum quę imminet, aut qui futurus timetur, ꝙ eſt proprium προφυλακτικῆς, quæ hac ratione ſub Therapeuticã cadit; cuius tres ſunt partes ad curationẽ neceſſariæ διαιτητικὴ, φαρμακευτικὴ χειρουργικὴ, quarum prima victus rationem inſtituit, altera medica

menta propinat, poſtrema manum adiutricem admo-uet, de part. art. med. cap. 1.

Curta, Κολοβώματα, *i. mutila & curta, id autem di-citur à Græcis Coloboma q in labijs, aut nariũ alis, aut aure deficit, huius generis ſunt, & quas in maiore angu-lo Rhœadas uocant, eo utique, uel impenſius extenuato, minoreve facto, uel prorſus abolito, vide Colobomata.*

Cuticula, vide Cutis ſuprema.

Cuticularis membrana, uide membrana dura.

Cuticuloſus muſculus eſt, qui extrema ſedis ora cuti commixtus obtinet, ut uel cuticuloſus muſculus, uel car-noſa cutis dici poßit, lib. de muſc. diſſ. c. 30.

Cutis ſuprema δερμὶς, & δέρμα, *quę & Derma dici-tur, quaſi Corium dixeris, quia excoriari poteſt, cuius ex-terior pars, Epidermis ſiue ſumma cutis corporis, ſiue Cuticula eſt, & toti ſuper extenſa, ſenſuque deſtituta, & quæ ſæpe citra dolorem facile ab ea ſeparatur, 2. de vſu p cap. 6. & 3. meth. 4.*

Cyboides, uide Cubiforme.

Cycliſcus ſunt caua exciſoria ſcalpra, 6. meth. 6.

Cyllum, κυλλὸν *dicitur apud Hippoc. crus varum, i. in exteriorem partem luxatum, uel conuerſum, adeo ut Suræ proceßus, qui talem exterius complectitur, ſine vl-lo ſtabilimento ſuſpenſus relinquatur, quamuis propriè mutilum, & imperfectum ſignificet, ut ſcribit Gal. 3. de diebus citricis, vbi in ea ſignificatione menſem* κυλλὸν *appellari inquit, qui diebus viginti nouem conſtet, alios autem perfectos qui triginta. Vnde Cylloſim* Κύλλωσιν *diſtortionem cruris in exteriorem partem uocat Gal. 4.*

de

de artic. Idem tamen com. 3. dicit non nullos de omni longorum membrorum diſtortione κύλλωσιν intelligendam cenſere, generaleque ei tribuere ſignificatum; alios uero eo nomine diſtortionem ſolum intelligere, in qua in interiorem partem membrum inclinatur.

Cyema, κύημα, fœtus eſt cum non dum menſes duos in vtero abſoluerit, quo tempore Embryon dici nequit, ſed Cyema, ideſt, vteri geſtatio, & conceptus, & genitura, 1. de ſympt. cauſ. cap. 7.

Cymbalaris, vide Cricoides.

Cynache, eſt inflammatio extra guttur exiſtens, quę & Paracynanche dicitur, ſi autem ſit inflammatio adiacientium muſculorum faucibus adueniens, dicetur ſynanche, vel paraſynanche, 4. aph. 34. proprie loquendo, angina Græcis eſt inflammatio, quæ in gutture & faucibus aduenit; Hyppocrates verò & alij ueteres omnes paſſiones in iis locis aduenientes, quas ſpirandi difficultas comitatur, anginę nomine uocant, nullo exiſtente in pectore uel pulmone uitio, qua in re differt anginæ concurſus à Peripneumonia, & laterali morbo, atque ex eo, quod anguſtię ſenſus in gutture eſt, ſuntque eiuſdē exquiſite loquendo quatuor differentiæ, una ubi fauces inflammantur, altera ubi neque reliquæ oris partes, neque etiam externarum partium vlla inflammata uidetur, æger tamen ſuffocationis periculum in gutture perſentit, Tertia quando gutturis partes, tum externæ, tum internę ſimiliter inflammantur, quarta ubi ad anteriorem regionem, ceruicis uertebræ luxantur, & inde cauus apparet locus, doloremque quando tangitur, æger ſentit.

tit. Recentiores Græci quidam vt eſt Paulus, lib. 3. cap. 27. & noſtræ ętatis medici non pauci, inter Cynanchen, & Synanchen, inter paracynanchen, & paraſynanchen diſcrimen faciunt, quod tamen Galenus, lib. 4. de loc. aff. cap. 5. & 3. progn. 20. reprehendit. Inflammationem itaque, quæ in interioribus faucium muſculis oritur, Συνάγχην nominant eam verò, quę in exterioribus eorundem muſculis fit, Παρασυνάγχην, Inflammationem item, quę in iteriorib. muſculis gutturis accidit, vocāt, Κυνάγχην, eam autem quę in exterioribus eiuſdem muſculis oritur, Παρακυνάγχην, vide Angina.

Cynodontes, *uide Canini dentes.*

Cyphoſis κύφωσις, *gibboſitas, ſeu gibboroſitas, vitiū ſpinæ eſt, quod à caſu ictu, & tuberculis duris, anteriorē thoracis partem diſtendentibus, pulmonemque prementibus, aliquando contingit, ut docet Gal. eo aph. quo ſcribit Hipp. gibbos ex aſthmate, aut tuſſi factos, ante pubertatem mori, uide Gibboroſitas; Dicitur eadem,* Κύρτωσις, *vt annotauit Gal.* [illegible] *de artic. oppoſita huic contorſio, dicitur Lordoſis,* Λόρδωσις *ſpinæ verteribus in anteriorē partem conuerſis, vide Lordoſis.*

Cyrtoſis, *vide Cyphoſis.*

Cyrtoma, κύρτωμα, *tuberculū in Ilijs appellauit Hip. quod & ædema ab eodem appellari ſolet, 2. progn. 25.*

Cyßaros, κύσσαρος, *eſt vltimum inteſtinum in ordine, quod & rectum dicitur, & podex eſt, lib. quod animal ſit, id, cap. 5. vide Rectum.*

Cyſtis, κύστις, *veſica, eſt pars membranoſa, vrinam à renibus excipiens; & foras excernens, exanguis, quæ & ſi ex*

ſi ex nullo neruoſo corpore originem ducat, quia tamen latiſſime diſtendi, & arctiſſime contrahi poteſt, ut reliqua omnia alba, & exanguia, ex quadam ſimilitudine, neruoſa dicta eſt, licet in eam ſeruuli quidam inſerantur; In qua renes, tanquam in lagenam vrinam deponũt per meatus vreteres dictos, qui à renibus prodeuntes, obliquo itinere delati inter ipſius tunicas, paulo ſupra ipſius os, inſeruntur; Cuius veſicæ ceruicem muſculus ambit, tranſuerſis conſtans fibris, quibus undequaque conſtrictis, ueſicam claudit, ne vrina effluat.

Cyſtis choledocos, quæ, & veſica fellis, & veſica bilis ſuſceptiua, Grece autem κύςις χοληδόχος, dicitur veſica eſt, ad Hepar ſita, in cauis ipſius, inter venæ portæ & cauæ radices, bilem ex iecinore attrahens, quam rectis fibris, trahit ex hepate, obliquis retinet, tranſuerſis uerò expellit, quæ & ob id, fellis folliculus appellatur, 4. de vſu p. cap. 12. & 2. de natural. fac. cap. 9. & 9. de anatom. adm. cap. 2.

D

DACTYLION, πρωκτὸς καὶ ἡ ἕδρα, ideſt podex, 1. de comp. med. loc. cap. 15. ſunt autem qui rectum inteſtinum eo nomine intelligant.

Darſis, ideſt, excoriatio qua cutis à ſubiectis partibus ſcalpello deciditur, 3. de anat. adm. cap. 2.

Dartos vna eſt è quatuor membranis, quæ teſtes inuoluunt; earum prima & intima Epididymis, poſt eam Erythroides, ideſt vaginalis, tertia Dartòs carnoſa, Erythroide multo valentior, quarta & extima Scrotum eſt. Introd. cap. 11. Mulierum autem teſtes, penitius in vulua laten-

ua latentes, vnica tamē tunica contenti ſunt, quę Dirta appellatur, pro portione reſpondēs tertiæ teſtium mariū tunicę, cæteris autem carent. de diſſect. vuluæ, cap. 9.

Daſymma, oculi vitium, idem quod Trachωma, ut ſcribit Aetius, lib. 7.

Dearticulatio, ea eſt oſſium naturalis coniunctio, quę euidentem motum habent, vt coarticulatio naturalis oſſium eſt commiſſio, quæ exiguum & obſcurum aliquādo, aliquando nullum motum præſeferunt, 2. de artic. 8. & 1. de artic. 1.

Declinatio eſt illa paroxyſmi pars, quæ ſtatum ipſum ſubſequitur, vſque ad ſecundę acceſsionis principiū. 1. criſ. 3. vide Principium.

Decreſcens febris, vide Continua.

Decretorius, ſiue Iudicatorius dies eſt, in quem plurimum iudicij tempus incidit, 1. de dieb. decret. cap. 3. Eſt adhuc alius dies Judicatorius incidens, in quo imperfectæ ſolent fieri iudicationes, ut tertia, quinta, ſexta, nona, 3. progn. 1. Decretoria autem ſigna ſunt, quę ſalutem ægri, per criſim futuram oſtendunt, 1. criſ. cap. 7. Incidentes verò, ſiue Intercidentes dies differunt à Iudicatorijs, & decretorijs, cum eorum natura, tum vſu; Natura quidem, quod naturæ ſuæ ratione Iudicatorij perfecti ſunt, omnibus ſi quidem rite factis ſola natura ſponte agente, in iis criſes fiant, hi autem dies ſunt, qui quaternario, & ſeptenario diuiduntur; Intercidentes autem minus perfecti ſunt, & in eos, non niſi aliquo errore interueniente, criſes incidunt, vnde non ui naturæ, ſed morbi malitia, aut aliquo extraneo impellente, in iis criſis

ſis accidit. Atque hinc eſt vt a non nullis, dies prouocatorii nominentur, quod in his natura ad pugnam irritata, inſurgat. Vſu adhuc differunt, quod ad futuri uigoris & iudicii cognitionem, quaternariorum circuitus ſufficiunt, ad criſim verò iam factam diſcernendam, num ſcilicet fida, aut infida ſit, intercidẽtiũ cognitio, conducit.

Deficiens pulſus eſt, qui admouenti digitos, uidetur exolutus, & tenenti applicatos paulatim prorſus deſinit, 2. de cauſ. pulſ. cap. 3.

Deficiens decurtatus Μυουρίζων σφυγμὸς, *pulſus eſt, qui & mutilus, & decreſcens pulſus dicitur, qui perpetuo diminuitur, nec minui deſiſtit, ad quietem denique prorſus recidit, motuque deficitur; qui pulſus ſi iterum redit, & de integro augetur, decurtatus reciprocus dicitur, 1. de differ. pulſ. cap. 11. quod ſi in eo nulla ſeruetur ęqualitas, motuque ipſo frequenter deficitur, deficiens inæqualis appellatur, 2. de cauſ. pulſ. c. 12. nomen autem Græci à figuris, quæ in acutum deſinũt, & à Cauda tranſtulerunt, huiuſmodi autem pulſuum inæqualitas, ſyſtematica, ideſt collectiua dicitur.*

Deglutitio, κατάποσις, *eſt cibi, potioniſque ab ore in ventriculum deſcenſus, larynge ſimul ſublata, ſurſumq; in tantum currente, quantum Gula deorſum trahitur.*

Deiectiones, & ſubductiones ſolet Hippoc. vocare, excrementa per aluum exeuntia, 7. apho. 64 ſyncera autẽ deiectio eſt, quæ unum tantum humorem, cæteris impermiſtum habet, 2. prorrhet. 5.

Deleterium, quod & Phthartiçum, & Phthoropęum dicitur, letale uenenum eſt, quod ubi in animalis

corpus

corpus ingreſſum fuerit, totum id momento temporis im mutat, ſibique ſimili affectione alterat, 1. de ſem. cap. 16. quod ſi etiam alexipharmacum medicamentum ultra modum exhibitum nos interficiat, vel parum aſſumptũ ſanet, non ob id deleterium cenſendum eſt, quod quocunque tempore, loco & quantitate ſumptum, aptum eſt interficere, com. 6. in 6. de morb. vulg. 5.

Delirium, Deſipientia, παραφροσύνη, *mentis alienatio, duobus modis dicitur, generaliter & ſpeciatim; generaliter eſt motus errãs & deprauatus facultatis imaginatricis, aut ratiocinatricis, plerunque in vtraque facultate conſiſtit delirium, tum parum probe imaginando, tum parum aptè ratiocinando, aliquando verò in altera tantum facultate, vt exemplo illuſtrat Gal. lib. de ſympt. diff. cap. 3. atque hæc tum maxime ſine febre eſt, 1. prorrhet. 1. & 4. inſanire omnes dicunt eos, qui citra febrem deſipiunt, & ſubdit, omnes qui mente læſi continuè fuerint, Phrenitici uocantur, ſola febre ab ijs, qui deliri appellantur, diſcrepantes. Speciatim uerò ſignificat mentis alienationem cum febre, à phrenitide differens quod hæc fiat Cerebro primario affectu laborante, cum ſymptomatum magnitudine & uehementia, Delirium autem eiuſdem febris ſymptoma eſt, atque ex ſubiectis Cerebro partib. originem ducit, ſublato in caput acri, & feruenti biliosi ſanguinis uapore, neq; impetus tantos hẽt, quãtos Phrenitis, 5. loc. aff. 4. vide Phrenitis, & Paraphroſyne.*

Deltoides, quaſi deltę literæ figuram imitans, muſculus eſt, qui ſuperiorem humeri partem, qua brachij caput eſt, tegit, qui etiam totius manus initium eſt, 3. de anat.

anat. adm. c. 3 Græce Δελτοειδῆς ſic dicitur, quod triangularis uideatur, ut in Δ ſimilitudinem efformatus.

Deneruationes (ἀπονευρώσεις Græci uocant) ſunt nerueæ muſculorum tenuitates, in quas muſculi deſinunt, & Tendones dicuntur, 1. de motu muſc. cap. 1. & 1. de anat. adm. cap. 3. vide Tendones.

Dentem, ſepe Hipp. ſecundam colli vertebrã uocat, propterea hunc proceſſum à dentis ſimilitudine, odontoidem, ideſt, dentiformem appellat, lib. de oſſ. cap. 8. alij Pyrinoidem productionem à nuclei ſimilitudine nominant, 12. de uſu p. cap. 7.

Dentes in oſſium numero reponuntur, mollium Cerebri neruorum participes, ob idque ſoli ſentiendi uim habent euidentem, lib. de oſſ. cap. 5. priores quaterni, quia ſecant, Tomi, ideſt, Inciſorij ad cultri ſimilitudinem, ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in ſe habent; utrinq; Canini adiacent, quod Canum dentibus ſint quàm ſimillimi, ad dura cibaria non ſecanda, ſed admodum confringenda. Vltra hos, mamillares & molares, ab utroque latere. quod ijs cibi (ueluti molis cereales fruges) tenuantur, & atteruntur, ibidem.

Dentes genuini, qui omnium nouiſſimi naſcuntur Σωφρονιςῆρες, ut plurimum ab anno duodeuigeſimo, uſq; ad annum uigeſimum ſextum, niſi aliquando ſunt, etiã anno octogeſimo naſci, utrobique ſingulares, penitiſſima oris parte oriuntur, ideoque ita nominantur, quod naſcantur, cum homo ſapere incipit; ſunt autem è genere dentium molarium.

Dentifricium medicamentum eſt, quo utimur ad dentes

tes confricandos, & gingiuarum circūſitarum, contactū, quando humore fuerint prægnantes, 5. loc. aff.

Dentitio, ὀδοντίασις, eſt dentis iam concreti, extra gingiuam eruptio, ſeu dentium ortus, 8. de placit. c. 6.

Depaſcens vlcus, idem eſt ac Phagedæna, vide Herpes, Phagedæna.

Deperditio, vide Aborſus.

Deprehenſiones, vide Catalepſis.

Depreßum & oblongū eſt oſſis caput, ad ceruicem in ipſum cui adnaſcitur, referentes, lib. de oſſib. in proœmio.

Deriuationem appellare conſueuit Hipp. quando ſuccus aliquis euacuationis indiget, neque per conuenientē regionem ferri inceperit, neque tamen ualde procul à conuenienti, neque ad remotiſſimum locum, ut ſi per lotii vias exire ceperit, vitiata veſica, aut renibus; tunc enim per aluum deriuare ſatius fuerit; veluti ſi per uentrem vitiatis inteſtinis ferri tentauerit; Contra enim in iſtis ſuccum euacuandum ad vrinarios meatus dirigemus; In mulieribus uerò non nunquam ad uterum, aut è contrario, interdum vteri profluuium ad vrinæ uias, ac uentrem deriuabimus. At ſi in aliqua id genus euacuatione vomitū citauerimus, reuulſionem hāc nominant, ut ſi uomitus ēt retra::erimus, ad uterum, aut ueſicam, aut ſedē incitantes, com. 2. in 6. de morb. uulg. 7. Deriuatio Græcis παροχέτευσις, eiuſdem eſt generis, cum euacuatione facta per particulam, quæ fluxionem ſuſcipit; fit aūt per aliquam uicinarum partium; Riuare igitur eſt per riuos ducere, deriuare autem eſt, à riuis ad latera diuertere. Ex Oribas, lib. de Cucurbitulis, vide Purgatio.

Derma,

Derma,uide Cutis ſuprema.

Deſipientia eſt,cum ægris loquentibus,& agentibus, nihil rationi conſentaneum dicunt,7.aph 14.

Deſipientia ferina eſt,in qua ægri calcitrant.pedibus feriunt, mordicus impetunt, & excandeſcunt, eos qui ingrediuntur, tanquam hoſtes reputantes, com. 1.in 1. prorrhet.25.

Deſiccatio oculi, eſt idem ac ſpaſmus oculi, lib.de ocul.c.13.

Deſperata ulcera ſunt, quorum curationem plerique aggreſſi non abſoluerunt,ſed tanquam ab inſanabilibus, deſtitere, 4.de comp.med.per gen.cap.5.

Deſtillatio,ideſt fluxio quælibet,quę per uenas à Capite ad partes inferiores fertur, 3.aph.12.

Deſudatio ab Hipp.ſumitur,uel pro ſudore circa Thoracem,& caput apparente,uel pro eo qui toto manat corpore,ubi tum paucus,tum nihil conferens,fuerit,com.3. in 1.prorrhet.33.quæ,& ſudamina dicuntur, uide Sudamen.

Detritio,uide Rhacoſis.

Deurens febris,uide Continua,& Synocha.

Diabetes eſt urinę profluuium, hydrops matellę, Diapſacos,Hydrops in vas urinale, Diarrhæa in urina Διαβήτης: ὕδερος εἰς ἀμίδα: εἰς οὖρα διάρροια: διψακός: *Synonima ſunt, quę ſignificant, cum exhuberanter per urinam redditur, id quod bibitur, eo à ſua qualitate non mutato,6.de loc.aff.c.3. de ſympt. diff.cap.6.paſſio hæc talis eſt,qualis circa aluum lęuitas inteſtinorum,extinctio,ut diceret quiſpiã utriuſq; uirtutis,& retẽtricis,&*

altera-

alteratricis, 1. de criſ. 12.

Diabotanum emplaſtrum, ideſt ex herbis factum, 6. de comp. med. per gen. cap. 2.

Diabroſis ſiue Anabroſis, Διάβρωσις, καὶ Ανάβρωσις, *eroſio; eſt oris alicuius vaſis apertio, 5. loc. aff. 5. à re acri & mordaci facta, ſiue intrinſecus à vitioſo ſucco, ſiue extrinſecus à valentioribus medicamentis, aut igne.*

Diachylon Διαχυλῶν *emplaſtrum, quod ex ſuccis eſt compoſitum, 7. de comp. med. per gen. cap. 9.*

Diacodion, confectio eſt, ex capitibus papaueris, 7. de comp. med. loc. 2.

Diadoſis Διάδοσις, *digeſtio, ſeu diſtributio alimenti eſt, cum per uenas maiores in minimas, ipſumque corporis habitum tranſit, vide Anadoſis.*

Diæta, victus ratio, eſt certa victus inſtitutio, & norma, non in ſolo cibo, & potione conſiſtens, verum in omnibus alijs, otio, exercitatione, Venere, ſomno, vigilijs, repletione, inanitione, animi affectibus, alijs omnibus, quæ quouis modo fiunt in humano corpore, ad Thraſibul, capit. 35. Inde diſciplina quæ hanc inſtituit diætetica διαιτητική, *dicta eſt, pars artis medicę curatiuæ, tũ quæ ęgris ad præſentes profligandos, debetur, 11. meth. c. 15.*

Diagnoſtica ſigna ſunt præſentium rerum, & morborum declaratiua, lib. de opt. ſec. emp. cap. 5. vide Prognoſtica.

Dialemma, eſt illud interuallum, quo febris ad infebricitationem uenit, antequam ſequens annotatio aduеniat, lib. de morb. temp. cap. 3.

Diapedeſis Διαπήδησις, *eſt exiguorum uaſorum apertio,*

tio, vel ſeri non ſanguinis excernendi ſpecies, 3. de cauſ. ſympt, cap. 2. fit autem ex tunica rarefacta, ſanguine ue rò tenuato, & ex gracilium vaſorum ore adaperto, vnde trãſcolatur ſanguis ſiue ſudoris, aut roris more tranſmittitur, 5. meth. c. 2. differt ab anaſtomoſi, in qua tum maiorum venarum, arteriarumque ora aperiuntur, tum ſanguis impetu, & copia erumpit.

Diaphanes Græce, Latine dicitur Lapis ſpecularis, ex ijs eſt, quę leniter, ac ſine morſu exiccant, qui vſtus vlcerib. ægre cicatricem admittẽtibus, non item malignis, ac rebellibus, conducit, 4. de comp. med. per gen. cap. 1.

Diaphoreſis Διαφόρησις, Latine digeſtionem, ſeu euaporationem dixeris, eſt quæ humorem qui in phlegmone obſeſſa parte continetur, per meatus inſenſibiles educit, 13. metho. capit. 16. & medicamenta, quæ id pręſtant, Διαφορητικὰ, hoc eſt diſcuſſoria, & per halitum digerentia, appellantur, duplici ratione, aut humores ebibentia, cum poris quibuſdam inſunt, aut totam alterantia partem, 5. de ſimpl. med. fac. c. 5.

Diaphrattontes membranæ, διαφράττοντες ὑμένες, dicuntur membranę illę, quæ totum thoracis ſpacium, à iugulo ad ſeptum uſque in duos ſinus, dextrum, ſiniſtrumque diuidunt; vulgo mediaſtinum, uocatur; uide Hypezochotes, Cingentes.

Diaphragma, ſeptum tranſuerſum eſt, quod & Phrenas, ideſt mentem appellarunt antiqui (quia, ut aliqui putant,) eo inflammatione affecto mens lædatur, nam multi quidem uarios ob morbos delirare ſolent, ſed quę eo affecto incidunt deliria, non multum diſtant a Phrenitide;

tide; nulla enim pars Cerebro ſubdita præter ſeptū trāſuerſum, perpetuum delirium excitat, itaque maximus illi videtur eſſe cum mente conſenſus. A Platone Diaphragma vocari cœpit, ideſt ſeptum tranſuerſum, eſt enim muſculus rotundus, obliquus, membranoſus, & carnoſus, medius inter partes alimento ſeruientes quas peritonæum continet, & inter ſpiritus organa, quæ tunica ſuccingente concluduntur, eamq; ob rem diaphragma nominatur, quod eas partes διαφράττει, ideſt, diuidat quaſi ſeptum quoddam medium, qua ratione Ariſtoteles illud ſuccincturam appellat, 5. loc. aff 4. maiores noſtri præcordia nominarunt, com. 1. in 1. progn. 24.

Diaphthora eſt corruptio ciborum in ventriculo, 2. loc. affect. 1.

Diapyemata, vide Empyemata.

Diaria febris ἐφήμερος πυρετὸς, Ephemera febris eſt, quæ vnica acceſſione, vnoque plurimum die, ex ipſius ſaltem natura circunſcribitur, à cauſa manifeſta orta, 9. metho. 1 in ſpiritibus accenſa, quam excitant cauſæ, alijs febribus communes (præter ſpirationem & putredinem) ira, dolor, vigilia, cura, æſtiuus ſol, fatigatio, Bubo, pertinax ſtudium, cruditas.

Diarrhœa, διάρροια, ideſt profluuium, copioſior eſt alui fluor, ſine phlegmone, & vlceratione aliqua, lib. finit; quo uel pituita, vel bilis altera ſyncera, aut inuicem miſta vacuatur, ab humoris copia, uel cruditate, quæ aut in toto corpore, aut in certa quadam parte ſedem habet, exorſum; Ventriculus enim multitudine grauatus, quam vel ipſe colligit, vel ex alijs ſeſe in eum exoneran

tibus

tibus ſuſcipit, aut praua aliqua qualitate irritatus, quã cruditas (quæ propriè δυσπεψία dicitur,) inuexit, τῇ διαῤῥοίᾳ infeſtatur, præſertim ſi eius orificium, ſupernæque partes valentes ſint, infernæ autem languidę, nam ſi contra acciderit, uomitiones pro diarrhæa ſuccedent, ut docet Gal. 3. de natur. facult.

Diarrhæa in Urina, uide Diabetes, & Canina cupiditas.

Diarthroſis, uide Articulus.

Diaſpermaton medicamentum, ideſt ex ſeminib. conſtans, 7. de comp. med. per gen. 7.

Diaſpoleticum medicamentum eſt, cuius compoſitionẽ, cuminũ, piper, ruta ingrediuntur, 4. de ſani. tuen. c. 5.

Diaſtole eſt motus dilatationis, & eleuationis arteriæ, ad ſubſtantiam quandam exterius attrahendam, quo natiuus totius animalis calor, per immiſſum ſpiritum refrigeretur, queadmodum Syſtole eſt arteriæ ſubmiſſio & contractio, ut id quod ex humorum deuſtione in toto animali contractum, ueluti fumida ſuperfluitas eſt, expellatur, lib. de vſu pulſuum, cap. 3. ut eundem uſum præſtet Diaſtole, & Syſtole, totius animalis calori, quem inſpiratio, & expiratio, particulatim calori Cordis, ibidem.

Diateſſeron, emplaſtrum, quod ex quatuor rebus conſtat, Chalcitide, miſy, diphyrge, Chalcanti, 5. de compoſ. med. per gen. cap. 14. διατεσσάρων Gręce.

Diatrion pipereon, ideſt, medicamentum, triplici piperis genere coſtans, 4. de ſanit. tuen. cap. 5.

Diatriton ideſt tridui inedia, ut Diatritarij, qui tri-

duanam inediam præcipiunt, 4. metho. cap. 4. cuius primus autor Theſſalus, διάτριτον Græcis.

Dichophyia, pilorum defectus eſt, quando bifurcantur, lib. finit.

Dichroma, (δίχρωμον Græce) emplaſtra ſunt quæ & Giluа dicuntur, coloris ambigui, 2. de compoſ. medic. per gen. cap. 1. ſunt enim quędam medicamenta, quae fulua vocant, quibus vbi ſtatim reponuntur, quædam extrinſecus ſupereminentia fuſca concreſcit, ſub qua pars medicamenti profundior, pluſquam ab initio fulua videtur, propterea dichroma vocant, ideſt bicolora; quidam verò eadem vocant, Diproſopa διπρόσωπα, ideſt bifacia, 2. ad Glauc. 8.

Dicrotus pulſus, δίκροτος σφυγμὸς, ſeu bis feriens, eſt cum receſſio, quæ creditur arterię, non perfecta obitur, ſed cunctatur, idque pro ſubductionis, aut inhibiti ſpiritus quantitate, deinde repetitio perfecta, debitæ fit contractionis, lib. finit. Eſtque vnus pulſus, non duo (contra Archigenem) qui ſimul atq; oēm diſtentionem effecit, ſe pauliſper ſudducit, ac mox pulſat iterum, ut intermittentium quies media ictus intercipiat, cuius dicroti contractio, congreſſus, vel reditus dicitur, 1. de differ. pulſ. c. 17. qui poſt abſolutam diaſtolen, antequam perfecte contrahatur, ſecundò tactum ferit, ut ex malleis incudem percutientibus, & poſtea reſilientibus, apparet.

Didymus, ideſt teſtes ipſi, 14. de vſu par. capit. 14. Διδύμοὶ, dicuntur propriè fratres vno partu editi, dicuntur & teſtes, honeſtiore uocabulo, ut ait Galenus; dicuntur & δίδυμοι in Cerebro, de quibus uide Glutia.

Dies

Dies in hoc ſignificatu apud Medicos accipitur, ut non ſolum lucem, ſed etiam noctem complectatur; nõ id tempus tantum, quo Sol ſupra terram fertur, appellantes diem, ſed etiam illi tempora noctis adiecentia, 2. de criſ.cap.2.

Difficultas inteſtinorum, quæ & Δισεντερία dicitur, 2.de facult.nat.cap.9.propriè ulcus inteſtinorum eſt, ex mordaci bile, quam ſequitur interaneorum abraſio, cum quibus paulum cruoris ſecernitur, 6.de loc.aff.cap.2.in quibus difficultatibus inteſtinorum, cum adhuc conſtituuntur, quædam corpora pinguia excernuntur; poſt hęc aũt niſi finiri anticipauerint, quædam ramenta inteſtinorum, ablata ipſarum ſuperficie interiore, quę membranoſa exiſtit & denſa, illi quę cutem exterius contegit, Epidermidi, i.cuticulæ appellatæ, proportionalis; poſt hæc autem aliquid ex ipſa abraditur ſubſtantia inteſtinorum, ſed iam completam dicimus; excernuntur enim partes magnæ inteſtinorum, quas & carnes & caruncułas vocare poſſumus, 4.aph.26. Talis quippe proprie dicta Dyſenteria eſt, nomen habens à læſa particula, quam ſolã plerique dyſenteriã nominandã cenſent, & ſi Hipp.atq; alij, non ipſam modo inteſtinorum exulcerationem, uerũ oẽm cruoris per inteſtina vacuationem, Dyſenteriã nominent, nomẽ morbi, ſymptomati tribuẽtes, 4.de art.40.

Difficultas urinę, uide Iſchuria.

Difflatio, & difflatus. Quicunque in Hipp.placitis legitime uerſatus fuerit, is demũ didicit eius, quam medici omnes vſitato vocabulo, ſenſum latentem tranſpirationem appellant, qua difflantur corpora, aliam quidẽ talẽ

eſſe qualis uapor eſt, alias autem qualis aer ſiccus, atq; aliud eſſe, cum quæ videri poſſunt, exeunt humiditates. Aduerſus Lycũ, c. 2. q̃ Græcis Λόγῳ θεωρητὴ διαπνοὴ, & ἄδηλος αἰσθήσει διαπνοὴ, hoc eſt perſpiratio, & difflatus, qui ratione comprehendatur, & tranſpiratio ſenſu imperceptibilis appellatur, quę calidioribus temporibus, regionibus, ætatibus, naturis, diætis, multa eſt, non parua ſubſtantiæ noſtrę portione per διαπνοὴν, exhalante, ut contra in frigidioribus pauca, propter cutis adſtrictionē; vide Inſpiratio.

Digiti, Δάκτυλοι, quinque ſunt in omni manu, primus Pollex, quod oppoſitus cæteris quatuor digitis æquipolleat, ἀντίχειρα, hoc eſt promanum, tanquam pro tota manu eſſet, vocarunt; Hippoc. μέγαν hoc eſt magnum nominat, quamuis paruus ſit, quia cęteri ſine eo fere inutiles ſunt, apud Ariſt. 4. de part. animal. cap. 10. Magnus Galeno dicitur, non ſolum uiribus, ſed & magnitudine, nam principium pollicis ut ait, propè radium eſt, adeo ut eum fere attingat. Celſo, & Ariſtoteli, viribus tantum magnus dicitur; ſecundus λιχανός, index, tertius μέσος medius, quartus παραμέσος, annullaris, medicus à medicis appellatur, quintus μικρός, minimus, auricularis, omnibus alijs corpore & viribus inferior; Singuli terna oſſa continent (præter pollicem) mutuò ſibi colligata, & ordine ſibi ſuccedentia, ueluti in acie, vnde & φαλάγγες à Græcis appellantur, ab alijs autem Σκυταλίδες, à turma equitum, quam Gręci Σκυτάλην uocant, Latini communiuocabulo, digitorum internodia dicere ſolent.

Dignotio eſt præſentis morbi, pręcognitio uerò eſt futuri

turi

turi morbi cognitio, 3.criſ.ca.1.dignotionem autem proprio nomine dinotationem appellamus, 1.progn.5.

Dimotio, uide Prolapſiones.

Dipſacos, uide Diabete.

Diproſopa, vide Dichroma.

Diſciſſiones, magna vulnera ſolet Hippocrates appellare, quae letalia ſunt, ut uulnus in Cerebro, cum ad aliquem eius uentrirulum peruenerit, 6.aph.18.

Diſcretiua, Medicinæ pars eſt ea, quam ſignificatiuã recentiores uocant, Græci σειμηοτικὴν, 1. de his quae in medicatr. 1.

Diſperſus morbus, uide Communis.

Diſſimilare membrum, heterogeneum, ſeu compoſitũ eſt, cuius quamcunque partem aſſumpſeris animalis, toti communicans non erit nomine, uel definitione, ſicut manus & facies, lib.anatom.uiu.uide Inſtrumentale.

Diſſidentias uocat Hippoc. cum oſſa, quæ natura cohærent, ac ſe ſe mutuò contingunt abſque articulo, ob aliquam læſionem diſſident à ſe ac diſtant, ut Cubitus, & Radius in brachio ad gibbum, & ad manum; In Crure Tibiam, & Suram, qua, & Genu, & Calci committuntur, com.3.in medicat.31.

Diſſolutiones uocant, animi defectus, Græci λυποθυμίαν, vocant, 1.Glauc.14.

Diſtentio, idem eſt, ac neruorum conuulſio, quae eſt triplex, opiſthotonos, ideſt tentio ad poſteriora, Emproſthotonos, ideſt tentio ad anteriora, & Tetanos, i æqualis tenſio, 4.aph.57.qui Tetanus eſt per vniuerſum corpus neruorum conuulſio, 3.loc.aff.10.

Diſtorſiones ſunt, cum uel à ſua ſede dilabitur aliquid in exteriorem corporis partem, uel introrſum in inanitatem aliquam prolabitur, ut in naribus, ſi in exteriorem partem, aut os, aut pinnula earum abiJt in eam partem, ſi in foramen deſcendit, introrſum diſtorſio fit. 2. de iis quę in medic. 33.

Diuretica pharmaca Διουρητικὰ φάρμακα, *medicamẽta ſunt, quae ad ciendas vrinas accomodantur, quae & Vretica dicuntur, 11. meth. 16. & 5. ſimpl. 20. quę duũm ſunt generum, aliqua enim mediocriter id præſtant ut Eccathartica, ideſt, poros expurgantia dicantur, calida & tenuium partium; alia vehementius, ut quæ plurimũ mouent urinam, quæ magis, & ſiccant, & excalefaciunt, prioribus.*

Diuturnus morbus eſt, quicunque acutorum ex decidentia, terminum pręteregreditur, quem nunc quadrageſimum, nunc ſexageſimum diem Hipp. facit, 2. dieb. decret. cap. 12.

Dodecadactylon, ſiue Duodenum inteſtinum δωδεκαδάκτυλον, *primum eſt inteſtinorum fundo ſtomachi alligatum, à longitudine duodecim digitorum ſic appellatum, 6. de anat. adm. cap. 9. quod quidam non dignantur uocare inteſtinum, priuſquam in anfractus, orbeſq; conuoluãtur, ſed ipſum* ἔκφυσιν, *i. productionem ſimpliciter, vel cum appendice productionem duodecim digitorũ,* ἔκφυσιν δωδεκαδάκτυλον *nominant, primumq; inteſtinum in ordine dicant eſſe ieiunum, ibidem, cap. 12. hoc idem Duodenum uocant Portinarium, lib. de anat. uiu. In id meatus inſeritur, à ueſica bilem continente, per*

quem

quem ea in ipſum expurgatur.

Dolor ὀδύνη, triſtis ſenſus eſt, ut uoluptas blandus, 2.loc.aff.2.qui ſi per inflammationis fiat affectus, atque in corporibus ſenſibilibus, uel per ſe, proprio & primario affectu, in arterijs, uel reliquis partibus ſenſibilibus omnibus per conſenſum, eò quod à uicinarum contactu premantur, pulſatorius, ſiue pulſatiuus σφυγμώδης ἢ σφυγματώδης, dicitur, 2.loc.aff.3. ſi uerò in aliquo uiſcerum, circumambiens membrana, per quam neruus diſpergitur, à tumore præter naturam extendatur, ita ut grauitas quędam ſentiatur, dicetur ſenſus, ſeu dolor grauis βαρὺς, aut grauitatis, ibid.c.4. quę partes ſi inflammatę ſunt, unico doloris modo uexantur, tenſiuo τονώδης, ſiue extenſionis; Qui uerò in membranis fit, ipſius affectus ueluti radice, eo loco fixa, ubi membrana pũgitur, qualis eſt ĩ morbo laterali, dolor pũctorius σφυγματώδης dicetur, ibid.cap.5. ſi neruis ipſis primò accidat, dicitur dolor γλυκὺς, ſtupidus, 2.loc.aff.cap.2. Quod ſi lateribus, ſpiritus quidam flatuoſus procreatur, qui tum extenuatus, tum diſcuſsus dolorem ſedat, deinde rurſus procreatus alter, dolorem augeat, dolor ἀραιὸς, rarus dicitur, co. 1.in 1.prorrh.22. Dolores autem ulceroſos, tum Medici, tum Gymnaſtæ uocant, eos per quos, inter mouẽdum, uel tangendum laſsatas partes, ſenſus ueluti ulceratarũ partium ὀστοκόπος, percipi ſolet, 2.loc.aff.7.

Dorſum, quod Græci Νῶτον καὶ Ἀντίστερνον, & Μεταφρένον, appellant, eſt omnium uertebrarum quos ſpondylos vocant ſtructura; Non nulli tamen ex recentioribus medicis, non totam uertebrarum ſtructionem, ſpinam

appellandum cenſent, ſed circa thoracem tantum, & lumbos, non circa collum, 3. de art. 1. Ariſtoteles uerò, 1. de hiſtor. animal. Dorſum dicit eſſe totam poſteriorem corporis partem, ab occipite vſque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris (ſi modo oſſis ſacri partes, uertebris annumerentur) compactam; quod dorſum conficiunt, collum, thorax, lumbi, os ſacrum & Coccyx, in quo coſtæ uelut in carina trabes, connectuntur, totumque corpus ſtabiliunt. Sed aliter Galenus lib. de oſſib. c. 7. his uerbis, ſpina eſt tota connexio, uiginti & quatuor vertebrarum à Capite uſque ad os ſacrum, ita ut ſeptem primę à Capite vertebrę Collum, ſiue Ceruicem conſtituant; duodecim quæ ſequuntur, Dorſum, cui à parte anteriori reſpondet pectus, quinque reliqui lumbos, os in quo omnes vertebrę finiuntur, ſacrum, uel latum dicitur, ſiue etiam os magnum, 12. de vſu p. cap. 12. vide Spina.

Dothien Δοθιὴν, ideſt Furunculus, 2. metho. 2. uide Furunculus.

Dracunculus, Δρακόντιον, eſt vlcus, quod à parte propinqua, ad ipſum nerui dilatationem habet, dictus quod neruus mouendo corpore in vlcus recedat, in eoque occultetur, lib. finit. uide quid ſcribat Aetius ex leonida, de dracunculo.

Dropax, Δρώπαξ, eſt medicamenti forma quædam, interdum liquidioris in modum malagmatis, interdum ſiccioris, emplaſtri modo, prout uſus exigit; cuius materia eadem eſt, quæ Acopis, & emplaſtris debetur. Eſt autem dropax duplex, ſimplex alius, qui & πιλτώσις, hoc eſt, picatio appellatur, ſola pice arida, oleo liquata conſtans;

conſtans; Compoſitus eſt, cui preterea adiunguntur alia ad diuerſos vſus; In hoc genere eſt illud medicamentũ, quod Græci ψιλώθρον, ideſt, depilatorium uocant, quod & Dropax dicitur.

Drymea medicamenta, ideſt, acria, quæ nequitiam humorum extinguunt, lib. de dynam. in proœmio.

Dulcia ulcera, quæ Græci ὀχθώδη, ideſt Verrucoſa vlcera ſunt, quę callum contraxerunt, & pretumidas ac duras oras habent, 4. de comp. med. per gen. c. 12.

Duodenum, uide Dodecadactylon.

Dura mater, uide Membrana dura.

Durum Σκληρὸν, Medicis eſt, quod repletione largo et ſuperfluo humore, aut uapore in partem aliquam affluente, tactui renititur, nec cedit ſponte (aliter ac Philoſophis) & propterea quod ita durũ eſt, propriè αντιτυπον, hoc eſt renitens appellatur.

Durus pulſus, uide Mollis.

Dyoniſiſci, ſunt oſſeæ eminentiæ, quæ propè tempora naſcuntur, dicuntur autem cornua, detorto à Cornigeris animalibus nomine.

Dyplaſiaſmus, ideſt, duplicatio, quę eſt duorum muſculorum, qui ab ipſa ſcapula excipiuntur, ad exteriora, poſterioraque membrum circum agunt, amboq; ſimul agentes, brachij circumductionem efficiunt, lib. de muſcul. diſſect. cap. 18.

Dyploes, ſecunda lamina Caluarię, 6. meth. 6.

Dyproſopa, uide Dichroma.

Dypſacos, uide Diabete.

Dyſeſthesia, ideſt ſenſus difficultas, eſt uitiũ actionis

ſenſitiuæ

ſenſitiuæ diminutæ, lib. de ſymp. diff. c. 2. δυσαισθησια, ſic δυσκινησια, non modo difficultatem motionis, ſed etiam immobilitatem ſignificat, de ſympt. differ. cap. 2.

Dyſcraſia, Intemperies. Eſt miſtio inęqualis quatuor primarum qualitatum, vbi enim illę ita coierint, ut earum pares ſint vires & portiones, temperamentũ emergit exquiſitiſſimum, quod cęterorum omnium norma eſt; ab eo quodcumque deſciſcit, intemperies dicitur, tunc enim aliqua qualitas exuperet, neceſſe eſt, uel duæ.

Dyſenteria, vide Difficultas inteſtinorum.

Dyſepulota, vide Cacoethe.

Dyſpathia, hoc eſt ad patiendum difficultas, 1. de vſu par. cap. 15.

Dyſpepſia, vide Concoctio.

Dyſphonia, ideſt vocis difficultas, vt Aphonia, eiuſdem abolitio, de ſympt. differ. cap. 3.

Dyſpnęa, difficultas ſpirandi, vel inordinata ſpiratio, 2. meth. 2. & 1. de diff. reſpir. cap. 1.

Dyſtherapeuta vlcera, ideſt curatu difficilia, 6. de comp. med. per gen. cap. 1.

Dyſtichia, eſt alterius pilorum ordinis in genæ margine exortus, præter naturam, lib. finit.

Dyſthymia, i. męſtitia malencholica, 6. loc. aff. c. 1.

Dyſuria, Δυσουρία, eſt vrinæ difficilis, vel cum dolore excretio, ſiue vtrunque ſymptoma, ſiue alterum tantũ adſit, Dyſuria dicitur, 7. aph. 48. vide Iſchuria.

Dytriachiſis oculi morbus eſt, cum pilis naturalibus alij ſubnaſcentes, ipſum pungunt, fluoremque concitant, lib. Introd. cap. 15.

E

ECVOLIA, Ἐκβολιὰ, pharmaca, i. abortiua medicamenta, quę abortum faciunt, quę & φθόρια appellatur, eadem & fœtus demortuos extrahunt, vide Aborſus.

Eccathartica, quę & Ecphractica, uide Rhyptica.

Ecchymoma, (quæ Græce Ἐκχύμωμα ἢ Ἐκχύμωσις, i. ſugillatio,) eſt affectio circa cutem, cum tenuibus in ipſa uenis contuſis, ſanguis per fiſſuras effunditur, non dum in grumos coactus, ſed poſtquam per Perſultationem, i. Diapedeſim, effuſio ipſa facta eſt, contingit ſanè aliquando, vbi ita coierit temporis progreſſu liuiſcere, & denigrari, paruis nimirum grumulis, ex diſperſo in multas cutis partes, ſanguine coactis, 2. de comp. med. loc. cap. 1. & 4 meth. 1. eandem vocat Ecchymoſin, i. ſolutionē continuitatis cum contuſione, & ruptione. Generatim verò Hipp. ſolitus eſt vocare Ecchymoſes, ex vaſculis effuſiones, & inanitiones, & alio nomine ναυσιῶσιν, com. 2. in 9. de morb. vulg. 9. quæ effuſio, in phlegmone quoque fit à cauſa interna, vbi ſanguis è vaſis effunditur, & tumor excitatur, tactu mollis & cedens, diſtinguit tamen Gal. 6. aph. 20. phlegmonē ab Ecchymoſi, quod in phlegmone ſanguis per muſculorū cauitates, ſola ratione contemplabiles ſecundum minimas ſui partes effunditur; In Ecchymoſi uerò in ſpatia effluit, quæ venis adiacent. Species Ecchymomatis ſunt, Hypopion, & Hypoſphagma ὑπώπιον καὶ ὑπόσφαγμα, & ſanguinis ad ungues concurſus ex plaga, vide Vnionis ſolutio.

Eccoppe, Ἔκκοπὴ, exciſio. Diuiſio eſt Caluariæ, qua os offenſum

offenſum refractum eſt, lib. finit. inde Εκκοπρωτικά, medicamenta imbecillia ſunt, quae mouendi tantum ſtercoris, & ea quę in ſpacijs inteſtinorum continentur, deijciendi vim habent, non etiam ex alto attrahendi, & humores euacuandi.

Eclegma, (Gręcis ἔκλειγμα ἢ ἐκλεικτὸν) medicamentum eſt per ſputum euacuãs, quae in faucium partibus, phlegmone obſeſsis, continentur, 4. de rat. vict. 20. ori enim inditum, ſenſim liqueſcit, & deglutitur, ad pectoris, & pulmonis vitia; quod & alio nomine vocatur Arteriacum, ἀρτηριακὸν, diciturque ἀπὸ τοῦ λείχειν, ideſt à lingendo. Arabes vocant loch, Paulus vero, lib. 4. cap. 57. nomen tribuit medicamentis, quæ deuorãtur ad lumbricos; vide Arteriacę.

Ecphraxis, ideſt pororum apertio, & recluſio, 11. metho. c. 13. Inde ἐκφρακτικὰ, medicamenta vocantur, quæcunque obturatione liberant facultate nitroſa & amara; oppoſita emplaſticis medicamentis, quorum eſt meatus obducere, & obturare, 4. de comp. med. loc. cap. 1. quæ dicuntur alio nomine Eccathartica, ἐκκαθαρτικὰ.

Ecphyſis, ideſt, exortus, ſeu proceſſus alicuius oſsis, vel inteſtini, uel viſceris, 2. de anat. adm. cap. 5. ſed ſine adiectione prolatum Ecphyſis eſt illud ſpacium, quod eſt medium inter inteſtinum ieiunum, & fundum uentriculi, carens circumuolutione, lib. 5. de vſu p. cap. 3. vide Dodecadactylon.

Ecphyſeſis, efflatio, ſiue exufflatio, eſt expiratio confertim facta, 2. de motu muſcu. Gręcis ἐκφύσησις, ἢ ἀθρόα τοῦ πνεύματος ἔξω φορά; propria eſt uocis materia, neque

que vox citra eam fieri poteſt; differt à ſimplici expiratione, tum uiolentia, tum muſculis à quibus efficitur, 4. de vſu par. nam & paulatim expiratio fit à ſolo ſepto tranſuerſo, 4. de loc. aff.

Ecplexis eſt ſubitus & vehemens timor, ἔκπληξις, cuius oppoſitum Pericharia dicitur, περιχάρειαν, Græci vocant, quaſi exceſſum gaudij dixeris; Scimus autem amborũ occaſione, plures ſubito perijſſe, 12. meth. c. 5.

Ecpicſma, ἐκπύησμα, caluariæ in multas partes diffractio, & ſimul vbi intruſæ oſſis partes, in imum decubuerint, ac membranam innixo ſuo premant, lib. finit. in qua profundius fracta oſſicula deſceudunt, & membranam Cerebri comprimunt. Vnde Ecpieſmus ἐκπιεσμὸς, eſt totius oculi prolapſus extra ſuã cauitatẽ, ut prominẽs permaneat. Differt à Proptoſi, ἀπὸ τοῦ προπ]ώσεως, hoc eſt à procidentia, quod in hac Vuea tantum tunica, in illa totus oculus foras erumpat, præſertim ijs qui ſtrangulantur, Athleticis, & fœminis quæ præ dolore partus vehementius diſtenduntur, aut fluxionibus à capite in oculos tentantur.

Ecpyema, ἐκπιύμα, dicitur ab Hippoc. uniuerſi puris collectio, tumore aliquo qui præter naturam eſt, cõcocto, & ἐκπυησηεῖν, ad ſuppurationem perducere.

Ecrhythmus pulſus eſt, qui nullius ętatis rhythmum ſeruat, 1 de diff. pulſ. cap. 9.

Ecſtaſim melancholicã, mentis motionẽ, aberrationẽque intelligimus vehementẽ & ferinã, quæ irrigante Cerebrũ aſſata flaua bile oritur, co. 1. in 1. prorrhet. 14.

Ecthlimma, eſt exulceratio, quae in ſumma cute ex

com-

compreſſu naſcitur, 2. de fract. Græce item ἔκθλιμμα.

Ecthymata, ἐκθύματα papulę ſunt per ſummam cutē erumpentes, ab humoribus ſuperfluis, & tenuibus, ideo in cute leuiter extuberant, quod tenues humores exulcerationem potius, quam tumorem procreent. Dicuntur & alio nomine Græce ἐξανθήματα, neque enim harum vocum diſcrimen ullum comperi; eius generis ſunt, tum quæ, per febres ardentes exeunt, tum Variolæ uulgo dictæ & Morbilli.

Ecptoſis, ἔκπτωσις, luxatio, hoc eſt oſſium à propria ſede amotio, & diuulſio, citra fractionem; nec verò id modo ſignificat, ſed etiam ἐξάρθρωσιν, ſiue ἐξάρθρωμα, apud Hipp. vt notat Gal. in initio libri de Articulis, cuius luxationis cauſa alia eſt externa, ideſt, vis omnis quæ articulum loco dimouere poteſt, alia interna, eſtq; humoris defluxio articulū prę copia, vel mollitie loco propellentis.

Ectropion eſt ſuppullulatio carnis in gena, quę genam ipſam ſua grauitate foras conuertit, cauſa eſt genę euertendę, vel caro adnaſcens, uel reſolutio, uel cum cicatrix inducitur, lib. finit. Sed alibi. Ectropion ideſt diuerſio, palpebrarum eſt uitium, cum exulceratis oculis, plus extra feruntur, lib. Introd. c. 15. Eſt aūt affectus ſolius inferioris palpebrę oculum contegentis, ita inuerſæ, & retractæ deorſum, ut parum ſurſum attollatur, ſed pēdeat & hict, neq; ex toto oculum integat; Quod uitium ſi palpebræ ſuperiori acciderit λαγώφθαλμον dicitur, ſed tamen lagophthalmon naturaliter contingere poteſt, Ectropion uerò non niſi à cauſa pręter naturam, & cicatrice, carnis excreſcentia, relaxatione, medicamento, ſutura uel vſtione

ne inartiſicioſa, uel ſenectute.

Ectroſmos, apud Ariſt. 7. de hiſt. animal, ſunt imperfectorum fœtuum corruptiones infra diem quadrageſimũ factæ, q̃ uerò intra ſeptimũ diẽ fiunt, non ἐκτρωσμοὺς, ſeu abortiones, ſed ἐκρύσεις, ideſt effluxiones vocat.

Eczemata, ſunt puſtulæ ardentes, & feruidę, dolorẽ cientes, citra ſaniem; ingens enim feruor, omnem materiam abſumit, Græcis ἐκζέματα.

Efflationes, ſunt magnę & vehementes ſpiritus expulſiones, quę per eadem inſtrumenta fiunt, per quæ tuſſis, & tuſſiendo efficiuntur, quæ & efflatus dicuntur, ab expiratione, quæ ſine ſtrepitu fit, copia & uelocitate motus differentes, 2. de motu muſc. cap. 8. & 2. de ſympt. cauſ. cap. 4. uide Ecphyſeſis.

Efflorationes ſunt ulcerationes factæ in ſuperficie ſubrubrę & aſperæ, de medic. fac. par. capit. 5. quas ſi noctu enaſcantur, Epinyctidas uocant, lib. de tumor. cap. 15. & 2. metho. 2. quas Celſus uocat poſtulas peſſimas colore ſubliuidas, & ſubnigras albas, ſuo humori ſimiles, magnitudine fabam non ſuperantes, cũ vehementi inflammatione & dolore, à quibus adapertis ſanies effluit, & exulceratio mucoſa intus retenta: Paulus & Aetius dicunt eſſe vlcuſcula ſponte naſcentia phlyctænis ſimilia ſubrubra, ex quibus cruenta ſanies effluit, utrunque uerum eſt, & puſtulas, & ulcuſcula eſſe.

Effulgeſcentiæ quas Græci ἐπιλάμψιες vocant, tum præſertim Hipp. ſignificant morbum puerorum propriũ, ideſt Epilepſiam, com. 1. in 6. de morb. uulg. 5. & ſi alij de hoc ſignificatu contendant.

Effuſio, vide Contuſio.

Effuſa & Nigrores fiunt, ſanguine à venis effuſo, nūc per tunicas contuſas, nunc verò in finibus reſeratas, lib. de tumor. cap. 10.

Elcos, Latine Vlcus, ſolutio continuitatis eſt in omnibus corporis partibus, (præterquam in ſolo oſſe) ab interna cauſa, humore ſcilicet vitioſo acri, & erodente, particulæ cui incumbit, continuitatem, ſiue ea caro ſit, ſiue cutis, ſiue chartilago, ſiue membrana ſoluens. Id autem vitij vbi in os incidit, τερηδὸν appellatur in alijs partib. ἕλκος. Aliquando verò Hipp. vlceris nomine ad omnē morbum dolorificum extendit, continui ſolutionem eo nomine ſignificans.

Elementa, ςοιχεῖα Græcis, apud medicos ſunt calidū, frigidum, humidum, ſiccum, ex quibus homo primis apparentibus, & ſimplicibus, minimiſque eſt conſtitutus, & in quæ ultima apparentia, & ſimpliciſſima, ac minima, reſolutionem capit, lib. finit. Adhuc elementum appellatur minima pars eius rei, cuius eſt elementum; omnium enim corporum quæ gignuntur, & corrumpuntur, quatuor ſunt elementa, ignis, aer, aqua, terra, ut minimū intelligatur, id quod minime diuiſionem ſuſcipere poteſt, 8. de placit. c. 2.

Elephas (qui & Elephantiaſis dicitur) morbus eſt in quo naturalis faciei figura mutatur, reſimatur naſus, labra craſſa fiunt, extenuantur aures, ad Satyrorum effigiem, lib. de cauſ. morb. cap. 7. ex ſanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem cum incipit ſatyriaſmum nominant, quoniam vultu Satyris

ſimiles

ſimiles fiunt, aliqui uerò oſſeas eminentias, quae in temporibus fiunt, ſic vocant; In alijs autem partibus quoque fiunt tales oſſium eminentię, quas exoſtoſes uocant, lib. de tumor. cap. 14. ἐλέφας καὶ ἐλεφαντιάσις, vniuerſi corporis cancer eſt. Id nominis nactum eſt hoc malum, quod in eo cutis corio Elephanti perſimilis uideatur; nam maculis quibuſdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aſpera, craſſa, ac ueluti ſquamis fœda, liuens, ferinaque redditur; Nec Elephas quicquam (apud aliquos) à lepra Arabum differt.

Elminthes, ἕλμινθες, lumbrici, animalia ſunt in humano corpore genita, ſiue in inteſtinis, ſiue in auribus, ſiue in veſica, ſiue in ventriculo, interdum etiam in ſordidis vlceribus, quos Græci σκώληκες vocant; ſunt autem trium generum, primi generis ſunt teretes, ſeu rotundi à figura quæ eſt ſecundum craſſitudinem, longitudine aliquando palmares, ſæpe longiores, quos uocant ἕλμινθας στρογγύλας, in gracilibus plerunque inteſtinis conſiſtunt, & ſuperiorem uentriculum ſubeunt, ideoque ſæpe per os eiiciuntur, quibuſdam è naribus redduntur, & plurima parte cum febricula, atque hoc genus pueris infantibus, & puberibus peculiare eſt. Alterius generis ſunt qui lati vocantur, ἕλμινθα πλατεῖαν, aliquando κειρίας, hoc eſt inſtitas à ſimilitudine quam cum inſtitis obtinent, inſtar enim harum lati ſunt, & longi, aliquando ταινείας, ideſt faſcias uocant, quod faſciarum effigiem ſua latitudine, & longitudine, referant. Plinius lib. 11. cap. 33. tradit tricennum pedum tænias uentris aliquando uiſas, interdum pluriũ. Tertii generis lumbrici

brici ſunt, qui Aſcarides nuncupantur, breues ac tenues, paruis vermibus ſimiles, qui in extremo inteſtino reperiuntur, qui glomeratim in multas phalanges, per ſedem deÿciuntur.

Elythroide membrana, q̃ & Erythroide ἐρυθροειδὴς dicitur, teſtium eſt tunica, vaginalis dicta, 2. de ſem. capit. 5. qua tunica & ſcroto fœminarum teſtes carent, lib. de vuluę diſſ. cap. 9.

Embroche, Græcis ἐμβροχὴ ἢ ἔμβρεγμα, medicamenti genus eſt, cum locis affectis, liquore aliquo humectatis, perfuſisque lanam deinceps aut linteum, eodem liquore imbutum perfundimus, imbecillius cataplaſmate.

Embryon, eſt animal utero geſtatum, 6. de vſu p. cap. 13. licet non antea Embryon dici debeat, quam duos menſes in vtero abſoluerit, vide Cyema.

Emmota, ἔμμοτα, medicamenta, ideſt linamenta ſunt, vel humida conſiſtentia, ſimilia ijs, quæ linamentis, uel linteolis excipiuntur, cerati ſpecie, 13. metho. 5. Emmotos uerò uocat Hippoc. eos, qui vlcus cauum & exeſum contraxerunt, & ſuppurarunt, quod curationem per linamenta deſideraret, 3. artic. 55.

Emollientia, vide Chalaſtica.

Emphraxis, ἔμφραξις, obſtructio, eſt meatuum, aut cauitatum naturalium ſtipatio, ex copia, uel uitioſa qualitate, ut lentore, & craſſitie ſuccorum proueniẽs cuius ſpecies Gal. 12. meth. ponit ϛέγνωσιν, & πύκνωσιν. Vnde medicamentum quod ſuo lentore obſtruit ἐμπλαστικὸν, huic contrarium eſt medicamentum ἐκφρακτικὸν, quod obſtructione liberat, 5. ſimpl. 12. vide Rhyptica.

Empiri-

Empirici ſunt (Græce ἐμπειρικοὶ) qui à ſola experimentorum notitia procedunt, nomine ab ἐμπειρία, hoc eſt experientia deducto, lib. de ſect. cap. 1. vnde Empirica medicorum ſecta, accidentium concurſus, qui ęgris accidunt, reſpicit, illorumque curationem ab experientia obſeruat, idque nec morbo, nec cauſa cognita, in Introd. capitu. 3.

Emphyſema inflatio, quæ Græcis ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις καὶ πνευμάτωσις, eſt ſpiritus flatuoſi collectio, in inanibus corporis partibus, vide fuſè, infra Phyſis.

Emplaſton, ſiue emplaſticum ἐμπλαστικὸν, pharmacum eſt, quod meatus obducit, vt picatio, quæ imponitur pilis in totum abraſis, 1. de comp. med. loc. c. 1. atque hoc pharmacorum emplaſticorum genus, ſubſtantia terreſtre eſt, citra refrigerationem, aut caliditatem manifeſtam, aut in primo ordine refrigerantium, uel calefacientium, 4 de comp. med. loc. cap. 1. ſuntque ſine mordicatione ſiccantia, 4. ſimpl. cap. 5. & lib. 5. cap. 11.

Emplattomena medicamenta uocant, quæ exiguis totius corporis meatibus hærentia, prohibent ne quid per vrinas, vel vniuerſam cutim diffletur, & effluat, 8. metho. cap. 2.

Emproſthotonos, vide diſtentio.

Empyemata, quæ & Dyapiemata, ἐμπυήματα, ſuppurantia omnia ſunt; aliqui cum in viſcere tale aliquid factum eſt, id ſolum empyema nominant, & qui ſic affecti empyus, alij eos ſolos empyus dicunt, quibus inter Thoracem & Pulmonem, pus aggregatum eſt, lib. de tumor. cap. 3. ἐμπύους ἢ ἐμπυικοὺς Græci uocant, ſuppu-

ratos, & purulentos, qui multum puris in capedine inter thoracem, & pulmonẽ collectum habent, 4. de cauſ. pulſ. cap. 9. Tandem omnes quibus inflammatum uiſcus aliquod ſuppurauit, ſuppuratos uocant, ubi pus uniuerſum constiterit, concocto tumore quopiam prçter naturam, com. 1. in 1. progn. 40. & 2. progn. 59. & 60.

Empyreuma, reliquię ſunt caloris febrilis poſt ſolutam acceſſionem; Intermittentium enim & putridarum febrium proprium eſt, ut ſoluta acceſſione ſuperſit non nihil caloris, uel in ipſis humoribus relicti, uel in ſolidis etiam partibus impreſſi, quem aliqui febris fomitem appellant; huic contraria eſt, ἀπυρεξία.

Emulgentes uenę, & arterię quę ſint, hinc patet, vena caua ubi ex hepate primum emergit, vicinis partibus prætenues impertit ſurculos. Deinde ramum maximum in vtrunque renem ſubiectum mittit; Similiter alia duo vaſa ęquè magna, à maxima arteria, quę ſpinæ incumbit profecta, non aliter quam uenæ in renes inſeruntur, quæ venæ, & arteriæ vulgo emulgentes appellãtur, per quas renes vrinam à ſanguine ſecernunt & trahunt, ſimul ẽt multum bilis, ac propemodum omne id quod ipſę continuerint, attrahunt, lib. de venar. diß. cap. 5.

Enarthroſis ſpecies eſt Diarthroſeos, cum os cauum excipiens altum admodũ eſt, caputque quod in id inſeritur, oblongum, lib. de oßib. in procœmio, vide Arthrodia.

Enæmon, ἐναίμον, *eſt medicamentum quod glutinat, 6. meth. 2. imponiturque maxime cruentis vulneribus, ſiſtendo ſanguini, 1. de com. med. per gen. cap. 14. atque ideo & ſanguinarium, & cruentis opitulans, & glutinatorium*

torium dicitur, 3.de comp.med.per gen.cap.2.uide Glutinatorium,& Sanguinarium.

Enæorema, ἐναιώρημα, quod & Appendiculum quidam uocant,uide Sublimamentum.

Encanthis, ἐγκανθὶς,ideſt inangularis,immoderatum eſt augmentum angulorum oculi,ut Rhœas immoderata diminutio,de differ.morb.cap.9.eſt enim quidam prȩter naturam tumor in magnis Hirquis oculorum, quod tuberculum,non eſt omnino præter naturam, lib.de tumor. cap.17.eſtque ut plurimum in maiori angulo, quam carunculam quidam chirurgici reſcindentes,effluxum excrementis,ea parte aperuerunt,quem affectum Rhœada quidam appellarunt,10.de vſu p.cap.11.Encanthis propriè angulum oculi ſignificat,maior autem angulus qui naſo eſt proximus,proprio nomine Rhanter ῥαντὴρ dicitur,minor qui eſt ad tempora παρωπιάς,Inde verò eius nomen,morbo inditum eſt.

Encathiſma, ἐγκάθισμα, eſt ſeſſio in aqua medicata,ab imis pedibus,vel feminibus,uſque ad umbilicum, ita ut ſupernæ partes non madeſcant, 5.de comp. medic. per gen.cap.13.

Encephalos, ἐγκέφαλος Cerebrum,uide Cerebrum.

Encharaxis, ἐγχάραξις, ſcarificatio,eſt cutis & ſubiectæ eius carnis per ſcalpellum ſectio non punctim,ſed cæſim facta,multis foraminibus; differt à Phlebotomia,quod hæc vno vulnere uenam adaperiat, illa multis ſectionibus,cutem,carnemque diuidat.

Encheridæ,grumi ſunt ceræ modo facti in emplaſtris, dũ liquida illis infunduntur,4.de com.med.per gen.c.5.

Enchymoma, eſt ſanguinis & humorum, in partem aliquam naturalis effuſio, per quam, & partis eius venulæ replentur ſanguine, & color uiuidus parti inditur, ut in ira, uerecundia, gaudio, ſomno fit, diciturque Grece ἐγχυμώμα ἢ ἐγχύμωσις; *quæ effuſio ſi fiat præter naturam, ut in uulnere, abſceſſu, phlegmone, dicitur Ecchymoſis, uel Ecchymoma, vide Ecchymoma, 2. de morb. vul.*

Enchyta, medicamenta ſunt, quæ oculis inſtillantur, ut fænogreci decoctum, candidum, & tenue oui, lac muliebre, & quæ in hunc uſum præparantur collyria, de remed. par. fac. cap. 10.

Encope, ἐγκοπὴ *&* διακοπὴ, *vide Hedra.*

Encranion, uide Cerebellum, & Parenchephalis.

Enema, ideſt infuſum, quod per inferna in aluum infunditur, dicitur adhuc ἔγκλυσμα κλυστήρ, *lib. de ren. aff. cognit. cap. 4.*

Endemus, & Endemius morbus appellatur, quaſi patrium dixeris & Vernaculum qui morbus communis eſt multis, qui alicui regioni ſuperuenit, & accedit, ut Epidemus, & Epidemius morbus eſt, qui cum pernicioſus non ſit, tempore tamen aliquo in regione aliqua abundat, & inſoleſcit. ſi enim pernicioſus ſit, peſtis dicetur, 1. de vict. rat. 9. Morborum enim alij ſporades hoc eſt diſperſi, Σποράδες, *qui ſingulos ſeparatim corripiunt, non ab aere, ſed potius à victus ratione cuique propria exorſi. Alij communes ſunt, quos Greci* κοινοὺς, παγκοίνους ἢ πανδήμους *vocant, qui ſunt certi morbi & ſingulares, qui alicubi uagantur, & multos aque ſimul corripiunt, cauſamque habent communem, ut aerem quem omnes inſpiramus,*

ramus, vel deprauatæ aquæ potum, aut grauem & uitioſum cibum, quem omnes pariter abſorbuerint, uel tetrã exhalationem, uel quid ſimile, quod uitari nequeat. Qui morbi communes Pancœni & Pandemi, ſi patrij ſunt Vernaculi, & alicuius regionis familiares, Endemi & Endemij vocantur, cauſamque communem agnoſcunt, & communem inſultum, de quibus Hipp. lib. de aqua, aere, & locis; ſi verò à communi cauſa nati, communes tamẽ ſunt, non tamen patrij & familiares, ſed potius externi, & aduentitij, ſint autem pernicioſi, & contagioſi, peſtilentes dicuntur, Græce λοιμώδεις, ſi uerò non peſtilentes, ſed peſtilentibus mitiores ſunt, μὴ λοιμώδεις, carent proprio nomine, quamquam Galenus quaſi oblitus eorum quę in procœmio, lib. 1. epid. ſcripſerat, aſſerat eos qui peſtilentes non ſunt, uocari Epidemios mutuato, ſcilicet, generis nomine.

Endixis, ἐνδείξεις, Indicationes ſunt, ideſt communitates, ſcopi, & auxiliorum materiæ, ἀντιδείξεις, uerò his oppoſita ſunt, 9. meth. cap. 7.

Engiſomata inſtrumenta ſunt, quibus in Caluarię fracturis utimur, uel ut alij, eſt oſſis pertuſio, cum pars affecta in profundum deſcendit, ac ſuper illæſum os corruit, lib finit.

Engonios, ideſt, anguloſa brachij figura, quę illi membro naturalis eſt, omnis enim cuiuſque partis figura rectiſsma, maxime eſt à dolore aliena, 6. meth. 5.

Engoſomata, vide Camaroſis.

Enthythmus pulſus, commune quoddam genus eſt, ad Eurhythmum pulſum, & Arythmum, 1. de diff. pulſ. cap. 9.

cap.9. qui ènim naturalem & optimũ ſeruat rhythmum ἄρυθμος dixitur, vnusq́; eſt & indiuiſus; qui verò non ſeruat, ἀῤῥυθμὸς, in tres diuiſus differentias, omnis autẽ pulſus qualis ille ſit, aliquem ſeruat Rhythmum, qui ἔνρυθμος appellatur, & octaua eſt pulſus differentia.

Enſiformis chartilago, vide Chartilago enſiformis.

Entera, ἔντερα, inteſtina; ſunt corpora caua, rotunda, membranoſa, ab imo ventriculo ad anum protenſa, diſtribuendi ad iecur chyli, & continendi, expellendiq; ſtercoris inſtrumenta, in orbem inuoluta, fibris circularibus & tranſuerſis contorta, ad Chyli & ſtercoris expulſionem; Quorum tria ſuperiora tenuia ſunt, ἔκφυσις, ſiue δοδεκαδάκτυλον, νῆστις, εἴλεον ἢ λεπτὸν, hoc eſt, Ecphyſis, ieiunum, Ileon, ſiue tenue; tria inferiora craſſa, τυφλὸν, κῶλον, ἀπευθυσμένον, cęcũ, colon, & rectum; atq; inde patet, et ſi vnum & continuum numero ſit inteſtinũ, loco tamen, magnitudine, numero orbiũ, & anfractuum euariat, ſenariusq; reſultat numerus, & 5. de vſu p. et 6. de anat. adm. Vbi verò ἔντερον, in ſingulari numero, i. inteſtinũ ab Hippoc. profertur, docente Galen. com. 4. in 6. de morb. vulg. apud alios ſignificatur Colon, per Excellentiam, ratione ſuæ magnitudinis, quod ſolum ex inteſtinis in ſcrotum deſcendit, & Enterocelen efficit, ideſt herniam inteſtinalem, apud alios verò Cœcum, 4. de vſu p. cap. 17.

Enterocele, Epiplocele, & Hydrocele, ſunt ſpecies exarticulationum, in quibus magna ex parte laxantur artuum capita; nonnunquam etiam rumpitur is meatus qui à Peritonęo ad teſticulos pertingit, lib. de cauſ. morbor. cap. 10. cum articuli ſuis ſedibus excidunt, aut loco

tantum

tantum mouentur, aut cum omentum vel inteſtina, ad inferiores teſticulorum tunicas deuoluuntur, alterum morbum Græci Epiplocelen, alterum enterocelen appellant, de different. morb. cap. 10. præter hęc ex ambobus etiam compoſitum plus iuſto connexum, Enteroepiplocele, iuniorum medicorum nomine appellatur, lib. de tumor. cap. 15. vide Celas.

Enthuſiaſmus, ideſt fanatica perculſio, ſeu numinis afflatio, eſt velut cum quidam in ſacris faciendis, mente capiuntur, ſi quæ viderint, aut ſi tympana, vel tibias, vel ſigna audiuerint, lib. finit.

Epacmaſtica, 9. meth. 4. vide Continua.

Epapheresis, ideſt repetita ſanguinis miſſio, de cur. rat. per ſang. cap. 1.

Eparmata, præter naturam tumores ſecundum aures, in ægrotantibus exortas, vocat Hippocr. comm. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Sed Galen. 3. de comp. med. loc. cap. 2. dicit Eparmata (quæ & Parotides ſunt) è genere eſſe inflammationum, quę fiunt glandulis, circa aures, affectis; Paulus cum Hippocr. non inflammationem, ſed affectionem tantum dixit, vt tumor omnis, ſiue oedematoſus, ſiue ſcirrhoſus, citra inflammationem, glandulas ſub auribus occupans, παρωτὶς, dici poteſt.

Ephebeon, pubes & pecten aqualiculus Latinè, Græcè ἐφήβαιον, ἐπίσειον, ἥβη, id totum eſt, quod eſt ab Hypogaſtrio ſeu imo ventre (quem & ſumen vocant) vſque ad pudenda. Introd.

Ephelcis, ideſt ramentum, ſeu cruoris exigua guttula, quæ interdum tuſſi in hęmoptoica paſsione, reÿcitur, 4. loc.

4.loc.aff.5.aliquando generalius, ἐφελκὶς, cruſtula eſt, q̃ vlceri obducitur, diciturque de internis; quandoque enim cruſtulę & per tuſſes è pulmonibus, & per deiectiones, & inteſtinis, deijciuntur.

Ephelis, ἐφηλὶς, eſt aſpredo, & nigrities in facie ex ardore Solis progenita, ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ideſt Sole, nomen deſumens.

Ephemera, febris eſt, quæ à cauſa procatartica, ſiue præincipiente fit cum vrinæ coctione, prima die apparente, ſuaui caliditate, pulſu ad magnitudinem, & celeritatem effatu dignam accedente, ſyſtole pulſus parum à naturali tenore mutata, æquali atque incompreſſo aſcenſu in caliditate ac pulſibus, etiam conſiſtente febre, ſudore, aut rore, aut omnino cum aliquo optimo uapore declinans, ubi integra febris ceſſatio ſequitur, 1. de differ. f. b. cap. 7. in ſpiritibus citra humorum putredinem accenſa, ibid. cap. 5. vide Diaria.

Ephialtes affectus Græcis dictus, eſt nocturna corporis oppreſſio, & ſuffocatio, cum quis ſomni initio, ſupinus iacens, grandi ſe mole opprimi, atque ab alio inuadi imaginatur, cum difficili reſpiratione, immobilitate, ac uoce præpedita, prope ſuffocari, ęger uideatur; adhuc Græcis dicitur ἐπιβολὴ πνιγάλιον, Latine uero Incubus, uel Incubonus dicitur, forte quia ex ueteribus quidam Dæmonem, alij cupidinem, alij incubantem vetulam, aut externam quandam uim, quæ quieſcentes inuaderet & pondere oppreſſos, grauaret, eſſe voluerunt, quamuis tota mali cauſa, intra corpus eſſet. in libello de vtilitate reſpirationis, Galeno, aſcripto.

Ephi-

Ephidroſis ἐφιδρώσις, duo ſignificat, vel ſudoris circa thoracem, & caput exortum, uel in vniuerſo corpore ſudoris prouentum, tum paucum, tum inutilem.

Epialus, uide Febris Hepiala.

Epicauma eſt uelut, ex igne cruſtuloſa vlceratio, quæ oculi nigro aduenit, nec permanet, lib. finit. id morbi ἐπικαύμα & ἐγκαύμα vocant Græci, Latini uerò uſtionẽ, ſiue exuſtionem.

Epiceraſtica, ἐπικεραστικὰ, medicamenta ſunt, quę & tẽperantia dicuntur, quę ſi ualentiora euaſerint humoribus mordicãtibus, morſum eorũ retundunt, 2. ſimpl. 12.

Epicraſis, ἐπικράσις, eſt uitioſi ſucci curatio, cum indicationes ſibi aduerſantur, in qua paulatim quod uitioſum eſt, vacuatur, & paulatim inuicem, quod ſalubre eſt, pro eo reponitur, 9. meth. 10.

Epicriſis, ideſt adiudicatio, ad Thraſib. cap. 6.

Epicruſis certa quædam eſt percuſſio, qua mangones puerorum, hoc ipſo præſidio ſuccurrunt ijs, quibus à natali die, gracilia ſunt membra, 14. meth. c. 16.

Epicyema, ἐπικύημα; eſt ſecundus fœtus conceptus grauida iam muliere, id quod fit vt ſcripſit Hippoc. cum fœtu iam concepto non clauditur exactè uterus, ſed ſemen aliud etiam poſtea intro admittit; Arabibus ſuper imprægnatio dicitur.

Epidemus, vide Endemus, & Communis.

Epidermis, ſumma cutis corporis, ſeu Cuticula, 3. metho. 4. ſola ſenſatione à uera cute differt, hæc enim à neruorum extremitatibus dilatatis fit, Epidermis uerò à Cutis excremento prouenit, itaque uel ſenſu caret, uel

exigui

exigui ſenſus eſt, proinde citra dolorem facile à ſubiecta cute ſeparatur.

Epideſmus, ſiue Hypodeſmidas, ideſt faſcias, ſub faſciationes, & ſubligamina, ſine vlla diſtinctione, ueteres uocauerunt; At Hipp. faſcias quæ ipſi corpori circumdantur, ſubligamina, ſeu ſubfaſciationes appellat, quę plagulis extrinſecus ſuperligantur, 3. de his quæ in medic. 6. uide Plagulæ.

Epideſis, genus ligationis eſt ad ſanguinis profluuiū fluentibus uaſis, iniecta, quāquā ipſum vas circulo non complectatur, ſicut uinculum, uerum cum ex parte, ſuo complexu, committat quodam modo vulnerati membri, labra diſſidentia, & quæ ſuper impoſita ſunt, contineat, merito inter claudentia remedia, numeratur, 5. meth. 3.

Epididymis, ἐπιδιδυμὶς, ideſt ſupergeminalis tunica, teſtium inuolucrum eſt, & appendix; eſt enim pars quædam animalis gemini, hoc eſt teſtis capiti ſuper impoſita, id quod nomen ipſum præſefert, ex qua multæ fiſtulæ, ſeroſo quodam humore plenæ ad teſtem permeant, 1. de ſemin. cap. 15.

Epigaſtrion, vide Abdomen.

Epigennema, ἐπιγέννημα, quaſi ſuperueniens, vel ſuper genitum, idem eſt ac ſymptoma, de ſympt. diff. cap. 1. vide Symptoma.

Epiglottis, ἐπιγλωττὶς, ideſt ſuperlingula, eſt membrana chartilaginoſa, rotunditatis oblongę in interiori gutturis parte collocata, 1. de loc. aff. 1. quæ à radice linguæ exoritur, lib. de uocal. inſtru. diſſ. capit. 4. quæ & Glottis dicitur, 7. de vſu p. cap. 13. Dicitur etiam lingula, ligula,

ideſt

ideſt laryngis lingua; eſt.n.corpus quodā ſimile linguæ alicuius fistulæ ubi arteria & larynx inter ſe connectuntur, 7.de vſu p.c.13. velut operculum recte quidem omni tempore, quo animal reſpirat ſtans, quo tranſglutit laryngi accumbens, ibid.c.17. Cuius ligulæ niſi tanta eſſet magnitudo, figura, ſubſtantia, & ſitus quem nūc habet, vomentibus nobis non pauca in aſperam arteriam deferrentur, ad laryngis cauitatem aceruata, ibid. Eſtq; hęc proprium vocis inſtrumentum, 1.loc.aff.6.

Epigonatis, uide Patella.

Epilampſies, uide Effulgeſcentiæ.

Epilepſia, (quæ & Epilepſis dicitur,) ideſt morbus Comitialis, de diff.morb.cap.5. eſtque totius corporis conuulſio, 2.de ſympt.cauſ.c.2. vide Comitialis.

Epilogiſmus communis eſt quædam ratio, & omniū aſſenſu conſpecta, 1.prorrhet.6.

Epiludes, Parulides, Thymi, tumores ſunt præter naturam, nihil ſelectum habentes, prętérquam quod ſunt carnoſa germina, lib.de tumor.cap.17.

Epinyctides, vide Efflorationes.

Epiparoxineſte, ideſt ſuperacui, & ſuper exarcerbari dicimus, cum paroxyſmus plures habet inſultus, ſicut et pulſuum Thlipſis ideſt compreſſio, ſic enim nominant, quando incipiente acceſſione ſatis paruos, atque inæquales eoſdem habet, 1.de diff.feb.cap.7.

Epiphora, ἐπιφορά, tum inflammationis magnæ, vniuerſo illatę corpori, tum largorum fluorum, & fluxionum commune nomen eſt; propriè verò, de oculis profertur, ubi cum maxima inflammatione, et humoris copia

influ-

influxerit, lib. Introd. cap. 15.

Epiphyſis, ἐπίφυσις eſt, ubi os cum oſſe ad unionē coit, ſiue adnata appendix, lib. de oſſib. in proœmio, differt autem ab Apophyſi, ut idem Galenus annotat, quod Apophyſis, ſit totius oſſis extrema pars, Ephiphyſis uero non eſt oſſis pars, ſed aliquid oſſi adnatum.

Epiphyſis vermiformis ἐπίφυσις σκωληκοειδὴς, idem eſt ac Conarium, ſiue Conoides corpus, & Turbinatum, vide Conoides.

Epiplaſma, idem eſt ac Cataplaſma, ut cum tritici farina, ex hydrelæo decoquitur, ac vulneribus imponitur, 3. de comp. med. per gen. cap. 2.

Epiplocele, uide Celas.

Epiploocomiſtæ pleriq; homines dicuntur, quaſi dicas Omenti geſtores, dum in magnam molem excreuerit, 6. de anat. adm. cap. 5.

Epiploonphalon, omenti eſt in vmbilicum decurſus, & prolapſus, lib. finit.

Epiploon, ſiue Epilun, uide Omentum.

Epiſarcidium, uide Anaſarca.

Epiſemaſia eſt ipſum principium, ſiue inſultus acceſſionis febrilis, in quo egri ſolent horrere, refrigerari, oſcitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid ſimile pati, dicitur autem ἐπισημασία, hoc eſt ſignificatio, dicitur etiam, εἰσβολὴ παροξυσμοῦ, ideſt annotatio paroxyſmi, vide Annotatio.

Epiſion, uide Aquaticulus, ſiue Aquali culus.

Epiſpaſthon, uide attrahens, eſt medicamen aridum inſperſile, ad malignorum ulcerum curationem, non ineſficax,

ſicax, 4. de comp. med. loc. cap. 5.

Epithemata, ἐπιθέματα, pharmaca ſunt, ceratis ualentiora, quę tum ex vnguentis, tum ex ijs, quæ ſimilem vim obtinent medicamentis componuntur, 7. metho. 4. Epithema adhuc, operculum eſt, 2. de vſu p. cap. 9.

Epneumatoſis, uide Phyſis.

Epoche, eſt ſuſpenſa ſententia, nihilque definiens, q̃ eſt de nulla re pronunciare, nec aßeuerare certò, lib. de optimo docendi gen.

Epomida, i. ſuper humeralem, ſuperiorem humeri partem dicunt, 1. de anat. adm. cap. 11. uide Ala.

Epulis, ἐπουλὶς, eſt tuberculum & carnis excreſcentia in gingiuis proueniens, & ad intimos molares dentes, pertinens, ita ut ęger aliquando os aperire nequeat, 5. de comp. med. loc.

Epulotica, ἐπουλωτικὰ φάρμακα, medicamenta ſunt quę non detrahere, neque liquare carnem, ſed indurare, deſiccare, & cicatricem inducere apta ſunt, ut alumen, galla omphaticis, æs combuſtum præſertim lotum, 5. ſimplic. cap. 15.

Equus, (qui Græce Hyppos dicitur, lib. finit.) oculorũ affectus eſt, inſitus quibuſdam, quibus oculi nullo tempore manere poſſunt requieti, ſed tremule ſubinde nictant, ſemper inſtabiles, 1. prog. 21.

Erratica febris, ſiue inordinata eſt, quę extra horas conſuetas, uel tardius, uel celerius inuadit, modo enim inordinate mouetur, modo inordinate perſiſtit, nunquam autem ordinatè, lib. de Typis, cap. 4. ſunt enim in erraticis, inordinata principia.

Errhina

Errhina, medicamenta ſunt, quę naribus, quas Gręci Rhinas vocant, capitis purgandi gratia inſunduntur, 5. ſimplic. c. 20.

Erythroide, eſt interna teſticulorum tunica, de cauſ. morb. cap. 10. uide Elythroide.

Eruptionum, ſiue ut Græci dicunt, Exanthematum, nomen quidam in communi uſurpant, de affectionibus uidelicet ulceroſis, & aſperis, in mento ſua ſponte prouenientibus, 5. de comp. med. loc. cap. 6.

Eryſipelas eſt tumor præter naturam non alte deſcendens, ſed in cute conſiſtens, à bilioſo humore obortus, colore pallido, 14. meth. 1. ſi uerò ipſius color non ſit omnino pallidus, ſed miſtus ex pallido, & rubro, erit etiam miſta affectio, ex phlegmone in qua ſanguis peccat, coloris rubei, & ex Eryſipelate, utique ab eo, quod in miſtura ſuperat nomen ipſi inditur, ac dicatur de eo id quod ſuperatur, ſicut uel Phlegmonem eryſipelatoſam, vel eryſipelas phlegmonoſum, 14. meth. 1. & 2. Dicunt autem eryſipelas, ideſt Vicinitraham, uel Vicinirubiam, quod incenſum quidem atque inflammatum eſt ſemper, cū tumore uerò non ſemper, lib. 3. de his q̄ in med. 30. & 2. ad Gla. 1. Exactum autem eryſipelas eſt, quod à bilioſa fluxione ortum ducit, 7. ſimplic. dictione Coriandrum.

Eſchara cruſta eſt, quę ulceribus ueluti ſeptum, uel ſua ſpōte, uel arte adnaſcitur, 5. met. c. 3. uide Cauſtica.

Eſcharoticum medicamentū eſt, quod perinde ut cauſticum, in craſſa eſſentia eſt, quod cuicunque inhęſerit parti, ſtipitis ritu infixum excruciat, 5. ſimplic. 15.

Eſthiomenon herpes, eſt inflammatio ex ſyncera flaua bile

bile ad cutem decumbente acriori, & mordaciori quam herpes miliaris; in hoc enim fluor pituita miſtus uidetur, in illo exacta bilis totam exulcerans, & corrodẽs cutẽ, lib. de tumor. cap. 9. vide Herpes, Phagedæna, Nomę.

Ethmyodes platyſma, i. latus ille muſculoſus, ſiue muſculoſa dilatatio, quae cuti ſubnaſcẽs, Gnaton, i. buccam, ſiue maxilla mouet, lib. de neruorum diß. cap. 6.

Euacuationem omnem, ſiue fiat inedia, ſiue ſanguinis miſſione, ſiue purgante medicamento, ſolitus eſt uocare Hipp. uaſorum inanitionem; Euacuatio autem eſt humorum, qui ſua quantitate moleſtant, purgatio: vt purgatio eſt humorum, qui ſua qualitate moleſtant, euacuatio, 1. apho 2.

Euchymia, ideſt ſuccorum in corpore bonitas, 2. de ſimplic. 13. vnde Euchymon nutrimentum eſt boni ſucci, 6. de ſanit. tuen. cap. 7.

Eucraſia, eſt medium omnium temperamentorum, 1. ſanit. tuen. cap. 4. ex optima & conuenienti cuiq; miſtura quatuor primarum qualitatum cõſurgens: Vnde eius magna eſt latitudo, quam qui adeptus eſt ἐυκρατος, *ſiue Eucraton corpus, ideſt optime temperatum appellabitur, ſecus dyſcraton, ſiue intemperatum, 2. de temper. 1.*

Euectica medicinæ pars, quam alij Gymnaſticam uocant, eſt quae optimum habitum corpori inducendum ſtudet, de part. art. med. cap. 5.

Euexia, eſt bona corporis habitudo, 1. de ſanit. tuen. ca. 8. vt huic oppoſita Cachexia. i. prauus corporis habitus, ἐυεξία καὶ κακεξία, *illam complent bona omniũ partium temperies, actionum robur, Euchymia, ſanguinis,*

carnis, totiuſque corporeæ molis Symmetria.

Euidentes cauſæ, vide Continentes.

Euoxon, vinculum uocat Hippoc. quod bene geſtat, & ſuſtinet, hoc eſt firmiter, & ſine ulla compreſſione continet, 3. de artic. 22.

Eupathia, ideſt, patiendi promptitudo, 4. de vſu p. 14.

Euphyiam, uocat Galenus, bonam habitudinem, 1. de vſu par. 9.

Eupnœa εὔπνοια, proba ſpiratio, quę ſecundum naturam fit, oppoſita dyſpnææ quę eſt difficilis ſpiratio, apud Hipp. ut annotat Gal. in commento prognoſt.

Eurhythmus pulſus eſt, cuique ętati, loco, tempori, temperamento, naturalis pulſus, cum ſuum rhythmum ſeruat, 1. de differ. pulſ. cap. 9.

Euſarcon, vide Quadratum.

Euſema criſis, quę cum bonis ſignis à ſua indicatoria die fuit indicata, ut quæ undecimo die coctionem in urina, noctem grauem, quæ acceſſionem pręcedit, inſultus cum concuſſione pulſuum decretoriam commotionē, & ſudores bonos, citra horrenda pericula habuit, 1. dier. decret. cap. 7.

Euſtomachus, cibus eſt gratus ſtomacho, ventremq; roborans, 6. de tuen. ſan. cap. 9.

Euthyporos, ideſt in rectum procedens, alterum ex inſtrumentis & organis eſt, quę fractis, uel luxatis cruribus ſupponuntur, (quæ σώλοινας, Græci vocant) quod quidem Euthyporos per vnicum axem, qui in fine machinæ ad infernam eius partem eſt collocatus, contrariū nixum toti membro, gemina tenſione efficit quod uerò

prius

prius ſurſum, mox deorſum, illud Metalepticum dicitur, quaſi translatiuum dixeris 6. meth. cap. 5.

Eutrophia, ideſt bona, & vberior nutritio, 3. ſanit. tuen. cap. 8.

Exanaſtomoſis, uide Oſculorum apertio.

Exangues corporis partes ſunt, ut oſſa, & chartilagines, quæ mucoſo quodam humore aluntur, qui lentore quodam & albedine præditus eſt, cum imbecilla ita natura eſt, ut bene conſicere alimentum in ipſis nequeat, ſed quaſi ſemicoctum relinquat, 3. de artic. 65.

Exanthematum nomen, quidam in communi uſurpant, de affectionibus uidelicet ulceroſis, & aſperis in aliqua corporis parte prouenientibus, quæ & puſtulę & Bothor dicuntur, 5. de comp. med. loc. cap. 6. ſunt autem ἐξανθήματα, ideſt papulę quaedam leues eruptiones humorum per cutem efflore ſcentium; rubrę, pallidæ, flauæ, non nunquam & nigrę, & liuidę, pro humorum ratione, nunc indolentes, nunc prurientes cum ſcalptu, interdum ſine prurito, nunc vlceroſæ, nunc ad vlcus non de uenientes, harum generum ſunt φλυκταῖναι, ψυδράκιαι, ἐπινυκτίδες, λειχῆναι, Variolę, Morbilli, quæque in lue Venerea gignuntur, & quae in febribus peſtilentibus, uide Puſtulæ, Eruptionum.

Exarthrema, luxatio eſt, non omnis, ſed ea tantum, in qua totus articulus à ſua ſede excidit, nam paruam luxationem, non ἐξάρθρημα, ſed παράρθρημα, quidam uocari contendunt, 2. meth. 2.

Exarticulatio eſt alicuius membri luxatio. libr. de morb. diff. cap. 13. Exarticulationes interdum uocat ex-

 articulata,

articulata, ideſt oſſium è propria ſede exceſsus, ſine fra-
ctione, co.1.in 1.de fract.1.uide Luxationes.

Ex ægritudine ſenectus, ſiue ex morbo ſenium (quod & Tabes, ſeu Maraſmus & Marcor, febriſque à qua proficiſcitur, tabida, vel maraſmodes dicitur) eſt extinctio natiui caloris, ad quam totum corpus contabeſcit, inſtar arboris cuiuſdã ſupra modum arefactæ, aut ob longitudinem temporis, aut flammę viciniam, aut vehementem, atque immoderatum ſquallorem; Cumque hæc qualitas ſenibus, annorum multitudinis ratione comparetur tabidis tamen à febrili caliditate, 5.de ſanit.tuen.cap.9. & 1.de differ.feb.cap.8. Fitque ex defectu nutrimenti, vbi quis vel ex electione famem tolerat, uel præ ciborum inopia, fame conficitur, lib.de marcore, capitu.1. vide Maraſmus.

Excauatio, uide Lordoſis.

Excidentiæ apud Hippoc. nunc ſine adiectione luxationẽ oſſium à propria ſede ſignificant, 1.de fract.1.nunc articulorum tantum luxationes, com.3.de ijs, quę in medic.31.uide Luxationes.

Excrementum id omne dicitur, quod in alendo corpore, nec confici, nec aſſimilari potuit; Cumq; propterea corpori non adnaſcatur, nec adcreſcat, per ipſius laxiora intus ſpatia nunquã ſuperuacaneũ errat, vnde nomẽ quoque recte à maiorib. ei rei περίττωμα, i. pererrans eſt inditum, 1.de ſanit.tuen.c.3.uide Attractrix, & Lotium.

Excutationes, i.oſſium extra cutem eiectiones, de oſſibus enim extantibus eſt ſermo, 4.de artic.34.

Exclciſmus, eſt oſſis, uel oſſium deductio à ſuperficie

in

in profundum, lib. finit.

Exercitatio acuta, cuius celeres motus ſunt, quę corpus tenuat, contraria craſſum reddit, multa corpus ſiccat, mediocris obęſum præſtat, 5. ſanit. tuen. 3.

Exipotica, ideſt excolentia, & digerentia medicamenta, 7. de comp. med. per gen. 9.

Ex morbo ſenium, uide ex ægritudine ſenectus.

Exomphalos, dicitur cui vmbilicus foras prominet, quod malum, alij rupturam uocant, alij egreſſionem vmbilici, quod accidit, uel Peritonęo rupto, aut procidente Omẽto, aut inteſtino, vel humore ibidem collecto, uel carne ſubnata, uel ſanguine irrumpente, per Diapedeſim, vel aneuriſma, uel ſolo aliquando ſpiritu irruente, uide Bubonecele.

Exoſtoſes, vide Elephas.

Expanſa ἐκπεπταμένα, vide Abſcedentia.

Experientia, eſt eius, ꝙ ſæpius & eodem modo uiſum eſt, obſeruatio, atque memoria. ad Traſibul. cap. 11.

Expiratio eſt motus, quo ſpiritus per reſpirationem ad interiora latus, ad exteriora propellitur, 4. apho. 68. qua in Cordis compreſſionibus, id quod fuliginoſum eſt eo, ac fumidum per læues arterias, extra funditur, 7. de vſu p. 9. vide Inſpiratio.

Exſpiratus, ſpecies quædam eſt, ex conuulſione prouenie ns, quæ muſculorum qui exſpiratum efficiũt, conuulſionem ſequitur, quam appellat Hipp. ſpiritum inter exeundum offendentem, 2. de ſympt. cauſ. c. 2. & 4. aph. 68.

Expultrix facultas, uide Attractrix.

Exq̄ſita, & extẽſa tertiana, uide Tertiana ſimpliciter.

Extaſis, ideſt mentis emotio, inſania eſt, quę breui finit, lib. finit.

Extenſum inteſtinum, vide Rectum.

Extergentia, vide Rhyptica.

Externa cauſa, vide Procatartica, & Continentes cauſæ.

Extuberatio, eſt vertebræ alicuius ab interiori, ad exteriorem regionem luxatio, 9. de placit. 4.

Exuccatio, i. ſugillatio, 2. de fract. 24. vide Contuſio.

Exudare, eſt circa frontem & clauiculas parum ſudare, com 2. in 1. de morb. vulg. 75.

Exufflatio eſt multi ſpiritus extra animal per guttur affatim facta emiſſo, agentibus ad id intercoſtalibus muſculis, contractoque Thorace, 1. loc. aff. 6. quæ duplex eſt, altera citra ſonitum, & ſtrepitum, cum ex utriſque thoracis partibus nihil omnino expirat animal; altera cum vna tantum thoracis parte reſpirat animal, ita ut ſemiſpirans, uel ſemiuocale reddatur, diciturque exufflatio ſtrepens, uel cum ſonitu, 4. loc. aff. 6.

Exuſtio, quæ & Deuſtio dicitur, ſiue ipſa Solis operatio talem ſortiatur appellationem, aut qui ab eodem fit in corpore affectus, ſiue ille qui iam effectus eſt; eſt quidē ſane, & hoc ipſum calor præter naturam, non dum tamē febris, niſi Cor una caleſiat, 1. de differ. feb. cap. 3.

F

FACIES, Græce πρόσωπος, eſt quicquid à priore capitis parte ſub tota fronte auribus, oculis naſo, & ore ad mentum vſque, à ſupercilijs incipiens, circumſcribitur, lib. Introd. cap. 10.

Facies Hippocratica, quam mortiferam uocant, eſt cuius naſus acutus, caui oculi, adſtricta tempora, aures frigidæ & contractę, & fibrę earum uerſæ, cutis circa frontem dura, intenta, arida, color totius vultus viridis aut niger eſt, 1.prog.7.

Fœtus, (quo tempore in vtero ſemen, ſeminis ſpeciem refert, ut in abortu & diſſectione uiſum eſt) ab Hipp. non appellatur, donec ſanguine repletum Cor, Cerebrum, & Iecur, indiſtinctam quidem & infolmem, quandam tamen coagulationem, & magnitudinem præ ſe tulerint, & carnea fętus ſubſtantia, & non amplius ſeminalis apparet, tunc non genitura, ut prius, ſed fœtus ab Hippoc. appellatur, 1. de ſem. cap. 9.

Fames, vide Senſus indigentiæ.

Fatuitas (quæ & μωρωσις, ſtultitia & ſtoliditas dicitur) ſymptoma eſt citra delirium, ægros naturalibus fatuis ſimiles reddens, quales etiam ex ijs, qui dicuntur conſeneſcere, non nullos fieri nouimus, cui pathemati ſimile quidem eſt, quanquã non idem quod uocant ἄνοιαν, anœam, i. ignorantium, de qua Thucydides ſcripſit in his qui ex peſte ſeruati ſunt, hoc pacto, ignorauerunt, tum ſeipſos, tum familiares, com. 2. in 1. prorrhet. 60.

Fauces ſunt internus oris locus, ubi ſimul conueniũt, & gulę & gutturis partes extremę, 4. loc. aff. capitu. 3. quas fauces Pharynga uocant, ideſt, præiacentem gulæ, & gutturis ſedem, quæ aperiendo deorſum, euidentem amplitudinem, in qua gemina oſtiola viſuntur, tum gulæ, tum etiam gutturis, commonſtrat, 3. progn. 16. vide Iſthmus & Pharynx.

Fauus, qui & Κηρίον, & μελικηρὶς dicitur, uide Achωres, & Cerion.

Febrire ſiquidem exiſtimamus, non eum modo qui in cute, in ſuperficie exteriori igneam habet caliditatem, uerum etiam & hoc magis, qui eam, in corporis imo, & viſceribus continet, co. 1. in 1. prorrh. 7.

Febris, ſecundum communem omnium hominũ conſenſum, eſt caliditas præter naturam, maxime quidem in totum animal effuſa, ſin minus at omnino uel in plurimis partibus, uel in nobiliſſimis accenſa, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29. cum is calor adeo auctus eſt, vt & hominem offendat, & actionem lædat, 8. meth. cap. 1. ſiue idem calor, ipſum Cordis corpus occupauerit, ſiue eos, qui in eius ventriculis continentur humores, 1. de diff. feb. c. 1. & 3. & de cur. per ſan. cap. 5. febrem autem dicit Hipp. à feruore & igne deducta appellatione, ut ſignificet febrem quoque ipſam, quae πυρετὸς dicitur ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ideſt ab igne fuiße nominatam, eamque eſſe febris eſſentiam, quod calorem igneum habeat, 3. de fract. & de cauſ. morb. cap. 2.

Febris ab apoſtemate (quam febrem phlegmonodem vocat, 14. meth. cap. 9.) eſt cum aliqui, uel ob inflammationem obortam, abſceßum, dolorem, uel eryſipelas, uel lateris inflammationem, pulmonis, uel alterius partis febricitant; licet ueteres eos non ſimpliciter febricitare, ſed uel pleuriticos, peripneumonicos, lienoſos, ſimpliciter dicerent, 4. apho. 73. Eadem etiam febris accidens dicitur, ſi poſt ſenſibilem alicuius membri, aduenerit affectũ, alioquin ęgritudo & paſſio cenſenda eſt, de differ. morb. cap. 5.

cap. 5. & com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris accidens, vide Febris ab apoſtemate.

Febris Acmaſtica, Anabatica, Epacmaſtica, Parac-
maſtica, Homotena, Cauſon, ardens, deurens continua,
ἀκμαστικοῦς καὶ ὑμοτόνους, ἀναβατικοῦς καὶ ἐπακπμαστι-
κοῦς, παρακμαστικοῦς καύσους, καὶ συνεχῆ Græci uocant,
vide Continua febris.

Febris Amphimerina ἀμφιμέρινος, vide Amphime
rina febris.

Febris Cathemerina, vide Cathemerina febris.

Febris Colliquatiua σωτήκων πυρετὸς, ex genere eſt
febrium quas maraſmodes uocant, hoc ſolo tamen diffe-
runt, quod quæ portio carnis in his colliquatur, ea ſem-
per vaporis uice digeritur, in illis, in uentrem defluit; in
ardentiſſimis. n. febribus, ſi carnes humidæ ac molles cũ
adipis copia fuerint, eas ſenſu liquari deprehendas, ſin
ſine adipe & ſiccæ ſint in maraſmodes febres trãſeunt,
in quibus ſicciores carnes redduntur, & corij ritu duran
tur, nec defluit ulla ex his ſenſibilis liquatio, 10. metho.
11. idque fit cum corporis humores tenues fuerunt, & fe
bris calor acris; nam euaporantur, qui ita extenuantur,
per inſenſibilem euacuationem, 2. de ratione vict. 47.

Febrium confuſio, κράσις, vide Conplexio febrium
ἐπιπλοκή.

Febris Diaria, uide Diaria febris.

Febris diurna & nocturna, quam Græci Cathemerinã
& Mathemerinã uocant, eſt febris quotidiana, q̃ nocte,
uel die remittit quidem, ſed non intermittit, quæ uero re
mittit, & ad infebricitationem uenit Amphimerina di-
citur,

citur, co. 3. in 1. de mor. vulg. 2. & 9 vide Amphimerina.

Febris Ephemera, vide Ephemera febris.

Febris facta & fiens, vide Febris ſcetica.

Febris focus, eſt ea animalis particula, quæ prima ſuis ipſius ſolidis partib. immodicè fuerit calefacta, quod in Ethica febre primum eſt Cor, tum Iecur, tum venter, tandem quæcunque poſſunt ſecum Cor concalefacere, lib. de Marcore, c. 7. qualis eſt particula, quam vel obſtructio, vel putredo, vel phlegmone obſederit, 11 meth. 20.

Febricas Hecticas appellant, quę ſolidas animalis partes occuparunt, vel quoniam firmæ ac ſolutu difficiles ſunt, quemadmodum habitus, aut quoniam ipſum corporis habitum comprehendunt, 1. de differ. febr. cap. 7.

Febris Hectica exquiſitè eſt, quę nullum particularis acceſſionis, aut principium, aut incrementum, aut vigorem, aut denique remiſſionem habeat, à ſolo autem cibo, hecticæ febres efferueſcunt, quo incremento ablato, æquales ſemper perſeuerant, lib. de marcor. cap. 8.

Febris Helodes, quę & Typhodes, & humida dicitur eſt, cùm à prima ſtatim die, ægrotantes ſudant, ſudoreq; ipſo, aut parum, aut nihil leuantur; E contra ſicca, in qua ſitis vrget vehemens, ac ſcabra viſitur lingua, durataque tanquam Corium cutis, plurimusq; adeſt in corpore ſquallor. Aduerſus Licum, cap. 2.

Febris hemitritæus, vide Febris Semitertiana.

Febris Hepiala ἠπιαλὸς, *de genere eſt quotidianæ, quando ſimul ægri, rigent, & febricitant, atque eodem tempore in toto corpore vtrunque ſentiunt affectum; (& ſi quidam, eum rigorem, qui febrem antecedit, ita nominant)*

nant) 2. de differ. feb. cap. 6. quæ & Epialus appellatur, lib. de inæq intemp. cap. 8.

Febris homotena, vide Continua.

Febris horrida, eſt, in qua magna acceßionis pars horrore conſumitur, 2. de differ. feb. cap. 8.

Febris humida, vide Febris Helodes.

Febris Hyemalis, ea eſt apud aliquos, quę hyeme fit; apud alios ea, quę hyemis tempori eſt peculiaris, 4. rat. uict. 61.

Febres liuidę, à colore cognomen adeptæ ſunt, ægri. n. cutis tota liuida, & labia qualia exeſis moris eſſe ſolent, & oculorum alba liueſcunt; quæ ſanguineum ſuccum deficere nunciant, & cum ipſo itidem ingenitũ calidum, atque icc irco mortiferę ſunt, ex quibus nonnullæ ſyncopas euacuationem ſequentes, efficiunt, comm. 1. in 6. de morb. uulg. 29.

Febris lyparia λειπύρια *eſt, in qua intus, & in ipſis uiſceribus calor ſentitur urens, ut neque ualde ſubtilium ueſtimentorum, neque linteolorum uelamenta, neque aliud quicquam præter nuditatem ferre poßint; in externis autem partibus, frigus aut tepor. lib. de inæquali intemp. cap. 8.*

Febrem magnam, aut paruam, conſueuerunt Medici appellare, non propriè quidem rei quali, nomen quanti accommodantes; hoc tamen facere aſſueti non in fəbribus tantum, ſed in mille alijs rebus, quæ licet in qualitate ſubſiſtant, magnę tamen ac paruę dicuntur, 1. de differ. febr. cap. 1.

Febris maraſmodes eſt febris marcida, in qua omnes corporis

corporis partes, æqualiter marceſcunt, lib. de marcor. c. 5. vide Maraſmus.

Febris marcida apud Philippum datur, quæ idem eſt ac ex morbo ſenium, ſed eam Galen. non vult febrem dici, cum in ea frigidius quàm natura poſtulat Cor ſit factum, oſtendunt id, pulſus paruus & rarus redditus, reſpiratio parua tarda ac per longa interualla, quæ & ipſa Cordis & partium ad Cor pertinentium frigiditatē indicat, lib. de marco. cap. 5. Senium igitur ex morbo, quoniā frigiditas ſiccitati adiuncta eſt, febris non eſt; ſed is tantum febris dici poteſt, qui & marcor torridus dicitur, & marcor ſyncopoſus; his enim ambobus eſt pulſus frequēs & paruus, ægriq; dum oſcitant ſpiritum efflant calidum, vt iure ipſum ardori & æſtui aſſimilare poſſis, qui marcor torridus, ex caliditate, ardentiſsimisq; febribus, pſertim in ſicciori corporis habitu fit; frigidus autem marcor qui ſenectutis ſimilē affectionem obtinet, fit ex permutatione febrium, quę tum per aquę frigidę potionem, tum per ea auxilia, quæ refrigerandi gratia hypochondrijs, ac Thoraci imponi ſolent, fuerint ſecus, ac oportet refrigeratę, lib. de marc. cap. 5. vide, Ex ęgritudine ſenectus.

Febris Mathemerina, vide Febris diurna.

Febris mitis, eſt quæ medici manum non mordicat, neque exurit, ſed uaporem minimè mordacem exhalat, huiuſmodi eſt Diaria febris, mitis autem dicitur non ſimpliciter quidem, ſed per comparationem, hoc eſt minus mordax, ſi quidem febrilis omnis calor, cum ſit igneus, acer & mordax eſt, ſed hic magis, ille minus; vide Febris ſimplex.

Febris

Febris modos nonnunquã mores vocant, nonnunquam differentias vel eſſentias, vt quod febris boni vel mali moris ſit, benignus, vel malignus, 1. de morb. vulg. 10.

Febris Pemphigodes πεμφιγώδης eſt, quę per caloris intenſionem, puſtulas in ore, quę Græcis Phlyctides dicuntur, generat, lib. finit. nec hoc ſolum, ſed pemphigodes febres, hoc eſt ſpiritibus affluentes interpretamur, ſentimus enim plerunque per febricitantium cutes, aërium quendam halitum effluentem. Dicitur itaq; Pemphigodes, ideſt flatulenta, vel flatuoſa, ſed hanc plerique vario modo interpretati ſunt. Quidam diariam febrem intelligunt, natam ſpiritibus accenſis; Alij febrem madentem & humidam, ab effluuio quodam aëroſo, & vaporoſo, per cutem ſępius erumpente; alij eam febrem ſic vocant, quæ veluti exilientium, & manui occurrentium ſcintillarum opinionem præbet; vel ita appellatur peſtilens ἡ μετὰ πεμφίγων, ideſt, quæ cum puſtulis effloreſcit. Quamquam poſſit adhuc intelligi ſynochus non putris, quam ob id inflatiuam vulgus medicorum vocat, quod ſanguinis calore febrili feruẽtis copia, venæ omnes plurimũ ſint inflatę, & ſanguine flatuoſo, & bulliente, plenæ. Verum Galenus in eam ſententiam inclinat, vt diaria intelligatur, quæ in ſpiritibus accenſis, & interdum putrentibus, ſubſiſtit, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris peſtilens eſt, quæ à calidiorib. ambientis aeris ſtatibus, quales maximè circa Canis ortum contingunt, vel à putreſcibili vaporatione effecti, per inſpirationem quidem manifeſtè cor calefacientis, excitatur; qui corpori extrinſecus circumfuſi, totum ipſum calidius efficiunt, & præ-

& preſertim arterias, vt quæ ſubſtantiæ ipſius ambientis aliquid trahant; Cum quibus omnibus ſimul cor affici eſt neceſſarium, & cum ſupra modum incaluerit, ipſum primum atque potiſſimum, febrilem calorem ſuſcipere, atque ad vniuerſum corpus tranſmittere, 1. de differ. feb. cap. 4. vide Endemus.

Febres putridę ſunt, quæ ex humorũ putredine accenduntur, cũ rigore, frigore, uel horrore incipientes, inæqualitate pulſuũ & caloris, ſiue in principio, ſiue augmento, plurib. paroxyſmorũ inſultibus, acri, & mordaci calore, ſubmiſſione pulſuũ, quam ſyſtolen uocãt, uelocitate, urinæ cruditate, cuius febris declinationẽ integra non ſubſequitur quies, 1. de diff. febr. c. 7. generantur autẽ à præcedentib. cauſis, non à preincipientibus, quaſcũq; .n. in ipſo animali vel diſpoſitiones, vel motus pręter naturã, ęgritudinũ pręcedentes cauſas nominãt, quę uerò extrinſecus adueniunt, & alterant corpus, atq; tranſmutãt naturam uehementes, pręincipientes appellant, de cauſ. morb. c. 2.

Febris putrida intermittens eſt, q̃cunq; ad ſenſibilem infebricitationẽ peruenit, ortum habens ab humore febrẽ generãte, qui per omnes corporis partes ſuo motu defertur, 2. de diffęr. feb. cap. 1. cuius tres ſunt omnes differentię, quotidiana, tertiana, quartana, quotidiana, quę ex pituitę putredine eſt, ex utriuſque uerò bilis, flauę quidẽ tertiana, nigrę autem quartana, 2. de differ. febr. cap. 2.

Febris quartana, vide Febris putrida.

Febris quintana, ſextana, ſeptimana, eſt cũ ęgri non prorſus affectione morboſa ſunt liberati, ſed ſemen aliquod retinuerunt; his vſu uenit ad uictũ negligẽtioribus,

ſępe

ſæpe ſexto die à principio febricitare, ſaepe ſeptimo non raro octauo, vel alio; & cum febris ceſſauerit, putantibus ſe prorſus eſſe liberatos, eodem omnino uictu utentibus, ex ſemine morbi reliquo, totidem diebus in eandem affectionem deuenientib. ſimiliter febricitare, non igitur ex ui morbi hic circuitus datur, ſed ex reſiduo affectionis, et inordinato infirmorũ uictu, com. 2. in 1. de morb. uulg. 7.

Febris quotidiana, uide Febris putrida intermittens.

Febris remiſſio, totum illud tẽpus eſt, quod acceſſionem ſequitur, quod tempus alij interuallum, declinationem, ſubmiſſionẽ, uel ablationẽ nominant, de morb. temp. c. 6.

Febris reuerſiua eſt, non acuta, ſed diuturna, imperfectas habens ſolutiones, q̃ poſtea rurſum exoriuntur, & per ſecundã in abſceſſu expulſionem integrè ſoluuntur.

Febris ſanguinis eſt febris ſimplex, in qua ſanguis ſecundũ naturam ſe habens, accenditur quidẽ, ſed non putreſcens generat febrem ſimilẽ ephemeris, q̃ ex inflammationibus inguinũ accidunt, nã & inguinis inflammatio, ex bono ſanguine, ſed accenſo, fit, 2. de criſ. 12. putreſcit quidẽ interdum ſanguis, ſed ex eo ſimpliciores fiunt febres quàm ex alijs humoribus, ſimilem uerò acceſſionum proportionem aſſumunt, qualem tertianæ febres oſtendunt; Quod ſi ſanguis ſupra modum aſſetur, pars eius ſubtilior ac pinguior, in flauam omnino conuertitur bilem, quæ autem craſſior in atram, vt in carbunculis contingit, in quibus ſanguine ſupra modum efferueſcente, ad melancholicum humorem fit tranſmutatio, 2. de differ. febr. cap. 9. quam videtur reponere in ordinem febrium ſynocharum non putridarum, in quo genere etiam enumerat

merat febres diarias, 9. metho. ſecundo.

Febris ſcetica, q̄ facile diſcutitur, oppoſita febri hecticæ, quæ difficile, vt. n. illa ſit, ita hęc facta eſt, 8. meth. 1.

Febris ſemitertiana, ſiue Hemitritæus ἡμιτριταῖος eſt, quæ ex quotidiana, cōtinua, & tertiana intermittente fit, & confunditur, 2. de diff. febr. c. 7. in quam cum pituita, & flaua bilis ſibi proportione reſpondent, & æquipotentes ſunt, dicitur Hemitritęus, ibid. c. 8.

Febris ſignificatio, quę Græcè Epiſemaſia dicitur, eſt primus inſultus acceſſionis tempus indiuiſibile, exactè iam primum, lib. de morb. temp. c. 6. quæ & Annotatio dicitur, 2. aph. 1. vide Inſultus.

Febris ſimplex, clarioris doctrinæ gratia, fugiendo æquiuocationē à me dicitur, quæ à primo ſtatim die, & ſi acuta eſt, non tamen ſupremè, ſimpliciſſimaq; & cum tutiſſimis ſignis, quam Hippoc. εὐήθη, id eſt mitem nominat, ſeu boni moris, 1. de criſ. c. 16.

Febris ſingultuoſa, eſt in qua ægri ſingultiendo, rodentem, accerrimumque humorem vomuerunt, à quo ſymptomate non ſunt liberati, donec febris in totum ſoluta ſit, vel propè, quarto acutor. 69.

Febres ſpirituoſas quidam nominant (quas Pemphigodes aliter appellant) non ad tactum notitiam referentes, ſed ad difficilis anhelitus ſpeciem, in qua magnus crebérq; ſpiritus redditur, com. 1. in 6. de morb. vulg. 29.

Febris ſyncopalis, συγκοπτικὸς πυρετός, eſt in qua aliqui febricitare incipiunt, vbi maximam crudorum ſuccorum copiam, vnà cum oris ventriculi offenſione, vel ex cruditatibus, vel alia quapiā occaſione congeſſerūt, quibus

bus præcordia inflantur, totũ corpus ampliore mole, quã pro naturæ modo cernitur, tum color ad albidius, vel liuidius, vel nigrius, ſeu plumbei coloris tendit, pulſus minores, obſcuri, & inæquales, quos ſyncope facile ſolet apprehendere, 12. meth. 3. Eſt & aliud ſyncopalis febris genus quod non ex craſſorum, & crudorum ſuccorum copia fit, ſed ex tenuibus ſuccis, qui ocyſsimè exhalant, in qua ægri ſyncope ſimiliter opprimuntur, 12. metho. 6. priorem vocat Auic. ſyncopalem humoroſam, poſterio-rem ſyncopalem minutam.

Febrem Synochon Greci medici eam appellãt, in qua vna acceſsio ab initio ad finem perpetuo manens in multos dies porrigitur; cum enim acceſſionis remiſsio ex feruentium humorum tranſpiratu contingere ſoleat, nõ traſpirant autem in vehementi ſtipatione, qualis eſt in ſynocho, neceſſe eſt multorum dierum fieri acceſſionem, 9. meth. 2. vel ea eſt, quę omni magna mutatione vſque ad indicationem caret; hęc Latinis continens dici poteſt. Cęterum & ſi vnà ſit idea huiuſmodi febrium, à qua ſynochos eas nominant: natura tamen earundem minimè ſimplex, vnaq; eſt; quędam namque earum manifeſtam habent putredinis notam, quędam uerò prorſus non habent, quæ ex diariarum febrium genere ſunt, illas uocamus ſynochos putridas, has ſynochos non putridas, Barbari hanc uocant ſynocham, illam ſynochum, Galenus 9. meth. & 2. de differ. febr. indiſcriminatim, utraque uoce utitur, & ſynochi & ſynochę, vtraſque ſub ſynochi nomine comprehendit. Atqui ſynochus febris, & ſynoche, Græcè σύνοχος, & συνεχὺς, hoc eſt continens, & continua

differunt, quod in ſynocho nulla ſit feruoris remiſsio, ſynochis autem ſingulis acceſsionibus remiſſionem ſenſibilem obtinet. Item ſynochus plures; neutra tamen ad infebricitationem peruenit, 2.de criſ.6. vide Synocha.

Febris Tabida, vide Maraſmus.

Febris Tertiana exquiſita eſt, ea quę tertia quoq; die acceſsionẽ faciens intermittens, cũ breui acceſsionis tempore, cũ frigore inuadens, ſudore, bilis vomitu, & bilioſis excrementis terminatur, à bile putreſcente exorſa, cui ſi aliquid horũ deficit, non exquiſitè, ſed ſimpliciter tertiana dicitur, ꝙ ſi intermiſsio ſit minor, & acceſſio longior, dicitur tertiana extenſa, 2.de diffe.feb.8. & com.2. in 6.de morb.vulg.25.vide Febris putrida intermittẽs.

Febres Tritæophyes, τριταιοφυεῖς*, hoc eſt tertianarum naturam referentes ſunt, quæ tertio die inualeſcunt, 2. de diff.feb.cap.2.vide Tritæophies febris.*

Febris Typhodes, τυφώδης*, vide Febris helodes.*

Fellis folliculus, eſt veſica fellis, 5.loc.aff.7. vide Cyſtis, & Choledocos.

Femen, vide Interfemineum, & Perinæon.

Femur, quod & Crus, os magnitudine cunctis animantis oſſibus præſtat, ſupra coxendici, infra tibiæ alligatur, cuius ceruici duo ſunt exigui proceſſus, quos Trochanteres vocant, quorum exteriorem, qui longe maior eſt, Gluton, hoc eſt Natem appellant, lib. de oſſib.cap.21.

Fermentatio, vide Feruor.

Ferina deſipientia, vide Deſipientia ferina.

Feruor, ſiue fermentatio, affectus eſt, ab atra bili proueniens, vbi amplius incaluerit aut propter putredinem,

aut

aut febrem phlegmonodem, quam nullum animal, ne ipſi quidem mures guſtauerint, terra quoque raditur ab ea, ac partes quæ raduntur, omnes in altum attolluntur, 14. meth. cap. 9.

Fibrę, ſeu villi ſunt tenues quędã & ſubtiliores neruorum, & ligamentorũ propagines, aponeuroſis, & deneruationes, quibus tanquam digitis manus, nerui & muſculi actiones ſuas obeunt, 9. de vſu p. 2. & 1. de placit. c. 10.

Fibula, vide Cnimi.

Ficationes, vide Sycoſis.

Ficatum, ideſt Iecur, quod quia omnium animalis partium craßi eſt ſucci, ac ad coquendum difficile tardeq; permeet, propterea mactandi animalis iecur, multarum ficuum ſiccarum eſu præparatur, euaditque illud ſeipſo melius, cum animal ipſum caricas affatim comederit; eaque ratione factum eſt, vt hanc appellationem ſortiretur, 3. de aliment. fac. cap. 12.

Ficoſus tumor, eſt tumor in mento natus ex craßiori humore, & ſeroſiori tenuitate, quàm Varus, 5. de comp. med. loc. cap. 4.

Ficus in oculo, eſt tuberculum quoddam à craßiori humore oculi partib. affectis adhæreſcente, collium modo, hoc eſt ὀχθώδη, comm. 3. in 3. de morb. vulg. 48. Græcè σύκα καὶ συκώσεις, eruptiones vlceroſę ſunt, rotũdę, ſubduręę, rubicũdę, quas dolor comitatur, fit hoc malum magna ex parte in capite, ſed & reliquo etiam corpore, fit etenim in ano, & Mariſca dicitur, in palpebris adhuc fit, & dicitur etiam συκωσις, quod ſcilicet ficus granorum referat ſimilitudinem, vnde ficoſam appellant palpebram.

Fiſtula Σύριγξ, eſt anguſtus & longus ſinus, lib. de tumo. c. 5. per translationẽ dictus à muſicis inſtrumentis, q̃ oblonga obtinẽt caua, & fiſtulę nominantur, 2. progn. 64.

Fiſtula Vrinaria, quæ Vrithra dicitur Grecè, eſt meatus vrinę reddendæ accommodatus, qui in pene eſt, quarto aphoriſ. 76.

Fiſtuloſus, ſeu flatuoſus neruus, vide Cauernoſum.

Flatuoſus morbus, vide Hypochondriacus.

Flatuoſus ſpiritus, qui & Flatus dicitur, tumorem excitans flatuoſum, craſſus ac uaporoſus eſt uapor, non æthereus atque tenuis, ille enim aeri, qui auſtrinis conſtitutionibus fit, hic uerò qui aquilonaribus regnat, aſſimilatur; eſtque hic, is qui in nobis ſecundum naturam eſt, ſpiritus, hic conſeruandus, ille vt qui craſſus eſt, extenuandus, 2. ad Glauc. 6.

Flaua bilis, uide Amara.

Flexus variciformis, eſt plexus ille uenarũ, & arteriarũ in teſtib. multipliciter flexarũ, in cuius primis flexuũ partibus, ſanguinem ſyncerum cõtinent, qui certè in ultimis flexibus ad ipſos teſticulos non amplius ruber, planè eſt, ſed iam quodam modo albicat ſuccus is, qui in ipſis continetur, exiguum adhuc requirens ad perfectam ſubſtantię ſeminis generationem, quod ei à teſticulis ipſis accedit, 9. de uſu p. c. 4. uide Glanduloſi aſsiſtentes.

Fluctuatio cum ſonitu Grecè κλύδων, ſymptoma eſt facultatis concoctricis & retentricis, complectentis alimentum, ſed quæ illud ſufficienter concoquere non poteſt; unde eò diutius in eorum uentre, grauitas ex alimento manet, quo tardius concoquitur, præſertim cum nihil

in eo

in eo continetur, quod uerti in flatum poſſit, aut cum uentriculus uehementer fuerit perfrigeratus.

Fluxio quædam eſt apparentium inflammationum cauſa, quæ non admodum occulta eſt, niſi quandoque illis coniungatur, quæ aliqua alia ex cauſa, euidenter factę uidentur; quandoque enim nulla ex his pręcedente, membrum confeſtim patitur inflammationem, ea quę hanc paſſionem generat, Rheuma, ideſt fluxio uocatur, ipſa uerò paſſio, diſpoſitio Rheumatica, 2. ad Glaucon. 2. Fluxio adhuc ſimpliciter dicitur, pilorum defluuium, quod tabeſcentibus magna ex parte, atque ex diuturno morbo conualeſcentibus, euenit, lib finit.

Fluxiones uentris, uocat Hippocr. cum & ſemper, & aſſiduè humida deiiciuntur excrementa, ſine teneſmo, & lienteria, 1. de morb. uulg 36.

Fluxus eſt tenuium humorum delatio, quam cohibere nequeas, non ex noſtra uoluntate proueniens, lib. finit.

Fluxus hepaticus is eſt, in quo ob imbecillitatem hepatis, alui ſedimina, aquę in qua nuper mactata caro abluta eſt, redduntur ſimillima, 5. loc. aff. 7.

Fluxus muliebris, eſt ſanguinis ex utero profluuium, 9. ſimplic.

Focile maius & minus, uide Cubitum.

Focus febris, uide Febris focus.

Fœtus ab Hippoc. uocatur, ubi ſemen in uterum iniectum ſanguine repletum fuerit, & Cor, & Cerebrum, & Iecur indiſtinctam quidem adhuc, & informē quandam coagulationem, & magnitudinem alicuius momenti prę ſe tulerint, carneaque appareat fœtus ſubſtantia, & non

amplius ſeminalis, vnde neque genituram amplius talem formam appellat Hipp. ſed fœtum 1.de ſemin.cap.9.

Folliculus fellis, vide Fellis folliculus.

Fomenta, & fotus, ſunt qui per ſpongias calida aqua decoctionis alicuius ſimplicis imbutas, & expreſſas, alicui corporis parti fiunt, 2.loc.aff.1.

Foramen cœcum, ideſt auditorius meatus, vide auditorius meatus, & Cœcum foramen; Cœcum verò dicitur, non quod reuera cœcum ſit, ſed ob flexuoſam meatus obliquitatem, quæ cauſa eſt cur funiculum, aut ſetam porcinam in ipſum foramen dimiſſam, tranſmittere non poßis, 9. & 11. de vſu p.

Foraminulenta oſſa, vide Cauernoſa.

Foratio eſt, qua vtimur in fracturis Capitis, cum vſq; ad Cerebri membranas, Caluariam diuidimus, 6. de compoſ.med. per gen. cap.2.

Formatrix uirtus eſt, quæ iacto in uterum ſemine, ſiue in terram, ſtatis in quibuſdam temporibus multas conflat partes eius quæ gignitur, quę eſt optima & ſumma ars, quæ omnia alicuius gratia molitur, ſic vt nihil otioſum ſit, aut ſuperuacaneum, 1.de natur. fac.cap.6.

Formica, quę & Myrmecia, & ſeßilis uerruca dicitur, 2.meth.2. uide Myrmecia.

Formicans pulſus, uide Vermiculans.

Fornices ſeu teſtudines, quas Gręci Pſallidas ψαλλοειδέα, uocant, eſt forma & figura concaua, figurarum omnium ad patiendum difficillima, qua forma, multa ædificia configurantur, ad cuius ſimilitudinem, pars Cerebri efformatur, 11.de uſu p.c.15. uide Camari.

Foueola eſt cauum ulcus, ac paruum in nigro oculi, lib. finit.

Fractura, uide Vnionis ſolutio, & Rhegma.

Fractura Caulatim facta, uide Abductio.

Frictio (quę τρίψις) ſicca eſt, cum corpus uniuerſum ſolis manibus uel linteolo, nullo admiſto, aut humido, aut pingui corpore, fricatur; cui opponitur frictio humida, quæ fit per aquæ & olei admiſtionem; ubi enim cum oleo aqua confunditur, haud facile ſolubili miſtione coit, ut quibus ita corporibus inungatur oleum, neceſſe ſit, & pluſculum inhærere aquam; ſola enim aqua quæ foris circunfunditur, facile defluit, & quæ in poros ingreſſa corporis, nullam habens anſam, promptè effluit, niſi oleum admiſceatur, 3. ſimplic. cap. 25.

Frigus, χειμὼν, non eodem modo in ſanis, & ęgris ſumitur; in ægrotantibus enim aliud eſt rigere, aliud horrere, aliud algere; ſæpe enim acceſsionis inſultus cum rigore, alteri cum horrore, alteri cum ſola frigiditate ſuboritur: Ita ut cum quis cum nulla concuſſione & agitatione corporis perfrigeſcit, nec corpus, nec omnino cutis inæqualiter, & pręter uoluntatem moueatur, perfrictio dicitur, non hic tamen riget niſi motum concuſſionis inęqualem, & cutis & totius corporis ſentiat, iſque Rigor ῥῖγος, dicitur; ſi autem cutem quidem perturbet, & per quoſdam inſultus quatiat, corpus autem totum non commoueat, Horror & Horripilatio, Gręcè φρίκη nominatur, ut hic affectus ſolius cutis talis exiſtat, qualis totius corporis Rigor, lib. de Trem. palp. cap. 6.

Frons, Μέτωπον, eſt pars faciei ſupra oculos ſita, & ad

tempora vſque protenſa, ſubſtantia muſculoſa, & oſſe ſubiecto (quod Coronale vocãt) conſtans, ſuperpoſita ſupercilijs, pilis nuda, inter vtramq; aurem ſita, Introd. c. 10.

Fugaces fructus, qui & Horarij & Horęi dicũtur ſunt qui naſcuntur eo tempore quod Horam vocant; Eſt autẽ Hora Græcis id anni tempus, in cuius medio Caniculam exoriri contingit; Tempus autem id eſt dierum quadraginta, quo tẽpore Horarij fructus conſtant, nonnulli iam declinantes, alij incipientes, alij in ſuo vigore, aut vltra vigorem, aut citra conſiſtentes; Vocant autẽ ipſos horarios non quod id ſolum temporis ſint, ſed (vt mea fert opinio) quod ipſos ab his qui ad reponẽdum ſunt idonei, diſtinguant, quando & triticum & hordeum, ſemina cerealia, & omnia quæ æſtiuam, atque anniuerſariam habent generationem, ſed non cito corrumpuntur; quo modo, cucurbitæ, mora, pepones, melopepones, perſica, & alia id genus; quæ ſi quis in hyemem ſeruare volens, exſiccata repoſuerit, eo etiam modo veterem naturam, in contrarium imitabunt, 2. de aliment. fac. cap. 2.

Fuliginoſus vapor, qui ex deuſtione aſſatorum eleuatur, lib. de vſu pulſ. 7.

Fuligo, vide Fumus.

Fumus & fuligo, vapores ſunt qui eleuantur, ille quidem ex materijs ſemiuſtis, hic vero ex immodicè aſſis, vſtisq;. Eſt namque fuligo, vapor terreſtris, fumus, miſtio quædam ex terreſtri, aqueaq; ſubſtantia, 8. meth. 5. vtrunque enim materiæ aduſtum excrementum, quod in ſublime fertur, ſignificat, non ſecus in febribus fuliginoſum excrementum, expiratione & contractione arteriarum,

rum, natura expellit, 3. de præſag. expulſ. cap. ſeptimo.

Fulua, vide Dichroma.

Funis brachij vena eſt, pars venæ humeralis, quæ protenditur, ſecundum diuerſas adiutorij, i. oſſis humeri partes, lib. de anat. viu. & de ratione cur. per ſang. cap. 16.

Fungos vocant craſſas palpebrarum eminentias, commen. 3. in 3. de morb. vulg. 49.

Furcula ſuperior, & inferior, vide Claues.

Furfuratio, quæ & furfur, & πιτύα, eſt cum quibuſdam ſe ſcalpentibus, furfuribus ſimilia, ex capitis cute dicidunt, à vitiatis ſaniebus prouenientia, 1. de compoſ. med. loc. 6. quæ & Pityriaſis dicitur.

Furor, vide Melancholia.

Furor ἐρωτικὸς, amatorius, qui ex amore fit, perinde atque is qui ex Muſis προτεκτικὸς, dicitur.

Furunculi, Dothienes, Δοθιῆν Græcis dicti, tumores ſunt præter naturam, ex ſimilibus humoribus, quibus Vari, geniti, per vniuerſum corpus, qui duplices ſunt, aliqui vt ita dixerim, varoſi, duri, & ægrè concoctiles; aliqui inflammati, in quibus aliquando etiam febres conſiſtunt, & tumor in magnitudinem excreſcit, & in pus tranſmutatur, 5. de comp. med. loc. cap. 7. Eſtque furunculus mitis quidem, cum in ipſa ſola cute conſtituitur, malignus verò cum altè exoritur, Phymati, ideſt tuberculo ſimilis, à quo ſola duritie differt, lib. de tumoribus, cap. 15.

Fuſaneus morbus eſt, qui omni loco & tempore fit, lib. finit.

Galian-

G

GALIANCONAS, vide Ancos.

Ganglia γάγγλιον, quæ Auic. & Paulus vocant glandulas, apoſtemata ſunt glanduloſa, ſicut auellana, & nux, & aliquando minus ſæpeque accidunt ſuper manus & frontem, quæ ſi comprimantur, digitos effugiunt, tum redeunt, & aliquando multiplicantur, ſæpeque cum impoſitione, & forti alligatione laminæ plumbeę curantur & diſcutiuntur, quas etiam Contractiones uocat Gal. 5. de comp. med. per gen. cap. 7. Paul. lib. 4. cap. 16. vocantur etiam & Gangilia quaſi concretiones, & contortiones quędam, ex lento & mucoſo humore accreſcente & conglomerato, quod proprium neruorum alimentum eſt, 2. de artic. 56.

Gangręna γαγγραίνα, eſt alicuius membri mortificatio, ex magnitudine inflammationis, quę iam fit, nō quæ facta eſt, 2. ad Glauc. 9. nam cum omnino membrum effectum eſt demortuum, ut punctum, uel ſectum, uel vſtū non ſentiat quę patitur, ſtatim reſcindere oportet, qua ſanam partem uicinam attingit, ſed quod ita affectum eſt denigratur, quod uerò in medio eſt conſtitutum, ita ut tendat ad mortificationem, Gangræna nominatur. ibidem, vide Syderatio. Adhuc Hipp. Gangręnas, emortuarum uenarum torporem nominat, qui ex nimia inflammatione conſequitur, 2. de fract. 24.

Gargareon, ſiue Gurgulio, Cion, Columna, Curgulio, eſt ea gutturis pars, quæ faucibus adiacet, cum ſecundum naturam ſe habet; cum autem morbo afficitur ita ut eius extremitas phlegmone laboret, fit ſimilis

Acino vuę, & dicitur Vua; quãdo tota Cion, Columna, quando uerò ſit, dicitur Himàs, Γαργαρεών, σαφύλη, Κιών, Κιονίς, & Ι'μὰς, 4.loc.aff.ca.3. quod quia ad uocis modulationẽ fit, ideo à quibuſdam plectrũ, πλῆκτρον, i.uocis refractorium appellatur, 7.de uſu p.cap.5. Hanc eandem partem, Columellam, Staphylem, & carnoſam particulam ſummo ore dependentem uocant, 6.de com.med. loc.c.3. uide Columella, Pharynx, Staphyle, Epiglottis.

Gaſtrocnemion eſt poſterior carnoſa Tibię pars, ſeu tibiæ uenter, (ut anterior tibiæ pars carnis expers, dicitur Anticnemion, ἀντικνέμιον,) Græce Γαςροκνημιὸν καὶ Γαςροκνημία, Sura appellatur, lib.de muſc.diß. cap.32. & 2.de anatom.adm.cap.4. vide Sura.

Gaſtrorophia, ideſt, abdominis ſutura, 5.de anat.adm. capit.6.

Gemelli, uide Nates Cerebri.

Gene γένυς, faciei pars ſunt, quæ inter naſum & aures ſitę ſunt, quę bene coloratis & ingenuis, pudore ſuffuſis, rubent, quæ & Malæ dicuntur, Introd.cap.10.

Genion, vide Mentum, lib.de muſc.diſſec.cap.2. vide Mentum.

Genitalis meatus, quem varicoſum aſſiſtentẽ uocant, maxima illa uia eſt, quæ genituram à teſtibus hauſtã, ad Colis radicem defert, 1.de ſemin.c.15.

Genituram appellat Hippoc. illud quod in abortu, uel diſſectione uteri, ſeminis ſpeciem repreſentat, non animal conſtitutum, quod primis duobus menſibus ſolet accidere, quo tempore neque fœtum, neque embryon uocat, ſed genituram, 1.de ſem.c.9. genituram adhuc aliquãdo

appellat,

appellat, membra genitalia, in fœminis vterum, in maribus ſeminaria vaſa quae nuncupantur, 3. de art. 41. vide Cyema, frequentius autem genitura ſumitur pro ſemine recenter emiſſo, vel in ſuis vaſis contento, Græce γονὴ, Hipp. lib. de natura pueri.

Genu, Græce γόνυ, eſt femoris & Tibiæ dearticulatio, in qua ſinus eſt quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte quo firmius fieret Rotulà, ſeu patellà muniuit, quam μύλην, & ἐπιγονατίδα vocant, quæ prohibet, ne femur curuatis, aut per decliuia currentibus loco excidat, & dilabatur, lib. de oſſib. cap. 21. 22. & lib. Introd. c. 10.

Gerocomica, γηροκομικὴ, eſt ea medicinæ pars quæ ſenes regit, de part. art. medic. c. 5. incertum an ad ὑγιεινὴν, an ad θεραπευτικὴν, pertineat, cum ſenum corpus, neutrum ſit, plures tamen eam ſalubris medicinæ partem eſſe ſtatuunt.

Gibba Hepatis, vide Sima.

Gibboroſitas, quæ Græcis Κύφωσις dicitur, eſt diſtortio ſpinæ in poſteriorem partem, 3. de artic. 2. vide Cyphoſis, & Incuruatio.

Gibbus eſt, ubi inter diſtractas uertebras, uel una, uel plures illeſę permanſerint, ſic affectis gibbus accidere ſolet; vbi enim unica duntaxat vertebra, aut etiam duæ, aut tres, ſeſe deinceps conſequentes diſtrahuntur, ea parte ſpinam cauari contingit, 4. loc. aff. 5.

Giluа emplaſtra, vide Dichroma.

Gingiuę Οὖλα, carnes ſunt, quae ſunt circa dentes, 9. de vſu p. cap. 15. vbi primum è locellis emergunt, 5. de

comp.

comp.med.loc.cap.8.

Ginglymos ſpecies eſt Diarthroſeos, qua oſſa ſe ſe inuicem ingredientia, coniunguntur, vt vertebrę inter ſe, ac cubitus, humerusq; alligantur, lib.de oſſib.in proœm.

Glabrities, vide Madaroſis.

Glacialis humor, vide Cryſtallinus.

Glandium, vide Thymus.

Glans eſt finis & extrema totius Colis pars, cuius cutis quæ eam ueſtit, pręputium dicitur, 5.meth.c.13. Ariſtoteles verò 1.de hiſt.animal.cap.13.dicit cutem, quae Glandem integit, carere nomine, & totum quod ex ea cute, glandeque conſtat, præputium appellat. Dicitur etiã in alio ſignificato glans, ſuppoſitorium, quod clyſteris loco ſedi infunditur, 6.de comp.med.loc.cap.3.

Glandula, corpus quoddam carniforme eſt, quod utique velut cunei quidam, uaſorum diuiſionibus incubantes, fulcimentum ipſis ſuggerunt, ut à nullo uiolento caſu afficiantur, 4.de vſu p.cap.20. glandulam etiam ſuppoſitorum uocat, com.2.in 1.prorrhet.6. glandulam etiã Thymum dicunt, 3.de aliment.facult.cap.6 ſunt autem glandulę, quas etiam Adenes vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas ualentiores corporis partes, ſuperuacua ſibi tum quantitate, tum qualitate, & praeſertim ad eas quae rariores natura ſunt, transmittunt, quippe valentius eſt arteriarum, uenarum, neruorum, muſculorum robur, imbecillius autem, aut prorſus nullum corporum, quę glandularum ſunt naturæ, 13.meth. capit.5.

Glandulæ laryngis ſunt corpora laxiora, & fungo-

ſiora cęteris glandulis, laryngi vtrinque adiacentes factæ à natura, ut partes omnes, quæ tum ad laryngē, tum ad fauces pertinent, humore perfunderent, 7. de vſu p. 17.

Glanduloſi aſſiſtentes, uel aſtites, uel paraſtatæ, vaſa ſeminaria, uaſa ſpermatica, plexus, ſeu flexus uariciformis (plexus Capreolaris, & Hæderarius, 1. de ſem. c. 12. homonyma ſunt, ſignificantia duo uaſa, uenam ſcilicet cui ſubiacet arteria, utraque flexus multos numero æquales, inſtar Capreolorum quorundam, uariè complexorum efficientia, quo implexu ſanguis & ſpiritus, qui ad teſtes feruntur, diutiſsime coquuntur, in quibus ſemen elaboratur, qui flexus poſtremi in teſtes terminantur, qui teſtes, ut qui laxi & cauernoſi ſunt, chymum, qui in uaſis cęptus erat concoqui, excipientes, rurſum concoquunt, donec perfectam ſeminis formam induxerint; ijdemque per aliud uas, quod ad pudendum porrigitur, ſemen eiaculantur, (quod uaricoſum aſſiſtentem uocant, 1. de ſem. 15. vulgus vaſa deferentia, ut priora, uaſa pręparantia appellat) quod uas ſpermaticum maribus latum & longum, fœminis anguſtum & breue natura conceſſit, 14. de uſu p. 10. & 11.

Glanduloſa corpora, quæ primus Herophilus, ἀδενοειδεῖς προςάτας*, quaſi glanduloſos præſides, aut proſtates appellauit, utraque parte colli ueſicæ ſunt locata, in quibus humor quidam ſpermati ſimilis, verum longe tenuior continetur, qui in coitu repente, ac ſimul unà cum ſemine elabitur, reliquo autem tempore omni paulatim, eoque ſenſu non deprehenditur; cuius uſus eſt, ut ad uenereum coitum excitet, & in coitu delectet, denique quod*

crassus

craſſus is ac uiſcoſus inſtar olei meatum urinarium humectet, & inungat aduerſus urinæ roſionem, & ne exiccatus conſideat, prohibeatque quo minus per ſe lotium ac ſemen facile feratur; in maſculis glandes hę notabilis magnitudinis ſunt, 14. de uſu par. & 1. de ſemin.

Glaucoſis, γλαύκωσις, glaucedo eſt oculorum affectus, qui ex immodica ſiccitate, uel concretione humoris cryſtallini, uel ex largiori eius euacuatione, quæ fit in compunctionibus ſolet progigni, quique cæcicatem prę omnibus maximè qui oculis accidunt morbis, inferre ſolet, 10. de vſu p. cap. 6. Glaucoma uero γλαύκωμα eſt naturaliū humorum, in glaucum colorem mutatio. lib. finit. diciturque id oculi uitium, quod orta prius ſuffuſione, & humore circa pupillam ualde concreto, & reſiccato contractū eſt, unde Glaucedo à ſiccitate eſt, ut glaucoma ab humiditate, & propterea Gal. 3. aph. 31. dicit Glaucoma ſpeciem eſſe ὑποχύματος, ideſt, ſuffuſionis, non tamē docet eſſe eundem morbum, differt enim ſuffuſio, tum à Glaucedine; tum à Glaucomate; eſt enim ſuffuſio extranei humoris, & aliunde influentis concretio; glaucedo verò ipſius humoris cryſtallini, denſatio, & reſiccatio; Nec omnes ſuffuſiones tantæ ſunt, ut toti pupillæ prętendantur, & uiſum ex toto adimant; Glaucoma uerò cryſtallini vniuerſi eſt, atque ſiccitas per ipſum totum ex æquo diffuſa, & ex ſiccitate concretio. Adhęc pleræque ſuffuſiones curationem recipiunt, cum tamen nullum glaucoma curetur, uti nullus alius morbus ab immodica ſiccitate proueniens.

Glaucedo, uide Glaucoſis.

Glau-

Glaucoma, uide Glaucoſis.

Glene eſt id quod in ſuperficie extremi oßis ſitum eſt, ab ocularis ſinus ſimilitudine, ſic dicta, lib. de oſſibus. in procœm. uide Articulus.

Glenoides, ſunt duo ſinus leniter caui, in inferiore ſummæ uertebræ parte, quos ab ocularis ſinus ſimilitudine ſic appellant, ſimiles ſuperioribus; ſed ſinus ſuperiores, cum caput ipſum excipiant, non ab re ſunt maiores, infra uerò minores ſunt, qui uertebram ſecundam admittunt, lib. de oßib. cap. 8.

Gloßocomion, quod & Glottocomion dicitur, machina quædam eſt, in qua extenduntur & uinciuntur fracta membra laqueis, ad iuſtam eorundem diſtentionem, 7. de vſu p. cap. 14.

Glutia, Græce γλούτια, ideſt paruæ nates, ſunt tenues ac prælongæ Cerebri eminentię, ex utraque parte illius meatus, qui ſpiritum ex medio Cerebri uentriculo, in Parenchephalidis uentriculum tranſmittit, quarum concurſum, hominum coniunctis inter ſe femoribus, quae nates uocant, rectißime comparaueris; ſunt autem qui Didymis hoc eſt teſticulis ea aßimilantes, malunt uocare Didymia, quae verò his proxima glutia, 9. de vſu p. ca. 14.

Glutinatorium medicamentum, quod & ſanguinariũ, & cruentis opitulans, & enęmon dicitur, eſt quod vulneris oras committere, & glutinare molitur, 3. de compoſ. med. per gen. cap. 2.

Gluton, hoc eſt Natem appellant, alterum ex duobus proceſſibus ceruicis, oſſis femoris, qui maior, & exterior, & gibbus eſt, lib. de oſſib. cap. 21. uide Femur.

Glycea medicamenta ſunt, quae aliquando purgant, & interdum acres humores, indulcant, lib. de Dynamid. in proœmio.

Gnaton, vide Ethmyodes platyſma.

Gomphos, affectus oculi eſt, qui latine dicitur Clauus, cum pupilla egrediens pelliculas Vueę, ſuperficie tenus operit, vnde eius forma fit quaſi Clauus, lib. de ocul. cap. 11. vide Clauus.

Gomphoſis, Synarthroſeos ſpecies eſt, cum ad inſtar claui os oſſi infigitur, vel cum quippiam penitus eſt infixum, ut ne tantillum quidem (veluti dentes ſuis alueolis) dimoueatur, lib. de oſſib. in proœmio.

Gonorrhœa eſt ſeminis inuita, & aſſidua excretio cole non extenſo, GonorrhϾ autem nomen plane compoſitum eſt, quaſi ſeminis genitalis fluor, ob imbecillitatem continentium ipſum corporum, 6 loc. aff. 6.

Gracilis ſiue tenuis pulſus eſt, in quo longitudinis dimenſio, quodammodo duabus reliquis præſtat, in quo autem duę reliquæ hic, turgidus, ſiue craſſus appellatur, 1. de differ. pulſ. cap. 5.

Grando, eſt tumor craſſus, in partibus interioribus palpebrarum coagulatus, ut quaſi grando uideatur, lib. de ocul. cap. 9.

Graphioides, aut Belenoides proceſſus, ideſt graphio, ſeu ſtylo, & acui ſimiles, qui & ſtyloides dicuntur, à Columnæ ſpecie, qui partibus his ſunt, tenues oſſium capitis proceſſus, appellitant, 10. de vſu p. cap. 4. Adhuc graphioides & ſtyloides proceſſus eſt Cubiti proceſſus, quem è directo parui digiti porrectũ, à graphij ſeu ſtyli modo,

Græci diſſectores, ſic uocant, 1. de anat. adm. cap. 10.

Grauatiuus dolor, vide Dolor triſtis.

Grauedo, ſiue Coryza eſt tenuis & incoctus humor, qui per nares ſecernitur, 2. progn. 49. quem docet non eſſe pituitæ ſpeciem, ut quidam falsò aſſerunt, ſed excrementum, quod à Cerebro diſtillat, quod & mucum & Coryzam vocat, qui frigidus, & humidus ſuccus eſt, qui tum in ſenibus, tum ijs, qui ratione quauis ſunt perfrigerati, plurimus aceruatur, quem quidam phlegma uocāt, 2. de natural. fac. cap. 9. vide Coryza.

Graueolentia, uide Beneolentia.

Grauis, ſeu grauatiuus dolor, uide Dolor triſtis.

Greſſuram γλιχάδα, vocat Hippo. totum id, quod inter inguina utriuſque cruris eſt, cuius mediam partem περινάιον, nuncupat, hoc eſt interfemineum, eò quod duobus feminibus interiacet, quae eſt intercapedo, quae ab exortu pudendi, uſque ad anum pertinet, ubi etiam ueſicæ collum, collocatum eſt, 4. de artic. 45.

Grumus, Græce θρόμβος, eſt concretus ſanguis, lib. de atra bil. cap. 2. eſtque aggregata concretio ſenſibilis ſanguinis, lib. de tumor. cap. 2.

Guidez uenæ, uide Apopleticę.

Gula, uide Oeſophagus.

Gurgulion, uide Staphyle, & Gargareon.

Guttur, uide Larynx.

Gutturoſos, ideſt ἐξεχεβρόγχους, quaſi gutturemilos uocat Hippoc. eos, qui prominentia in anteriorem partem, guttura habent; guttur enim, ideſt, βρόρχον, uel totam aſperam arteriam nominat, uel fauces tantum,

3. de

3. de artic.8.

Gynęcię,ideſt mulierum paßiones, lib. de Gynęcijs.

Gynęcomaſton, ideſt muliebris mammę, & ſubiectę mammis pinguedinis auctio eſt,pręter naturam, lib. finit. γυναικομαστὸν,muliebrium mammarum ſummum incrementum,vnde τὰ γυναικεῖα,ideſt,muliebria,ſeu menſtrue purgationes.

H

HABITVS eſt partium noſtri corporis ſtructura & compoſitio, qua ratione dicimus huius corpus eſſe raræ texturę,qua propter facile euaporatur, & ſyncopem incurrit, huius uerò denſioris, atque ob id in morbis cunctari,diutiusq; trahere, 2. de ratione uict.47. habitus nomine in omni re uti ſolemus, quae cōſtans eſt, egręq; amouetur, unde & ſanitatem bonam habitudinē dicimus,lib.de bona habitudine, & 4. de rat. vict.25.

Hęderarius flexus,uide Glanduloſi aſſiſtentes.

Hæmalopa,eſt oboriens cruenta ſuffuſio ad plagas oculi illatas,4.de comp.med.loc. cap.8. eſtque ſugillatio in oculis,ex plaga aut ictu,effuſio,ſub contuſum locum,ſanguine.Vnde Archygenes dicebat idem malum eſſe cum Hypoſphagmate, atque etiam in omni alia corporis parte poſſe contingere, praeterquam in oculo.

Hæmatoſis,ideſt,ſanguificatio, uide Hepar, & Sanguificatio.

Hęmodia eſt affectus quidam, qui dentes, gingiuasq; infeſtare ſolet,cum quiſpiam & auſteros, & acidos cibos ingeſſerit,quo dentes ſtupent, 2.loc.aff.6.

Hæmophouus, ideſt, ſanguinis mittendi timidus, 9. meth.5.

meth.5.uide Pſychrophuus.

Hemoptoicus is eſt, qui ſanguinem ſputo eijcit lib.7. de comp.med.loc.cap.4.ſiue vomendo, ſiue tuſsiendo, ſiue ſcreando, ſiue ſimpliciter expuendo, reijciatur, 4. de loc.aff.5.

Gæmorrhagia, ideſt ſanguinis eruptio, & abundans effuſio, quae ſi per magnum vulnus fiat, per largum obitur fluxum, ſin' anguſtum per iaculationem, ut in uenis ſecandis. Differt autem hæmorrhagia, ab hemorrhoide, quod illa ſit abundans effuſio ſanguinis, hic uerò delatio ſanguinis per diſsultationem, ac paulatim facta, ut quae ut plurimum per uaſorum eroſionem fiat, lib.finit. Vnde hemorrhoidas, ſanguifluas uenas, in ano exiſtentes, appellant, 4.de art.40.

Hæmorrhoides, vide hæmorrhagia.

Halituoſa ſunt, quæcunque per cutem foras effluere apta ſunt, humida quæ per ueſicam, ſicca quæ per aluum, quippe à uincenti in ſingulis eorum ſubſtantia, nomina ipſis imponuntur; Contraria halituoſis & diureticis dicuntur, Emplattomena quæ exiguis meatibus cutis, & veſicæ inhærentia, ea detinent, quę per cutim, & vrinas expurgantur; quæ uerò opponuntur ſolutiuis, dicuntur ſtryphna, quod ualenter adſtringant, 8. metho. 2.

Halituoſus ſpiritus, eſt alicuius corporis partis humiditas, quae ad ſummum concocta, in tenuem halitum, virtute inſiti & validi caloris ſoluta, inſenſibili tranſpiratione in ambientem effluit, qui halituoſus ſpiritus in animalis corpore ex ſuccis, qui lente ſenſimque excalfiunt,

ſiunt, naſcitur; vbi verò calor imbecillior, eſt, uel naturalis humor, tum ſemicoctus, tum craſsus, tum glutinoſus, atque particula denſior, ibi craſsior excitatur halitus, quàm ut tranſpirare poſſit, 14.meth.cap.7.

Harmonia in oſsibus, ſpecies Diarthroſeos eſt, in qua oſſium structura, per ſimplicem lineam fit, ſunt autem nō nulla maxillæ ſuperioris, & quædam etiam Capitis oſſa, ad hunc modum inter ſe iuncta, lib.de oſſib.in proœmio.

Hebetudo uiſus, quę & offuſcatio uiſus nominatur, eſt ſumma offenſio uiſionis, ſine cauſa manifeſta, lib.Introd.cap.15. Græci uocant ἀμαβρώσιν, Arabes guttam ſerenam, differtq́; ab Ambliopia ἀμβλιώπια, in eo quod magis, uel minus, in hac enim minus læditur uiſio, quàm in Ambliopia.

Hectica febris, duplicem habet ſignificationem, vna quidem dicitur, omnis febris ſolutu difficilis, ſiue ſit pituitoſa, ſiue melancholica, oppoſita eſt τῆ σκετικῆ, hoc eſt febri ſolutu facili. Altera verò ſignificatione, ſpeciatim magis dicitur, quæ & putridæ & diarię oppoſita ſit, diciturq; hectica, quod in habitu corporis ἕξιν appellant, tanquam in ſubiecto conſiſtat; eſt enim hectica febris, calor pręter naturam in ſolidis partibus accenſus, uide Febris hectica.

Hecticus pulſus, ita ut febris uocatur, qui non magnopere ullo modo uariat, cæterum manet in perpetuum ſimilis, cohæretque, nec ſoluitur unquam, quod totus habitus morbum induit, in eiuſcemodi febribus, & pulſibus, lib.de pulſib.ad Tyrones cap.8.

Hecticus ſpiritus, qui opponitur naturali, & anima-

li,lapideſque continet,& in vniuerſo corpore uerſatur, quique ſolidis corporis partibus, ex quibus compoſitus eſt,nec diuiſis,nec condenſatis,nec è loco ſuo motis conſeruatur,reſoluitur autem ſpiritibus intenſis,ut in phreniticis,uel diſſolutis,ut in lethargicis,uel ijs,qui cardiaco affectu laborant,lib. Introd. cap. 13.

Hedra,ſedes,anus,podex,dicitur & Græcis alio nomine δακτύλιος,& πρωκτὸς,eſt autem meatus uentris inferior,continendis, tranſmittendiſque excrementis deſtinatus. Adhuc Hedra apud Hipp.lib.de vulneribus Capitis,eſt oſſis fracturæ ſpecies talis,vt in eo teli veſtigium remaneat,atque appareat,qua telum inſederit, Hippoc. lib.de vulnerib. Capitis.

Hedyſma,ideſt vnguentum odoratum, 1.de compoſ. med.loc.cap. 2.

Hegemonicę uirtutes,ſunt rectrices,& animales,quę in Capite collocantur,quęq; ſunt imaginatrix,ratiocinatrix,& recordatrix,lib.de ſympt.diff.cap.3.

Helcydria,ideſt puſtulæ ulceroſę in capite genitæ,1. de comp.med.loc.cap.9.

Helioſis, Ηλιωσις,inſolatio,eſt corporis in ſole apricatio,Remedij genus eſt ueteribus medicis vſurpatum uarijs modis,quo alij ad ſolem eiuſque radios exponebantur,ſiue ſtantes,ſiue ambulantes,ſiue iacentes,quo remedio præmiſſa per aluum euacuatione iuuabantur hydropici, Iſchiadici,Nephritici, Paralytici, Elephantici,Cœliaci, Hyſtericæ mulieres & alba uteri fluxione laborantes,& Cephalalgici, ubi ex eo auxilio, corporis perſpirationem uberiorē,ſudores,alui adſtrictionē,adipis con-

ſumptionem, tumorum laxorum, tum maxime hydropicorum detumeſcentiam, facilem reſpirationem, omniſq; ſuperflui humoris abſumptionem fuiſſent conſequuti.

Helos, ſiue Clauus, eſt calloſum tuberculum, album, rotundum, capiti clauorum ſimile, toto corpore proueniẽs, ſed pedum plantis, digitiſque potiſſimum, & calcaneis, accidit, & oculis, ſed vide Clauus.

Helodes febris, uide Febris helodes.

Heloſis, eſt curua ac reflexa palpebrę euerſio, utroq; oculi muſculorum conuulſio, partemque Tarſi ſibi continuam, ad ſe ipſum trahente, quod in magnis morbis magnum malum ſignificat, quam palpebrarum contorſionẽ Hipp. uocat Campylon, 10. de vſu p. cap. 9.

Helminthes, uide Elminthes.

Hemitritęos febris, ἡμιτριταῖος πυρετὸς, ſemitertiana febris, uide Febris ſemitertiana.

Hemicrania affectio eſt doloroſa, circa dimidiam capitis partem, aliquando dexteram, aliquando ſiniſtram, quae iuxta ſuturam ſagittalem terminatur, & ut plurimum per circuitum exacerbatur, pleriſque circa temporum muſculos, dolentibus, quibuſdam in vertice capitis, quidam uerò adeo uehementer dolent, ut ne manuum contactum facile ferant, in quibus pellicula Caluam ambiens, læſa eſt, diciturque aliquando heterocrania, Græce ημικράνια, & ἑτεροκράνια, 2. de comp. med. loc. cap. 3. Eſtque & aliud hemicraniæ genus, quod Sphacelodes nominant, eſtque conuulſorius, dimidiæ partis capitis dolor, 2. loc. aff. 7.

Hemiplexia, ἡμιπλέξια, Paraplegiam ſignificat, ui-

de Paraplegia.

Hepar, quod & Iecur, eſt membrum princeps in dextro thorcis latere collocatum, venarum omnium principium, & primum ſanguificationis, quam hęmatoſim uocant, officina, & inſtrumentum, uenarum omnium & nutrientis uirtutis principium, 4. de vſu p. cap. 12.

Hepatica vena, vide Axillaris.

Hepaticus affectus, (qui & hepatitis nominatur, de ſymp. diff. 5.) eſt Iecoris imbecillitas citra phlegmonem, cum nutrimentum per uaſa quę in meſenterio ſunt, ueluti per ora quędam, ſemicoctum attraxit, rurſusque pur eadem ſemicoctum ablegat in inteſtina; eſtque hæc excretionis ſpecies maxime ſimilis loturæ carnium cruentarum, ac recenter enectarum, ſiue id quod excretum eſt, aquoſum ſanguinem dicas, atque hoc quidem ſymptoma ſemicoctorum ciborum, vomitioni in uentriculo ad portionem ſe habet, 3. ſympt. cauſ. c. 2. Eos igitur qui ſic affecti ſunt, quibus uiſceris ipſius uires fuerint imbecillæ, hepaticos uocat, affectumque hunc, hepaticum fluxum, alium à Dyſenteria facit, 5. loc. aff. 7. Affectio igitur hepatica appellata, ueluti etiam & Cęliaca, & stomachica, citra tumores præter naturam, circa ipſas partes contingit; inflammatum enim eſſe hepar, aut abſceſſu laborare, aut induratum eſſe medici dicunt, aut aliud quippiam tale, non tamen hepaticum uocant hominem ipſum, cui tale quid accidit, 8. de compoſitio. med. loc. capit. 6.

Hepiala febris, ἠπιάλος πυρετός, vide Febris hepiala.

Hepſe-

Hepſema, ideſt Sapa, uide Apothermon.

Herculeus morbus, uide Comitialis.

Hermaphroditus, cōplexus eſt, maſculini ſexus & fœminini, ſimul ēt utroq; genitale propriū, obtinēte, lib. fini.

Hernias, vide Ramex, & Celas.

Herpes, qui & Serpigo nominatur, ideſt repens, inflammatio eſt ex ſyncera flaua bile, ſui ſeruante naturam; quæ ſi cum ſanguine per totum corpus deferatur, morbum facit, qui Icteros, ideſt regius appellatur, ſola verò quando ſecreta eſt, & in aliquo membro conſiſtit, Herpes uocatur, quæ ſi craſſa ſit totam exulcerās cutem, vſq; ad ſuppoſitam carnem, Herpes exedens, ſiue Eſthiomenon, ſiue Phagedena; ſi uerò tenuior fuerit, id quod in ſuperficie eſt tantum ueluti deurens, generis ſortitur appellationem, cum ſimpliciter & ſine adiectione Herpes vocetur; Reliqua uerò altera miliaris, quoniam paruę puſtulæ ac multæ per ſummam cutem, ſimiles millijs in ea excitantur; (atque hanc poſtremam Cenchriam Grȩci uocant,) quæ non protinus ulcus faciunt, quemadmodum alter, ſed interpoſito tempore in vlcus abeunt, 2. Glauc. 1. & 6. aphor. 45. Eſtque eiuſdem generis cum Eryſipelate, atq; huius quoq; magis cum eo quod exulceratum eſt, differunt autem humoris tenuitate; eſt enim admodum tenuis qui Herpetem excitat, vnde ut non ſolum interiores partes, quæ vtiq; carnoſæ ſubſtantia ſunt tranſeat, ſed etiam cutem ipſam, ad ſummam vſque cuticulam tum erodit, tum exedit; quando ſi hanc quoque ſudoris vice tranſiret haudquaquam ulcus excitaret, 14. metho. 17. & 2. metho. 2.

Hete-

Heterocrania, vide Hemicrania.

Heterogeneum, vide Diſsimilare.

Heterorhythmum pulſum vocamus, qui alterius ætatis habet rhythmum, lib. finit. vide Pararhythmus.

Hexis, vide Affectus, qui & ſcheſis.

Hiatuli, qui & Hiatuli dicuntur, & Synodontes Græce uocantur, ij ſunt quorum venter interim in ore inuenitur, quod accidit in vehementiore appetentia, in qua venter omnibus animalibus ſurſum procurrit; adeo ut nonnulli cum primum incipere eum affectum ſentiunt, foras repere ſibi ventrem dicant, alijs verò cibos, quod adhuc mandunt, nec dum ſatis eos ore confecerunt, eripit planè inuitis, 3. natu. fac. cap. 8.

Hidroa, puſtulæ quædam genitalium partiũ ſunt, ſummam cutẽ occupantes, & exulcerantes, 3. aph. 21. oriuntur, vt ipſum nomen oſtendit, ab earum partium ſudore bilioſo & mordaci (ex mutuo attritu) qui perfacilè ijs in partibus putreſcens pruriginem mouet, cutemque velut vlceribus exaſperat. Dicuntur & Intertrigines, 6. de simpli. cap. de balauſtio, Græci uocant Ἱδρῶα, & παρατρίμματα. Plinius vocat Attrita, vide Sudamina.

Hidròs ſudor Ἱδρώς, eſt humidum tertiæ concoctionis excrementũ, per cutẽ in aquæ ſpeciẽ erũpens, uide Sudor.

Himàs affectus eſt Gurgulionis, cum longior, gracilior, ſicciorq; euaſerit: talis enim Loro non ineptè comparari poteſt; differt à Cionide, quod in hac Gurgulio, non extenuatus eſt, ſed craſsitiem ex fluxione maiorem vt plurimum adeptus.

Hippocratica facies, vide facies Hippocratica.

Hippa-

Hippocraticum ſcamnum eſt machina quędam, quam Hippocr. conſulit præparandam ijs, qui in aliqua magna vrbe curaturi ſunt, 1. de artic. 4.

Hippos, vide Equus.

Hirquę, vide Anguli.

Homiomeres & homęomeres ὁμογενεῖς, *homogeneæ, ideſt ſimilares, elementares, & primę corporis noſtri particulæ, 6. de ſanit. tuen. cap. 2. quas etiam prima corpora vocat, 8. de placit. 8.*

Homonyma duplicia ſunt, aliqua quidem nullo pacto inter ſe communicantia, vt cum Canem dicimus terreſtrem & marinum, atque hæc æquiuoca dicimus; alia uerò quæ cum ſynonimis, ideſt vniuocis aliquatenus communia exiſtunt, cum ab vno factam appellationem habuerint, lib. 4. de vict. rat. 13.

Homoplatæ, quæ & Omoplatæ, quas opertas ſcoptulas vocant, partes ſunt, quas ij, qui toto thorace reſpirant attollentes ſenſibiliter & notabiliter, ex difficultate reſpirationis, præcordia ſurſum trahunt variè & inæqualiter, 10. meth. cap. 8. vide Omoplatæ.

Homotena, vide Continua, & Epacmaſtica.

Horam vocat Galenus, id tempus anni, in cuius medio caniculam exoriri contingit, 2. de aliment. facult. cap. 2. vide Fugaces.

Horarij fructus, uide Fugaces.

Horectica medicamenta, quæ faſtidium auferunt, de Dynamid. in procem.

Hordeolus, eſt apoſtema naſcens in extremitate palpebrarum, lib. de ocul. cap. 9. appellanturq; Crithæ, Hordeum,

deum, ſiue oculorum tuberculum, lib. de remed. par. fac. cap. 10 vide Crithe.

Horrida febris φρικώδης πυρετὸς *dicitur apud Hippocratem, 1. de morb. vulg. non ſimpliciter ea febris, quæ cum horrore inuadit, id enim innumerabilibus accidit febribus, ſed exquiſitus hemitritæus, in quo videlicet magnam acceſsionis partem horrores occupant, eo maximè die in quo tertiana & quotidiana, continua ſimul concurrunt, 2. de differ. febr. vide Febris horrida.*

Horror eſt inæqualis concuſſio totius corporis, & punctio, ſeu vulneratio ſummę cutis, & aliquando ipſius carnis ab humore tenui & acri, 3. de ſanit. tuen. cap. 5. & 10. meth. cap. 4. vide Frigus.

Humeraria uena eſt, quę in ſuperficie brachij exteriori collocata iuxta interiorem coſtam muſculi Delthoidis ad extremum ipſius proficiſcitur, 3. de anat. adm. cap. 5. quam Omięam Græci uocant, 1. de anat. adm. c. 11. dicitur autem humeraria uel humeralis, quod obliquior à Clauicula ſenſim recedens ſe porrigat ad humerum, lib. de uenar. & arter. diſſect. c. 6. eadem uena capitis, Cephalica, & uena cubiti externa dicitur, uide Cephalica.

Humerus totum illud eſt, quod apparet in ea dearticulatione qua ſuperior humeri pars, quæ Epomis, & ſuperhumeralis dicitur ad Collum uergit, & à poſteriori parte oſsi ſcapulę, ab inferiori ei quod dum totum Brachium attollitur manifeſtum fit, & ala nuncupatur, articulatur, 1. de artic. 4. & 62.

Humilis pulſus, uide Latus.

Humor & ſuccus non idem eſt; humor enim eſt humiditas

ditas quædam, quæ in corpore animantis eſt, ſuccus humiditas eſt, quæ in ijs fructibus, quibus ueſcimur, aut quos exprimimus, inuenitur, lib. de humor. comm. 1.

Humor urinæ, eſt id quod re ipſa urina eſt, ſub quo nomine & ſubſtantia & color urinæ continetur; prȩter hȩc ꝙ in urina reliquũ eſt, inhȩrens dicitur lib. de urina, c. 1.

Humorem mucoſum, eum appellare conſueuit Hippocra. qui lentore quodam & albedine præditus eſt, qui ad exangues partes, ideſt oſſa, & chartilagines cogi conſueuit; cum imbecilla ita natura eſt, vt bene conficere alimentum in ipſis nequeat, ſed quaſi ſemicoctum relinquat, 3. de artic. 65.

Hyaloides humor Ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, *eſt humor oculi medius in ordine reliquorum duorum collocatus, qui & Vitreus dicitur, & Hyelinos; qui quanto craſſior & albior eſt ſanguine, tanto à cryſtallino humore, humiditate relinquitur atque albedine, 10. de uſu par. cap. 1. uide Cryſtallinus.*

Hyatuli, uide Hiatuli.

Hyboma curuamen, gibboſitas, Ὕϐωμα, *idem eſt ac* Κυρτῶμα, *uox generalis eſt apud Hipp. ſignificans omnẽ uertebrarum euerſionem præter naturam, 3. de artic.*

Hydatis, Aquula, ſubſtratȩ ſuperiori genȩ pinguedinis augmentum eſt, qua fluunt prȩter naturam oculi, lib. finit. ſunt autem Hydatidȩ, humiditates illæ, quæ circa unctuoſa, & uiſcoſa corpora per medium ſpatium, inter duas portiones tunicæ Perioſtij adnaſcuntur, quȩ corpora molliendarum ſua pinguedine palpebrarum gratia, à natura fuerunt creata, 10. de uſu par. cap. 7.

Hydatodes vinum, Ὑδατῶδες οἶνον, *eſt quod multa aqua dilui poteſt. 5. ſanita. tuen. cap. 12. quod vinum etiam Oenodes uocant, quod multam ſuſtineat aquæ miſtionem, & imbecilles uires feriat, cui opponitur,* ὀλιγόφορον, *ideſt aquoſum uinum, quod paucam ſuſtineat aquę miſtionem, 7. meth. 6.*

Hydatoide, vide Cryſtallinus.

Hyderici, qui & Hydropici, & Vtricularij dicuntur, lib. de atra bile, cap. 9. eſtque aqua inter cutem, 5. loc. affect. 7.

Hyderos Phlegmatias, vide Leucophlegmatias.

Hyderos, ideſt ſpecies Hydropis, quæ Anaſarca dicitur, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Hydragoga medicamenta ſunt, quæ aquam utricularijs, Hydropibusq; educunt, lib. de atra bil. c 6. Inde Hydragogia, ideſt aquæ ductus, ſanguinis lationem per uenas, nomine à ſimilitudine fluminis ad riuos translato, ſignificat; qui fit ſpiritu, unà cum caliditate per uentrem exeunte, ac deinde ſecum confractas nutrimenti particulas, deferente, Gal. in Timæum Platonis, fol. 578.

Hydrelæum, eſt cōpoſitio ex aqua & oleo, Ὑδρέλαιον, *incerta autẽ & multiplex miſturę ratio, ad dolores capitis ex febre, & uomitionibus conueniens, 2. ſimpli. 25.*

Hydrenterocele, Herniæ ſpecies eſt compoſita, quando uidelicet, unà cum inteſtino, aquoſus humor in Scrotum deſcenderit, lib. finit.

Hydrocele, uide Enterocele, Celas, & Sarcocele.

Hydrocephalon, eſt humoris aquoſi, uel fęculenti ſanguinis collectus tumor, in parte aliqua corporum eorum,

quæ

quæ caput concinnant, lib. finit. Eſt autem is humor piger & deſes tribusq; in locis colligitur, aut inter Cutem & Pericranium , aut inter Cranium & Pericranium, aut inter craneum & Cerebri membranas, aliqui addunt ex Aetio, quartum locum, inter Cerebrum & eius membranas, ſed tunc nullam recipit curationem, puerulis maximè familiaris morbus eſt.

Hydromphalon, coitio in umbilico eſt, lenti humoris, qui ſub tunica quoque interdum continetur, lib. finit. Græcè Ὑδρόμφαλον.

Hydrophobus, i. aquæ timidus, Ὑδρόφοβος, eſt is qui ex morſu canis rabidi, aquam reformidat, 9. metho. 5. inde Hydrophobia, ideſt aquæ timor, uide Pſycrophobus.

Hydropici, uide Hyderici.

Hydrops, Ὕδρωψ, eſt aqua inter cutem, in quo per cutem extentam, ſiue aër, ſiue humor aliquis in profundo locatur; ſi igitur in membrana abdominis interiore, Peritonæo Græcè dicta, aër recludatur, fit Hydropis ſpecies, quæ ſicca ab Hippocr. uocatur; ſi uerò humor, fit Aſcites, qui & hydrops aquoſus ab eodem dicitur, 4. aph. 11. Eius tres ſunt ſpecies, prima Aſcites ἀσκίτης, quæ fit cum inter membranam Peritonæum, & inteſtina, plurimus aquoſus humor coaceruatur, qui locus, aquoſo humore, utri modo impletus uideatur, unde & utricularem appellant, Barbari corrupta uoce Aſclitim. Altera Tympania, Τυμπάνια καὶ Τυμπανίτης, dicitur, qui fit ubi ſtatus ac ſpiritus copioſus, in iiſdem uentris locis con gregatur; Hoc nomine à Tympano omnibus notiſſimo inſtrumento, appellata eſt, ſi enim pulſetur uenter inferior,

inſtar Tympani ſonum edit. Tertia Anaſarca, Ἀνασάρκη, ὑποσάρκη, ϗ λευκοφλεγματία, dicitur, fitque quoties per totum corpus humor pituitoſus diſſeminatur, ut inſtar ſpongiarum, aut papyri, uniuerſa caro permadida appareat, ideoque in ea totum corpus intumeſcit, ac mortuo ſimile euadit.

Hydrops aquoſus & ſiccus, uide Hydrops.

Hydrops matellæ, uide Diabete.

Hydrops, in uas urinale, uide Diabete.

Hyelinos, uide Cryſtallinus.

Hygia, ideſt ſanitas, quæ eſt affectio, conſtitutioque partium, cuius ope, functiones ſecundum naturam edimus, 1.meth.9. Inde Hygijne ſalubris medicinæ pars eſt, quæ ſanitatem tuetur, & imminentes morbos præcauet, lib. Introd.cap.7.

Hygrocyrſocele, ideſt aquoſus ſimul, & uaricoſus ramex, eſt dilatatio uaſorum teſtem nutrientium, & lenti humoris in Scroti aliqua parte, collectio, lib. finit.

Hymen, Hymenæon, uide Colliculum.

Hyoides, ſiue Hypſiloides, ſiue Lambdoides à ſimilitudine, quam cum Υ, & Λ, Græcis literis obtinet, dictum, eſt os capiti gutturis incumbens, rectum ſecundum colli longitudinem, & leniter cauum, lib.de muſcul.diſſ. capi. 13.quod & Pharyngetron uocant, lib.de uocal.inſtr. diſſ. cap.6.

Hypelata, Catoterica, ſiue deiectoria medicamenta ſunt, quæ renes, ueſicam & gibbam iocinoris, cum multo uitioſo ſucco ſunt referta, expurgant, 7.metho.13.

Hyperbolica figura corporis eſt, quoties quatuor membra

bra Græcè Κῶλα, i. crura ac manus aut ſumma extendun tur, aut immodicè inflectuntur, aut ſpina, cuius partes uertebræ quoque in ceruice exiſtunt, 1. progn. 13.

Hypercatharſis, Ὑπερκάθαρσις, ſuperpurgatio, immodica eſt ex medicamento purgatio, in cauſa eſt uis nimia medicamenti, quod vaſa ad uentrem attinētia mordens, & aperiens, & continenter irritans atq; conuellens corpora, uaſorum uires diſſoluit. In qua primum flaua bilis, deinde pituita, demum atra bilis, poſtremo ſanguis, quem natura habet familiariſſimum, excernitur, initiò tenuiſsimus, demum craſsiſſimus, vide ſuperpurgatio. Si verò humoris vel ſanguinis euacuatio, ſpontè fiat, quam natura grauata, vel ſanguinis, uel humorum multitudine, ad ipſius & ipſorum euacuationem excitata, modum obtinere non ualens, facit, Hypercriſis dicitur, ſeu ſuperuacuatio, 3. prorrhet. 53.

Hypercriſis, vide Hypercatharſis.

Hyperoa, Ὑπερῶα, eſt pars oris ſuperior, modicè concaua, foraminulis pertuſa, quibus à Cerebro pituita ad os deſcendit Latinè palatum, & Baſis Cerebri, oſſe ſphenoide firmata.

Hyperſarcon ulcus eſt, cui caro ſupercreſcit, ueluti Hyperſarcoſis, carnis excreſcentia, Ὑπερσάρκωσις Græcè, 2. meth. 2. & 3. meth. 6.

Hypezochotes membranæ, ſiue ſubcingētes ſunt, quæ telæ araneorum ſimiles, natura ſimplices, internam utranq; thoracis regionem ſubcingunt, quæ uerò recta ad iugulū uſque perferuntur, Diaphrattondes, ideſt intercipientes, ſiue interſepientes, vbi pulmoni cohæreſcunt,

huius operimentum dicuntur, 5.de anat. adm.c.8. quas etiam tunicas omnium ſpirationis inſtrumentorum, vocat, 7.de anat. adm.c.2. uide Cingentes.

Hypnoticum medicamentum, eſt, quod ſomnum conciliat Υ᾽πνοτικὸν, ſoporemque ſiue Cataphoram epotum, molitur, refrigerat enim corpus, & ſenſum eò uſque ſtupefacit, vt ſi paulò liberalius ebibatur, mortem afferat, 5.ſimpl.cap. 19.vide Narcoticum.

Hypocaumata, ideſt fomites, alimenta nominans, iuxta omnium philoſophorum dogma, qui eorum quæ animalia conſtituunt elementorum, ignem maximè, vitæ eſſe cauſam exiſtimarunt. qui ſuis pabulis, tanquam alimentis alitur, vt lucernæ flamma oleo, 1.aph.14.

Hypocheomenes, ideſt ſuffuſi, 6.de ſanit.tuen.c.9.

Hypochōdria, ideſt ſubchartilaginea, ſunt partes illæ, quæ ſub ventriculi ore, ad partem exteriorem apparent, quoniam ſecundum rectitudinem ſub Chartilagine, ideſt poſt chartilaginem habentur, ſunt autē muſculi, qui expanſi membranæ prętenui ueluti Aranea, quam Peritonęon uocant, ſubiacent, extrinſecus uerò cute conteguntur; Aequiuoco autem cū his uocabulo etiam interiora viſcera uocamus hypochondria, quoniā & ipſa ſub chartilaginibus notharum coſtarum ab interiori parte exiſtunt, ſed exteriora proprio, lib.Introd. cap.10. in priori ſignificato dictum, febres ab Hypochondrijs moderatæ, ideſt omnium febrium acutarum, quæ ab Hypochondrijs proficiſcuntur ſunt mitiſſimę, in poſteriori ſignificato, quando ſub hac uoce Hypochondria, complectimur, ventrem iecur, lienem, & ſeptum tranſuerſum, quædam malignæ,

ligne, quædam mites ſunt, comm. 2. in 3. de morb. vulg. Atque in hoc ſecundo ſignificato, hypochondrion, Ὑποχόνδριον, ab Epigaſtrio non diſtinguitur.

Hypochondriacus, ſiue flatuoſus affectus, qui & ſimpliciter Melancholia dicitur; morbus eſt ex tertio melancholiæ genere, à uentriculo ortum ducens, prauis ſymptomatibus infeſtatus, quem ſequuntur metus & meſtitia, qui alui deiectione, vomitione, proba concoctione, & ructibus leuatur, 3. loc. aff. c. 7. Grecè Ὑποχονδριακὴ μελαγχόλια dicitur.

Hypochyma. (quæ & Hypochiſis,) eſt craſſi humoris in cornea membrana, vel inter corneam tunicam, & cryſtallinum humorem, iuxta pupillam concretio; qua in re, Hypochymatos & Glaucomatos differentiam recentiores poſuere, dicentes τὸ ὑπόχυμα, non aliud eſſe, quàm humorem illic concretum; Γλαυκώμα autem alterationem eſſe humoris cryſtallini, in glaucum colorem ab humiditate quadam intra ipſum contēta, aliunde aduenientе, cum tamen ueteribus medicis, idem eſſet uterq; affectus, nec tamen hoc ſolo differunt, ſed etiam quod omnes ſuffuſione laborantes, lucem uideant aut multam, aut paucam, qui verò Γλαυκώμα, quique ἀμαύρωσιν, patiuntur, lucem omnino nullam cernant. Eſt autem ſuffuſio duplex, vna propriè dicta, quæ eſt oculorum per ſe ſuffuſorum morbus ab humore craſſo pupillam obſcurante; altera uerò impropriè, in qua oculi non primò, & per ſe patiuntur, ſed viſa quędam uiſis propriè ſuffuſorum ſimilia repręſentant, quæ eſt per conſenſum ſuffuſio, (vt illa per eſſentiā) ſiue à uentriculo ſurſum ad oculos aſcen-

dendo, ſiue à Cerebro deorſum, ſiue à toto corpore vt in febribus, vide Glaucoſis.

Hypogaſtrion, vide Abdomen.

Hypogloſsis, medicamentum eſt, leniens, leuigans, & remittens aſperitates aſperæ arteriæ, in quibus ſi quid inflammationis reliquũ eſt, id concoquit & perſanat, quod medicamentum, quia linguæ ſubditur, eoq; paulatim liqueſcente, aſperæ arteriæ ſummum madeſcit & irrigatur, ob id Ὑπογλώσσις dicitur, de quibus Gal. fuſè, 7. de comp. med. loc. uide Arteriacę. Hypogloſsis etiam dicitur inferior linguę pars, quæ ſubiectam attingit maxillam.

Hypophoræ ſunt fiſtulæ & uitia profunda, & q̄ dehiſcant, ut ſinus, ulcera, aliaq; huiuſmodi omnia, q̄ ex defectu repletionẽ deſiderant, atque indicant, lib. Introd. c. 3.

Hypophyſis, ſeu Hypochyſis, i. ſuffuſio, 3. meth. 2.

Hypopyus uocamus, quibus pus in oculis cõgregatum eſt, quod uacuari ſolet, diuiſa ea tunica, q̄ cornu eſt ſimilis paulò ſupra locum quo committuntur inter ſe tunicæ uniuerſæ, quem Græcè alij Irim, alij Stephanon, alij Coronam uocãt, differtq; ab Hypochymate, in qua non pus, ſed leuis quædam nebula tunicis oculi interponitur, 14. meth. c. 19. Quod autem Hypopyon, ſub oculis fiat, nomen ipſum indicat, idem enim eſt, ueluti ſi quis Hypophthalmium dicat, quod ipſum ſub oculis ſonat; Eſt autem ex genere effuſionum, Ecchymomatum appellatarum; Appellant ita Hippoc. & alij multi medici, circa cutem affectionem, cum tenuibus in ipſa uenis contuſis, ſanguis per fiſuras effunditur, non uno loco aceruatim, ac ſtatim ita excretus in grumos coiens; ſed poſtquã per perſultationem,

tionem, hoc eſt, Diapedeſim, effuſio iſta eſt facta, tunc enim temporis progreſſu, contingit liueſcere & denigrari, paruis nimirum grumulis, ex diſperſo in multas cutis partes ſanguine coactis, 5. de comp. medic. loc. cap. 1. & lib. de uirtute Centaureę c. 4. Ὑπόπυον καὶ Ὑπόπυες *Græci uocant.*

Hypophthalmia, et Hypophthalmiũ, uide Hypopyus.

Hypoſarca, quæ & Hypoſarcidium, & Epiſarcidium dicitur, ſpecies hydropis eſt, in qua habitus totius corporis, pituita plenus redditur, 4. de rat. uict. 111 uide Anaſarca.

Hypoſphagmata, plagas oculi illatas, & orientes ex eis cruentas ſuffuſiones, appellant, 4. de compoſ. med. loc. cap. 8. ſpecies τῆς ἐκχυμώσεως.

Hypoſpadiæi, Ὑποσπαδιαῖοι, *ij ſunt, qui quod ob id uinculum, quod ad finem uirgæ habent, eis meatus ſeminalis eſt contortus, generare non poſſunt, non quod ſemen fæcundum non habeant, ſed quod in uirgæ flexibus hærens ferri prorſus nequeat, quam rem curatio ipſa comprobat, uinculo enim abſciſſo generant, 15. de uſu par. cap. 3.*

Hypoſtaſis, ſiue ſedimentum eſt id, quod in urina reſidet, tanquam craſſior urinæ portio, ſecreta & ſubſidẽs, lib. de urinis, cap. 6. licet generaliter quicquid ſubſidet, atque in imo cuiuſque liquidioris excrementi ſubſiſtit, hypoſtaſis eſt; quæ craſſior urinæ pars, ſi ad ſupremam ſuperficiem terminatur, dicitur Nubecula, ſi ad mediam regionem, Suſpenſum, ſi profundiore parte inferiorem locum occupet, dicitur Hypoſtaſis, ibidem cap. 21.

Quæ ſi diuulſa non ſit, ſed continua, apud Hippocratem dicitur plana, quod ſi per omne tempus ſui ſimilis eſt, ita vt ſi vno die ſit cocta, ſit etiam poſtero die, & quę ſedimentum & humorem urinarium habet non diſtantem à ſe, ſed totum ſibi æqualem, quæque continuo ſibi ſimilis perſeuerat, æqualis apud Hippocratem dicitur, ibidem cap. 38.

Hypſiloides, vide Hyoides os.

Hypothenar, i. ſubuola, pars ea manus eſt, quę opponitur volæ manus, q̃ Thenar dicitur, lib. Introd. cap. 10.

Hyſtera, ideſt uterus, vulua, Matrix, vas fœtus geſtandi; foris neruoſum, intus carnoſius, diciturq; à Gręcis Ὑςέρα, quod poſtrema ſit partium omnium, lib. finit. Vnde Hyſterica mulier, ideſt ab utero ſuffocata, ſiue hunc affectum uteri ſuffocationem, ſiue ſpirationis ob uterum ablationem uocites, quo interdum mulieres, ſine ſenſu immobiles iacent, cum nullo aut paruo, aut obſcuriſſimo pulſu, interdum ſentientes & moueri potentes, atque integra ratione; tamen animi defectione, & difficili ſpiratione laborantes, alias etiam crura & brachia contrahunt, 5. de loc. aff. 5. quas etiam vterarias uocant, ideſt utero laborantes, comm. 1. in 6. de morb. vulg. 2. vnde Hyſteralgia, vteri dolor: Hyſtericus Typus, & morbus, acceſſionis eſt retardatio cum poſterior acceſſio ſerius inuadat, quàm pręcedens.

I

IANITOR, vide Pylωros.

Ianitrix vena, ideſt uena Porta, 6. de placit. c. 5.

Ichor eſt tenue excrementum vlceris, vt ſordes craſſum, 3.metho.3.vocat etiam Ichores Hipp.tenues acres, & mordaces ſanguinis humiditates, 4.de rat.vict.2. Appellat adhuc Ichores, ſuperfluas ſanies, quas corpus aceruat, ex quarum vapore non ſolum capitis dolores nonnullis oboriuntur, ſed etiam ſuffuſorum, quos Hypocheomena uocant ſymptomata, aliquibus verò & Comitialis conuulſio, 6.de ſani.tuen.cap.9. Dicuntur adhuc Ichores fluentes humiditates ex Coryza & Catarrho, 2. de rat.vict. 44. Grecè igitur Ἰχὼρ dicitur, ex Latinis quidam vertunt, ſeroſum humorem, quidam aquoſum, quidam tenuem, alij verò ſaniem interpretantur. Ichoroides autem ſanguis non ſimpliciter tenuis & aquoſus ab Hippoc. vocatur, ſed qui venenoſa aliqua & maligna facultate praeditus ſit, vnde Galenus ex Platone, Ichor autem ſanguinis quidem ſerum, mitis: nigrae uerò bilis, acris & ferus. Ichoroides itaque ſanguis uocatur, in ſeipſo prauam ac tenuem humiditatem continens, mordacem & erodentem, non aqueam & morſu carentem, commen.2.in 6.de morb.vulg.38.vide Sordes.

Icteros eſt inflammatio ex flaua bile, ſui ſeruante naturam, vnà cum ſanguine per totum corpus delata, 2. Glauc.1.ſic dictum hoc malum, vel ab aue, quae Graecis Icteros, Latinis verò Galbula dicitur; haec n. ſi ſpectetur, ſanari malum dicunt, & auem mori, uel ab aue, q̃ Ictinos Ἰκτινος Graecis, Miluus Latinis appellatur, oculi ſiquidem hoc uitio laborantium, miluinis oculis ſimiles, hoc eſt auri colores videntur; vel à muſtella ſylueſtri, q̃ auricolores oculos habet, & Graecis Ἰκτὶς, Latinis Vi-

uerra nominatur, qui & Regius morbus dicitur, quoniam mulſo, quod genus potionis in Regum delitijs erat, curabatur, rebusq; omnibus hominis mentem exhilarantibus. Aurigo quoque nominatur à Celſo, ab auri colore, quem bilis per vniuerſum diffuſa corpus, refert. Arquatus denique nuncupatur, quod cœleſtis arcus ſimilitudinem, colore, agat.

Ictus, eſt arteriæ motus tactui occurrens, interuallum autem eſt tēps interpoſitum inter duos ictus, quo diſtenditur, contrahiturq; arteria, de Pulſib. ad Tyrones cap. 4.

Idea morbi, ideſt morbi eſſentia, 3. de criſ. 4.

Idiopathia ἰδιοπάθεια, proprius affectus eſt, qui & πρωτοπαθεία, ideſt primarius affectus dicitur, ex aduerſo diuiſus ab affectu per conſenſum, ſeu per viciniam, & ſecundarium, ſeu poſteriorem; Ei verò qui per conſenſum infeſtat, qui συμπάθεια, q̄d ἀλλοτεροπάθεια dicitur propriū opponimus, 1. loc. aff. 3. Per conſenſum autem affici tribus modis membrum aliquod dicitur, vel propter viciniam, vel propter familiaritatem generis vel operis, generis vbi neruoſum neruoſo, venoſum venoſo conſentiat; operis cum mammæ & thorax, partibus genitalibus, com. 3. in 3. de morb. vulg. 4. vide Sympathia.

Idioſyncraſia, ideſt corporum proprietas & conuenientia, 3. metho 2. & 7.

Iecur, vide Hepar.

Iecoraria vena, vide Caua uena.

Iecoris vena, vide Choledochos.

Ieiunum, ſecundum eſt inteſtinum in ordine, quod à Duodeno inteſtino quod uocant, multifariā in orbes conuoluitur,

uoluitur, uaſorum complurium ſerie contextos, dicitur aũt ieiunum, quod ſemper cibo vacuũ reperiatur, 6. de nat. adm. c. 9. qua propter Νῆστις hoc eſt ieiunum appellatur, quod ſemper inane permaneat, nec tantillum quidem, in ſe ipſo alimenti contineat, 5. de vſu p. cap. 3.

Ignem ſuo more Hippoc. febrem vehementiſſimam appellat, com. 3. in 1. de morb. vulg. 19.

Ignis ſacer, ideſt eryſipelas, 8. de placit. 4. & lib. de purg. med. fac. cap. 5. vide Sacer ignis.

Ile, ideſt, Κενεὸν, locus appellatur, qui eſt inter thoracem, & os coxæ, propterea quod Κενεὸν, ideſt, caſſum, & vacuum, ideſt depreſſum eſt, 2. de his quæ in medic. 16. quem locum etiam Græci λαπάρην, appellant, qui inter thoracis, & iliorum oſſa ſubſidet, propterea quod eo loco cingulum circundatur, vnde & λαγόνας ἰξύων etiam nominant, 2. de fract. 70.

Ileon εἰλεὸν, inteſtinum eſt ordine à ventriculo tertium, quod incipit ubi ieiunum deſinit, diciturq; εἰλεὸν, à multis anfractibus, & circumuolutionibus, idem uerò & λεπτὸν, hoc eſt tenue, ſimpliciter dicitur, nomine duobus etiam ſuperioribus communi. A qua parte affecta obſtructa, & inflammata nomen deſumpſit is morbus peracutus, qui Ileos, Græce εἰλεὸς appellatur, ſed nihil vetat incraſſiori ſubſequente inteſtino, eundem affectum progigni, ſed mitiorẽ, & minus mortiferũ, com. 2. in 3. de morb. vulg. licet aliqui eundem in pleniore inteſtino factum vocent εἰλεὸν, in tenuiori εἰλεὸς, (cum prius χορδαψὸς, diceretur) quod per eum inteſtina conuolui videãtur unde quidam Latine Voluulum dixere, Chorda-

pſum

pſum autem, quod qui manum loco dolenti admouerit ex tenſione, chordam attingere uideatur, 3.apho.22.& 6.apho.44.

Ilingus, eſt tenebricoſa vertigo, quę ſit cum humor, cum craſſo ſpiritu, in capite mouetur, & idcirco praecedit Epilepſiam, & Apoplexiam, 3.aph.17.

Illegitimæ coſtæ, quae Nothæ, ſpuriæ, & mendoſæ dicuntur, 5.de anatom.adm.ca.1.chartilagineæ admodum exiſtentes, ſunt quatuor vltimæ coſtæ, quae ad pectoris os non pertingunt, 8.de anat.adm.cap.1.

Illiſio, vide Colliſio.

Illoſis, & Strabiſmus, ſeu Strabiliſmus, ſunt inuitę muſculorum palpebras mouentium, concuſſiones, 2.de ſympt.cauſ.cap.2.

Ilium, λαγόνων ὀστοῦν, eſt apophyſis oſſis ſacri ſuperna, & ampla continens intus ventris imi partem plurimam, tangenſque ilia. Os enim ſacrum tres habet apophyſes rectas, nec deorſum, nec ſurſum repentes, ilium, coxę & pubis, tamen os totum, ſępe os Ilium vocamus, quod id inter cætera magnitudine & craſſitie prępolleat.

Imàs, vide Gargareon.

Imbecilla corporis pars eſt, uel quae natura eſt intẽperantior, uel quae ex pręcedente aliquo morbo, intemperiem contraxit, uel quae in praeſenti tempore, in hãc ſit perducta, promptius vero in ijs ſuperuacaneum, qualecumque id ſit, in ægram partem fertur, 11.meth.20.

Immutatus morbus eſt, cuius longior eſt acceſſio, & minor ſatis remiſſio, quo genere antiqui Typũ quotidianarum, & ſemitertianarum reponebãt, lib.de Typis, c.3.

Impetigo

Impetigo λειχὴν, eſt ſummæ cutis aſperitas cũ multa prurigine, lib. finit. Agreſtes verò impetigines nominãt, cum à medicamentis imbecilliter ſiccantibus, nihil iuuantur, à validis irritantur, 6. de comp. med. per gen. c. 2. Ea autem impetigo, quae cum pruritu fit, & ſi non aſpera, lenior quam vel Pſora, vel lepra eſt, adeò vt ſi ſola ſaliua quotidie defricetur, ſeneſcat; ſed ubi increuerit, extremam cutem in furfures reſoluens, in pſoram tranſit, atque deinde in lepram, vbi pro furfuribus, piſciũ quaſi ſquamulæ concreſcunt, 5. de comp. med. loc. cap. 5. & capit. 7. (Nec eſt is morbus, qnem Gallicum, ſeu Neapolitanum, ſeu Hiſpanam ſcabiem vocant, ut alibi mihi forte oſtendendum erit.) Cæterum λειχῆνος, Lichenis nomine, illum etiam Impetiginoſum morbum, Mentagrã Romanis appellatum, multo magis ferum & agreſtem, Plinius comprehendit, non ſquamis ut lepra, ſed fædo cutis furfure, totos primum vultus, deinde verò & Collum pectuſque & manus occupante, oculis tantum immunibus. Celſus lichenem, non impetiginem interpretatur, ſed Papulam, cuius duas, quas habet & Lichen, differentias ſtatuit, feram & mitiorem, Nam quae ab eo deſcribitur Impetigo, Lepra eſt.

Impetum facientia, uide Continentia.

Implicatus affectus eſt, in quo multæ ſunt affectę partes, nam poteſt idem homo, non ſolum laborare ex Thorace, ſed etiam ex pulmone, capite, uentre iocinore, com. 2. in 3. de morb. vulg.

Imum ventrem uocat Hipp. regionem uentris imam, quae vmbilicum ac pudẽda interiacet, ita ut in hæc tria

totum

totum abdomen diuidatur, in Hypochondrium, & loca ad vmbilicum attinentia, & imum ventrem, 2.aph. 35.

Inęqualis, & inordinatus pulſus eſt, cuius circuitus nullus prorſus ſeruatur; Eſt verò inęqualis & ordinatus, quando ictus pari ſemper numero, paribus pulſibus procedentes, intercurrit vnus impar, qui æqualitatē corrumpit, proportione circuituum quendam ordinem ſeruante, de pulſ. ad Tyron. cap. 6. Inęqualis autem deficiens pulſus eſt, in quo nulla ſeruatur ęqualitas, motuque ipſo ſemper deficitur, 1. de differ. pulſ. cap. 12.

Inanes illas corporis partes vocari in more eſt, quæcunque inter extremam Thoracis coſtam, & femoris λαγόνος oſſa habentur; atqui inanis videtur omnis talis ſedes, ſi eam cum ſupernis, infernisque partibus, vtriſq; oſſeis conferas, 1 progn. 1.

Incenſiones, Hippocrates vocat, inflammationes, vnde etiam nomen calidis tumoribus impoſitum eſt, 3. de his quæ in medic. 30.

Incidentes dies, vide Decretorius.

Inciſio, vide Vnionis ſolutio.

Inciſorij dentes, vide Dentes & Tomi dentes.

Incoctionem vocat Galenus, non coctionis tantum in ventriculo fruſtrationem, ſed in vaſis quoque & Iecore, & mole vniuerſa, lib. de med art. conſt. c. 15.

Incrementum morbi, vide Aſcenſus morbi.

Increſcens, vide Continua.

Incubus, vide Ephialtes.

Incuruatio, quæ & Gibboroſitas dicitur, eſt diſtortio ſpinæ in poſteriorem partem, ex Panis & Tuberculis

imma-

immaturis in ſpina exortis magnis & duris, & diuturnis exiſtens, ut non nulli arbitrantur, 3. de art. 2.

Index digitus eſt, qui prior à Pollice eſt, qui nomen ab vſu ſortitus eſt, lib. Introd. cap. 10. Dicitur & index is dies, qui eam habet naturam, vt qualis nã dies, cuius eſt index ſit futurus, indicat, 1. prorrhet. 1. & 2. apho. 24.

Indicatio, eſt iuuantis comprehenſio, ſimul cum comprehenſione nocentis adueniens, ſine obſeruatione & ratiocinio; ad Thraſib. cap. 11. Quippe ipſam ſequentis, ſiue agendi inſinuationem, indicationem dicimus. Ergo ex ipſa rei natura exordiri, atque ipſa quod ſequens ſit, citra experientiam inuenire, ideſt indicatione inuenire; Vt ſi quæratur de ſanitate, quid ſentiendum ſit, primũ perpendere oportet, ſanitatls naturam, quæ quia bona omnibus mortalibus videtur, facit ut iudicemus eam, à nobis ſeruandam eſſe, quamobrem ſui cuſtodia, ſanitatis indicatio eſt. Idem uero & in morbo agendum, qui quoniam totus præter naturam eſt, & toto genere malus, indicat & oſtendit ſe tollendum eſſe.

Indicatoria, uide Prognoſtica.

Indices, & ſpectabiles dies conſueto more appellat Hippoc. in quibus ſignum aliquod iudicationis apparet, alio quopiam ex diebus decretorijs futuræ, quos ipſe, 3. progn. 4. per quaterniones digeſſit, ſingulis ſeptimanis bipartito ſectis, 2. aphor. 24. qui Græce ἐπίδηλοι, & θεωρητικοὶ, hoc eſt indices & contemplabiles nuncupantur, quod maiorem uim & poteſtatem habeant, ad preſagiendam, contemplandamq; futuram criſim, quã ad iudicandã, licet ĩ eis aliquãdo pfecta criſis poſſit accidere, ut dies

quarta,

quarta, vndecima, decimaſeptima.

Indicia, & ſigna certa illa ſola nominantur, ex quibus licet certo colligere aliquid de ſalute & internecione infirmi, quae comprehendens uno capite dicet aliquis eſſe ſignificationes uirium gubernantium corpus, quo pacto robore ualeant, aut deficiant, in quibus ſcilicet cruditatis etiam, aut coctionis ſigna continentur, 3. progn. 39.

Inflammationis nomine ſolent Græci, uti ad partes quae in maiori tumore ſunt, carnoſas, intentas, renitentes, pulſanti & calido dolore dolentes, & rubentes, lib. de tumor. cap. 2. quæ fit uel propter conincidentiam, uel propter impactionem, obſtructionemque omnium uaſorum, ſiue ob circunſtantiam quandam molium, quae meatus occupant, ſiue abundantia quædam ſanguinis oborta inflammatione, in particula conſtituatur, lib. de totius morbi temp. cap. 3. Dicitur adhuc inflammatio Phlegmone, & Phlogoſis, ideſt inflammen. Eſt igitur inflammatio nomine generis, immoderata caliditas; nomine autē ſpeciei, idem nomen cum genere obtinentis, eſt cum ſanguine optimo, ac mediocrem craſſitudinem obtinente ad particulam aliquam uniuerſim fluente, atque ob multitudinē conculcato, uehemens dolor arripit hoīem, niſi mēbrum ſenſum omnino hebetem habuerit, pulſusq; in profundo moleſtus accidit, tendique omnino ac contundi mēbrum apparet, & vehementem calorem perſentit, adeò ut comburi uideatur, & refrigerari deſideret; taliſque robur per ſumma uiget, qualis ex balneis accidit, aut ex igne, aut quouis alio modo calefactis. Multæque ſūt huius ſpecies, nam fluente ſanguine altera, flaua bile altera, ambobuſque

que ſimul humoribus alia tertia, 2. Glauc. 1.

Inflammen, uide Inflammatio.

Inflammata laſſitudo muſculorum eſt affectio, quę manibus, cruoribus, lumbis, ſpinæ & muſculis ubi plurimū laborem pertulerint, accidit, ijſque qui ex uehementi clamore, organa uocis, ideſt arteriam, eius ſummum, & fauces oblęſas habent, uocemque raucam effecerunt, 7. de comp. med. loc. cap. 1.

Inflatio, uide Phiſis, 14. meth. 7.

Infundibulum, uide Choana.

Infractiones oculorum, ideſt cum palpebræ inuertuntur, com. 5. in 6. de morb. vulg. 2.

Inion, eſt ea capitis pars quae occiput dicitur, principium medullę ſpinalis, ad ſtipitis modum in multos ramos diuiſę, in ſexaginta ferè iuxta numerum, neruos, 2. de comp. medic. loc. cap. 1. Τὸ ἰνίον terminantur ſuturæ λαμβδοειδεῖ.

Initiatrix, uide Antegreſſa.

Innominatus morbus eſt, qui medio loco, inter Lethargum & Phrenitim collocatur, in quo ægri conuiuent oculis, ſomnolenti ſtertunt, oculis fixis intuentur, difficiles & tardi ad reſpondendum, ſtulte loquuntur, & temere nugantur, lib. de Pulſ. ad Tyron. cap. 11. quem affectum cum lōgo tempore perdurauerit, Typhomaniam uocant, 1. prorrhet. 1.

Innominata Chartilago, uide Cricoides.

Innuens, circumnuens pulſus eſt, qui inæqualis eſt in una diſtentione, 1. de differ. pulſ. capit. 20. & 4. de cauſ. pulſ. cap. 10.

Inordinata

Inordinata febris eſt, quæ non certo quodam circuitu redit, 5. de placit. cap. 2. quæ & Erratica dicitur, 8. de placit. cap. 6. vide Erraticę.

Inſanire, eſt deſipere citra febrem.

Inſpiratio eſt externi aeris intus attractio, 4. loc. aff. 7. ad natiui caloris conſeruationem, & ſpiritus animalis nutritionem, 7. de vſu p. cap. 9. quę duplex eſt, lenis, & coacta, lenem, & non coactam appellant, quę in bene ualentibus, nullaq́; uehementi agitatione motis cernitur; Coactam uerò quę tum in morbis non nullis, tum in exercitationibus paulo uehementioribus accidit, in qua protinus omnes etiam ſcapularum partes ſimul attolli conſpiciuntur, 2. de placit, capit. 4. Inſpiratio, & expiratio, εἰσπνοὴ καὶ ἐκπνοὴ, oppoſiti motus ſunt; ille eſt, quo diſtentus Thorax per aſperam arteriam, neceßariò in os aerẽ exteriorem attrahit, tribus de cauſis, ut refrigeret, ut uentilet calorem natiuum, & ut ſpiritum animalem gignat; Hic quo thorax contractus eundem aerem exprimit, ut quicquid in ipſo fuliginoſum, fumoſumque ex humoribus creatum fuerit, id exprimendo elidat: Vtrique nomen Reſpiratio, & Reſpiratus ἀναπνοὴ, 4. de loc. aff. 7. Per inſpirationem autem, attrahit in ſe homo exteriorẽ aerem per os in pulmonem, per raritatem autem cutis, & carnis in arterias. Horum motuum uterque, tam quo per os, quam quo per cutim fit aeris attractio, uno nomine inſpiratio appellatur. Per expirationem uerò per eoſdem meatus, per quos aerem recipit, adhuc remittit; qui cum per os remittitur expiratio, cum per cutis meatus tranſpiratio, Perſpiratio, difflatio, tranſpiratus, perſpiratus,

tus, diſflatus, διαπνοὴ dicitur, 8. de placit. cap. 8.

Inſtrumenta prima cenſentur, quæcunque ex ſimilaribus partibus coaleſcentibus, unius operationis gratia ſunt conſtituta, quęcunque uerò rurſus ex his componuntur, etſi uni totius inſtrumenti actui quàm maxime obſeruiant, inter ſecunda connumerantur; muſculus enim & uena & arteria, inter prima inſtrumenta numerantur, digitus uerò inter ſecunda, atque hoc magis pes, & pede magis cruſ. lib. de morb. temp. cap. 4. Vnde inſtrumentales corporis partes ſunt, Cerebrum, Cor, Pulmo, Hepar, Venter, Splen, Oculi, Renes, ibid. cap. 3. Inſtrumentales autem morbi fiunt, uel naturali harum partium formatione permutata, uel non ſeruato numero partium opportuno, aut unicuiq; parti conuenienti magnitudine, uel quod non ut naturalis poſitus expetebat, ipſæ cohæreant, ibid. cap. 6. uide Similare.

Inſultus acceſſionis, eſt indiuiſibile illud tempus quo acceſſio primum inuadit, quod alij febris ſignificationē, annotationem, & Epiſemaſiam uocant, libr. dę morb. temp. 6.

Intemperies morboſa, Græcis νοσώδης δυσκρασία, partium ſimilarium morbus eſt, fitque ubi qualitates primę, ſeu elementa ipſa, à naturali ſymmetria, & commoderatione deflectunt. Non autem citra rationem, adiectū eſt, morboſa; duplex enim exiſtit intemperies ex Gal. 2. de temperam. alia enim eſt naturalis, ſeu ſanitatis, & alia morbi (vt nos tetigimus in noſtra Synopſi medicinae quā anno ſuperiori typis dedimus, tab. 2.) Sanitatis ſiue naturalis eſt, q̄ à media tēperie paululum abeſt, uel in

qua nulla functio animalis adhuc manifeſte læditur, licet imbecillior reddatur, intemperatior ſane erit, ſed nō ægrotabit homo. Quod ſi quis hoc denegauerit, horum alterum fateatur neceſſe eſt, vel omnes homines ægrotare ſemper, vel vnam eſſe omnium intemperiem, vtrunque vero abſurdum eſt. Morboſa verò intemperies eſt, cum animal intemperamenti vitio ęgrotat, quę ſi omnibus corporis partibus ęqualiter inſit, ut in Hethica febre, æqualis intemperies appellatur, & dolorem non efficit, ſecus doloris ſenſum efficit, & inæqualis dicetur, ut docet Gal. de inęquali intemp. 1. de ſanit. tu. lib. de conſti. art. & cap. 8. artis paruæ.

Interceptiones venarum, quæ Apolepſis Græce dicuntur, ſunt oppletiones, quæ a copia exoriuntur, quę cū ſupra modum oppletę fuerint, premi virtutem, grauarique eſt neceſſe, atque in extinctionis agi periculum natiuam caliditatem, quæ ob multitudinem, copiamque ſuffocationi quippiam ſimile patitur, 4. aph. 23. Vbi verò intercipiuntur quę ſunt in animali arteriæ hoc eſt, ita oppletæ ſanguine fuerint, vt nullus in ipſis vacuus relinquatur locus, in quem dum attolluntur, aerem externum attrahere poſſent, tunc ſtrangulatur atque extinguitur calor innatus: at qui ita affecti ſunt, ſubito ſenſum & motum totius corporis amittunt, lib. de cauſ. morb. capi. 3. nequeuntibus ſpiritibus naturales pertranſire meatus, atque ob id ab Hipp. interceptiones ſpirituum nuncupantur, 4. rat. uict. 27.

Intercidentia, vide Coincidentia, & Paremptoſis.

Intercidentes, vide Decretorius. Intercidens autem

pulſus

pulſus eſt, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit, lib. finit.

Intercipientes membranę, vide Cingentes, & Hypezochotæ.

Intercoſtales muſculi, μεσοπλεύριοι μύες, ſunt muſculi inter medias coſtas ſiti, quorum bini ſunt in ſingulis coſtarum interuallis, alter externam partem ſpectans, alter interiorem; externi thoracem dilatant, ad inſpirationem, interni contrahunt ad expirationem, 5. de cauſ. reſpir. 8. de anat. adm. & 7. de vſu p.

Intercurrens pulſus eſt, qui inæqualis eſt, inæqualitate crebritatis, 1. de diff. pulſ. cap. 12.

Interfemineum, quod Peringon Græci uocant, eſt media illa pars corporis, quę inter totum id, quod inter inguina vtriuſque cruris eſt, (quod greſſuram ſolet Hipp. appellare) interiacet, quod duabus feminibus ſit interpoſitum, quæ eſt intercapedo, quæ ab exortu pudendi uſque ad anum pertinet, ubi etiam veſicæ collum collocatum eſt, 4. de artic. 45. 2. de fract. 43.

Intermiſſionem febris, uocat Gal. cum febris in quietem deſierit, 1. de criſ. cap. 3. & ad infebricitationem deuenerit. 3. de criſ. cap. 4.

Intermittens pulſus eſt, qui inæqualitate conſtat, raritatis & paruitatis, alio atque alio vtrobique modo, in raritatis inæqualitate, quod quies ſit longiſſime producta, in paruitatis, quod diſtentio minimum dilatata, 1. de differ. pulſ. 12.

Internodia, uide Phalanx, & Digiti.

Interſepientes, uide Hypezochotes.

Interſeptum, ea eſt pars narium, quę alas, ſeu pinnulas narium nominatas, diſcriminat, lib. Introd. cap. 10.

Interſtitium eſt duodecim horarum ſpatium, in quo febris terminatur, 2. criſ. 9.

Intertrigines, vide Hidroa.

Interuallum, vide Ictus, Ablatio.

Inteſtinum, vide Entera.

Inteſtinũ cæcum τυφλὸν, *eſt inteſtinum à Ventriculo, ordine quartum, quod quidem uelut uenter eſt, vnde figura à reliquis differt, nec enim vt reliqua ob longũ eſt, ſed in modũ ventriculi rotundius, ex qua figura efficitur, vt vna tantũ parte pertuſũ videatur, & uno foramine tanquã oculo præditũ eſſe; peruiũ tamen eſt, quodq; ad ipſũ ex tenui inteſtino deſcendit facile in Colon delabitur.*

Inteſtinorum difficultas, eſt uelox exitus eorum, quę comeduntur, & bibuntur, quæ talia deijciuntur, qualia fuerunt deuorata, 4. aph. 12. quę & lientheria dicitur, 6. loc. aff. 2. quæ duabus potiſſimum notis à Cœliaca diſpoſitione diſcernitur, ſi quidem lienthericis alimenta prorſus cruda, protinus vt ſumpta ſunt infernè prodeunt, tanta, tamque manifeſta cruditate, ut alimenti aſſumpti genus aperte dignoſcatur; verum in Cęliacis iam adepta ſunt aliquam coctionem, & diutius in uentriculo morantur, neque tam cito per aluum deſcendunt. Cruda tamen ſunt & aliquando fœtida, non mordacia, ſed ſæpe animi deliquium inducunt.

Intumeſcentias, quas οἰδήματα *Græci uocant, Hippo. omnes tumores pręter naturam hoc nomine vocare conſueuit; cum cęteri poſteriores, in inflammationes, & durities,*

rities, & intumeſcentias, eos diſtinguant, 3 de his quæ in med. 30.

Inuiolata membrana, vide Membrana dura.

Inuiſcatio oculi, eſt quędam uiſcoſitas, palpebrã cum pupilla iungens, ſiue in eius albedine, ſiue in eius nigredine, uel utraſque palpebras ſimul iungens, qualis fit propter vulnera in oculis, lib. de ocul. cap. 9.

Inuolucrum Cordis, uide Membrana Pericardias, lib. de ven. & art. diſſ. cap. 2.

Inuolutum inteſtinum, quod & Ileon & tenue dicitur, uide Ilion, & Tenue.

Inuſtio in uentre oritur, propter acrem eorum, quę ingeſta ſunt caliditatem, ob quam & febrire contingit, colliquatio uerò fit, abſumpta, contabefactaq; propter febrẽ moroſam, uel pinguedine, uel molli carne, 4. acut. 112.

Ionthos Gręce, Latine Varus, tumor paruus & durus, in faciei cute ortus, à craſſo uidelicet ſucco congregatus, 5. de comp. med. loc. cap. 3.

Iris oculi, quem alij ſtephanon, alij Coronam uocant, eſt medius ille oculi locus, quo committuntur inter ſe tunicæ uniuerſæ, 14. meth. 19. ſiue iris eſt oculi tunica molliſſima, alba, deſinens in circulo, ubi & aliæ omnes ſubiectę ſunt, ubi album nigro coniungitur, 10. de uſu p. ca. 2. inditum nomen, ab arcus cæleſtis ſimilitudine.

Iſatodes bilis, uide Bilis pallida.

Iſchias & iſchion, uide Coxa, & Arthritis, 2. meth. 2. & 15. de vſu p. 8.

Iſchiadica uena eſt, quae ſuperne deſcendens, ad partem cruris ſylueſtrem tendit, quae occultatur, quouſque

ad malleolum ueniat exteriorem, lib. de anat. viu. quæ uena, externa malleoli dicitur, & Iſchiadica, quod ſecta Iſchiadicis conſerat.

Iſchæma medicamentum eſt ad ſanguinem continendum, 5. de comp. med. loc. ca. 14. Græce ἰσχαίμων, paulò diuerſum ἀπὸ τοῦ ἐναίμου, hoc enim non ſanguinem modo ſupprimit, ſed & inflammationem arcet, illud uerò rationem habet tantum ſiſtendi ſanguinem.

Iſchuria ἰσχούρια, eſt vrinæ ſuppreſſio & retentio, Dyſuria, in qua urina fertur cum difficultate, Stranguria cum guttatim diſtillat, quam & urinę ſtillicidium appellant, de conſt. art. 6. & 8. de placit. 6. Fit autem urinæ ſuppreßio, veſica, uel excernere non valente, uel eius collo occluſo; vocat autem vulgus medicorum, non ſecus Iſchuriam, quãquam Iſchuria non ſit, illud quoque ſymptoma, cum vrina in veſicam omnino non venit, perdita ſcilicet renum actione, & permittendi profecto ſunt ita nominare, cum propriam appellationem non habeãt; Collum ſi quidẽ veſicæ clauditur, uel propter obſtructionem à ſanguine concreto, tum craßo pure, tum calculo, tum topho, tum aliquo germine, ibidem enato, uel propter conniuentiam, ab aliquo tumore præter naturam, aut cum immodice eſt repleta, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Iſis emplaſtrum, eſt Cephalicum emplaſtrum, 2. de comp. med. per gen. cap. 18.

Iſthmus eſt regio communis gulę & gutturi, in qua vtriuſq; oſculum aſcendit, anguſta & longa, corpus uerò hunc locum ambiens, Pharynga .i. fauces uocant, lib. de muſc. diß. c. 15. Iſthmus ea pars corporis eſt, quæ os & gulam

gulam interiacet, quę per metaphoram quandam ita nominatur ab ijs, qui propriè dicuntur Iſthmi; ſunt autem anguſti quidam terræ proceſſus, inter duo maria ſiti, Vnde Pariſthmia, i. Tonſillę ſunt inflammationes locorũ, ad hunc Iſthmum pertinentium, 2. aph. 26. qua ratione ἰσθμὸς καὶ φάρυγξ, idem erunt, hoc eſt quę inter ſtomachũ, & laryngem, ideſt guttur, interiacet latitudo.

Ithmoidea oſſa, uide Cauernoſa.

Iudicium, ſiue iudicatio, vide Criſis.

Iudicatoria ſigna ab Hippoc. uocata ſunt, ſudores, rigores, ſanguinis fluxus, multum alui profluuium, ſimilis uomitus, dolor capitis repente inuadens, vehemens ſpirandi difficultas pręter rationem, Cordis morſus, quædam in Hypochondrijs citra dolorem tenſio, vigilię vehementes, delirium, nox abſque ratione moleſta, acceſſio anticipans, lacrymæ inuoluntariæ nihil patientibus oculis, neque ex triſtitia prouenientes, rubor faciei, labrum inferius agitatum, liuida, uel obſcura & tenebroſa quædam ante oculos obſeruantia, hallucinationes quędam malę, uel naſus repente rubeſcentes, parotides, aut omnino, alicuius in articulum decubitus generatio, & ſimilia, quę ſecundum eorum ſubſtantiam Caſus nominata, quatenus ſubitam mutationem oſtendunt, Iudicatoria ſigna appellantur; ita enim morbum iudicant, vt cocto morbo futuram ſanitatem; crudo autem vel perniciem, vel morbi longitudinem decernant, 1. aphor. 12. vide Decretorius.

Iugale os, vide Zygoma.

Iugulares uenæ, Σφάγιτις φλέψ, ſunt duo rami magnę

venę cauæ à gibbis Hepatis extortæ poſtquam ad dextram Cordis aurem ſanguinem tulerint, ab eo tanquā ab initio progreſſæ, ad collum recto tramite feſtinantes; In quo fiunt duę magnę & inſignes uenæ, quae ob id Iugulares uocantur, 2. acut. 10. & lib. de ven. & art. diſſ. cap. 7. quae dicuntur externæ, ſuperficiariæ Apopleticæ, Guidez, manifeſtæ, à quibus ſuperficiariæ ferè omnes colli, & capitis partes nutriuntur, 2. acut. 10.

Iugulum, vide Claues.

Iuleb, vide Zulapium.

Iuxtangina, ideſt Cynanche, 1. aph. 12.

Ixię, Varices, ſic dicuntur ab Ariſtotele, οἱ κιρσοί; ſunt tamen qui differre putent, uocantes Κιρσοὺς, venas omnes dilatatas, in quacunque corporis parte, ἰξιὰς verò, eas modo quae cruribus habentur, ſed diſcrimen nullum cenſendum eſt.

L

LABOR ab Hipp. ſępius conſueuit ſumi pro exercitatione, interdum pro dolore, aut abſolute pro qualibet noxa, com. 5. in 6. de morb. vulg. 10.

Labrum, ſiue labium χεῖλος, eſt oris extremitas muſculoſa, ipſum uiciſſim claudens, & aperiens, quod in labijs prominet πρόχειλον dicitur, 11. de uſu p.

Labyrinthus, uide Cœcum foramen.

Lactes, apud Hermolaum barbarum, & Plinium ſignificant molliora inteſtina, quae primum In homine & que occurrunt, per quę cibus labitur; ſed apud Ariſtotelem, Gazā, Budæum, & Galenū, 5. de loc. aff. cap. 7. ſignificat Meſenterium, ideſt pingue illud quod inteſtina ſuperiora

ambite

ambit; quod noſtrates in piſcibus lactantias, & lactumas vocant.

Lacuna, vide Choana.

Leues arteriæ ſunt, quas omnes natura per anoſtomoſin, ad vnum principium applicuit, ſiniſtrum Cordis ventriculum, in quo natiui caloris eſt principium, vt per eas refrigeratio continua Cordi comparetur, 7. de vſu p. c. 9. vide Arteria.

Leuitas inteſtinorum, quæ λειεντέρια dicitur, eſt velox, & ſine vlla omnino tranſmutatione, ciborũ deiectio, aut propter exulcerationem, in ſuperficie ventriculi, aut inteſtinorum, aut propter potentiæ retentricis imbecillitatem; quorum primum ex mordacibus ſubſtantiam tenuem habentibus humoribus fit, quæ in pueris, Græco uocabulo Aphthæ, ideſt oris vlcera nominantur; alterum verò ex magna ventriculi, atque inteſtinorum prouenit intemperie, 3. aph. 22. vide Inteſtinorum difficultas.

Lagochilos, vide Lagophthalmos.

Lagonas, vide Ile.

Lagophthalmos, i. Leporinus oculus, eſtq; cum ſuperior gena adeò retrahitur, vt oculum, dum clauditur, torior gena adeò retrahitur, vt oculum, dum clauditur, tonon contegat, eſtque affectus in partibus inſtrumentalibus, non magnitudine, ſed defectu alienus, non ut ſuperuacaneum, ſed veluti deficiens, cuiuſmodi mutila, & curta omnia, ſicut in labris & oculis ſic cernitur; ſic etiã lagochilos dicitur, qui leporina habet labia, lib. Introd. cap. 3. & lib. finit.

Lambdoides ſutura capitis poſterior eſt, & tranſuerſa, qua occiput incipit, quæ à lambda literæ Græcæ ſimilitudine

litudine nominatur, lib. de oſſibus, cap. primo.

Lambdoides os, vide Hyoides.

Laminas communi vocabulo Anatomici appellare conſueuerunt, inſtrumenta ſecandi corpora, ſcalpella, ſpathomelas, amphiſmelas, ſpicilla, oricularia, melotidas, quæ & ex ligno denſiori, & aliquando ex buxo, confici ſolent, 6. de anat. adm. c. 10.

Lana ſuccida, ideſt non lota, quæ & œſyperon dicitur, 14. meth. cap. 7.

Laparon, Græcis molle & vacuum, Hypolaparon autem ſubuacuum & ſubmolle ſignificat, 3. de diffic. reſpir. cap. 12. aliquando verò laparæ ventris dolorem ſignificant, com. 3. in 6. de morb. vulg. 32. vide Ile.

Lapideum os, vide Lithoides.

Lapis ſpecularis, vide Diaphanes.

Lapis in veſica propria paßio eorum eſt, qui ob edacitatem non paucos crudos humores coaceruant; ex quibus pars craßior vnà cũ vrinis ad veſicam peruentens, fit lapidum generationis materia; aceruatur verò hic crudus humor, ſæpe ob edacitatem & ingluuiem, vt in pueris, ſæpe ob potentiæ concoquentis imbecillitatem, vt in ſenibus, 3. aphor. 26.

Larynx ſiue guttur eſt ſuperior bronchij terminus, ſeu bronchij caput, prima aſperæ arteriæ pars, primum uocis inſtrumentum, ſummo ori continua, lib. de uocal. inſtr. diſſ. c. 2. ex chartilaginibus, muſculis, neruis, & ſubſtrata membrana conſtans, cap. 4. quæ collo extare apparet, tangentibusq; dura ſentitur, ſurſumque nobis tranſglutientibus fertur, 7. de vſu p. cap. 5. Λάρυγξ Græcè.

Laßi-

Laßitudines κόπυς, *Græci homines uocant affectus, ex multo, vehementiuè motu corporibus vel totis, vel particulis, quæ amplius laborarunt, oborientes, vnde Acopa medicamenta, quæ talem laſſitudinem tollunt, appellantur, 7. de comp. medic. per gen. cap. 11. Cuius laßitudinis ſpecies tres ſunt,* ἑλκώδης, τονώδης, φλεγμονώδης, *ulceroſa, tenſiua, inflammatoria; quæ notis diſtinguuntur; in ulceroſa laſſitudine, ulceris ſenſus cum mouentur, ſe exhibet intenſiua, incendi, tendique ſibi videntur qui laborant, in inflammatoria, accendi, & inflammari.*

Lateralis morbus, vide Pleuritis.

Latum os, uide Dorſum.

Latus muſculus, ſiue muſculoſa natura, uel ſubſtantia, uel μυοδεὶς πλάτυσμα, *apud Gal. lib. de muſcul. diſſ. cap. 1. eſt latus ille muſculus, qui ſub cute in collo habetur, qui incipit in priori quidem parte ex labrorum ac buccarum, in poſteriori uerò ex ſpinæ regionibus toti cuti, quæ circa collum eſt, in orbem ſubtenſus, membranoſusque exiſtens, ut interdum membrana potius, quàm muſculus uideatur. Sed apud eundem, 5. de anat. adm. cap. 6. latus muſculus eſt, qui totius frontis cutis, connatus ſubijcitur.*

Latus pulſus eſt, qui pulſu naturali, in latitudine maior eſt, longus qui in longitudine, altus qui in profunditate; è contra, anguſtus, breuis, humilis, de pulſ. ad Tyron. cap. 2.

Laxius inteſtinum, ideſt Colon, 2. aph. 40.

Lea, ſeu lenia medicamenta ſunt, quæ partes aſperas leniunt, de Dynam. in procœmio.

Lem-

Lemmata, ſunt propoſitiones per ſe credibiles, quas vocare conſueuit Ariſtoteles, dignitates, vel proloquia, vel poſtulata, 2.acut.20.

Leno, ſiue Linon, Græcè Λινὸς, *eſt regio quędam in ſummo vertice Cerebri, vbi duæ uenę inuicem congrediuntur, à torcularis ſimilitudine propter tenuem membranam. Eſt & alius leno, ideſt exilium in ſuperficie uenarum ſibi incumbentium congreſſus, propter craſſam membranam, ſimiliter factus, 9.de anat.adm.cap.1. vide Torcular.*

Leporinus, vide Lagophthalmos.

Lepidoides ſuturæ Λεπιδοειδεῖς, *vel conglutinationes (quas Galenus ſuturas iuxta aures vocat) ſunt duę lineę à media ſagittali, quæ recta in longitudinem fertur, æqui diſtantes, per capitis longitudinem à poſteriore in priorē partem ſuper aures feruntur, quæ in oßibus ad ſquamę ſimilitudinem ſtructis, habentur, quæ fiunt duobus inter ſe oßibus cohęrentibus, non per ſuturam quidem, ſicuti Coronalis & lambdoides, ſed paulatim ſyncipitis os, inſtar ſquamę attenuatum deſcendit, atque in id os, quod infra ab auribus aſcendit, ſubintrat, lib.de oſſib.c.1. quæ & Squamoſę agglutinationes nuncupantur, 9. de vſu p. c.18. mendoſę adhuc & temporales dicuntur.*

Lepra λέπρα, *eſt cutis mutatio, in habitum qui præter naturam ſit, cum aſperitate & pruritibus, & doloribus, nonnunquam & ſquamis decidentibus, interim ſecus, pluresque corporis partes depaſcitur, lib. finit. lepra & Pſora, ſeu ſcabies, affectus ſunt valde affines & congeneres, vt non aliud pſora ſit, quàm mitior lepra.*

eſt

eſt enim pſora ad lepram prȩuia, vt lepra ad Elephantiaſim, ſi magis humor vratur, malignior euadat, & morbus diutius protrahatur. Vterque affectus pruritum habet inſeparabilem, ſed in lepra tantus eſt, vt ęger etiã vehementiſsimè ſcalpendo, nullo modo iuuetur, ſed omnis potius generis vlcera & phlegmonas accerſat, quod cutem exaſperet, & ſubiectam illi carnem, multo quàm in pſora profundius; Unde & ſquamulas procreat, quales in pſora non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex ſe remittit, vt quę à minori gignatur intemperie, & humore minus craſſo, terreſtri & maligno. Dicitur Λεπρα, ab his ſquamulis, quaſi λεπικὰ, i. ſquamoſa; Ab Auicenna dicitur Albaras nigra, & Impetigo excortiua, quod cutis per cortices ſqumasque reſoluatur. Lepram hanc Celſus uocat Impetiginem, non eam quidem quã ſuperius nos Λείχην appellauimus, ſed quam ipſe declarat, lib. 5. quam in quatuor ſpecies diſtinguit, quæ à ſuperiori Impetigine plurimum diſtat.

Lethargus Grȩcè Λήθαργος καὶ ληθαργία, paſſio eſt Phrenitidi contraria, ſi quidem in ea marcor, & inexpugnabilis dormiendi neceſſitas adeſt, ſic dicta, quod ea correptis omnium rerum obliuio accidat. Somnus, ſi quidem, ſi longius producatur, difficilemq; habuerit expergefactionem Coma dicetur; ſi verò ſolo tempore naturæ modum cõuenientem exceſſerit, & non habuerit difficilẽ expergefactionẽ, ſomnus longus rectè nominatur, qui fit refrigerata prima parte ſenſitiua, hoc eſt Cerebro ipſo; quę refrigeratio cum fortis fuerit, miſta quidem humiditati facit lethargicas paſſiones, cum ſiccitate verò eas quæ

Grȩco

Græco uocabulo Catalepſis, ideſt Deprehenſiones uocantur, 2.aphor.3.

Leuce λεύκη, i.alba Vitiligo, 2.metho.2. ſeu corporis & pilorum in album colorem mutatio, præter naturam, lib.finit.& 1.de comp.loc.c.1.neque uerò ad ſolam cutē, ſed ad ſubditam eius carnem uitium hoc pertinet, fitque cutis & caro alba & pituitoſa, qualem Polypodes & locuſtæ, cæteraq; cruſtacea, exangui, & alba carne prædita obtinent. Idque malum uidetur eſſe, quod noſtrates lepram albam, Auicenna, albaras album nuncupauit. Differt à lepra, & Elephantiaſi, quod hęc ſint cum aſperitate cutis, roſione, pruritu, & ſquamulis, leuce uerò cutem habeat lenem ſine ulla aſpredine & roſione.

Leucoma, λεύκωμα, i.oculorum albugo, de remed.par. fac. Eſtque cicatrix oculorum altior, magisq; profunda; nam quæ ſuperficiaria eſt νεφέλιον dicitur.

Leucophlegmatia, i.alba pituita, quędam aquæ inter cutem, ſpecies eſt, uel quod ſit etiam aliqua pituita liuida, uel quod ſui quidem ratione ſemper ſit alba, ſed propter miſtionem quorundam aliorum humorum, uerum mutet colorem, 7.aphor.29. quam eandem dicit eſſe cum ea Hydropis ſpecie, quæ Hypoſarcidium, ſiue Anaſarca dicitur, Ὕδερος φλεγματίας, lib.Introd.cap.13.

Lichene affectio, uide Impetigo.

Lien, uide Splen.

Lienteria, uide Inteſtinorum difficultas.

Ligamentum, quod Græci Σύνδεσμον uocant, eſt corpus neruoſum, ex oſſe quidem omnino ortum habens, inſertum in os, aut in muſculum, cui nomen ab uſu eſt inditum,

ditum, 1. de motu muſc. cap. 1. quod & Copula dicitur, lib. Tegni, cap. 9.

Ligatio, i. obſtricti articuli, & difficiles artuũ motus, quos Græci Ancylas uocãt, 7. de comp. med. per gen. c. 6. Eſt & affectus qui interdum naturaliter accidit, mẽbranis linguam continentibus durioribus & breuiorib. ſtatim à primo ortu factis; Interdum ex acquiſititio, ob cicatricem quampiam duriorem, ſub ipſa ex ulcere contractam; Quam Græci ἀγκυλόγλωσσον uocant, qui hoc malo laborant, tardè ſermonem explicare incipiunt; Atque ob id hoc uitij genus, Latinis ligatio linguę dici poteſt.

Lingula, uide Epiglottis.

Linon, uide Leno, & Torcular.

Linoſpermon, ideſt ſemen lini, 1. aliment. fac. 32.

Lipodermus, ideſt (translato ad morbum nomine) appella, defectus eſt pelliculæ tegentis glandem Colis, adeò, ut distrahi amplius non poſſit, lib. finit.

Lipopſychia, i. animi deliquium, idem quod Lipothymia, λειποψυχία, καὶ λειποθυμία, ſolo differunt, quod & ſi ex ipſo nominis Etymo Lipothymia, uitalis facultatis defectum, Lipopſychia animalis facultatis exolutionem ſignificet, attamen utriuſque facultatis defectu, omnium uirtutum exolutio contingit, ut ſenſu motuq; deſtituantur ægri, non minus quàm animo, quale aduenit ijs, qui niſi frequentius nutriantur, reſoluuntur; unde aliud eſt à ſyncope, 12. meth. cap. 5.

Lipothymia, uide Lipopſychia.

Lippitudo oculi eſt, cum album rubeſcit, & palpebræ attolluntur cum dolore conniuent, & ægrè manus admotas

motas ferunt, lib. Introd. cap. 15. vide Ophthalmia.

Lippitudo dura, vide Sclerophthalmia.

Liquabilia medicamenta vocantur, tum quę ignis cõ-mercio colliquantur, tum quæ ex humidis quibuſdam, velut aqua, aceto, vino; Igne liqueſcit propolis, cera, re-ſina, ladanum, ſeuum, chalbanum; Aceto citra ignem, ammoniacum, ſagapenum, oppoponacum, 3. de compoſ. med. per gen. cap. 5.

Liquida aluus, in qua liquida deÿciuntur, comm. 2. in 2. prorrhet. 3.

Lithiaſis, i. calculi morbus, renibus adueniens, in qui-bus generatur, lib. de renum aff. digno. c. 2. Et ſi quidam λιθιάσιν *dicant eſſe calculi generationem in ueſica, quã-uis ille etiam in renibus generari poſſit; Dicitur & λι-θιάσις, oculi morbus, in exteriori parte palpebrarum, in qua alba quædam & craſſa callis aut lapillis ſimilia ap-parent, oculum pungentia.*

Lithoides os, λιθοειδὲς, *i. lapideum, 9. de uſu p. cap. 10. eſt quod vtrinque ad aures poſitum, petræ ſpeciem refe-rens, lambdoides ſuturæ finibus terminatur, in quo ineſt proceſsus columnę ſimilis, ad acus, ſtylive ſimilitudinẽ, vnde Styloides, Belenoides, & Graphioides* στυλοειδὲς, βελονοειδὴς *&* γραφοειδὲς *appellatur, ſub quo auditorius meatus continetur, lib. de oſsib. cap. 1.*

Lobi, i. fibræ, quibus tanquam digitis Hepar ventri-culum, & Pulmo Cor ad vnguem complectitur, 4. de vſu p. c. 8. & lib. 7. c. 10. & 7. de anat. adm. c. 11. Dici-tur & lobos, ima & carnoſa aurium pars.

Localia medicamenta, q̃ Topica dicuntur, medica-

menta

menta ſunt quæ extrinſecus applicantur corporis particu lis, quibus non prius vtendum, quàm totum corpus purgaueris, ſi redundantia in toto corpore ſubeſt, alioquin, implebis potius corpus quàm uacuabis, 13. meth. 22.

Lochia, Λοχεία, dicuntur omnia quæ à puerpera poſt fœtum & ſecundas exeunt, quæ Ariſt. vocat purgamenta, ſunt autem reuera τὰ καταμήνια, à quibus tamen ſola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa poſt partum, ſic appellentur, lib. de atra bile, cap. 8.

Lo us à recentioribus medicis, co poris particula quęlibet appellatur, 1. loc. aff. 1.

Longaon, ſiue longanon inteſtinum, vide Rectum.

Longitudinalis ſutura eſt quæ à medio poſterioris Caluarię per capitis longitudinem ad mediam vſque anteriorem extenditur, vnde Gręcis ὀβελαία, i. recta, vulgò ſagittalis, & longitudinalis appellatur à lambdoide ad Coronalem finiens, lib. de oſſib. c. 1.

Longus pulſus, vide Latus.

Lopidoides ſuturæ, q̄ & lepidoides, vide Lepidoides.

Lordoſis, ideſt excauatio facta per vertebrarum luxationem, ad internas corporis partes, 4. loc. aff 3. vide Cyphoſis.

Lotium eſt, cum renes ſeroſum ſanguinis excrementum attraxerint, vtilem qui in eo eſt ſanguinē retinent, & ex eo nutriuntur, excrementum verò ipſum ſeroſum à facultate ſegregatrice, ceu inutile expellitur, ſed quādiu in venis atque arterijs hoc cum ſanguine currit, excrementum ſeroſum, cum ſegregatum eſt lotium & vrina dicitur, lib. de ren. aff. dign. cap. 1.

Luctuoſa reſpiratio eſt, interrupta inſpiratio, ſtante interim thorace, deinde rurſus id quod deeſt adijciẽte, qualis infantib. accidit, quo tẽpore plorant, q̃ eſt duplex intus aeris reuocatio, ueluti ſuper inſpirantibus, 6.aph.54.

Lumbrici, vide Elminthes.

Lumbi, ὀσφῦς, *propriè pars eſt totius ſpinæ, quinque vertebris omnium craſſiſſimis, maximisq; cõpacta, inter dorſum, & os ſacrum medijs, eſtque dorſi ea pars qua cingimur, vide Dorſum.*

Lupus, Græcè λυκοειδής, *ſeu ſtrangulator dicitur, affectus ijs eueniens, qui ſperma diu præter naturam retinuerint, quod veneni naturam ſapiens, creſcensq; in uenis & arterijs, dum nequit deſcendere in ſanguinis maſſam, nimiam generat paſſionem in faucibus, quaſi ſuffocando, lib. de ſpermat. fol. 36.*

Luſcioſus dicitur, qui eo affectu qui Nyctalops dicitur, vexatur, 10. de ſimplic. Μύωψ *is dicitur, qui à primo ortu, oculis propius admota uidet, eaq; propè oculis contingit, & limis ſemicluſisq; oculis aſpicit, etiã ſi parua ſint; remota uerò quamuis magna, uidere non poteſt. Vitium oculorum eſt congenitum ab imbecillitate ſpiritus viſiui, eamque ob cauſam incurabile, eo differt à Nyctalope, qui non natura, ſed ex morbo talis euaſit.* Μύωπας *Græci uocant, quos minus videntes, Latini Luſcioſos, & Nuſcitioſos, appellant, ipſa verò affectio* μυώπια, & μυωπίασις *appellatur.*

Lutea bilis, ideſt Vitellina, 8. de placit. 4. vide Bilis pallida.

Luxationes, quas excidentias, exarticulationes, & exar-

exarticulata interdum vocat Hippoc. ſunt oſsium à propria ſede exceſſus, qui ſine fractione fiunt, 1. de fract. 1.

Lycanthropia, Græcè Λυκανθρώπια, Λυκανθρώπος, Κυνανθρώπια, Κυνάνθρωπος, Λυκάων; Arabicè Catrab, Cutubut; Latinè Lupina, vel Canina inſania ſpecies eſt melācholiæ, vt teſtātur Aetius & Paulus, qua ægri mēſe Februarij, quo p̄ſertim humor melancholicus redūdat, noctu domo egreſſi, vrbē circumeunt, quadrupedū more incedentes, lupos imitantur vlulantes, donec dies illuceſcat, defunctorum monimenta quæritant, adaperiunt, cadauerum fruſta arripiunt, ſecumque collo geſtantes, fugiuntq; die viuos homines, nocte inſequentes mortuos.

Lycoides, vide Lupus.

Lyparia febris, vide Febris lyparia.

Lytheria, ideſt ſolutoria ſigna, quæ magni & vehementis morbi ſolutionem firmam ſolent præcedere, 1. de diebus decret. c. 1.

M

MADAROSIS, Μαδαρώσις ἢ Μαδάρωσις, ideſt, Glabrities, Caluitium, capillorum defluuium eſt, à vitioſis humoribus proueniens, ſicut quæ Ophiaſin & Alopeciam nominant; quæ omnes paſſiones ſanabiles ſunt, vitioſis humoribus qui ad radices capillorum hærebant, vel reſolutis, vel alio translatis; Vnde aliud ſunt à Caluitie, 6. aph. 34.

Madorem & Pladorem, ideſt ſuperfluentes humiditates, appellare conſueuit Hippocr. ſiue ex tenuibus, ſiue ex craſsioribus humoribus conſtent, cuiuſmodi & pus eſt, 3. fract. 19.

Magma, mirobolanorum fœcem uocant, 7. de compoſ. med. per gen. cap. 7. aliqui uerò omnem unguenti fęcem, quę expreſſa reliqua liquidiori materia relinquitur μάγμα uocant; extenditur ſignificatum, ad omne unguentum ſpiſſum, pauco liquore ſubactum.

Magna arteria, uide Arteria aorta.

Magna febris, uide Febris magna.

Magnus morbus, uide Affectus grauis.

Magnus pulſus eſt, qui naturalem omnibus tribus dimenſionib. ſuperat, qui uerò iiſdem dimenſionibus à naturali ſuperatur, paruus dicitur, de pulſ. ad Tyron. c. 2.

Malæ, carneæ partes ſunt, quæ inter naſum, & aures iacent, quæ priſcis Genę dicuntur, lib. Introd. c. 10. quæ ad mali ſimilitudinem ſub oculis leniter rotundę prominent, 1. de artic. 3.

Malactica medicamenta, induratorũ corporum ſunt, ea nimirũ, quæ ipſorum ſoluunt duritiem, quemadmodũ & relaxantia quæ tenſioni medentur, 7. de cõp. med. per gen. c. 9. malacticum autem emolliens dicitur, non omni indurato corpore, ſed de eo tantum quod congelatione induruit, magisq; etiam ſi in eo contentus ſit humor pręter naturam, uelut in Scirrhoſis, quod uerò à ſiccitate induratum eſt, humectari poſtulat, quod à Congelatione calefieri, Græcè μαλακτικά φάρμακα, 5. ſimpl. 5.

Malagmata uocant quamplurimi medici omnia pharmaca, quæ forinſecus imponuntur, ſiue adſtringendo condenſent, ſiue indurent, quæ uox emollitionis ſignificationem habet, uerum nos permittemus ipſis etiam ſi non propriè appellent, 8. de comp. med. loc. 5. Propriè autem

malag-

malagmata uocantur, quæ partes præter naturam induratas emolliunt, calido omnia temperamento mediocri p̄dita, non tamen exſiccantia aut humectantia manifeſto. Nam, cum exactè mollientia, medium quodammodo ordinem, inter humectantia, ſiccantiaq; ſortiantur, indureſcentium ſubſtantiæ ueluti fuſionem quandam moliuntur, quod nimirum propter moderatum in eis calorem accidit; ubi uerò diutius diffuſa fuerit, digerentium medicamentorum uſus ueniat, 7. de compoſ. med. loc. cap. 1. Vnde quidam nullum diſcrimen conſtituunt inter μαλάγματα, ἐμπλάστρα, τροχίσκους. Verum & malagmatum in ijs admouendis differentia eſt, aut enim medijs corporis regionibus (quæ propriè ἐπιθέματα, Paulus appellat) ut Ventriculo, iecinori, lieni, Cordi imponuntur, aut extremis partibus, ut Capiti, & articulis.

Maligna, uide Cacoethe.

Malleoli, ſunt imæ ab utroq; latere tibiæ, ſurǽq; partes gibbæ ex parte exteriore, intrinſecus cauæ, carne carentes, extra alia prominentes, ſub quibus utrinq; talus continetur, lib. de oſſib. cap. 22.

Malleoli uena duplex eſt, altera interna ad interiorem tibiæ partem (cream Latini uocant) procedens, ac inde ad malleolum, ad ipſum tibiæ extremum peruenit, quæ & Saphena corrupto uocabulo, pro Saphea, i. manifeſta, dicitur; altera externa, & ſuperficiaria per exteriorem alterius oßis tibiæ, quod περόνην uocant Græci, producitur, ad pedis pertingens articulum, unde externa malleoli, & Iſchiadica aliquibus dicitur.

Malthacode emplaſtrum, i. mollicinum, quo genere

Hippoc. omne medicamen vocat, quod connatam humiditatem habet, qualis in pingui eſt, ſingulisque oleoſis medicamentis, & quidem in ipſo oleo, aqua, reſina, & cera. 4. de comp. med. per gen. c. 9.

Malum granatum, & malum punicum, uide Chartilago enſiformis.

Mammæ, (Μαςὸς ϗ τιτθὸς Græcè) eſt carnoſa in pectore eminentia, ad vtrunque latus pectoris glandu-
loſa, ſemicircularis ſita, in cuius medio papilla Græcè
θηλὴ extuberat, quam ambit circulus quidam ſubniger
qui φῶς dicitur, gignendi lactis vim à natura habens, 1. de ſanit. tuen.

Mammillaris, Μαςοειδὴς, eſt apophyſis oſsis temporalis, papillis mammarum, præſertim vaccinarum, ſimilis; Extuberat, & cauus eſt, quo aër ampla, & anfractuoſa eius cauitate concluſus, magis reſonet auribus. Dicuntur & à quibuſdam vteri Cornua Κεραίας vocant μαςοειδεῖς ἀπόφυσεις, propter ſimilitudinem, quam habent cum mammis.

Mancum & *Mancinitatem*, hoc eſt Cyllon, & Cylloſin nonnulli, de omni longorum membrorum diſtortione intelligendum cenſent, generaleq; ei attribuunt ſignificatum, alij eam tantummodo diſtortionem ſignificare aſſerunt, in qua in interiorem partem membrum inclinatur, quod cum accidit, neceſſe eſt, ut ſummum eius, i. pes intro contortus, quaſi mancus & mutilus appareat, 3. de artic. 87. vide Cyllum.

Mandibularij, *Manducatorij*, *Manſorij*, *Maſseteres* muſculi, Græcè μασσητῆρες μῦς, alij ſunt à temporalibus,

quos

quos Crotaphitas uocant; nam poſteriores diſſectores, eos temporales, ſeu temporinos nominant, qui ex oſſibus temporum capitis exoriuntur, quos cum intenduntur, cõmittere ac claudere os manifeſtè conſpicimus; alios verò qui latis inferioris maxillæ partib. ſuperiecti ſunt, vtrinque alter, propterea quod in manducando, maxillã circumagunt, manducatorios uocant, cum illi qui è ſuperiori parte deferuntur, efficere id minimè ualeant; attrahunt enim ſurſum eam tantummodo, non traducere etiã hàc illàc queunt; Vnde in committendo quoque ore, ipſorum auxilio indigemus, 2. de artic. 5. à mandendo ſic dicti, quos etiam mandibularios maſticatorios & manſorios uocant, 4. de anat. adm. cap. 2. & cap. 4.

Mania, furor, inſania, Μάνια, ſpecies Paraphroſines, 2. de cauſ. ſympt. vt enim τῆς παραφρόσυνης, ſeu delirij eſt citra febrẽ inſanire, & mente alienari, ita ſi huic inſaniæ adiungatur magnitudo & uehementia ſymptomatum, vt quod calcitrent, mordicus impetant uel ingredientes, uel quoſcunque obuios, ferarum more, mania dicetur ex aſſata, uel atra, uel flaua bile procedens, 3. loc. aff. cap. 7. quod ſi à ſanguinis copia non putrente originẽ ducat, erit quidem mania, ſed cum riſu, hilari uultu, & perpetuo cantu. Aliquando Hippocr. maniæ nomine pro melancholia morbo propriè dicto uſurpauit, ut teſtatur Galen. 6. aphor. 21.

Manifeſta uena, ramus eſt uenæ à Corde ad furculas aſcendentis, quæ per faciem oculos, caput, & nares diuiditur, ut omnia membra nutriat, quæ inde manifeſta uocatur, lib. de anat. uiu.

Maniode ſunt uehementes inſaniæ, propter atrę bilis malignitatem, cum flaua bilis Cerebrum apprehenderit, febriſq; uehementia aſſatum hunc ſuccum melancholicum reddiderit, com. 1. in 1. prorrhet. 10.

Manna, mel roridum, vel aërium dici poteſt; Mellis ſpecies eſt non ignota veteribus Galeno, Plinio, Dioſcoridi, ſed mellis nomine, & titulo comprehenſa, ne quis eam ab Arabibus primum cognitam, proditamque putet; ſic enim de ea ſcriptum reliquit Galenus, In folijs, inquit, ſtirpium adnaſcitur quippiam, quod nec eorum ſuccus, nec fructus, nec pars exiſtimari poſſit, ſed roridum quiddam, nec tamen continenter, neque copioſè prognaſci ſoleat. Nec me prętèrit, per æſtatem, in arborum, fruticum, herbarumq́; folijs plurimum fuiſſe inuentum, ſic ut à ludentibus ruſticis Iuppiter diceretur melle pluiſſe; Præceſſerat tum nox frigior pridie calida, ſiccaque cœli conſtitutio diluxerat; quapropter inter rerum naturæ peritos conueniebat, halitus quos terra vel aqua proſpiraſſet extenuatos & excoctos, nocturni frigoris beneficio coaluiſſe. Id in regione noſtra rarius euenit, in Libano mõte quotannis, adeo vt extenſis pellibuit arbores ſuccutiant, receproque quod profluit, ollas, & fictilia compleant, priuatoque nomine vocant δροσομελι, i. roſcidum mel, & etiam ἀερομελι, ideſt mel aerium. *Hæc Galenus, 3 aliment. facultat. cap. 39. de melle. Cuique igitur patere debet, notam Galeno mannam, quæ guſtu prorſus mellea*

ſenti-

ſentitur. Dicitur item & manna thuris (quæ & ſuccuſsio, & Pollen nuncupatur, 2. de artic. 44.) ideſt thuris micæ concuſſu eliſæ, item corticis parum participes, adſtringendi vim totam & qualitatem poſſidentes, 5. de comp. med. per gen. cap. 2. Videturque aliquibus mannam thuris nihil a thure trito ac læuigato differre; mannam enim proprie appellant, id quod excuſſum eſt à thure circa magna onera confracto; auferuntur enim ab ipſo fragmenta quaedam parua, corticis thuris, 4. de comp. med. loc. 4. & 13. meth. cap. 5.

Manus (quas homo pro corporis nuditate, quod armis nudum ſortitus eſt, armorum loco obtinuit) ſunt iuxta Ariſtotelem organum ante omnia organa, cum nullũ ſint eorũ q̃ particularia organa ſunt, ſed quodlibet eorũ poſsint recipere, 1. de vſu p. c. 4. Manus aũt nunc totum crus, brachium, ſcilicet, cubitum & manum ſignificat, nunc extremam manum tantum, 2. de vſu p. cap. 2.

Manus dolor, Græce χειράγρα, *arthritis ſpecies eſt, quae manuum articulos occupauit, vt Genagra, quae genu, & Podagra quae pedes.*

Manſorij muſculi, uide Mandibularij.

Maraſmus, ſiue ex morbo ſenium, eſt frigidum, & ſiccum corporis temperamentum, non natura, vel annorum multitudinis ratione comparatum, ſed febrili morbo, q̃ non in animalibus modo, verum ẽt in ſtirpibus ſupra modũ arefactis, viſitur, 5. de ſanit. tuen. cap. 9. Maraſmus autem ideſt Tabes, quae non idem morbus eſt ac febris maraſmodes, ideſt tabida; maraſmus enim abſque febre in decrepita ætate ſolet accidere, extincto natiuo

calore,

calore, quod nihil aliud eſt, quàm mors, quę ſine ſenſu doloris ac ſecundum naturam ex ſiccitate contingit: ſicuti his qui pręter naturam tabeſcunt altera aduenit ſpecies quæ ex ęgritudine ſenectus uocatur, in quam non ſolum ſenes, ſed etiam pueros vidimus incidiſſe quamplurimos. Tabida verò febris, non tantum ſicca, ſed calida eſt, 1. de diff. feb. cap. 8.

Marcor, Marcor frigidus, torridus, ſyncopoſus, vide febris marcida, & ex ægritudine ſenectus.

Mariſcæ venulæ ſedis ſunt, quæ aliquando foris extuberant ore hiantes, & ſtato tempore ſanguinem melancholicum excernentes, vnde hæmorrhoides dicuntur, quibus plus iuſto fluentibus, aqua inter cutem ſubſequitur; interdum ſuperius deliteſcunt, & cæcæ αἱμῤῥόιδες appellantur, uide Sycoſis.

Marmarygas, ideſt oculorum hallucinationes, 3. criſi. 11. & cap. 7.

Maſſeteres, vide mandibularij.

Mater dura, & pia, vide membrana dura.

Matrix, i. vulua, foris neruoſa, intus carnoſior, uas fœtus geſtandi, quæ a Gręcis Hyſtera quoque appellatur, quod omnium partium ſit poſtrema, lib. finit.

Maxillares dentes, vide Dentes, Tomì, Inciſorij.

Maxillę ſunt illę faciei partes, quae genis ſubijciuntur, quae ad mentum vſque deſcendunt, & hàc in mucronem deſinunt, lib. Introd.

Meatum ſiue Porum ſimpliciter Herophilus appellat, neruum illum, qui à Cerebro ad oculum pertinet, ſenſibilis ſpiritus uia, quod eius ſolius foramen clare cernitur,

tur, 1. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Meatus auditorius, auditus inſtrumentum eſt, qui in oſſe lapidoſo eſt, ſatis inuolutum, ne quid eorum quae extrinſecus incidunt, ipſi noceret, in medium ſitus, extrinſecus quidem conuexarum, intrinſecus autem cauarum, ne quid meatui incideret, uel aures facile afficerentur, 11. de vſu par. cap. 12. Conſtituitur autem in medio nerui quintæ coniugationis, qui vnà cum dura cerebri membrana, inde exoriente, in auditus foramen incidit; dicitur autem & hic meatus cæcum foramen, propterea quod anfractum illum, per quem neruus foras poſt aures excidit, haud poßunt dißectores perfectè perforare, lib. de ner. diß. cap. 6. vide Cæcum foramen.

Meatus genitalis eſt, qui genituram à teſtibus hauſtam, ad Colis radicem defert, qui meatus iuxta radicem veſicæ varicoſior conſpicitur, vnde ei nomẽ inditum eſt, Varicoſus aſſiſtens, 1. de ſem. cap. 15.

Meatus Varicoſus, uide Meatus genitalis.

Meconium, excrementum eſt, ex toto fœtus nutrimento in vtero, eſtque humor is qui in Vrinaculo eſt, lib. quod animal ſit id cap. 5. Eſt quoque μηκώνιον, *papaueris ſuccus concretus, qui &* ὄπιον *appellatur, 3. ſimpl. 20.*

Media, ſeu Mediana cubiti uena eſt, quæ communis eſt ei, quę humeralis nominatur, & ei quę per axillam fertur, 3. loc. aff. cap. 7. quæ & purpurea, & nigra uocatur, lib. de anat. uiu. uide Communis uena.

Medianum, ſeu mediaſtinum, ſunt duæ membranę vtraq; parte ſingulę totum thoracem διαφράττοντες, *i. interſepientes, quae poſteriore parte ſpinæ vertebris, anteriore*

teriore verò oſſi medio pectoris infiguntur, ſurſumque ad Claues, & deorſum ad enſiformem chartilaginē porriguntur, in duas partes totum thoracem diuidentes, vnde vulgo mediaſtinum, ſiue medianum vocant; his enim medius thorax dirimitur, 6. de vſu p. & 5. de anat. admi. quae membranæ non aliter differunt, niſi quod in coſtis ὑπεζωκότες, i. ſuccingentes appellantur; vbi verò rectæ ad Claues feruntur, διαφράττοντες, ideſt interſepientes, 5. de anat. adm. vide Diaphrattontes.

Medicari, non de omnis medicamenti exhibitione intelligit Hippoc. ſed de eorum tantum quae purgant, 2. de fract. 29.

Medicamentum omne id dicimus, quod noſtram naturam alterare poteſt, 1. ſimplic. cap. 1.

Medulla ſpinalis, (quae & Dorſi medulla, & Rhachitis, Grece μύελος, & vulgo Nucha nominatur) eſt quae omnibus, & ſingulis vertebris ineſt, 8. de vſu p. ca. 4. eſtque Cerebro continua, eiuſdem cum eo generis et naturæ, niſi quod ipſo multo eſt durior, potiſſimum in infernis ſpinæ finibus; eam tamen perperam medullam appellarunt, cum medulla ipſa non modo ſpinali hac, verum etiā Cerebro ipſo ſit humidior mollior, & pinguior; quod uerò in ſpinæ oſſibus contineatur, coloremque habeat medullæ aſſimilem, ob id ipſam medullam nominant, quo modo quidam ipſum Cerebrum vocitarunt, 3. de alim. fac. cap. 10. Atqui ſępe eam ſpinalem uocant medullam, addita ſcilicet medullę appellatione, interdum uerò ſine additione ſimpliciter, ſpinam nuncupant, 3. loc. aff. 10. vide Myelon.

Me-

Megaloſphachnos uocat Hipp non eos, quibus magnæ ex natura ipſa ſunt uiſcera, ſed quibus ea ex affectu aliquo intumuerunt, ſiue ſcirrhum, ſiue phlegmonem, ſiue œdema, nacta ſunt, 3. acut. 9.

Melancholia morbus, eſt inſaniæ ſpecies ab humore melancholico, (à quo nomen ſortitus eſt) in ipſo Cerebri corpore contento proueniens, qui ſi aſsetur Maniam facit, & furorem, 3. loc. aff. 7.

Melancholia & flatuoſa hypochōdriaca affectio, morbus eſt ex tertia melancholiæ ſpecie, indicante nomine humorem, qui ipſius cauſa eſt; Cumque circa uentriculum prima incęperint accidentia; ipſiſque auctis melancholica ſequatur affectio, deinde alui deiectione, uomitu, proba coctione, ructibuſque leuetur is qui laborat, Hypochondriacum, flatuoſumque morbum ipſum nominabimus, 3. loc. aff. 7.

Melancholicam ecſtaſim uocat Hipp. motionem mentis, aberrationemque intelligit uehementem & ferinam, quę irrigante Cerebrum aſſata flaua bile oritur, quae in nigram permutari ſolet, 1. prorrh. 14.

Melancholicus humor, alter eſt qui propriè melancholicus ſuccus, ſiue melancholicus ſanguis à Galeno dicitur, eſtque ueluti fæx ſanguinis, ſatis craſsus fæcibus vini abſimilis, qui in terram affuſus non inducit fermentationem niſi forte in ardenti febre aſsetur, neque ullius acidę qualitatis eſt particeps; qui in meatibus Cerebri cōtentus, Comitialem morbum in Corpore Cerebri melancholiā morbum generat, vide Nigra bilis. Alter eſt tenuior, guſtu acidus, qui terram radit, attollit, fermentat,

ampul-

ampullaſque excitat, qui atra bilis appellari poteſt, qui-
que præaſſata atra bile naſcitur, ferinaque deliramenta,
modo cum febre, modo ſine febre inducit, 3. loc. aff. ca. 7.
& 2. de diff. feb. 9.

Meliceris, Μελικηρὶς, eſt apoſtema, humorem melli ſi-
milem, membrana concluſum habens, ſpecies eſt apoſte-
matis, ut & ἀθέρωμα, & στεάτωμα, quorum hoc adipe, il-
lud à pulticula intra membranam concluſa, nomen ha-
bet. Sic Meliceris humorem continet, mel ſimilem, eum-
que membrana comprehendit, qui ea ſecta non aliter,
quam mel è fauis diffluit, vide Atheromata.

Melicratum, ſiue aqua mulſa, ſiue Hydromel eſt mel
lis & aquæ compoſitio, vel æqua utriuſque portione, ut
uiam aquæ paret, & ad diſtributionem agat, uel altera
alteram ſuperante, 3. acut. 13. licet quidam uelint μελι-
κρᾶτον ἀπὸ τοῦ ὑδρομέλιτος, vetuſtate differre, quod me
licratum ſit aqua mulſa ſubita & recens, hoc eſt ex tpe
parata, hydromel autem inueterata, & recondita.

Melon, eſt tertius modus egreſſionis vueæ oculi, cum
tantum egreditur, vt palpebræ minus præualeant, & pi-
li palpebrarum pungentes, iungendo dolorem inferant,
lib. de ocul. part. 4. cap. 11.

Membrana, quam Græci nunc ὑμένα, nunc χιτῶνα,
nunc μήνιγγα vocant, uide Tunica.

Membrana Adelon, quaſi minus apparens, eſt quar
ta oculi tunica, à nõnullis inuecta, quam Amphibleſtroi-
de tunica, quaſi in ſummo excipit, membrana minima
ſimul & tenuiſſima, quam Hipp. non cognouit, lib. Intro.
capit. 11.

Mem-

Membrana dura inuiolata, craſſa, cuticularis (idem enim ſignificant) eſt quę primum caluarię oſſibus exemptis, Cerebrum in orbem contegens apparet, (quę vulgo dura mater appellatur) Cui altera tenuis, molliſque ſubnectitur, (quæ pia mater nominatur) 9. de anat. adm. c. 1. Utranque meningem uocant, ſolis Cerebri membranis nuncupatione hac reſeruata; cum ueteres non has ſolum membranas, ſed omnes etiam, Meningas uocarent, ibid. cap. 2. quas etiam Vaginas uocant, 3. de artic. 33.

Membrana Pericardios, quæ & Tunica, & Domicilium, & ſecurum vallum Cordi circumiectum dicitur, eſt membrana in cuius medio Cor eſt ſuſpenſum, quae ex capite ipſius ampla ualde exoriens, poſt autem paulatim coarctans ſeſe, modo quo Cor ipſum, in quandam Coniacntiem, & ipſa deſinit, oſſi pectoris annexa, 16. de vſu p. cap. 16. quæ Capſula Cordis, & Cordis inuolucrum vulgo appellatur.

Membrana Perioſtios, eſt inuolucrum tenue, fibroſum, uelut indumentum oſſium, à natura condita, lib. finit. per quam oſſa ſentiunt, (ſi modo quid ſentiunt) generaleque quidem nomen eſt, habetque pro uarietate partium, ſpecialia quædã nomina, in Cranio. n. περικράνιος, *in coſtis,* ὑπεζωκὼς *dicitur, uide Perioſtios.*

Membrana pinguis, ideſt Meſaræon, & Meſenterium, 10. meth. 8.

Membrana ſecundiformis, uide Choroides.

Membranę Sigmoides ſunt tres illę membranę in uena arterioſa, à qua Pulmo alitur, intus foras ſpectantes, quas à figura literæ Sigma, Sigmoides appellarunt, 6. de vſu p. cap. 14.

Membranę ſubcingentes, vide Hypezochotes, Cingentes, Diaphrattondes, & Medianum.

Membranæ Triglochinæ, ſunt membranę arteriæ venoſæ, quae in pulmonem diſtribuitur foris intro pertinentes, quas Triglochinas appellarunt, non à figura aliqua, ſed à mutua inter ſe ipſarum compoſitione, quæ Cuſpidum, telorum eminentijs, atque angulis quos glochinas uocant, penitus eſt ſimilis, 6. de vſu par. capit. 14.

Membra ſpiritualia ſunt, Pulmo, Cor, Thorax, & duplex arteriarum genus, leue & aſperum, 7. de anat. adm. capit. 1.

Membrum ſimplex eſt, cuius quamcunque partem ſenſibilem aſsumpſeris, erit illa toti communicans in nomine & definitione, ut caro, & os, oppoſitè uerò mēbrum compoſitum, lib. de anat. uiu.

Mendoſæ coſtæ, uide Illegitimæ.

Mendoſę ſuturæ, uide Lepidoides.

Meninx Græce μήνιγξ, vide Membrana dura.

Meningophylax, ideſt membranæ cuſtos: Lamina ænea eſt, firma, paulum reſima, ab exteriori parte læuis, qua chirurgi in Vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum, & attollendum eſt os, metuſque imminet, ne in ipſo opere Cerebri membrana, negligentius & ultra quam res expoſtulat, premendo, lædatur, ex quo ſopores, & graues inflammationes cum mortis periculo oriuntur, propterea quod membranam à curationis iniurijs tueatur, μηνιγγόφυλαξ appellata eſt, 4. loc. aff. 2.

Menſes, i. menſtruæ mulierum purgationes, quæ ꝑ vterum ſingulis menſibus fiunt, lib. de atra bile, cap. 8. quae

& mu-

& muliebris fluxus,& vteri Rheuma appellatur, 3. de cauſ.ſymp.c.4.Vnde menſes mouentia medicamẽta ſunt quæ in peſſis, aut fomentis, aut quouis alio modo vuluę admota, non habent uim familiarium ſuccorum attractricem,ſed hoc ſolo nomine dicuntur,ut ſanguinem extenuent,& meatus vteri obſtructione liberent,5.ſimpl.20.

Mentagra,uide Impetigo.

Menti eruptiones ſunt affectiones ulceroſæ & aſperæ, in mento ſua ſponte naſcentes, quę & menti papulę,& mentagræ appellantur,5.de comp.med.loc.c.6.& c.7.

Mentum,quod Græci γένυον dicunt,id omne eſt,quod labro inferiori,longa orbiculari figura ſubiacet,lib. Introd.cap.10.

Meri Arabibus, Gula Latinis,Gręcis propriè οἰσοφάγος dicitur, & communiter Στόμαχος, omni enim ventri,collum præpoſitum,inſtar Iſthmi cuiuſdam anguſtum,nominatur ſtomachus. Meri autem cõmunis quędam via eſt,quæ ab ore fert ad Ventriculum, inter hũc,& fauces media,4.de vſu p.& 13.meth.c.4.

Meſenterium(quod & Meſaræon dicitur)vtroque nomine ab accidentibus ipſi indito; Meſenterio quidem à ſitu,Meſaręo aũt à peculiari ſubſtantia, nam & medium inter inteſtina ſitum eſt,& omnes venas ex iecore in ipſum deſcendentes(quæ ob id Meſeraicę dicuntur)vicinis arterijs,& neruis,in orbem complectitur, quemadmodũ inteſtina ſingula,6.de anat.adm.cap.6.

Meſenterij appendiculum nominant, illud vnum principium in quo meſenterij venæ,ac arterię,quæ ueluti radices in arboribus ap concauam anfractuum partem,in-

Q ſeruntur,

ſeruntur, inuicem coëunt, (in quo totum meſenteriū cum inteſtinis continetur) ligamentis natura præditum, ſurſum tendens, adiacentes ſibi habens uenas ad Iecoris portas; arterias autem ad eam ſpinæ partem, quæ in ſeptum tranſuerſum & renes habetur, 6. de anat. adm. cap. 6.

Meſeraicæ uenæ, uide Meſenterium.

Meſopleuria, ideſt, Intercoſtalia loca, lib. de muſ. diſs. cap. 23. vide Intercoſtales muſculi.

Metacarpium, vide Brachiale.

Metalepticus, i. tranſumptiuus, uel translatiuus motus, quem natura muſculis quibuſdam conciliauit, 7. de vſu par. cap. 14. vide Tranſumptiuus, & Euthyporos.

Metaptoſis, tranſitus eſt, ſiue tranſmutatio, alicuius morbi, uel febris in aliam ſpeciem, ut ſi ex acuto ſiat nō acutus, ἐκ τῆς μεταπτώσεως fieri dicitur.

Metaphrenum, ideſt, Dorſum, media eſt ſcapularum pars, cui ſtomachus intus ſubiacet, lib. Introd. ca. 10. cui Thorax configitur tanquam ad carinam nauis, lib. tegni, c. 29. vide Spina, Dorſum.

Metaporopæeſis eſt exiguorum meatuum ſtatus mutatio, ad naturalē ſtatū, nomen eſt, idē plane poteſtate ſignificans, quod μετασύγκρισις, à quo μεταποροπύιησις, nihil differt, 14. metho. cap. 4. Vnde Metaſyncriticum medicamentum, quod à dolore tollendo, etiam anodynon nominatur, confirmatorium eſt, & perſanat, lib. de dynamid. in proœmio, & 7. de comp. med. per gen. c. 11. ex acto adhuc humores euocat ac transfert, 1. de compoſ. loc. capit. 8.

Metaſyncriſis, vide Metaporopæeſis.

Meta-

Metaſtaſis morbi, propriè appellatur, cum ex parte vna in alteram malum migrat, per abuſionem autem ipſius etiam ſolutio, ita nominatur, 5 aph. 7.

Metopon, μέτωπον, pars faciei ſupra oculos ſita, & ad tempora vſque protenſa, ſubſtantia muſculoſa, & oſſe ſubiecto conſtans: Alijs frons tantum dicitur quantum inter ſupercilia, & capillos patet, pilis nudum. Alij totum id ſpatium quod ab oculis, ad coronalem uſque ſuturam interiacet, frontem appellant, quod totum illud frontis os nuncupetur.

Metrenchytę, ideſt uteri clyſteres inſtrumentum eſt, per quod in uterum medicamẽtorum idoneorum aliquod immittimus, quemadmodum & Otenchytæ, ideſt auricularij clyſteres, per quos in aures & Recti Syphones, quos Catheteras uocant, inſtrumenta quibus in ueſicam aliquid infunditur, 5 meth. 11.

Methodica medicina eſt, quę communitatibus, & ſimilium ſpeculationi adhæret, omnes enim particulares affectus, ad generales duos reducunt, adſtrictũ, & fluentem, quas communitates uocant, lib. Introd. cap. 3.

Milphoſis, Μιλφαὶ ἢ μίλφωσις, idem eſt, ac Madaroſis, pilorum defluuium eſt è palpebris, ab acri fluxione, uide μαδάρωσις.

Mina Attica, & Ægyptia, habet uncias ſexdecim, Romana vncias viginti, lib. de pond. & menſ. cap. 3. dicitur etiam Mina, Cordis capſula, & glandula, lib. de anat. viu.

Mochlia, traductio eſt oſſis, aut oſſium ad naturalem locum, ab eo qui præter naturam ſit, lib. finit.

Modus morbi, vide Morbimos.

Mola, μύλη, eſt os latum & rotundum, toti genu ſupra poſitum, ob figuræ ſimilitudinem ſic dictum, à quibuſdam patella, rotula, ἐπιγονάτης dicitur; Eſt adhuc mola, caro informis, & inutilis, in muliebri utero concepta; quē conceptū inutilē in utero concretū, ſi ſubdurus ſit, μύλον, ſiue μυλλω Grȩci appellitant, ideſt ſcirrhum.

Molares dentes, vide Dentes, & Tomì.

Mollicinum emplaſtrum, vide Malthacode.

Mollientia medicamenta, vide Malagmata.

Mollis pulſus eſt, in quo arteria quaſi carnoſior in occurſu apparet, durus ubi ſiccior, rigidiorque in modū Corij, de pulſ. ad Tyron. cap. 3. mollitudo autem & durities ſunt tunicæ arteriæ qualitates, ibid.

Mollities oculorum (quæ & paralyſis oculorum dicitur) morbus eſt, cum illorum uoluntarius motus, omnino aufertur, quemadmodum cum minuitur, tremor & titillatio dicitur; Cum verò deprauatur, ipſiuſque lacerti, non ut decet, mouentur, Spaſmus nuncupatur, lib. de ocul. par. 4. cap. 7. vide Paralyſis.

Monoculum, uide Cœcum inteſtinum.

Monohemera collyria ſunt, quæ unius diei opera, lippitudines apta ſunt curare, 4. de comp. med. loc. c. 2.

Moram, ideſt Triuon, ſiue attritionem dixeris, Hippoc. appellat, callo obduratam ſedem, quȩ ex diuturna capitis brachij immoratione efficitur, in ea carnis circumiectæ parte, in quam id prima prolapſione incubuerat, 1. de artic. 21.

Morbidus rigor, perfrictio eſt ſanis eueniens, cū à nulla

la exteriori cã violenta corpus, ſed ex ſe talem obtinet diſpoſitionem, at cũ aqua frigida corpori ſupra infuſa rigor excitatur, non eſt morbidus rigor, ſed cum ex ipſa corporis diſpoſitione ſuſcitatur, lib. de trem. conu. cap. 6.

Morboſum (νοσῶδες) dicitur, ut corpus, ut cauſa, ut ſignum, nam corpora quæ morbos continent, cauſæ quæ quę hos efficiunt, & ſigna quæ ipſos indicant, νοσῶδη Grecis, nobis morboſa dicuntur, Gal. initio artis paruæ.

Morbus, νόσος, eſt diſpoſitio præter naturam lędens operationes, 2. criſ. cap. 2. primò & ſecundum ipſius ſubſtantiæ rationem, lib. de ſymp. differ. ca. 1. præter naturã dicere, ſiue contra naturam, nihil prorſus refert, utrunque enim uno uerbo παρὰ φύσιν, Græci dicũt, nam & fœdus Ictericorum color, & lentigo, & alius quiuis etiam leuiſsimus affectus, contra naturam eſt, nec tamen morbus dicitur ſi propter ſui exiguitatem, actionem non lædat.

Morbus Herculeus, vide Comitialis.

Morbus magnus, vide Comitialis.

Morbus puerilis eſt Comitialis affectus, cum à naturali intemperie prouenit, quibus humidum natura eſt Cerebrum, teſte Hipp. lib. de aere, aqua, & locis, ita ſcribente, pueris accidere conuulſiones, & ſuſpiria, quę putant puerulum efficere, & ſacrum morbum eſſe, ubi per puerulum, intelligit affectum, com. 1. in 6. de morb. vulg. 5. vide Comitialis.

Morbus regius, qui Arquatus, Aurigo, & Icteros dicitur, eſt bilis refuſio in cutẽ, quo fit ut ſuperficies tingatur, luteaq; fiat, & uitietur cutis, albę quoq; in ventre

deiectiones fiant eo morbo affectis, lib. finit. vide Icteros.

Morbus ſacer, vide Comitialis.

Moria, & Moroſis, eſt deficiens functio, ratiocinatricis facultatis, quae etiam fatuitas dicitur, Græce μώρια, μώρωσις, *de ſympt. diff. cap. 3. vide Fatuitas.*

Mortifera facies eſt, de qua in Prognoſtico dixit, Naris acuta, oculi concaui, collapſa tempora, 3. acut. 54. vide Facies Hippocratica.

Morbi mos, ſiue paroxyſmi, quem etiam modum uocant, vt ſi benignus, uel malignus ſit, tum ex propria morbi ſpecie, tum ex ſuperuenientibus ei ſymptomatibus, ſpectetur, 1. de criſi, cap. 3.

Motòs, μοτὸς, *linamentum, ſeu linteum carptum quod vulneribus, vlceribus, apertionibus corporis, ſeu ſiccum, ſeu medicamentis quæ ob id* ἔμμοτα, *vocantur oblitum, inditur; vel ad ſiſtendum ſanguinem, vel ad detergendũ, ſiccandum, exedendum; Adhuc motus linamẽta vocãt, & medicamenta ſunt, quibus foris impoſitis, vel eſchara vlceribus inducitur, vel meatus obſtruuntur, uel cum carnoſę partes, quę circa vlcus ſunt, vlceribus ſuper imponuntur, aut ipſa cutis, aut quęcunque ipſi comminiſcimur, 5. meth. 3. vide Emmota.*

Motus naturalis, vel ſecundum naturam, ac eius carentia eſt, quãdo uoluntatis imperiũ ſequuntur, ſi inuoluntariè in corpore fiant, præter naturam ſunt. Ad Thraſib. c. 26. Motus enim ſenſibiles in animantium corporibus, cum ſana ſunt, duplices genere apparent, ex arbitrio ſane, ac uoluntate, ac impetu, aut quomodocunque noĩare uelint, noĩum quidẽ periti, rerum aũt ſcientiã negligentes,

gligentes, qui neruorum, muſculorumq́; miniſterio fiūt; atque has medici voluntarias actiones appellare ſolent; Alij uerò motus in animãtium corporibus exiſtunt, qui arteriarum, & Cordis officio obeuntur, quos uitales nuncupant. Ac aliud quoddam tertium motuum genus in venis habetur, quod & naturale dicitur, & ſenſibus non percipitur, lib. de trem. palp. cap. 2. Vnde motus naturalis & genus & ſpecies motus eſt.

Mox apparentia ſymptomata, vide Aſſidentia.

Mucor, vide Coxendix.

Mucoſum humorem, eum conſueuit appellare Hippo. qui lentore quodam, & albedine prędítus eſt, qui ad exangues partes, hoc eſt oſſa, & chartilagines cogi conſueuit, cum imbecilla ita natura eſt, ut bene conficere alimẽtum in ipſis nequeat, ſed quaſi ſemicoctum quid relinquat; Non ſecus atque in oculis membranæ relinquunt, cum lippitudine laborant; Euadit autem natura imbecillior, aut ex propria intemperatura, aut ex multitudine humoris, qui illuc confluxit, vt in præter naturalibus tumoribus, 3. de artic. 65.

Mucro eſt inferna Corporis Cordis pars, quę tantũ protenditur, quantum Cordis magnitudo occupat ſpatij, 2. de placit. 4. vide Baſis Cordis.

Mucronata chartilago, vide Chartilago enſiformis.

Mucus, ſiue Grauedo, ſiue Coryza, non eſt pituitę ſpecies, ut quidam falsò aſſerunt, ſed excremẽtum eſt quod à Capite diſtillat, 2. natur. fac. 9. Mucus ſiue Blena eſt craſſior pituita, 2. de ſem. cap. 6. Prodigus, mucum uocat phlegma frigidum & humidum albi coloris, 2. de natur.

 fac. 9.

ſac.9. Mucum adhuc vocat Hippoc.4.de artic.42. quem alibi uocauerat mucorem, vide Coxendix, Blena, Phlegma.

Muliebris fluxus eſt humorum delatio, per uterum ad multum tempus perdurans, quam eius facit excretio, lib.finit. Vnde muliebria, ideſt menſtruarum purgationum uacuatio, quæ per circuitum repetit, 3.prorrhet. 50. 5.aph.28. uide Menſes.

Mulſa, uide Melicratum.

Multitudinis (quæ & Plenitudo dicitur) notæ ſunt, vaſorum diſtentio, robur, grauitas uniuerſi corporis, pigritia ad motiones, & tentiones membrorum, vlceroſa, et laſſitudinaria ſenſio, traducta in otio prior uita, non ſine ciborum, ac potuum largiore ingeſtione, & ſolitarum excretionum ſuppreßione, lib.de multitud.cap.1. & lib.de cur.rat.per ſan.capi.4. Eſt autem multitudo, omnium humorum æquabilis redundantia, uel ut alij, ſolius ſanguinis, non qui ſincerus ſit, & alijs humoribus impermixtus, ſed cum ijs naturæ modo confuſus, qui cum in ho
minum corporibus exuperat eius exceßus πληθώρα voca
tur; Ea autem duplex eſt, una πρὸς ἀγγεῖα, vel vt alij vo
cant κατὰ τὸ ἔγχυμα, hoc eſt quo ad uaſa, quoniam hu-
moribus per uaſa infuſis, conſiſtit; quæ & vaſorum ple
nitudo dicitur, cum uenę tunicæ in tumorem impletę ſu-
pra naturalem cuique modum ſe attollunt, præterque id
tenſio accidit. de multit. c.10. Altera πρὸς τὴν δύναμιν,
ideſt quoad uires, cum nonnulli qui conſueta etiam num
munia obeunt, ſentire ſeſe graues, pigros, ſegnes, atque
ægre mobiles referunt, lib.de cur.rat.per ſan.cap.4. illa

proprie

propriè Plethora dicitur, qualis athletarum eſt.

Muſculus, lacertus, Μῦς, neruoſum corpus eſt, permiſta huic carne, ad partium corporis motum procreatus, lib. finit. Eſtq́; propriũ inſtrumentum, motus uoluntarij in animalibus, 16. de uſu p. c. 2. cuius ſubſtantia duobus conſtat, carne & fibris poſitu ſimplicibus, & ſecundum longitudinem ut plurimum exporrectis. Cuius tres ſunt partes, caput quod & principiũ appellant, in quod neruus & ligamentum inſeri ſolent, uenter carnoſus magis, & muſculum præcipuè circumſcribens, & finis ex quo tendo & Aponeuroſis oritur, atque in partes mouendas inſeritur, 1. de motu muſc. & 12. de uſu par.

Muſculi carnoſi, ſunt muſculi recti, quibus nulla caro ſubeſt, unde ambientibus muſculis candidiores ſunt, 5. de anat. adm. cap. 7.

Muſculi cremaſteres, ideſt ſuſpenſores, ſunt duo graciles muſculi, in utrumque teſtem peruenientes, quorum alter à pubis, alter ab ilium oſſe, per membranoſum ligamentum tenue exoritur illic per meatum qui ad teſtem deuenit, perferuntur, qui teſtem ſurſum attollunt, lib. de muſc. diſſ. cap. 27.

Muſculi maſticatorij, uide Mandibularij.

Muſculi Rhachytæ, i. ſpinales, lib. de muſc. diſſ. c. 24.

Muſculi tpales, uide Crotaphitę & Mandibularij.

Muſculus cuticuloſus, uel carnoſa cutis, q̃ extremis cutis ſedis partibus, admiſcetur, lib. de muſcu. diſſec. c. 30.

Muſculus latus, μυῶδες πλάτυσμα, uide lat⁹ muſculus.

Muſculus maximus, qui Pſoa dicitur, eſt qui ab imis regionib. exortum habens, ad humeri dearticulationem aſcen-

aſcendat, lib. de muſc. diſſ. cap. 1. vide Pſoa.

Mydeſis commune nomen eſt, partium quæ ex putrefactione corrumpuntur, lib. Introd. cap. 15.

Mydriaſis dicitur, cum pupilla quidem, nihil colore variat, dilatatur autem magis quàm natura poſcat, vt Iridis circulo fiat proxima, & viſioni noceat, eſt enim pupillæ nimia dilatatio, 3. meth. 2. & lib. Introd. cap. 15.

Myelos, quaſi medulla μύελος, familiare oſſis nutrimentũ eſt, 2. de vſu p. 16. ſubſtantia ſimplex eſt humida, pinguis, alba, ſenſus expers in cauis oſſium contenta, exanguis quidem, ſed ex ſanguine in ipſas cauitates per venas illabente ortũ habens, quæ ſi in Cerebro ſpectetur, dicitur μύελος ἐγκεφαλίτης, i. medulla ſpinalis, vel νωτιαῖος, vel διαυχένιος, vel ψοΐτης, ad alterius differẽtiã.

Myla, vide Patella.

Mylphe appellantur defluuia palpebrarũ, 4. de comp. medic. loc. 5. Adhuc ſunt pharmaca arida, quæ ſcabris palpebris conueniunt, & ad palpebrarum defluuia conducunt, & obtusè cernentibus, ſiue per ætatem, ſiue craſſitudinem, aut frigiditatem humorum in oculis, aut flatus caliginoſi redundantiam, id accidat, ibidem.

Myocephalon, ideſt muſcæ caput, eſt exigua vueæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muſcę capiti ſimilis, per vlcerationem facta, lib. finit. ſpecies eſt τῆς προπτώσεως, ideſt procidentię oculi.

Myodes platyſma, vide Latus muſculus.

Myopiaſis, eſt diſpoſitio ab ortu contracta, q̃ propinqua cernimus, remota vel parũ, uel omnino nihil, lib. fin. μυώπια, affectio, μύωψ, qui afficitur: differt à Nyctalope,

qui

qui non natura, ſed morbo talis euaſit; vide Luſcioſus.

Myracopa, medicamenta ſunt, quæ laſſitudines tollunt, cum quadam odoris ſuauitate, 6. de comp. med. per gen. cap. 11. μυράκοπον Grecè.

Myrmecia Μυρμηκιά καὶ ἀκροχορδὼν, vtrunq; malum, cutis exigua eſt excreſcentia calloſa, & magna ex parte rotunda. Sed Myrmecia latiore baſi & ſeßilis eſt, ac in ſcalpendo & attritu mordentis formicę ſenſum efficit, ideoque Latinis formica appellatur. Acrochordon autem baſim anguſtiorem obtinet, vt chordæ nexu ſuſpenſa eſſe videatur, Latini verrucam vocant ſimpliciter, aut cum adiectione penſilem, 2. meth. 2. quas Clauos, Callos, & Pylus uocant, quas aceto acri macerantes corticem arboris Itęæ combuſtum, tollunt, 6. ſimplic. vide Formica.

Myſis, i. meatuum conniuentia, vide Stegnoſis.

Myurus pulſus, ſiue Sorici cauda, eſt qui Soricis, muriſve caudam imitatur, quæ in acutum terminatur, vt cum ſecundus ictus primo eſt paulò minor, tertius ſecundo, quartus tertio, 1. de differ. pulſ. cap. 11. à figuris nomen, quę in acutum terminant, mutuantes, ibid. Adhuc myuri pulſus dicuntur, qui ex maiori adaucto fiunt minores, ex frequenti rariores, ex celeri tardiores, lib. finit. μυυρίζων σφυγμὸς Græcè.

Myxa, Græcè μύξα, eſt humor ex naribus fluens; Latinis mucus, & pituita narium dicitur.

N

NARCOTICA, quæ & hypnotica, ſtupefacientia, ſomnifera, Grecè Ναρκωτικὰ φάρμακα (Co-

lica

lica etiam appellantur, 5. de comp. med. loc. c. 9. & lib. 7. cap. 5.) nuncupantur, hoc eſt ſomnum conciliantia medicamenta, quæ temperiem ſortiuntur, vel ſummè aduerſam ijs, quæ reuera ſunt anodyna; refrigerant ſiquidem omnia corpus, & ſenſum eo uſque obſtupefaciunt, vt ſi paulò liberalius ebibantur mortem afferant, 5. ſimplic. 19. vide Anodyna, Colica, Hypnotica.

Nares, μύκτηρες propriè dicuntur, concauę naſi partes vtrinque poſitæ, quę meatum præbent ſpiritui & odoribus, veruntamen quandoque totum etiã id membrum μυκτὴρ à medicis appellatur, qui Latinè Naſus dicitur, odoratus inſtrumentum, quippe ſi occluſis naribus ſpiritum ore adducimus, odorem nullum ſentimus; ſin autem ſpiritum apertis naribus attrahimus, odor ſenſum protinus mouet, in medio oculorum prominens, lib. de inſtr. odor. cap. 1. Naſus verò in ſe ſeptum quoddam per media loca diductum habet, duoque foramina ſatis conſpicua, hæc inquam, quæ cernuntur, & in ſingulis naribus ſingula ſunt, nares dicuntur, ibid. cap. 2.

Narium alæ, vide Alæ narium.

Naſus, vide Nares.

Nates, quas πυγὰς, & γλουτὲς Græci uocant, ſunt inferiores corporis partes, quibus natibus carnoſa corpora ſubſtrata ſunt, quarum gibbæ partes, quod orbiculares ſunt, ſphæromata, ceu modo orbium factæ Græcis appellantur, lib. Introd. cap. 10.

Nates Cerebri, vide Glutia.

Natiuus calor, (quem & calidum innatum uocant, cuius vi omnium animãtium uitam natura moderatur) apud

apud Galenum eſt aut anima, aut primũ & præcipuum animæ inſtrumentum, quo omnia, quæ ſunt ad uitam neceſſaria, adminiſtrat; cuius caloris præſentia, vita eſt, vt abſentia mors; inæqualiter in ſingulis corporis partib. diſperſus; In Corde flagrantiſſimus, in uentriculo & prę cordijs moderatior, in capite & Cerebro adhuc minor, in oſſibus perexiguus, prout natura unicuiq; particulæ expedire adiudicauit. Hic fixus inſitusq́; dicitur, hoc eſt à natura, in prima conformatione ſingulis partibus certa menſura inditus; Cui calor fluens aduentitius opponitur, quem natura in Corde tanquam in quodam penu collocauit qui ab eo per arterias cum ſpiritu & ſanguine ſuis uehiculis & pabulis continenter depromitur, ferturq́; in ſingulas partes, vt earum calorem natiuum, fixum, inſitumq́; foueat, atque inſtauret; qui calor fluẽs, in mærore, metu, uerecundiæ initio, frigore, acceſſionum principijs & ſomno, intrò cũ ſanguine & ſpiritu ad Cor recurrit, ob idq́; per eos affectus, & cutis & ſubditę illi partes frigent & pallent, contra in gaudio, verecundia iam uigente, ſtatu acceſſionum, vigilia, ad cutim copioſior effunditur, cum ſpiritu, & ſanguine, à quibus, calor, rubor, tumor & nitor inducitur.

Naturæ nomine, temperamentum intellexiſſe Hippocratem, atque id eſſe præcipuum, & maximè proprium Naturę ſignificatum, ab ipſa naturæ ſubſtantia deſumptum, cum ſæpiſsimè, tum libro toto de natura humana, Galenus teſtatur, 3. aphoriſ. 2. vbi naturarum has dicit æſtate, has hyeme, male beneuè ſe habere.

Naturalis motus, uide Motus naturalis.

Natu-

Naturalis virtus, φυσικὴ δύναμις, à Galeno in arte parua, diſtinguitur, in primas, ſeu principes, & in ſecundarias, ſiue miniſtras; primæ ſtatuuntur tres generatrix, auctrix, nutrix. His omnibus ſingulis, aliæ quatuor inſeruiunt, attractrix, retentrix, concoctrix, expultrix, quæ non in iecinore modo, ſed in omnibus vel minimis corporis partibus, inſunt.

Nauiforme os, vide Scafoides.

Nauſea, uide Vomitus.

Nauſeationes in venis, id eſt ναυσιώσιας appellat Hippocrates, quas prius vocauerat exuccationes, hoc eſt ſugillationes, cum uenę (more eorum qui nauſeam patiuntur, & euomunt,) ſanguinem expuunt ac quaſi euomũt, tum ex propria imbecillitate, quam ex inflammatione contraxerunt, tum ex ipſius ſanguinis copia, & prauitate, 2. de fract. 24.

Nebulę, Gręcè νεφέλια, ſunt utriuſque oculi membranę ex aliquo ulcere tenues & ſuperficiarię albedines & caligines; nam ſi craſſiores ſint & profundum petant λευκώματα, & albugines dicuntur, lib. de remed. par. fac. cap. 12.

Nephritis dicitur omnis affectus, quo ren laborat, ſiue is ſimilaris ſit ut intemperies, ſiue inſtrumentalis, vt Calculus, ſiue communis, vt ulcus inflammatũ; propriè tamen Lithiaſis, i. calculi morbus, nephritis appellatur, lib. de ren. aff. dign. c. 2. Omnes uerò homines qui ſubinde difficulter meiunt, aut etiã ſuppreſſam urinã omnino habent, ubi circa lumbos dolent, ac arenoſa meiunt, nephriticos dicunt, quo calculo emicto, eorũ protinus dolor, & vri-

& urinę ſuppreſſio deſinit, 1. de placit. cap. 13. Vnde nephriticas antidotos, & compoſitiones appellant, quas renibus affectis accommodant, ut ex ipſa appellatione manifeſtum eſt; nephriticæ enim nihil aliud, quàm renales ſonant, 10. de comp. med. loc. cap. 1.

Neruum quidam appellant, omnia ſimilarium corporũ genera, in animalib. quę & exſanguia, & ſenſu carentia uidentur, ut quæ ex oßibus ab Hipp. Copula uocata, quæ ex Cerebro & dorſali medulla ab eodẽ propriè Neruus & Tomus, dicta q̃que ex muſcũlis Tendones dictis, prodeunt; quidam igitur omnia hæc neruos appellantes, primum ipſorum genus colligatorium eſse aiunt, ſecundum autem ſenſibile, atque electorium, tertium aponeuroſim, hoc eſt neruorũ propaginem, cognominant, com. 1. in 6. de morb. uulgar. νεῦρον igitur, ἀπὸ τῦ νεύειν, Græcis dictum eſt, quod nutare & flectere ſignificat, vt docet Gal. initio libri de motu muſcul. uide Tonos.

Neruum colligantem medici uocant, νεῦρον συνδετικὸν, quem Hippocr. uocat ligamentum, ſeu συνδεσμὸν, Copulam, ex oſsibus ortum ducit, uide Neruum.

Nerui duri & molles non eadem ſubſtantia ſunt, molles enim ad ſenſum, duri ad motum ſunt deſtinati; non quidem quod duri non ſentiant, ſed à duris hebetior & obtuſior fit ſenſus, quàm à mollibus, molliũ principium eſt Cerebrum, durorum ſpinalis medulla; ab hoc principio ſinguli in ſuas ſedes à natura mittuntur, molles quidem in organa ſenſuum, duri in muſculos; dicuntur autem molles, uel duri, ſibi & ad Cerebrum, collati.

Neruos opticos, ſeu uiſiuos, uide Neruos ſenſificos.

Neruos

Neruos-ſenſificos in genere uocant, qui ad ſenſuum inſtrumenta mittuntur, alijs quidem qui mouent membrum molliores, 7. de plac. 5. propriè autem ſenſificos uocant neruos, ſiue Poros, neruos à Cerebro ad oculos deſcendentes, qui ſoli ſunt conſpicuæ & ſenſibiles uiæ ſpiritus, 10. de uſu p. 12. eoſdem Opticos uocant, 16. uſu p. 3. eoſdem & uiſiuos ab actione nomen imponentes, lib. de neruor. diſſ. cap. 2.

Nerui uocales ſunt nerui gutturis, qui ad inſtrumenta uocem concinnantia propriè pertinent, quos Galenus, & inuenit, & eo nomine donauit, quibus uel inciſis, uel laqueo interceptis, uox perit; qui alij ſunt à neruis apud arterias exiſtentibus, quos recurrentes nominant, ipſorum enim eſſentiæ pars ſunt, utrique enim uocem efformant, 1. loc. aff. 6.

Neruus cauernoſus, uide Neruoſum.

Nerui uoluntarij (ne æquiuoca nomina obſcuritatis aliquid afferant) qui ex Cerebro, dorſiq; medulla ortum ducunt, qui ex muſculis tendones; qui ex oſsibus ligamenta à nobis appellentur, lib. de oſsib. in proœmio.

Neruorum coniugatio dicitur, quoniam neruus non unus aut ſimplex aut ἄζυγης, à ſuo principio proficiſcitur, ſed omnes coniugati feruntur, ideoq; ab anatomicis neruorum paria appellantur, ac ſeptem quidem paria à Cerebro, triginta uerò à ſpinali medulla proficiſcuntur.

Nerui recurrentes, νεῦρα παλινδρομοῦντα. ſunt rami duo neruorũ ſextę coniugationis à Cerebro prodeũtium, quorum dexter circum arteriam quę axillam adit, ſiniſter uerò circum magnum arterię deſcendentis truncum obuo-

obuolutus, ſurſum reuertitur in laryngem, ad vocem efformandam, quare Galenus 4. loc. aff. φωνητικοὺς, maluit appellare, id eſt uocales, ita enim ſunt neceſſarij ad vocē, vt ſecti vel interſepti uocem prorſus aboleant; refrigerati uerò tantiſper uocem impediant, donec calefacti, naturalem temperiem recuperauerint, 1. loc. aff. 6.

Neruoſum, νευρῶδες, corpus eſt ſpermaticum, & exangue, ad nerui naturam & ſimilitudinem accedens; licet enim Gal. tria neruorum genera dicat initio, lib. 15. de vſu par. & comm. 1. in 6. τῶν ἐπιδημιῶν, vt uerbo Neruum docui; præter illa tamen tria genera, ſedes, vterus, veſica, & pudendum neruoſa dicuntur, cum tamen nullo prædictorum generum contineantur, aut componantur; ſed quod neruoſorum corporū ſimilitudinem gerant, contrahi enim in anguſtum, & extendi in latum poſſunt, quę corpori carnoſo & pingui non conueniunt. Vnde quidam Penis colem, neruum cauernoſum appellant, ab eoq; penem & ipſum totum cauernoſum vocant, quod contrahi, extendique poßit, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2.

Neruoſæ diſcriminationes ſunt fines membranarum, quæ orificijs cordis adiacent, 1. de placit. 10.

Neſtes inteſtinum, vide Entera, & Ieiunum.

Neurotonus eſt is, qui in neruis vel tendonibus, ſine diſcrimine, vulneratus eſt, 3. de comp. med. per gen. 2.

Neutrum corpus eſt, vel quod neutrius extremę diſpoſitionis eſt particeps, vel quod utriuſque, uel quod nunc huius, nunc illius, ut ſalubre nunc, nunc inſalubre, lib. tegn. cap. 6.

Nigra bilis eſt humor melancholicus, qui dū animal

naturaliter ſe habet, quotidie gignitur, q̄ alia eſt ab ea q̄ ex vſtione ac velut aſſatione conflatur, 14. metho. c. 9.

Nigra vena, vide Media, Communis.

Nigritia, & Nigror, vide Contuſio, & Effuſa.

Nodi ſunt extrema pars poſtbrachialis, à quib. digiti incipiunt, quos Condylos Græci uocant, lib. Introd. c. 10.

Nomas appellare medicis mos eſt, putreſcentia vlcera, ab eo quod putredo depaſcat, & ad vicinas partes ſerpat, (ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι quod paſcere ſignificat) vnà cum primum vitiata, & ipſas corrumpens, 9. ſimplic. vide Phagedenas.

Nothæ coſtæ, vide Illegitimę.

Nothon, vide Tergum.

Notyeos myelos, vide Myelos.

Nubis nomen, ſolent Medici ab aëre ad vrinas transferre, ſiue Hippocrates, hoc nomen primus pro aliqua eorum quæ pendent in vrina, ſpecie, vel Vrinarum, ſiue is alius attribuerit; Vt ergo in aerc interim tempeſtas fit, vbi nubibus condenſatus ſit atris, caliginoſa; interim purus apparet & ſerenus, videnturq́; nubes quædam per eum diſiectæ, ac tum aer nubiloſus dicitur; quo quidem tempore nubium cernimus colorem, non exquiſitè atrum, nec lucidum, ſed inter hos medium; haud aliter nubes in vrina, quam vocat etiam Hippocrates nebuloſam ſuſpenſionem, alia alba, alia nigra, alia media eſt, com. 1. in 3. de morb. vulg. 4. quæ dicitur Nubes, Nubecula ſublimamentum, ἐναιώρημα ἐπινεφελον, Cæterum id omne crudum eſſe, & à flatuoſo ſpiritu, in altum efferri Galenus docuit, quod verò perfectè concoctum, ſecretum,

tum, æquale ſimilareque eſt, id certè quoniam nihil flatus habet, in fundum uaſis vrinarij deſcendit.

Nucha, vulgò appellatur, quę Latinè ſpinalis medulla, Græcè νωτιαῖον μυελὸν, vide Medulla ſpinalis.

Nutrimentum eſt, quicquid ſubſtantiam noſtri corporis conſeruare, & augere aptum eſt, 1. ſimplic. c. 1.

Nutritio eſt continua effluentis ſubſtantię reintegratio, vnumquodque verò, ea ſubſtantia, qua primum genitum eſt, ali etiam perpetuò conſueuit, 1. de ſemin. c. 16. vide Protheſis. Vocatur autem alteratio ipſa, vſque quo alimentum in ſimilitudinem partis, quæ nutritur, tranſmutatur, concoctio, vbi verò iam parti apponitur, nutritio, 8. de comp. med. loc. c. 6.

Nyctalops νυκτάλωψ, luſcioſus, is eſt qui die videt obtuſius, ſole occiduo acrius, nocte magis adhuc, vel contra, die parum, veſperi aut nocte prorſus nihil, vnde nocturna oculorum cæcitas appellatur, 2. meth. 4. de comp. med. loc. 8. & lib. Introd. vide Luſcioſus.

Nympha, vide Colliculum.

O

OBAVDITVS, ſiue Obauditio, eſt vitiata actio auditricis facultatis, pro portione reſpondens vitioſo viſui, veluti cum oculis, colore, figura, magnitudine, vel ſitu mutata uidentur, differens à Barycoia, quæ eſt audiendi difficultas, grauis auditus, ſeu diminuta audiēdi actio, vt ſurditas eſt ablata audiendi actio; Aufertur autem, minuitur, vel deprauatur auditus, aut læſa aliqua aurium particula, aut neruo qui in has à Cerebro, pertinet, aut Cerebro ea parte, qua is neruus exo-

ritur, 1. de Sympt. cauſ. cap 3.4.5. vide Barycoia.

Obliquatus pulſus eſt, qui non conſtituta in rectum arteria præter ſitum editur, lib. finit.

Oblongum & depreſſum dicunt oßis caput, ad ceruicem id ipſum cui adnaſcitur, referentes, lib. de oßib. in proœmio.

Obelæa ſutura, eſt cranij commißura recta, quę à media ſyncipitis ſutura ad mediam ſuturam occipitis ſecũdum longitudinem extenditur, Græcè dicitur, ὀβελαία, καὶ ῥαβδοειδὴς ῥαφὴ, vtrunq; nomen inditum eſt, quod veru aut ſagittæ, aut virgæ inſtar recta incedit, Latini rectã & ſagittalẽ vocant, 9. de vſu p. 17. & lib. de oßib. in proęm.

Obſeruatio, Τήρησις. Empyricorũ uox eſt, qui quicquid obſeruaſſent fieri in morbis, id ἄθροισμα, & quaſi axioma nuncupabant; à qua proximè artem conſtituebant.

Obſtipitas eſt diſtortio ſpinæ ad lateralem corporis partem, 3. de artic. 2. quam Scolioſin Græci vocant, vide Cyphoſis.

Obſtructio, vide Compreſſio.

Obſtruentia corpora, quæ Græcè Stegnotica, quæque generaliori nomine cõtrahentia, occludentia, & conſtringentia dicuntur, ſunt quæ ora vaſorum occludunt, & quæ ſenſibiles excretiones cohibent. Corpus enim ſtegnoticum, quod claudit, & continet in ſe, nec quicquã quod ſenſu queat percipi, ex ſeſe emittit, Græcè στέγνον nuncupatur; Differunt à condenſantibus, quod hæc poros & meatus corporis contrahant, obſtruentia autem & oppilantia, vaſorum corpora. 5. ſimpl. 14. illa στεγνωτικὰ, hæc πυκνωτικὰ Græci vocant.

Obſtu-

Obſtupeſcentia eſt, cum æger iacens, neque aliquid dicit, neque agit, ſed apertis oculis quietus manet, ſimilis iјs, qui ex timore ſunt attoniti, 7. aph. 14.

Occiput, ἰνίον, ea eſt capitis pars, quæ à vertice tanquam à centro circuli, vnde capillorum prouentus incipit, ad poſteriorem Capitis partem, vſque ad Tendones, deſcendit, lib. Introd. cap. 10.

Ochima trofis, i. vehiculum nutrimenti, ſimul cum appellatione, vſum oſtendens, quod Hippoc. vocat ſeroſum recrementum, eſt aquoſa & tenuis ſanguinis humiditas, ad craſſam ſubſtantiam Chymi, per arctas venas, in totum corpus ferendam, 4. de vſu par. cap. 5.

Ochthode vlcera, ideſt uerrucoſa, quæ non maligna & contumacia ſunt, ſed ſolum labra calloſa & dura habent, 4. de com. med. per gen. cap. 5. vide Dulcia vlcera.

Ocrea, vide Tibia.

Odaxiſmus, ὀδαξισμὸς, eſt pruritus is, qui conceptis iam intra gingiuas dentibus, & erumpere feſtinantibus, ſentitur; quo ſolent infantes relatis ad os digitis, identidem eos mordere, & ipſi gingiuas ſuas confricare.

Odontalgia, ideſt dentium dolor, 2. meth. 2.

Odontoides, vide Dentem.

Odontophyia, puerorum eſt dentitio, vbi ſcilicet è gingiuis prorumpunt dentes.

Odoratum, nominant, non ſolum odoris ſenſum, ſed etiam vim ipſam, cuius odorandi officium eſt, lib. de Inſtrum. odor. cap. 1. ὄσφρησις Græcè.

Oedema, οἴδημα, videtur Hippocr. omnes præter naturam tumores, hoc uocabulo nominare, ſiue dolore ca-

reant, duriq́ue ſint, quos ſcirrhos Græci appellant, ſiue dolorem inferant, quos phlegmonas, ideſt inflammationes propriè vocant, ſiue abſque dolore laxi, atque molles ſint, hos verò ſolos οἰδήματα, Greci nominant, com. 1. in 6. de morb. vulg. 2. Atqui oedema eſt tumor præter naturam, qui dolore uacat, & digitis cedit, & ſi aliquando apud Hippocr. ſignificet durum, & dolentem tumorem, 1. progn. 29.

Oenodes uinum, ideſt uinoſum, quod multam ſuſtinet aquæ miſtionem, & imbecilles uires ferit, quod & Polyphorum, & multiferum appellatur, quod vt bene temperetur, multam exigit aquam; Contrario autem modo, Oligophoron, ſiue pauciferum, quod ut bibatur minima eget aquę miſtione, 3. acut. 20. & 7. metho. 6. uide Hydatodes.

Oeſophagum ueteres nominabant, eam partem, quæ inter fauces, & os uentriculi media eſt; Ariſtoteles, & qui poſt eius ſeculum ſcripſerunt, ſtomachum, nos gulam appellamus, quæ via eſt eorum quæ tum deuorantur, tum uomitione deÿciuntur, 5. loc. aff. 5. gula, Arabibus Meri dicitur.

Oeſyperus, ideſt lana ſuccida, ſiue non lota, 14. metho. 7. uide Lana ſuccida.

Olecranos, quartus eſt muſculus, qui per profunda adit cubitum, in medio gibberi interioris, inferiorisq́ue brachÿ, capitis interuallo conſtitutus, 3. de anat. adm. cap. 4. à quo & Cubitus, & Cubiti os, Olecranos appellantur, uide Ancon.

Oligophoron, uide Oenodes.

Oligotrophia, i. parcior nutritio, 3. ſanit. tuen. cap. 8.

Omentum, ἐπιπλοὸν ἢ ἐπιπλοῦν, eſt corpus membranoſum ex duplici peritonæo, ceu plexu compoſitum, procedensque medium inter uaſa, quæ in ipſo continentur, quibuſdam aut multo infra quàm umbilicus conſiſtens, quibuſdam ad pubis oſſa deſcendens, cum in pronum, ceu ad Vmbilicum, paruæ magnorum uaſorum ſoboles, ex alto deferuntur, 6. de anat. adm. 5. ex duabus tunicis denſis, & ſubtilibus ſibi incumbentibus, quamplurimis arterijs & uenis, & pinguedine non pauca conflatum, gratia calefaciendi, 4. de uſu par. 9. quod Epiploon, ſiue Epiplun, Arabibus zirbus, Antiquis Rete, quod ita inſtructum Omentum reti non ſit abſimile, indeque & γαγγαμὼν, & σάρηνη à pleriſque dictum fuit, lib. de ner. & art. diſſ. cap. .

Omiæa uena, ideſt humeralis, ramus eſt uenæ cauæ clauiculas ſupergreſſæ per omoplatam in brachium deſcendens, quam Galenus interdum externam uocat, ad differentiam axillaris, quam internam nominat, uide Humeraria.

Omotribes, ſiue Omphacinum oleum, i. crudū oleum, ex oliuis immaturis expreſſum, 8. meth. 3.

Omoplatę (quæ & homoplatæ dicuntur, & Scoptulæ, 8. metho.) ideſt ſcapulæ, quæ humeri articulum conſtituunt; eſt enim in extremo ſcapularum inſculpta capacitas tanta magnitudine, quanta Capiti brachij dearticulando, cui inſeritur, eſſet aptiſſima, 13. de uſu par. capite 10.

Omos, humerus. Propriè dicitur id totum, quod in

articulatione brachij cum Omoplata apparet ſenſibus, eſt enim reuera ipſe articulus brachij cum Omoplata.

Oncos, apud Hippocr. idem eſt ac tumor, ſignificatque id, quod eſt ſupra id quod eſt ſecundum naturam incrementum, lib. de tumorib. c. 1. Onchos verò & Poros quidam noſtri corporis meatus uocant, 1. ſimplic. cap. 1.

Onix, idem quod πύωσις, lib. finit. eſt autem puris collectio in nigro oculi, cum phlegmone, iuxta Iridem, Græcè ὄνυξ.

Ophiaſis, eſt affectus capitis, quo capilli primum extenuantur, deinde decidunt, certis ſpatijs in Serpentis ſimilitudinem; Idem reuera cum Alopecia malum eſt, ſolaque figura ab eo differt, vide Caluities & Madaroſis.

Ophthalmia, hoc eſt lippitudo, frequentiſſima oculorum affectio, eſtque inflammatio tunicæ, ſeu pelliculę os capitis, & Caluariam ambientis, quam & membranam agnatam uocant, propterea quod alijs quæ oculum ipſum conſtituunt, tunicis, forinſecus adnata ſit, ligamentum exiſtens toti oculo, ad circumſita oſſa, & ob id omnia quæ circumcirca oculos ſita ſunt, vſque ad malas quandoque in vehementi lippitudine attolluntur, 4. de comp. med. loc. c. 2.

Opiũ, eſt papaueris lacryma & ſuccus, 2. de antid. 7. Vnde opiata medicamenta ſunt, quibus opium admiſcetur, quæ Arabes vocant Alſabiar, ideſt Somnifera.

Opiſtotonos, vide Diſtentio.

Opopanacem uocant Panacis guttam & liquorem, 3. de comp. med. per gen. cap. 5.

Oppilatio, vide Compreſſio, & Obſtruentia.

Optici

Optici nerui, ſunt primum neruorum par, quod cum utroque Cerebri panniculo, ad oculos deſcendit, ſecum uiſibilem ſpiritum ducens, lib. de ocul. par. 2. cap. 3. uide Neruos ſenſificos.

Ordinatus pulſus eſt, quando ictus pari ſemper numero, partibuſque pulſibus procedunt, quique per circuitū par eſt, de pulſ. ad Tyron. c. 6.

Orexis, ὄρεξις, appetitus, ſiue appetentia; eſt concupiſcentia cibi & potus, quam Hipp. λιμὸν, hoc eſt famem appellauit, eo aphoriſmo, quo ſcripſit, famem meri potione ſolui, ut in commento Galenus annotauit.

Oricularia, vide Laminas.

Oroboides Vrina, quæ habet hypoſtaſim ſimilem orobis, eaque fit à Colliquatione, & diſſolutione Carnis, lib. de urinis, cap. 26.

Oros dicitur à quibuſdam τόπεδιον, hoc eſt pars tota pedis ſuperior, quam alij πολυόστεον appellant, ideſt multorum oſſium, Orros verò tum ſerum lactis ſignificat, Perinæon, tum etiam ſacri oſſis extremum, ad Caudam uſque protenſum.

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quaſi rectus articulus eſt articuli uitium, quando ob durum aliquem tumorem chorda muſculos partem aliquā inflectentes, nō ſequitur, ſed perpetuò articulus tenditur. nec inflecti poteſt, 3. de art.

Orthopnœa, quaſi rectam ſpirationem dixeris, eſt magna ſpirandi difficultas, ut non aliter ea fieri poſſit quā recta ceruice, & thorace, quale ijs accidit, qui uelociter cucurrerūt, unde affectio ὀρθόπνοια, qui ſic affecti dicūtur ὀρθοπνοικοὶ. Idem malum ab alio ſymptomate Aſthma

nuncupa-

nuncupatur; viſcoſis, & craſſis humoribus, circa aſperas in pulmone arterias ſine febre congregatis, 1. de difficult. reſpir. cap. 11. & com. 4. in 6. de morb. vulg. 4. vide Anheloſi.

Os Στόμα, *duobus modis dicitur, primum quantum diducta labra patent; ſecundo & propriè totum id ſpacium, quod dictis labris, ad imas vſque fauces interiacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio, & tonſillæ duæ continentur, quarum omnium partium vna tunica eſt, etiam naribus communis.*

Oßa, ὀςᾶ, *partes humani corporis duriſſimę ſicciſſimæ, maximeque terreſtres & frigidæ ſunt, quę ſe mutuò, & alias partes omnes, tanquam fundamenta ſuſtinent, & firmant, atque ad vniuerſam corporis ſubſtantiam ſubſtentandam ſubijciuntur, quibuſq; omnia adnaſcuntur, & ſtabiliuntur, lib. de oſſib. in proœmio.*

Oßa alata, vide Pterigodes.

Os Balliſtæ, vide Aſtragalus.

Oßa cauernoſa, vide oſſa Ithmoidea.

Os chartilagineum, eſt quod ad caput Cordis inuenitur, ad quod omnium ipſius ligamentorum principia adaptantur, quod aliqui os chartilagineum, alij chartilaginem oßeam nominant, 7. de anat. adm.

Oſſa colatoria, ſiue Colo ſimilia, vide oßa Ithmoidea.

Os cubiforme, vide Os Cyboides.

Os Cyboides, ideſt, cubiforme, eſt quod ab externis Tarſi partibus, eſt locatum; firmumque in terra ſtatuitur, 3. de vſu p. cap. 7. & dearticulatur cauitati calcanei, ad finem adiacenti, ibid. cap. 8.

Oſſa foraminulenta, vide oſsa Ithmoidea.

Os frontis, quod vulgus Coronale vocant, vide Coronale os.

Os humeri, quod Arabes, os adiutorij vocant, vide Adiutorij os.

Oſſa Ithmoidea, ſunt oſsa quædam foraminulenta, & cauernoſa in meatu olfactorio poſita, quæ natura variè pertuſa velut ſpongiam & cibrum appoſuit; ſimul ne aliud corpus durum extrinſecus incidat, ſimul ne virib. integris aer frigidus inſpirantibus nobis, recta in Cerebri ventriculos ſeſe inſinuet, ſimul vt vapor odorem ſecum ferens per ea foramina à Cerebro recipiatur, ſimul vt Cerebrum uacuaret repente, ac ſemel ſi quando vſus inciderit, excrementorum copiam; quę quoniam ad Cibri & ſpongiæ ſimilitudinem perforata ſunt, ideo ithmoidea, & ſpongoidea dicuntur, 8. de vſu p. cap. 6 & 7. quæ oſsa Galenus 3. loc. aff. 10. colatoria, uel colo ſimilia uocat, quod per illa craſsum Cerebri excrementum purgetur & percoletur; quod Ariſt. vocat Perittoma, tenuiora autem excrementa, & quæ uapori ſimilia ſunt, in ſublime lata per caluarię ſuturas excernuntur; craſſiora autem prona feruntur, quorum altera pars in eas vias, quę ad os pertinent, influit, & per ſcreatum eijcitur, altera quae mucus dicitur in nares, & per efflatum vehementem, excernitur, lib. de inſtr. odor. cap. 2.

Os Iugale, vide Zygoma.

Os latum, vide Spina.

Os magnum, vide Spina.

Os nauiforme, vide os ſcaphoides.

Os palati, vide Sphenois os.

Os petroſum λιθοειδὲς, oſſis nomen, ſic dicitur pars oſſis temporalis, protenſis ſuturæ lambdoidis finibus terminata, ſic dicta, quod petræ, uel rupi uideatur ſimilis, non duritie modo, ſed etiam ſpecie.

Os ſacrum, ὀστοῦν ἱερὸν, duobus modis a Galeno ſumitur, vno latius ut Coccygem etiam apprehendat, vt 12. de vſu p. ſcribens os ſacrum conſtare oſſibus quatuor, tribus ſcilicet proprijs, & Coccyge; hæc enim oſſa ſibi vnita per ſymphyſim, efficiunt unum os, quod parte ſuperna vocatur ſacrum, inferna Coccyx. Altero, ſumitur pro ea tantum parte, quæ re uera ſacra eſt, ideſt magna, & lata, qua parte hoc os, cum oſſe Ilio per ſynarthroſim iungitur, ideſt magnum & latum, tuncque eius reliquum gracileſcens ſemper ac tenuatum, in tres chartilagines acutiſſimas deſinit, & Coccygem vocant, lib. de oſſib. ca. 12. & 3. de artic. 104.

Os ſcaphoides, vide Scaphoides os.

Oſſa ſpongoidea, uide Oſſa Ithmoidea.

Oſcitatio, & Pandiculatio, ſunt mediocres motus uirtutis expultricis Cerebri, 2. de ſympt. cauſ. cap. 6. per quę contenta aliqua in muſculis (per quos quoque uoluntarij fiunt motus) vel humiditate flatuoſa, uel ſpiritu flatuoſo expurgantur, 7. aph. 56. Oſcitatio tale quidem in ſolis maxillę inferioris muſculis accidit, quale in Pandiculatione in omnibus muſculis ſymptoma eſt, vtraque enim euacuandorum in muſculis halituoſorum excrementorum cauſa fit, com. 1. in 6. de morb. vul. 4. & 7. aph. 56. χάσμη illa, hęc σκορδίνημα, Gracè.

Oſculo-

Oſculorum apertio, quę tum in arterijs & uenis fit per reſudantiam, & dicitur Anaſtomoſis, ſiue Exanaſtomoſis, tum in vlceribus & vulneribus, quæ ſinuoſa ſunt, fiſtuloſa, & anguſti orificij, quęque dehiſcunt, 6. de compoſ. med. loc. cap. 2.

Oſtocopi, ideſt, oſſium dolores nominantur, cum membranarum quæ oſſibus adiacent dolores, & profundi ſunt (ideſt in intimo corpore ſenſum excitantes) & oſſium ipſorum ueluti dolentium inducunt imaginem, qui magna ex parte ab exercitationibus euenire ſolent, interdum à frigore, & plenitudine, 2. loc. aff. 8.

Oſtracoderma, animal omne eſt, cui pro cute, teſta eſt, lib. 1. de aliment. fac. 1.

Oſtraga, inſtrumenti genus eſt, quo in oßium fracturis, colliſionibus, & comminutionibus utimur, 6. met. 6.

Otalgia, aurium dolor eſt, non omnis quidem, ſed qui ad profundum auditorij meatus pertinet, 2. meth. 2.

Otenchytæ inſtrumenta ſunt chirurgica, quib. aliquid in aures infunditur, Aurifuſoria ſpecilla ab aliquibus, à Celſo ſtrigiles, aliàs auriculares clyſteres appellantur.

Oxelæum, ideſt compoſitio ex aceto, & oleo, 1. de compoſ. med. per gen. cap. 7.

Oxycratum, ideſt compoſitio ex aqua, & aceto, 1. ſimplic. 29.

Oxydercica facultas eſt, quę oculos, ubi nullum inſit illis ſenſibile pathema, male tamen munere ſuo fungentes, corrigit & in integrũ reſtituit, ac nimirum & in aurib. & naribus, & per quemq; aliorũ ſenſuũ ſingulatim proportione talis q̃dam ſit facultas, eſt neceſſe, quæ in

auribus

auribus oxycoos dicitur, 5.ſimplic.23.

Oxygalax, ideſt acidum lac. 3.aliment.16.

Oxymel, non ex aceti, melliſque miſtione tantũ, compoſitio eſt, uerum ex mulſa paulum aceti accipiente, 3. acut. 24 & 4 ſanit.tue. cap 6.

Oxyregmia, ideſt acidus ructus, qui ſine aliqua pituita, quandoque in uentriculo frigidiore, & in quibuſdam leuitatibus inteſtinorum, quae ex frigiditate ortum habent, unà fiunt 6.aphor.1.

Oxyrhodinum, quod & Rhodinum dicunt, eſt frontis linimentum, ex aceto, oleo, & roſacea capiti phreniticorum perfuſum, 13.meth.21.

Oxys, ideſt acutus, à quo ὀξεῖς πυρετοὺς, acutas febres, ὀξεῖαν νόσον, & ὀξὺ νόσημα dictum eſt; Conſiſtit autem acuti morbi eſſentia, non in celeri tantum motu, ſed in magnitudine & periculo. 2.aph.23.

Ozena, eſt ulceratio in naribus profunda, tetri odoris, atque halitum emittens, lib.finit. & 3.de comp.med.loc. cap.3. unde ex ulcerum genere eſt, eoq; à polypo differt, qui in tumorum tantum genere eſt, non vlcerum; naſcitur influxu humorum acrium, & putreſcibilium à Cerebro in nares facto; unde uel earum alę, uel interſtitium, vel aliæ partes exulcerantur.

P

PÆDOTROPICA, eſt medicinæ pars, quae de puerorum ſanitate, doctrinam inſtituit, lib.de part. art.med.cap.5.

Palatum, partem illam in ore altioris ſedis cauam uocant, quae ſuper foramina è naribus in ipſum pertinentia,

tia, ſublimis eſt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 3.

Palati os, uide Baſim Cerebri.

Palimuolus homo doloſus eſt, qui aliud loquitur, aliud ſentit, & qui facile ſententiam mutat, eiuſmodi quoque morbus appellatur, qui ſpeciem quidem illi facit leuationis, ſed tamen intus malignus eſt, com. 1. in 6. de morb. vulg. 6.

Pallida bilis, uide Bilis pallida, & amara.

Palma eſt ea pars manus, quae Metacarpium, & poſtbrachiale dicitur, 1. de muſc. diſſ. cap. 21.

Palmòs, uide Palpitatio.

Palpitatio, quę & Subſultio, & Palmòs παλμὸς Grę ce dicitur, ſimiliter atque tremor, motus eſt, quo partes palpitantes, circa uoluntatem noſtram, nobiſque inuitis attolluntur, & deorſum aguntur, à craſſo & uaporoſo ſpiritu, cui non adſit exitus; differunt uerò palpitatio à tremore, quod nemo qui artus mouere non inſtituerit, tremet; palpitantes autem particulę etiam ſi in quiete fuerint, ſiq́ue nullum illis motum induxeris, palpitant; Etenim ſupercilium palpebrę & oculus ſub inde citra omnem uoluntatem attolluntur; tremor autem totius & integri membri motus eſt, ut totius manus, brachij, capitis; palpitat verò pars membri, ut uel ſola cutis, uel ſola arteria, ut cenſebat Praxagoras, uel ſolus muſculus ut Herophilus. Tum & quæ tremunt totum mutant locum, quae autem palpitant partes, eundem obtinent, ſed modo ampliorem, modo minorem; in ſeipſa enim concidunt partes palpitantes, dum contrahuntur, aliò autem mouētur, quæ tremunt. lib. de trem. palp. cap. 4. & 5. Adhęc Pal-

pitatio eſt contractio quędam præter naturam, in illis corporis partibus, in quibus diſtentio, dilatatio, & contractio accidere poſſunt, 2. de ſympt. cauſ. ca. 2. non enim os, vel chartilago palpitant, quod dilatari non poſſint. Adhęc palpitatio motus eſt à toto genere præter naturam, tremor autem miſtus ex motu ſecundum naturam, membrum mouente, & motu præter naturam, uirtutem ad uiolenter mouendum prioritante & cogente, 2. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Palpebræ ſunt externæ oculi partes, ſupercilijs ſubiacentes, ſuperius, inferiusque interiores tunicas contegentes, hęc inferior illa ſuperior, lib. Introd. cap. 10.

Pancœnus, vide Endemus.

Pancratium, vide Pancreas.

Pancreas, corpus glanduloſum, vel caro glanduloſa eſt in medio meſenterio ſita, quam natura quatuor vaſis, venę, arterię, neruo, & ueſicæ bilis in orbem ſubſtrauit; diuiſioneſque inter ſe mutuas repleuit, ne ullum ipſorum facile ſcindatur, propter uehementem motum, ſed molli cedente corpore, conquieſcat, 5. de vſu p. capitu. 2. quod corpus, vocat etiam Pancratium, 1. de motu muſc. 6. Idemque & Pancreon, & Calicreon, dicitur, lib. de ven. & art. diſſ. cap. 1.

Pancreon, uide Pancreas.

Pandemus, uide Endemus.

Pandiculatio, uide Oſcitatio.

Panus, ideſt tuberculum immaturum, quod aliquando & magnum, & durum, & diuturnum exoritur. 3. de art. 2. eſt enim tumor, non altus, ſed latus, in quo quoddā puſtu-

puſtulę ſimile eſt, panis ſimilitudinem habens, hinc Latini Panum etiam appellant, vide Phygethlon.

Papilla mammæ, ideſt extremum mammę mulieris, quod ori infantis inditur, 15. de vſu p. cap. 7.

Papula, nomen eſt ijs, quæ ſponte extuberant in cute, conueniens, quæ ſuperfluis conſtant humoribus, atque qualitatem etiam non iniuria ſubſequuntur, cum tenues humores ſunt, exulcerationem potius, quàm tumores creant, at craſſi in tumorem pellem attollunt, com. 3. in 3. de morb. vulg. 51.

Paracenteſis, ideſt punctio, quę Hydropibus, & Herniosis adhibetur, ad aquam euocandam, 14. metho. 13. & 6. aph. 27.

Paracmaſtica, vide Continua.

Paracynanche, vide Cynanche.

Paralyſis (quæ & Pareſis à medicis dicitur) eſt neruorum reſolutio, cum nerui, alicuius ex non præcipuis corporis partibus omnino ſenſus, & motus, expertes ſunt, 1. de ſymp. cauſ. cap. 5. fitque cum humorum multitudo indiſſolubiliter in aliqua corporis parte ex non præcipuis impacta fuerit, ut & Epilepſia, & Apoplexia partis dici poſſit, 4. acut. 27. Exquiſita autèm paralyſis eſt, in qua nerui omnino ſenſum & motum perdiderunt; imperfecta, in qua, motus quidem perit, ſeruato ſenſu, imperfectior in qua incolumi motu, ſenſus aboletur, eſt enim paralyſis motus potius, quam ſenſus affectio; quae ſi fiat in uniuerſo corpore apoplexia potius dicenda eſt, quam uera paralyſis. Acciditque paralyſis oculis, ubi & mollities dicitur, cum oculus, uel motu, uel uiſu, uel

vtroque priuatur, læſo vel Cerebro, vel neruo concauo, uel ſpiritu uiſibili, lib. de ocul. par. 4. cap. 13. Eſtque Paralyſis etiam imaginatricis facultatis affectio qualis, quæ & Caros, & Catalepſis nominatur. de ſympt. differ. cap. 3. vide Reſolutio.

Parameſus digitus, ideſt digitus anularis, lib. de muſcul. diſs. cap. 22.

Paraphroſyne, prauus quidam, erranſque motus uirtutis imaginatricis Cerebri eſt, qui & delirium dicitur, de ſympt. differ. cap. 3. differt verò ab Anęa, & amentia quod illa ſit imaginatricis, aut ratiocinatricis deprauatus, uel diminutus motus, hęc uerò earundem facultatũ paralyſis, & reſolutio.

Paraphimoſis, vitium eſt Phimoſi contrarium, cum uidelicet ea quę naturales meatus concludunt, ita diducta ſunt, vt reduci nequeant: propriè tamen dicitur de præputio retrorſum adducto, ut glãdem tegere nequeat, quod malum ex nerui contractione maxime contingit, fit & ex immodica præputij ſiccitate, ei contrarium uitium Phimoſis appellatur, lib. finit.

Paraplegia, eſt alicuius corporis partis immobilitas ſenſusque priuatio, quam etiam Apoplexiam per abuſum uocat Hipp. com. 2. in 1. prorrhet. 50. quod vtraque à frigidis, & pituitoſis fiat humoribus. Paraplegia affectio vnius partis corporis talis eſt, qualis paraplexia totius, com. 3. in 1. prorrhet. 26. Interdum facta abſque conuulſione. Apoplexia, in partis alicuius reſolutionem finiens, paraplexia appellatur, 4. acut. 27. & com. 2. in 1. de morb. vulg. 59. Apoplexia, à paraplexia, ut à

toto

toto pars, differt; Apoplectici namque prorſus & paraplectici ſunt; Paraplectici verò, non omnino & Apoplectici. Adde ſanos mente paraplecticos, reſolutos parte vna corporis dextra, vel ſiniſtra, Apoplecticos & mente, & toto corpore reſolutos eſſe conſtat, lib. finit. Ex quibus omnibus locis non videntur idem ſignificare paraplexia, & paraplegia, quaſi vnam apoplexię ſpeciem: nunc paraplexia genus eſt ad paraplegiam, ſuam ſpeciem.

Pararhythmus pulſus eſt, qui (cum quęque ætas proprium pulſum agnoſcat) non conuenit illi ætati in quo eſt ille pulſus, ſed alterius proximioris, quemadmodum heterorhythmum pulſum vocamus, qui alterius ętatis hab t rhythmum, lib. finit.

Paraſtatæ, qui & ſeminarij meatus dicuntur, quaſi Latine aſt tes nominentur, ſunt qui ex vena & arteria conſtant, in vnam naturam conſertis, ſemen confouentes, lib. finit. vide Glanduloſi aſſiſtentes.

Pararoſis, eſt deprauata viſus actio, cum oculis, colore, figura, magnitudine, uel ſitu, mutata videntur ueluti Amblyopia eſt diminuta actio viſus, & cæcitas, ablata. 1. de ſympt. cauſ. cap. 5.

Paraſynanche, vide Cynanche.

Paregorica, ideſt mitigatoria medicamenta, quę non ſanant, ſed mitigant, ne malum creſcat, lib. de Dynamid. in proœmio.

Paremptoſis, (quam & Periptoſim, hoc eſt incidentiam & caſum uocat 3. κατάγεων) eſt intercidentia, ſiue coincidentia, cum ea plenitudo, quæ ex ingeſtione eorum,

quæ comeduntur, & bibuntur in venis gignitur, à uenis in arterias delabitur, lib. de cauſ. procatarct. cap. 3. atque vniuerſim peremptoſis eſt, quando aliunde in aliud uas humor fluit, 7. de anat. admin capit. 16. ſpeciatim, tranſumptus ſpirituum ex arterijs in venas, paremptoſis dicitur, lib. de venę ſect. contra Eraſiſtratum, cap. 2. uide Coincidentia.

Parencephalis, quod & Cerebellum, & Encranion dicitur, eſt poſterius Cerebrum, quod à priori (anterius enim propter ſui magnitudinem, nomen totius ſibi vendicauerat) craſſę meningis duplicatione eſt diremptum, 8. de vſu p. cap. 1. vide Cerebrum.

Parenchymata (quaſi affuſiones dixeris) Græci vocant carneam illam ſubſtantiam, quæ inter uaſorum intercapedines recipitur, 7. de anat. adm. cap. 5. ut quę in uiſceribus, ceu Iecinore, renibus, liene, & pulmone viſitur, quam ſubſtantiam Galenus nō vult vocari carnem; ea enim ſolum caro dicitur, quę in muſculo eſt, reliquarum nullam homines carnem vocant, præterquam admodum pauci, ſed quę in viſceribus, ceu Iecinore, renibus, liene & pulmone viſuntur, eas parenchymata, (quaſi effuſiones dixeris) Gręci uocant; quę ucrò in inteſtinis uentriculo, ſtomacho, & utero ſunt, ſine nomine relinquunt, 10. metho. 11.

Pareſis, ideſt quod paralyſis, ideſt reſolutio, vide Paralyſis.

Parietalia, vide Bregmata.

Paristhmia, quę & Tonſillas, & amygdalas uocant, ſunt locorum ad Iſthmum (ideſt eam oris regionem quæ

os & gulam interiacet) attinentium inflammationes, 3. aph. 26. Pariſthmia, Tonſillę, & Vuæ, nihil aliud ſunt, quàm inflammationes, Vuæ quidem Gargareonis, Tonſillæ verò adenum, qui in principio faucium inter ſe oppoſiti ſunt, Pariſthmia, corporum eorum, quæ in faucibus ſunt, lib. de tumor. cap. 17. quo nomine non ſolum inflammationem, ſed etiam faucium partem illam nominant. Sic autem eam appellauerunt Græci, quod locus ille cui adiacent, cui veluti Iſthmus quiſpiam anguſtus eſt, quum inflammatione tumet, multo quàm antea anguſtior fiat. Latini Tonſillas diminutiua voce à tolles, hoc eſt tumore appellant. Alio nomine etiam ἀντιάδας vocant. vide Iſthmus.

Parocheteuſis, ideſt deriuatio, eſt cum ſanguis auertitur, atque ad alia membra proximiora conuerſus, deriuatur, ſi verò ad contraria reuellitur, Antiſpaſin Græci uocant, 5. meth. cap. 2.

Parωnychia, abſceſſus eſt, qui ad latera unguium adnaſcitur, 8. de comp. med. loc. cap. 2. quem Arabes panariticum uocant, Latini Reduuias.

Parωtides, vide Eparmata.

Paroxyſmus, vide Acceſſio.

Partes inanes corporis ſunt quæcunq; inter extremã thoracis coſtam, & femoris oſſa habentur, 2. progn. 1.

Partus τόκος; actio eſt partim uteri, ipſius adaucti fœtus grauitate, & excrementorum redundantia lęſi & diſtenti, ui propria expultrice, fœtum in cutem eijcientis; partim eiuſdem fœtus grandioris effecti, & maiori alimento, quàm quod in utero recipere poſſit, indigentis.

atque ex vteri anguſtia & adaucto natiuo calore ſuffocationis imminentis periculum auerſantis, quum non ſufficiat ſpiritus maternus, quem illa per arterias ſubminiſtrat, ad exitum repente concitati.

Parulides, vide Epiludes.

Parygron, ideſt, humidum, ſeu liquidum medicamentum, quod medetur particulę, parua adhuc phlegmone, conflictanti, non multo, poſt confectionem, tempore, ſed protinus impoſitum; vbi duritiem à dolore alienam pars affecta acquiſierit, vel paulo recenti uetuſtius utile eſt, quemadmodum etiam ſi phlegmonoſo affectu, omnino ſit libera, 7. de comp. med. per gen. cap. 2.

Paßio, πάθος πάθημα, generaliter quidem dicitur, omnis motus qui ab altero in alterum fit, ſiue ſecundum naturam fiat, ſiue præter naturam, qua parte ab altero recipitur, hinc viſio, auditio, calefactio, frigefactio, humectatio, delectari, dolere, gaudere, triſtari, paſſiones dicuntur, quorum eßentia in fieri eſt, cũ motus ſint, cuius nullæ ſunt partes permanentes, ſed dum fiunt ſolum ſunt; ſolumque in verti & mutari generationem habent; Cum motus autem deſijt, non affectio aut paſſio, ſed affectum eſſe & paſſum dicitur, Græce διάθεσις, ſpeciatim uerò non ſolum dum fit alteratio paſſio dicitur, ſed dum facta eſt, quę motu abſoluto ſuperſtes eſt, quam etiã πάθη appellant, ut ex vulnere cæcitas, ex contuſione nigror, ex febre tabes, ex continuis uigilijs ſapiẽtia, Tertia adhuc ſignificatione ſpecialius, non modo paſſio quę fit, nec quę facta eſt, ſed quæ eſt præter naturam tantum facta affectio, ut ex vulnere cæcitas, qua ſignificatione morbi, &

ſym-

ſymptomata à medicis paßiones dicuntur; uide affectus & ſymptoma.

Paſtilli Græci τροχισκοὶ, ſeu rotulæ & orbiculi ab efformationis figura, dicuntur medicamenta plana in rotę aut circuli formam coacta, 5. de med. per gen. 11. & 1. de antid. cap. 9.

Paſtio, ideſt vlcus depaſcens, 5. med. per gen. cap. 3.

Patella eſt os chartilaginoſum, & rotundum, gibbū, qua femur Tibiæ connectitur, aliterque Mola dicitur, lib. de oſſib. 23 quæ & Rotula & Myla & Epigonatis, i. ſupergenualis appellatur, 3. de vſu p. c. 15.

Pathema, i. paſſio, uide Affectus, Paßio, Symptoma.

Pathognomonica ſyndrome, ideſt cōcurſus affectuum index, 1. loc. aff. 1. Pathognomonica autem ſigna ſunt, q̄ & homoidea, & homogenea dicuntur, ideſt, eiuſdem ſpeciei, uel generis, quæ in una aliqua fiunt affectione, quae perpetuò & ſoli illi, inſunt, tanquam ſoli propria, & inſeparabilia exiſtentia, veluti quæ per ſputa excernūtur, affectionis tum pulmonum, tum thoracis, tum aſperę arterię, tū gutturis, & tandem reſpirationi ſubſeruientium inſtrumentorū, ſigna ſunt, quæ & in reſpiratione uitium per ſe & primum contraxerunt, non per conſenſum: atq; hæc ſigna ſunt certißima, non autem ea quæ perpetuò, ſed non ſoli inſunt, vel ſoli ſed non perpetuò, com. 1. in 1. prorrhet. 2. quæ & inſeparabilia dicuntur, uide Aſſidentia.

Pathologica, ſiue Aetiologica medicinæ pars eſt, quę cauſas & ſymptomata, & morbos inquirit, uide Aetiologica.

Pauciferum uinum, vide Oenodes.

Pechys, uide Cubitus.

Pecſis, ideſt Congelatio, πῆξις Græce, idem quod ἑδρέωσις, hoc eſt firmitas ſtabilitas, fixio; quum uerò illa quæ frigore concreſcunt & congelant, firma quoq; fiant ac ſtabilia, ob id malum hoc, ubi corporis partes præ frigore rigent, adeoque ſtabiles ſint, πῆξις, ideſt congelatio, dicatur.

Pecten eſt ſinus ipſe, quo muliebre pudendum clauditur, lib. Introd. cap. 10. Eſt adhuc pecten, ea plantæ pedis qua terram contingimus pars, quæ poſt concauum ad digitos aßurgit; dicitur & Pecten ea pars manus, unde digiti procedunt, ibidem.

Pectorale os, quod medio pectore ſitum, coſtis vtrinque alligatum eſt, conſtat aūt ſeptem paruis oſſibus, per ſynarthroſim colligatis, quibus ſingulis ſingulæ coſtæ connectuntur; quæ tota pectoralis oſſis figura à non nullis, quia gladij ſimilitudinem repreſentat, Xiphoides nominatur, quaſi enſiformis, lib de oßib. c. 13. quod & ſternon appellatur, 7. de anat. adm. cap. 2. uide Sternon.

Pectus ea eſt corporis pars, quę inter medias coſtas, & vtrunque latus iacet, lib. Introd. cap. 10.

Pedem ſummum, partem eam pedis uocat Hipp. quę à planta & ſolo uſque ad digitos, & ungues porrigitur, 3. de artic. 106.

Pediculares morbus, uide Phthiriaſis.

Pedion, ideſt planum, planities, ſeu planta eſt pars pedis, quę eſt ante digitos, quę uerò pars ante hanc ſita eſt, Tarſus dicitur, 3. de vſu p. 5. Arabice Raſcetta, illud

meta-

metacarpio manus, hoc Carpo pro portione reſpondens, cap.6. Atqui & interiorem ſummæ manus regionem, & quantum infra pedem eſt, pelma Græcè, plantam Latinè dicunt, 3.de anat.adm.cap.1.

Pelignus eſt color liuidus, 14.meth.9.

Pelma, vide Pedion.

Peluis, vide Infundibulum & Choana.

Peltalis chartilago, vide Cricoides Chartilago.

Pemphygodes febris, vide Febris Pemphygodes.

Penis ςῦμα, virile membrum, quod & αἰδοῖον, & καυλὸς dicitur, 2.de ſympt.cauſ.cap.2.

Penſilis Verruca, (vide Acrochordon) dicitur, quod in imo vſqueadeo ſit anguſta, vt pendere videatur, tota enim foras prominet, adeo vt exciſa nullam radiculam relinquat, anguſtiore baſi prædita, atque ob id pendere uideatur, ſummæ chordæ ſimilis; à Myrmecia differt, quæ baſim habet latiorem, & nigro colorem præditam, atque vbi à chirurgo tollitur, ſanguinem fundit copioſiorem, quæ & ſeſſilis Verruca appellatur, vide Myrmeciæ.

Pepaſmus, πεπασμὸς, morbi eſt, & eorum quæ præter naturam ſunt veluti coctio quędam & maturatio, in qua quod aſſimilatur paucum eſt, quod autem ſemicoctum & ſuperfluum, multum; Quãquam alibi πεπασμοῦ ſignificatum latius extendit Galenus, dum omnem deductionem in mediocrem temperiem πεπασμὸν appellat, & alibi omnem morborum πέψιν, ideſt coctionem in ſuccorum alteratione conſiſtere ſcribit.

Pepſis, vide Pepaſmus.

Peracutus morbus, vide Acutus ſimpliciter.

Per conſenſum morbus, uide Idiopathia.

Perditio, uide Aborſus.

Perfrictio eſt natiui caloris frigiditas ſine ſenſu doloris, longiori temporis ſpatio, & paulatim facta, lib. de tremor. conuul. c. 6. quæ natiuam caliditatem, ab humorum multitudine grauari oſtendit, 4. acut. 26 uide Frigus.

Perforatio, eſt ſectio, quæ in ſpatioſam pulmonis ſedis capacitatem penetrat, reliqua uerò omnis diuiſio ipſius, uulneratio quidē dicitur, perforatio non item, 7. de anat. adm. c. 14. Nominatur adhuc & perforatio, magnus quidam uentriculus, & meatus qui ab anterioribus duobus Cerebri uentriculis, in ipſum Cerebellum prorumpit, per quem parencephalis Cerebro, eſt communis & connexa; cum enim Cerebrum ſit à parencephalide, craſſę meningis duplicatione diremptum, ipſumque oporteret aliqua parte illi coniungi, quo prædictum meatum produceret, in unum prius locum utroſque uentriculos terminauit, quem ſanè quartum totius Cerebri uentriculum nōnulli nuncupant, alij rectius non uentriculum, ſed perforationem nominant, ex qua cauitate animalis ſpiritus parencephalidi tranſmittitur, 8. de uſu par. c. 11.

Periapta medicamenta, ſunt capitis dolori conferentia, quæ Latinis Amuleta appellantur, quod de collo ſuſpendantur, aut alicui corporis parti alligentur, lib. de remed. par. fac. cap. 1. uide Amuleta.

Pericardium, quod & membrana, & tunica dicitur membrana à ſubſtantia, tunica ab uſu, 7. de anat. adm. cap. 2. uide Membrana Pericardios.

Pericranios membrana, tunica eſt cranio ſuperpoſita, quæ ex duplicatione duræ meningis connatæ undique & adhęreſcentis intrinſecus cranio, per ſuturas extra cranium egreſſę, ut cranium duræ meningi & Cerebro arctius uinciret, ipſi cranio extrinſecus in orbem circunfunditur, 8. de uſu p. cap. 9.

Pericharia, hoc eſt, ſubitum, & uehemens gaudium, cõtrarium Ecplexię, quæ eſt ſubitus timor, amborum occaſione ſcimus multos interijſſe, 12. meth. cap. 5.

Pericholus, ideſt bilioſus, ſiue is homo ſit, ſiue deiectio, ſiue urina, ſiue morbus, comm. 2. in 1. prorrhet. 18. Conſueuerunt autem excrementa bilem, ſubſtantia tenuem circiter habentia, atque ea circumuoluta, uocare Perichra, ideſt circiter colorata, ibid.

Perinœon, quod & Perinæum, femen, & interfemineum dicitur, uide Interfemineum.

Periodus, uide Circuitus.

Perioſtios membrana, & tunica eſt ea quæ ſingulis oßibus adiacet; aggenerauit enim natura ac circumiecit omnibus oßibus carnes, ſimulq́; ipſa pinguiſſima quoque parte ſuctu extracta; terreſtria atque arida, necnon pinguedine omni prorſus carentia reddidit; atq; ex eo quod extraxit lentum ac tenax ſingulis, & in capitibus colligamina, quibus inter ſe connectuntur, & in longitudine circum undique tenues membranas produxit, quæ circum oſſa, hoc eſt oſſium inuolucra, & periochia nuncupantur, quibus carnes aggenerauit, 1. de ſemin. cap. 10. Eſtq́ue perioſtios membrana, ſuccingentem coſtas circundans, quę coſtis intus tenditur, ita ut inter coſtas & ſuc-

coſtas & ſuccingentem, media collocetur, 8. de anat. adm. c. 10. Eſt quoque perioſtios oculi tunica, ſeptima in ordine, quæ totum oculum cum oſſibus colligat, ſimul autem & mouentes ipſum muſculos, operit, 10. de vſu par. c. 2.

Peripneumonia, ſeu Pulmonia, pulmonis inflammatio eſt, quam ſemper acuta febris comitatur, qui cum uiſcus ſit laxum & molle, fiſtuliſq; inanibus vndique infinitis cauum, cordi vicinum, à pituitoſiore atque craſſiore ſanguine inflammatur, cum ſubtilis, bilioſuſque fluat ferè nec cum viſcerę vlla ratione cohęreſcere poſſit, 4. de cauſ. pulſ. c. 12. eadem pulmonia appellatur, 2. progn. 64. quam ſequitur ſpirandi difficultas, tantaque anguſtia ut ſuffocari laborantes uideantur, ac recti ſedere conētur, calidamq; ſentiunt expirationem, multumq; aërem frigidum attrahere concupiſcunt, atque inter tuſſiendum ſputum varium colore eijciunt, inſuper grauitatis cuiuſdam, thoraci incumbentis ſenſum ſepe percipiunt, ac dolorem ex imo ad ipſum peruenire, & ad os pectorale, & ad ſpinam, 2. loc. aff. cap. 9.

Periptoſis, uide Paremptoſis.

Peritonęum, membrana eſt à Græci uocabuli etymologia dictum, quod alimenti vaſis prętendatur, quæ & Peritonęos membrana, peritonęos tunica, & tegumētum appellatur; tenuis ſubſtantię membrana eſt, ex ſimplicium & primorum corporum numero, prætenditurque tum uiſceribus, tum inteſtinis, tum vaſis, quæ inter ſeptū tranſuerſum & crura habentur, tum etiā ijs quę interiacent, quale eſt vulua, & veſica, tenue admodum corpus, lat is araneorum telis ſimillimum, de anat. adm. cap. 4.

abdo-

abomini ſubſtratum, 4.metho 6. Arabibus Siphac.

Peritonæi vertex membrana eſt, telis araneorũ ſimilis, inferiorib. ſepti partibus obiecta, ſibi continua, totam inferiorem ſepti tranſuerſi regionem ſubliniens, eidemq; circumhęrendo, & ſimul ſerpendo, 6. de anat. adm. cap. 8.

Perittoma eſt id, quod poſt completam coctionẽ, nec cõfectum, nec aßimilatum relinquitur, quod corpori nec adnaſcitur, nec accreſcit, ſed per ipſius laxiora intus ſpatia tanquam ſuperuacaneum errat; Unde nomen quoque rectè à maioribus ei, Perittoma eſt inditum, (1. de ſanit. tuen. cap. 3.) ideſt excrementum, ſiue id ſpiritus, ſiue corpus aliud ſolidum ſit, περιτ]ώμα Græcè.

Perniones, quæ & Chimethla dicuntur, ſunt intertrimenta, & ſciſſuræ manuum, & pedum, hyberno tempore à ſummis algoribus factæ, lib. de med. fac. par. cap. 203.

Perona, ſura, fibula à quibuſdam; eſt alterum os tibiæ exterius & tenuius, alterum enim quod craßiſſimum eſt, & interiori in parte ſitum, κνημὴ Græcis, eodem cum tota parte nomine, Latinis Tibia appellatur. Galenus autem ex Hippocr. in ταῖς γλώσσαις dicit, Peronam diuerſa ſignificare, aliquando quidem os totum membri, aliquando ipſius oſſis epiphyſim, interdum eius protuberantiam, ideſt malleolum.

Peroſis, hoc eſt oblęſio, eſt priuatio & impedimentum naturalis functionis, aut alicuius particulæ mutilatio, lib. finit.

Perſiſtentes morbi ſunt, qui eiſdem horis accedunt ac remittunt, lib. de Typis, cap. 3.

Perſpiratio, & Perſpiratus, vide Inſpiratio.

Per viciniam affici, vide Idiopathia.

Pes, πȣ̃ς, pars infima cruris eſt, quæ multiplici oſſe conſtat, malleolis, talo & digitis definitur, ex Ariſt.

Peſſarium, Peſſus, πεσσὸς, eſt lana concerpta, aut pannus, aut bombax, aut linamentum, ad digiti figuram, rotundum factum, demerſum in medicamentũ aliquod, inuolutum ſerico, filoque appenſum, tum preſertim utero accommodatum.

Peſtilentia, febris peſtilens, morbus peſtilens, Λοιμὸς, idem ſignificant, eſtq; morbus Epidemius, contagioſus, pernicioſiſsimus, communis, è communi cauſa natus, aduentitius, (non patrius, aut familiaris,) preſentis periculi, vt qui maligna & venenata putredine humores, vitales ſpiritus, & ſubſtantiam Cordis labefactet, quam aër tota ſua ſubſtantia putris & corruptus, ſiue quod is inclusus non diffletur, ſiue à non humatis cadaueribus, ſiue à vaporibus, & halitibus putridis non diſcuſſis, excitarit. An verò corporum celeſtium influxus peſtilentes reddant aërem, dubitare malim, quàm credere, præſertim cum medico ſenſus magis ſequenti, aëris mutationes pro omni ſint Aſtrologiæ, vt ex Hippocrate conijcere licet, 3. aphor. & initio progn. & lib. de aqua, aëre & locis.

Petaloides vrina eſt, quæ habet hypoſtaſim ſimilem ſquamis piſcium, lib. de Vrinis, cap. 27.

Petia oculi eſt ſanguis fluens de aliqua arteria, uel vena, quam patitur ex ictu, lib. de ocul. par. 4. c. 7.

Phacos, faciei macula eſt nigra, lentis ſimilitudinem obti-

obtinens, Latini lentiginem & lenticulam uocant.

Phagedęnas antiqui nominant, ulcera quę ſemper maiora & deteriora fiunt, uel cicatrice nullo modo adueniente, uel ſi facta ſit, reſoluta, uel propter influxum uitioſorum humorum, uel propter diſpoſitionem longo tempore factam, ex influentibus humoribus, uel ob aliquam diſpoſitionem oſsis in eo loco corrupti, ſed nobis ſufficiat ex ijs, quæ aliquid loci circumſtantis occupent, alia nominare herpetes, quæ ſummam cutem tantum infeſtant, alia Phagedęnas, i. exedentes, quę carnem ſubiectā corrumpunt; nam quod putridum atque depaſcens à nonnullis ulcus uocatur, non eſt propria ulceris differentia, ſed paſſio implicita, ex ulcere atq; putredine, 6. aph. 45. quas adedentes uocat, lib. de aqua, aere, loc. c. 2. Adhuc phagedęnæ ſunt illa ulcera, quæ partes uicinas continuò depaſcunt, non tamen eas putrefaciunt, febresq; inferunt; quod ſi depaſtionē cum putrilagine ſuſtinent, Nomæ dicuntur, ideſt depaſtiones, 6. de comp. med. per gen. cap. 1. φαγεδαίναι Græcè.

Phalacroſis φαλάκρωσις, caluitium, ſeu caluities, pilorum capitis defluuium eſt, propter humoris penuriā, non autem humoris uitio, nam tunc diceretur Alopecia, uel Ophiaſis, uide Madaroſis.

Phalanx, articulus eſt, tum maximè quo magnus digitus oſſi Carpi propinquo, dearticulatur, 2. de uſu par. cap. 9. Gręcè σκυτάλιδες, φάλαγγες, uide Digiti.

Phalangoſis, affectus eſt, quo pilorum ſubnaſcentium, duplex, triplexve acies, uel in ſuperiore, uel in inferiore palpebra, prouenit; lib. Introd. cap. 15. Ex quo uidetur

detur

detur author Introductorij phalangoſin, idem facere, cum diſtichiaſi, quod falſum eſt, quoniam in hac noui pili, & non naturales ſuccreſcunt, in illa ſoli naturales pili ſunt, qui inuerſi negocium oculo faceſſunt; in qua cilium intro ſpectat, pilorum acie ſimul cum eo inuerſa, vt inquit Paulus, ſic enim oculum compungunt; quibus duobus affectibus, commune genus eſt Trichiaſis, ideſt noxa oculis à pilis proueniens, qui pili ſi recenter exoriuntur, diſtichiaſim efficiunt, ſi natiui, & naturales, phalangoſim.

Pharmaceutica medicinæ pars eſt, quę medicamentis per os aſſumptis medetur, 3. de comp. med. per gen. c. 2. altera therapeuticę medicinę pars.

Pharmacia, purgatio, κάθαρσις, ἀνακάθαρσις, duplicem habet apud Hippoc. & medicos ſignificationē, vnam qua ſignificat, humorum qui ſua qualitate moleſtant, euacuationem ſiue natura, ſiue arte fiat, per quamcūque regionem, vomitum, ſudorem, vrinam, nares, tuſſim, aluum, vterum; alteram quæ eiuſdem humoris ſit euacuatio per aluum tantum ope medicamenti, prior ſignificatio habetur, comm. 4. in 6. de morb. vulg. poſterior in eo aph. qui bene corpore habent, difficulter ferunt purgationes; & corpora ſana cum purgantur, exoluuntur.

Pharyngethron, apud Galenum, nunc pro Pharynge ſumitur, nunc pro oſſe hyoide, quod ſit portio maxima Pharyngis, vide Hyoides.

Pharynx, duo ſignificat, & fauces, ideſt regionem intra os, vbi tum gulæ tum aſperæ arterię extrema concurrunt, ideſt medium illud ſpatium inter laryngem & gulam;

gulam; & ipſam aſperam arteriam, cuius ſummum laryngem uocant; veruntamen loci uicinia effecit, ut pharyngis nomine, nunc pro medio inter laryngem & gulam ſpatio, nunc pro aſpera arteria, nunc pro ipſius aſperę arterię ſummo capite, i. larynge, indifferenter ſumatur, vt ex pluribus Galeni, & Hippocr. locis elicere eſt.

Phathnia, ſunt oſſa dentes continentia, lib. de oſſib. vel ut alij ſunt alueoli, & præſepiola, & cauitates quibus dentes inſeruntur, quas Gręci βόθρια vocant, unde uidentur hę duæ voces φάθνια & βόθρια, idem ſignificare.

Phaulon ſimplicem & vulgarem victus rationem uocat Hippoc. ita eam quæ huic contraria eſt, exquiſitam, inter vtranque autem mediam, hypophaulon, ideſt ſubuulgarem nuncupauit, 1. de fract. 45.

Phimos, & Phimωſis, vitium quoddam in maſculis eſt, vt docet Celſ. lib. 7. cap. 25. in quo Colis glans, ita cutis tegmine contecta eſt, ut nudari non poſſit; huic contrarium malum, in quo propter cutem curta, aut retro abactam glans tegi non poteſt, Periphimωſis, vel parephimωſis appellatur.

Phimoſis eſt, cum cutis palpebrarũ extrinſecus ualde inflammatur, atque id, eò uſque, vt uicinę regionis pars aliqua occupetur, palpebra inuertitur, cum uerò modica quidem in cute inflammatio eſt, at membrana quę intus ad Irim uſque extenditur, valde deficit, tunc fit ut intro palpebra conuertatur, quod uitium cum utriſque palpebris accidit, Phymoſis hoc eſt Capiſtratio nuncupatur, cum diducere eas æger atque aperire ita oculum nequit. dem morbus interdum in labijs oritur, & pręputio &

ano, cuius cauſa eadem eſt, 3. de ijs quæ in med. 32. vide Paraphimoſis.

Phleborrhagia, ideſt venarum ruptio, 4. acut. 86.

Phlebotomia, ideſt ſanguinis per venæ ſectionem, miſſio 11. meth. 1.

Phlegma, humor eſt frigidus & humidus albi coloris, qui tum in ſenibus, tum ijs qui ratione quauis ſunt perfrigerati plurimus aceruatur, autumno abundans, quem Prodicus Blenam & mucum vocat, 2. de nat. fac. cap. 9. vide Pituita, Grauedo, & Coryza.

Phlegmatiæ ſignificant, ſiue illas quę propriæ phlegmonæ, ideſt inflammationes nominantur, ſiue etiam libeat febres vnà complecti, ſecundum antiquam vocabuli acceptionem, 1. apho. 7.

Phlegmone, eſt abſceſſus, in quo ſanguis calidus copioſior in aliquam animalis partem, procumbens, maiora eius vaſa diſtendit, ab his ad minora procedit, à quibus exudat foras in ea ampla ſpatia, quę inter vaſa ſunt, vt etiam omnia quæ in compoſita carne habentur, loca occupet, 10. meth. 6. Solet etiam Hippoc. phlegmonas appellare omnes inflammationes, & ſi tumore præter naturam careant, ſed ipſo poſteriores, nomen phlegmones tumoribus præter naturam attribuunt, quando cum inflammatione & reſiſtentia, & pulſatorio dolore conſtiterint. com. 4. in 6. de morb. vulg. 1. Conſueuerunt antiqui, in omni caliditate, nomen phlogoſis, ideſt inflamminis, & Phlegmones, hoc eſt inflammationis vti, 2. Glauc. 1. & 4. acut. 21. & 13. meth. cap. 1. φλεγμονή, καὶ φλόγωσις Græce.

Pleg-

Phlegmone eryſipelatoſa, eſt tumor præter naturam, à ſanguine & bilioſo humore ſubortus, ſed ſanguine in prædominio peccante, bile in ſubdominio; è contra Eryſipelas phlegmonoſum, in quo prędominatur bilis, ſanguine in ſubdominio peccante, ita vt ab eo quod in miſtura exuperat, nomen ipſi indatur, ac dicatur de eo, id quod exuperatur, ſic ut phlegmonem eryſipelatoſam, vel eryſipelas phlegmonoſum id vocemus; Vbi autem neutrum vincit, ibi vitium phlegmones, eryſipelatosque medium nominetur, 14. meth. cap. 2. vide inflammationis.

Phlegmone oculi tumor eſt circa oculos, qui cum rubore & caliditate multa, & motu difficili, & punctionibus gignitur, lib. finit. vide Inflammationis.

Phlogoſis, ideſt inflamminis nomen, ſæpe Hippocr. affert, pro phlegmonis, hoc eſt, inflammationis vocabulo ſingulari, 3. prognoſt. 71. vide Inflammationis, & Phlegmone.

Phlyctęnam uocant, vbi per exulceratione͂, uel etiam ſine hac, exterior Ceratoidis tunicæ membrana tenuiſsima, & ſublimis elata, intra ſe humorem collegerit, aut ſub tunicæ ſpatio, craſsior humor currens phlyctęnam pariat. Introd. cap. 16. Inde ad puſtulas per corpus erumpentes ob ſeroſos humores ad cutem translatos, nomen transfertur, 2. progn. 60.

Phlyctides ſunt puſtulæ quę in ardentiſsima febre, per caloris intenſionem, in ore generantur, lib. finit. vide Febris pemphigode.

Phocatos, inſtrumenti genus eſt, quo in fracturis caluariæ vtimur, à lenticulæ ſpecie dictum, 6. meth. 6.

Phęnigmus, rubrificatio, eſt ruboris per medicamenta, in aliqua corporis parte excitatio; quædam.n.medicamenta, eam vim habent, vt cuti admota, ruborem, caloremq́; accendant, atque etiam ſi diutius immorentur, veſiculas excitent, tandemq́; exulcerent; ab Arabibus veſicantia, & veſicatoria appellantur.

Phoxòs, eſt deprauata capitis figura, cũ acuminato eſt vertice, & non ad oblongę ſphęræ ſimilitudinẽ, qualem ſecundũ naturam humanum caput habet, lib.de oſſib.c.1.

Phrenitim, mortales omnes eam affectionem appellitant, in qua Phrenas, ideſt mentem læſam eſſe videant, 1.prorrhet.1. Eſt verò phrenitis mentis alienatio cum febre acuta, quando Cerebrum propria, primariaque affectione laborat, ſi verò Cerebrum per conſenſum afficiatur, dicitur Delirium, 5.loc.aff.4. Eſt autem affectio, inflammatio in meningibus, & in ipſum etiam Cerebrum, aliquando peruadit, eſtq́ue perpetuum cum acuta febre delirium, 1.prorrhet.1. quod ſi febrem adiunctam non habeat, tunc non phrenitis, ſed vel delirium, vel mania, appellatur; ſi verò perpetuum non ſit delirium, adhuc phrenitis dici non debet, ſed vel paraphroſine, vel paraphrenitis, vt quæ tum à ventriculo, tum à diaphragmate, tum in ſummo febris vigore, excitatur, tunc enim declinante paroxyſmo, ceſſat mentis alienatio, comm.3. in 3.de morb.vulg.45. vnde omnia ſigna, quæ eam, vel efficiunt, vel ſignificant, dicuntur phrenitica, comm.1. in 1.prorrhet.4.

Phrenas, vide Diaphragma.

Phrenicę venæ, ſunt duæ propagines venarũ, è trun-

co venæ cauę ſuperioris orientes, inſertæ in diaphragma, ipſumq́; totum nutrientes.

Phtharticum, vide Deleterium.

Phthiriaſis, eſt ſcabies, circa palpebrarũ radices, quæ ſquamas furfuri ſimiles dimittit, lib. fini. Vocaturq́; morbus pedicularis, cuius generatio quibuſdam contingit in capite aceruatim, ex multis videlicet humoribus, calidis quidem, ſed non ad totam caliditatẽ progreßis, ad quantam proueniunt acres Ichores, ideſt ſanies, 1. loc. aff. 7.

Phthiſicus Græcè φθινώδης, is dicitur, vel qui phthiſi correptus eſt & contabuit, vel qui quauis ex cauſa macilentus euaſerit; vel qui ad phthiſim, natura procliuis eſt, anguſto ſcilicet adſtrictoq́; exiſtens thorace, ut à tergo, operta ſcoptula, inſtar alarũ promineant (vnde πτερυγώδης, hoc eſt alatus nominatur) tandem cui caput imbecillum eſt, organaq́; reſpiratoria, facilè omnem eius fluxionem recipiunt, com. 2. in 1. de morb. vulg. 13.

Phthiſis, quæ Tabes Latinis, dicitur, ſi cõmuniter ſumatur, eſt diminutio, & colliquatio corporis; Tabes verò, propriè eſt pulmonis vlceratio, vel thoracis, uel fauciũ, vt & tuſſicula & debiles comitentur febres, & corpus conficiatur, ea verõ quam Phthoën proprio uocabulo appellant, eſt corporis conſumptio ex vlcere, lib. finit. φθίσις Græce, & φθόην; Phthoën etenim propriè Græci, & præſertim Athenienſes nominant, ob pulmonis ulcera inſanabilia, totius corporis cum parua febre extenuationem, eandemq́; Hippoc. vocauit Phthiſim, 7. aph. 16. atque ideo aliquando Galen. ſanguinis ſputum, vocat Phthoën, 5. meth. 15. eandem vocat Tabem, 1. aph. 12.

Phthiſis oculi, vide Tabes oculi.

Phthoë, vide Phthiſis.

Phtoria, i. medicamenta, quæ valent ad eijciendos fœtus, uiuos vel mortuos; alio nomine Ecuolia appellantur.

Phthoropæum, vide Deleterium.

Phygethlon, inflammatio eſt adenum, quæ in inguinibus, & alis eſt, calore ſcilicet & celeritate generationis, ab alijs tuberculis diſtincta, lib. de tumorib. cap. 15. Phygethlon, eſt eryſipelas inflammationis particeps, 2. Glauc. 1. figura illi pano ſimilis eſt, quo textores vtuntur, atque ideo panus & panis dicitur.

Phyma eſt phlegmone glandulis, ſicubi fluxio in eas procubuit, citra ulceris occaſionem, accidens, 13. metho. cap. 5. quæ ſtatim augetur, atque ad ſuppurationem venit, 2. ad Glauc. 1. vide Tuberculum, Furunculus.

Phyſema eſt reſinæ ſpecies, quam & pityinam, & piceam nominant, expers pinguitudinis, admodum exſiccans, 7. de comp. med. loc. cap. 3.

Phyſiognonomica ſigna, ſunt quæ rei naturam indicant, lib. quod animi mor. cap. 6.

Phyſiologia, ideſt naturalis ſcientia, 1. de elem. 5. qualis medicina cenſetur, quæ & Phyſiologica appellatur, nomine ſumpto à materia, quæ cognitioni medici expoſita eſt, quæque materialis propriè appellatur, lib. de part. art. med. cap. 6.

Phyſis, apud Hippocratem nunc naturam, nunc temperamentum ſignificat, 2. acut. 31. vocatur adhuc Phyſis flatus, flatuoſus, ſiue balituoſus ſpiritus, ſuccis quibuſdam pituitoſis, vel cibis in ventre à deficiẽte calore,

in

in halitum ſolutis; qui cum per os excernitur, ructum creat, cum per ſedem, ſonorum ſilentemve flatum; cum verò neutra parte emittitur, ſymptoma creat, quod Epneumatoſis hoc eſt inflatio uocatur, ventre ſcilicet impotente ad excrementoſum, nebuloſumq́; excernendum ſpiritum; ſed is retentus propter magnam ſpiritus uim, & inteſtinorum latitudinem, grauiter ſonat, murmur quoddam quod Græci Borborygmon uocant, cauſans, 3. de ſympt.cauſ.c.2. vide Clydones.

Pia & dura mater, vide Membrana dura.

Picatio auxilium medicum eſt, quo parte aliqua corporis pilos excindente, medicamento vtimur, tum maximè cum quidam nouaculæ præſidium formident, præſertim in gutture, iiſque abraſis pharmacum aliquod applicamus, 1.de comp.med.loc.cap.5. Aliqui verò picationem & picam ſignificare inquiunt, ſymptoma deprauatæ, vitioſaq́; appetentiæ, cum ſtomachus uitioſos, & à natura alienos cibos concupiſcit præter morem, quo malo mulieres grauidæ infeſtantur, ad extremum vſque ſecundum uel tertium menſem, quarto namque ferè eo liberantur; quod malum & Citta, & Cittoſa ab aue quæ Pica dicitur, denominatur, uide Cittoſa.

Pica, vide Picatio, & Cittoſa.

Picea, vide Phyſema.

Picra ſimpliciter, ſiue hiera picra, eſt idem ac medicamentũ ex aloe, 4.loc.aff.2. quod ſui amaritudine, morbos & humores expellit, de Dynam. in procemio; eadem & amara ſimpliciter appellatur, de cur.rat.per ſang.c.18.

Picrocholus homo, i.amara bile abundans, 2 acut.29.

Pinguedo eſt affuſio alimenti, circa membranas maximè concreſcens, ſenſu carens, lib. finit. vide Adeps.

Pinnæ, ſeu Pinnulæ, ſunt alæ narium, lib. finit. vide Alæ narium.

Pituita, eſt omnis frigidus & humidus natura humor, qui & phlegma dicitur, 8. de placit. c. 6. quatuorq́; humorum vnus eſt, omnis qualitatis & ſaporis expers, nonnunquã verò & dulcis particeps fit qualitatis, ſed hunc humorem qualiſcunque fuerit ſi modo albus exiſtat, pituitam appellant, lib. de atra bile, cap. 2. Scindapſon Galenus iocandi gratia, nunc pitũitam, 8. de placit. cap. 6. nunc Cerebrum nominant, 8. de placit. cap. 4.

Pityina, vide Phyſema.

Pityriaſis & pityra, vide Furfuratio.

Pityroides vrina, quæ habet hypoſtaſim ſimilem furfuri, i. furfuraceam hypoſtaſim, lib. de vrinis, cap. 28.

Pladarotes, ſunt mollia veluti corpora vetuſta, & maximè decolora, palpebrarum parte interna, nondum aſpredinem habentia, lib. Introd. cap. 15.

Plados omnis humiditas redundans ſuperflua, et excrementitia, ſiue tenuis ea ſit, ſiue in modum puris craſſa, 3. de fract.

Plagulæ, quæ & ſplenia dicuntur à ſplenis forma, firmamenta ſunt quę ſtabiliunt deligationem; luxato enim fracto, vel comminuto oſſe faſcię imponuntur, quæ confirmatum ac repoſitum os continent, prohibentq́; ab affecta parte inflammationem, præſentem humorem repellendo, & aduenienti obſiſtendo, quæ faſciæ, & ſubfaſciationes, & subligamina appellantur; ſupra has ne-

dimo-

dimoueantur, ac diuertant, plagulę imponuntur cerato aliquo intinctæ, quarum duplex eſt vſus, vnus ut subligamina contineant, alter vt ea membra circum expleant, quæ in acutũ deſinunt; Plagulis tertiò alię faſciæ, quas ſuperligamina nominant, conuoluuntur, quibus ferulę ſuperponuntur, quę totam deligationem firment, ac ſtabiliant, 3. de ijs quæ in medic. 11.

Planities, vide pedion.

Planta, vide Pedion.

Planum, vide pedion.

Platyſma, hoc eſt latius linteum, quod vlceribus extrinſecus ſuperdatur, 4. de comp. med. per gen. 14. platyſma autem myodes, eſt, dilatatio muſculoſa, ſiue latus ille muſculus, qui cuti ſubnaſcens, buccam, ſiue maxillam, mouet, lib. de neruor. diſſe. cap. 6. vide Latus muſculus.

Plectrum, vide pharynx, & Iſthmus.

Plenitudo, vide Multitudinis.

Plenus pulſus, qui arteriam oſtendit pleniorem, & occurſum humide tumidum, 1. de differ. pulſ. c. 6.

Plethora eſt vbi ęqualiter inter ſe omnes ſucci ſunt adaucti, id plethos, plethoran, & plethorian Gręci vocãt, nos plenitudinem, & ſuccorum redundantiã dixerimus; vbi verò vel flaua bile, vel nigra, vel pituita, uel ſeroſis humoribus refertum iam corpus fuerit, eum habitum Cacochymiam, quaſi ſuccorum uitium dicas, non plethoram vocant, 3. meth. cap. 6. & 13. meth. cap. 4. vide Multitudinis.

Pleuritis, quę & pleureſis dicitur & morbus lateralis, eſt inflammatio illius membranæ quæ coſtas intus ſubcingit.

ſubcingit,6.aph.33.quæ membrana mutuato à coſtis nomine,quæ Pleuræ dicuntur, & pleura ipſa dicitur vulgo. Exquiſita uerò Pleuritis fit,ubi cingens membrana coſtas,primario affectu laborat,proinde dolor, uel ad iugulum, uel ad prӕcordia peruenit; ad iugulum quidem ſuperioribus eius partibus affectis,ad prӕcordia uerò ubi inferiores afficiuntur, atque vehemẽs quoque febris hãc inflammationem perpetuò ſequitur,(quia ſedes affecta, & parum diſtat à Corde,& cum panniculo ipſum inuoluente,ac ſepto tranſuerſo cognationem habet), 5. de loc. aff.3.lib.de conſtit.art.cap.15. Arabibus Soſati, Birſen, & Pleureſis,Græcis πλευρῖτις appellatur. Non exquiſita verò pleuritis eſt,in qua dolor externus eſt,& contactu mouetur,uel quod ſine febre, uel ſine ſputo, uel ſine tußi, uel ſine ſpirandi difficultate ſit, uel quod neque tenſionem,neque duritiem vllam pulſus habet, quae tamen ſingula exquiſitam efficiunt pleuritidem. Pleuritidem uerò incoctam appellant,quæ uel celeriter hominem iugulat, uel non niſi longo tempore finitur, 5. loc. aff. capit.2.

Plexus choroides,uide Choroides plexus.

Plexus retiformis, ſeu reticularis, eſt inuolucrum ex multis arterijs,ſub dura meninge collocatum, ad retardandum ſpiritum animalem,ne ſtatim effluat; ubi enim natura uoluit diutius morari materias,ibi tranſitum ipſis difficilem molita eſt, quemadmodum in Ventriculo quidem Pylorus,in inteſtinis inuolucra, & ante teſticulos arteriæ & uenæ multipliciter inuoluuntur, non ſecus in capite ſub dura meninge plexus arteriarũ retiformis,

&

& reticularis, & Choroides dictus, 4. de vſu p. cap. 13. & 9. de uſu p. cap. 7. quem vulgo rete mirabile appellāt, uide Glanduloſi aſsiſtentes.

Plexus variciformis, vide Flexus variciformis.

Plixada, ideſt greſsuram, totum id quod inter inguina utriuſq; cruris eſt, ſolet Hipp. appellare, 4. de art. 45.

Pneumatias, & Pneumatodes, vocat Hipp. anheloſos, qui denſum ſpiritum habent, 3. de diffic. reſpir. cap. 12. Adhuc pneumatodes uocat Hipp. aliquando eos, qui uentrem inflatum habent, ibid.

Pneumaticus, ideſt ſpiritalis, qui omnia ſpiritibus attribuit, lib. Introd. cap. 9. vel qui de ſpiritibus agit, 3. de differ. pulſ. cap. 6.

Pneumomphalon, Vmbilici eſt dilatatio, à flatuoſo ſpiritu, lib. finit.

Pnigalion, morbus Incubus Latinis dictus, alio nomine Ephialtes, uide Ephialtes.

Podagra eſt Arthritis pedum, ut enim Arthritis, uniuerſi corporis & articulorum omnium, morbus eſt, ita ſi ſolum pedum ſit, ab affecta parte, podagra, ſi manuum, chiragra nuncupatur, uide Arthritis.

Pollex, eſt breuior & maior digitus manus, quē Antichira & promanum uocant, lib. de oſſib. c. 22 vide Digiti.

Polychreſta, medicamenta ſunt, quę multis affectib. conueniunt, quę contrarijs medicamentis conſtant, etiam iuxta ſecundas qualitates ac uires, non tantum primas, 5. de comp. med. per gen. cap. 1.

Polychronius morbus, qui longo tempore comprehenditur, qui & Chronius dicitur, cui opponitur Brachichronius,

nius, qui breui tempore finitur, 3.dier.decr.cap.13.

Polymorphum, uide Sphenois os.

Polypus, tumor eſt præter naturam, in naribus genitus, polypodis carni aſſimilis, iuxta ſubſtantiæ proprietatem, 3 de comp.med.loc.cap.3. cuius quinque affert ſpecies Hipp.lib περὶ παθῶν.

Pompholix, bulla, eſt eleuatio in humore facta à flatuoſo ſpiritu, quo intra humorem concluſo bulla excitari ſolet, præſertim ſi humor tenax, viſcoſuſque eſt, tunc enim bulla permanet, nec facile ſoluitur, quales ſępe in vrinis viſuntur, renalem & longum morbum ſignificantes. Eſt & Pompholix metallicum medicamentum.

Ponos, nunc laborem propriè dictum, nunc dolorem, ſeu ut quiſpiam dixerit malam affectionem, qua in acutis morbis, ęgri male afficiuntur ſignificat, 2.acut.47.

Poples, ſiue Ancyle, eſt articulus ille quo os magnũ femoris articulatur oſſi tibiæ, in quo pars exterior genu dicitur, interna verò qua crus flectitur, dicitur poples, uel Ancyle, lib. Introd.cap.10.

Porocele, eſt ramex calloſus, ſiue tophus in teſticulo, aut in membrana Erythroide concreſcens, multus renitens, durus, & inęqualis. His notis ab hydrocele, & ſarcocele, diſtinguitur, lib.finit.

Poromphalon, eſt cõcretio tophi in Vmbilico, lib.fini.

Poropœia, eſt exiguorum meatuum ſtatus, 4.meth.4.

Porracea bilis, vide Bilis pallida.

Porrigo, i. furfuratio, vide Furfuratio.

Porta vena, vide Caua vena.

Portæ Hepatis, πύλαι ἥπατος, *ſunt pars ſima hepatis, in qua ſita eſt ea uena magna, quam uocant venam portam, uel uenam portæ, qua eſt ingreſſus chyli in iecur, ſicut in gibba ſanguinis ex eo egreſsus.*

Porta Ventriculi, eſt inferior vētriculi terminus, qui & pyloros dicitur, 3. loc. aff. 7. vide pyloros.

Portinarium eſt primum inteſtinorum, quod duodenū appellatur, lib. de anat. viu. uide Dodecadactylon.

Porus eſt neruus mollis ex prima coniugatione neruorum oculum mouētium, à Cerebro ad oculos pertinēs, qui ſolus manifeſtum habet foramen, unde & viſificus, & meatus abſolute dicitur, 4. loc. aff. 2. Porus eſt exiguus omnis corporeæ molis meatus, 1. ſanit. tuen. cap. 12. Atqui & porus tophum ſignificat, tum qui in Arthriticis, tum qui in calculoſis generatur; cum enim humor crudus lentorem aſſumpſit, & tranſitus per renes quibuſdā natura ſunt anguſti, id quod craſſiſſimum eſt, & maxime lentum, diutius moratum tophum gignit, 1. de alim. fac. cap. 5. Porus adhuc & Callum ſignificat, ad quem gignendum cogi, concreſcereque aliquid propriȷ́ oſsium alimenti oportet, quod in fracturis oſſium accidit, 6. met. cap. 5. uide Meatum, & Oncos.

Poſt apparentia, vide Aſſidentia.

Poſt brachiale, uide Brachiale.

Poſterius Cerebrum, uide Cerebellum.

Poſthia, ſiue Crithe dicitur, cum parte interna palpebrarum, iuxta corollas, ſuppuratum, oblongum, figura ëordeo ſimile fit, vnde appellatum eſt, lib. Introd. capit. 15.

Præce:

Pręcedentes cauſæ, uide Antegreſſa, & Febres putridæ.

Pręcognitio, πρόγνωσις, prænotio eſt futuri euentus morbi, uel futuri ſymptomatis eorum quæ neceſſariam habent generationem ſolum, non autem omnium, quae circa ęgrotos eueniunt: modo nihil aut ab ægro, aut ab aſſidentibus fuerit commiſſum, quo medici iudicium in re fruſtrari poſſit.

Præcordia, hoc eſt phrenas non ipſe tantum, ſed alij etiam ueteres ſeptum appellarunt, infra uerò hæc præcordia tum uenter, & inteſtina, tum iecur ipſum ſita ſunt, 8. de placit. cap. 9.

Pręgmatis oſſa duo ſunt, capiti deſuper incumbentia, parte poſteriori, ab oſſe occipitis, anteriore verò frontis, vtrinque ab oſſibus temporum lineis fuerunt diſtincta, quae & Bregmatis oſſa appellantur, 11. de vſu par. cap. 20. vide Bregmata.

Pręincipientes cauſę, uide Antegreſſa.

Pręputium, cutis eſt, quae glandem pudendi ueſtit, 5. meth. 15. uide Glans.

Præſepiola, vide Phathnia.

Pręter naturam, uide ſecundum naturam.

Prætextus, manifeſtiſſimas cauſas, & ueriſſimas uocauit Hipp. cum tamen, in vſu ſit ut falſæ cauſæ prętextus appellentur, 2. de fract. 62. quin & prætextus aliquando non falſas cauſas, ſed ueras dicit, 3. de fract. 46.

Priapiſmus, (qui & Tentigo) eſt auctio pudendi ſtabilis in longitudinem, ac orbem tumefacti, citra rei venereæ appetentiam, 9. de comp. med. loc. cap. 9. à flatuoſo

ſpiritu

ſpiritu, 14. meth. 7. nullo ſtimulante ad libidinem, aut deſiderio, aut acquiſito calore, ut quibuſdam accidere conſueuit, qui ſupini decumbunt, ducta denominatione a priapo animali; nam hunc ut cui ſuapte natura huiuſmodi Coles eſſet, ita finxerunt, atque pictura deſcripſerunt homines, 6. loc. aff. 6. quem & Satyriaſim, & Satyriaſmum Greci uocant, quod Satyri arrigere ſemper crediti ſint, de tumor. cap. 14.

Prima corpora, vide Homiomeres.

Prima particula, vide Similare.

Primæ venæ, (q̄ & magna uaſa appellantur, & uaſorum radices, 5. meth. 3.) ſunt, quæ ſunt circa iecur, & meſenterium & Cor, 12. meth. c. 3. uide Radicem uaſis.

Primarius affectus, uide Idiopathia.

Primitiua cauſa, vide Antegreſſa.

Princeps inteſtinum, vide Rectum.

Principium morbi triplex dicitur, ſecundum vnum quidem modum de primo inſultu, qui ſimplex eſt, & latitudine caret, ſecundum alterum uerò, de eo quod ad tertium extenditur diem, & præter hæc etiam id quod tanquam pars accipitur totius morbi, in quod manifeſte coctionis ſigna deſiderantur, 1. de criſ. cap. 8. & 19.

Proboſcis, ſiue pronomæa eſt pars quædam pendens anguſta, & longa in Elephante animali (quo loco alijs eſt naſus) adeò ut ad terram pertingat, 16. vſu p. 14.

Procatartica cauſa, vide Antegreſſa.

Proceſſus anchoralis, uide Ancyroides.

Proceſſus cornicularis, vide Ancyroides.

Procidentia oculi, eſt cum ab ictu aliquo uiolento,

aut ſtrangulatione, cum febre continua, vel capitis dolore, prolapſus oculus fuerit, lib. finit.

Procondyli dicuntur, primi digitorum articuli metacarpio proximi, ut medij digitorum articuli condyli, extremi vero metacondyli.

Proëgumena cauſa interna eſt, quam antecedentem ſolent nominare, quam Celſus uocat abditam, in occulto poſitam, & morbi continentem cauſam.

Productio, vide Dodecadactylon.

Profundatio ſudoris, vide Chorion.

Prognoſtica ſigna nuncupantur, quę futura pręnunciant, Diagnoſtica, quæ præſentia declarant, Indicatoria, quæ curationem indicant, lib. de Optim. ſec. emp. cap. 6.

Prolapſiones, ideſt oſsium integras alternationes, Dimotiones non integras appellat, Hippo. 3. de fract. 51. & 2. de fract. 39.

Prolepticus morbus, vide anticipans & Cicumenus.

Promanus, vide Digiti, & pollex.

Proneruationes, vide Tendones, & Aponeuroſis.

Pronomæa, vide proboſcis.

Prophaſis, vide Antegreſsa.

Prophylace, ea eſt artis medicæ pars, quæ morbi cauſam adimit, Prophilactice verò, quæ à morbo præſeruat, 11. meth. cap. 2.

Proprius affectus, vide Idiopathia.

Proptoſis, ideſt procidentia appellatur, vbi cum inflammatione moti oculi, ſede ſua procidunt, lib. Introd. capitu. 15.

Proſarteſis hoc eſt appenſio, longiorum eſt membra-

narum,

narum, ad uicina loca applicatio, lib. finit.

Proſpheromena, ideſt ſumenda uocantur, quæ intro in corpus ſumuntur, ut quę eduntur, ac bibuntur, & inſpiratus aer, 10. meth. 7.

Proſphyſis, uide Proſtheſis.

Proſtheſis prior eſt uirtutis nutritiuę facultas, quę nutrimentum membro, quod nutriri debet, apponit, unde appoſitio dicitur, quam ſubſequitur Proſphyſis, ideſt agglutinatio, ſiue unio, quæ nutrimentum appoſitum agglutinat, & unit membro, Tertia his annectitur, quæ unitum utrimentum aſſimilat membro quod nutritur, diciturque Nutritio, 3. de natur. facult. capit. primo, & 13.

Proſtethis, eſt pars carnoſa, quæ in manuum, & pedum caua parte attollitur.

Prothopathia, vide Idiopathia.

Prurigo, pruritus quidam eſt, cum exigua quadam moleſtia, qualis puerorum qui iam dentire incipiunt gingiuis accidit, 3. aph. 35.

Pſallidæ, vide Fornices.

Pſallioides, ſiue Pſalloides, vide Camarion.

Pſammiſmus, curationis genus eſt, quo Hydropici arena calida, tecto capite, ad aquam ab uniuerſo corpore ciendam, & eijciendam, ſepeliebantur, & ſoli ardenti exponebantur.

Philothra medicamenta ſunt, quæ pilos & capillos auferunt, uel duros, magnos multos, craßos, & ueluti ſuillos pilos attenuando, & minores reddendo, uel ipſos penitus extirpãdo, & partes corporis depiles reddendo, 1. de

comp.med.loc.cap.4.differunt à Dropace, quod ſint viribus Dropace valentiora, vide Dropax.

Pſoa, quaſi pulpam, ideſt lumborum carnem dixeris, eſt magnus muſculus, ab vndecima thoracis coſta incipiens, per vniuerſa ilia & pubem progrediens. lib. de muſcul. diſs. cap 31.

Pſora, ſcabies eſt, cum aſperitate ſummę cutis cum pruritu, furfuribus, & corporis colliquatione, lib. Introd. cap. 13. quę omnia & ſi illi cum lepra communia ſint, differunt tamen, quod in pſora ſumma cutis occupatur, in lepra malum altius deſcendit, adhuc in pſora, furfuracea fit cutis, in lepra ſquamoſa; adhuc pſora variè figurata eſt, lepra verò circularib. magis eroſionibus cutē depaſcitur. Quam pſoram Auicenna diſtinxit in excorticatam, & non excorticatam, fœdam & non fœdam, humidam, & ſiccam; quod forte aliud ſit Græcis Pſora, ac Arabibus.

Pſoriaſis hoc eſt ſcabies, & duritia ſcroti, cum intenſa prurigine; quandoque verò & vlceratione, lib. finit.

Pſorica medicamenta ſunt, quę ſcabras in palpebris affectiones ſanant, 2. de comp. med. loc. cap. 3.

Pſorophthalmia, ideſt pruriginoſa ſcabies à ſole, & puluere orta, lib. de remed. par. fac. cap 10.

Pſychrophouus, homo eſt qui frigidæ aquæ exhibendæ eſt timidus, ſicut & hęmophouus eſt, ſanguinis mittendi timidus, & hydrophouus, qui à rabido Cane morſus, aquam reformidat, 9. meth. 5.

Pſyctica medicamēta ſunt, refrigeratoria, q̄ oēm calorem, & laſſitudinem mitigant, lib. de Dynam. in proœm.

Pſydra-

Pſydracię ſunt paruę efflorationes factæ in capite ſimiles veſicis eminentibus in ſuperficie, lib. de med. fac. par. cap. 5. Differunt à Phlyctænis, quę toto corpore non tantum capite, ut Pſydracia, oriuntur, & ſi autor Introductorij forte aliter ſentire uideatur; tum quod Phlyctenę à calidiori, acriorique, hæc à minus calido humore, & acri gignantur.

Pterna, calx, os pedis omnium maximum eſt, parte qua ingredimur leniter rotundum, & latiuſculum, poſteriore tibię rectitudinem longe excedens, inferiore aſtragalo, anteriore oſſe ſcaphoidi inarticulatum.

Pterygoidea, quæ & alaria oſſa dicuntur, vide Sphenois os.

Pterygiũ dicitur, neruoſa ſuperinnatæ oculi mẽbranę eminẽtia incipiens ab angulis, & procedens vſq; ad corneã; quando uerò inſuper augetur cooperit & pupillam, lib. de med. fac. par. c. 12. Pterygia etiam vocant alas narium, i. fines eius infernos qui mouentur, 11. de vſu p. ca. 12. eadẽ Vngula appellatur & Vnguis, differens ab Encanthide, q̃ eſt carnis in maiore angulo excreſcẽtia, Pterygium verò neruoſa caruncula eſt, 10. de vſu p. cap. 11.

Ptilos, glabras, ſimulque naſcentes alias palpebras, quique pilos non habent, Gręci uocant, 4. de comp. medi. loc. capit. 8.

Ptiloſis eſt caſus pilorum palpebrę, lib. de medic. fac. par. cap. 12.

Ptiſana, nunc pro ſucco hordei percolato, nunc pro iuſculo ex hordeacea etiam ſubſtantia ſumitur, 9. de placit. cap. 6.

Ptoſis oculi uitium eſt, quod alio nomine φαλάγγωσις *appellatur, uide Phalangoſis.*

Ptyelos, vide Choana.

Pubes, pubertas, tempus eſt ætatis, quo lanugo circa pudenda oriri incipit, quod initio anni decimiquarti incipit, ad vigeſimumquintum terminatur, 5. apho. 7. Eſt & Pubes, idem quod pecten, poſtrema pars hypogaſtrij: ſiue Aqualiculi, qua pili naſcuntur, vide Aqualiculus. Cuius pubis, ſeu pectinis oſſa, apophyſes ſunt oſſis ſacri tenues perforatæ, & in anteriora protenſæ.

Publice graſsantes, vide Communis, & Endemus.

Puerilis morbus, uide Comitialis.

Pulmo, caro quædam rara tenera, & ſpongioſa eſt, in quibus cauis aer attractus modice retinetur, & rectificatur à ſuis prauis qualitatibus, lib. de anat. viu. Vnde reſpirationis & vocis inſtrumentum eſt, 7. de uſu p. 1. eſtque viſcoſus quemadmodum hepar, vaſis quam plurimis conteſtum, quorum interualla carne molli, inſtar ſtoebes cuiuſdam opplentur, quo omne id quod inter vaſa omnia eſt inane repleret, eſſetque firmamentum, ac propugnaculum imbecillitatis ipſorum, ibid. cap. 2. & 8. πνεύμων *Grecè, & ſpongioſus, quò follis inſtar aere impleri diſtendique citra noxam poſsit, ſubſtantia ſpumam ſanguinis referens.*

Pulmonia, uide peripneumonia.

Pulſatiuus dolor, uide Dolor pulſatiuus.

Pulſus eſt ſenſibilis Cordis, & arteriarum motus dilatatione, & contractione factus, 1. de differ. pulſ. cap. 2. & 4. de differ. pulſ. cap. 3. Hoc nomen pulſus ueteres primum

mum adhibuerunt deſignandis motibus dolorificis pulſantibus ex inflammatione, & palpitantibus, concitato, vehementique motu arteriarum; Deinde medici ea uoce uſurparunt in ſignificando motu ſecundum naturam in Corde, & arterijs facto per ſyſtolem, & diaſtolem, cuius naturam Hipp. uel non callebat, uel ut fallacem neglexit; in quo ſi medici tactus ſua diaſtole euertitur, aut uiolenter impellitur, & cum renixu quodam pulſat, vehemens pulſus, σφοδρὸς σφυγμὸς dicitur, cui oppoſitus, ἀμυδρὸς, languidus dicitur.

Puluis pinguis, eſt in quo nec aſperum quippiam, nec acre ſubeſt, 5. ſanit. tuen. cap. 3.

Punctio, ſolutio continuitatis in carne eſt, ab aliquo acuto incidente, & tenui facta; Græce νύξις, & νύγμα dicitur. Eſt adhuc punctio quæ & compunctio appellatur, inciſionis ratio, quæ hydropicis ad ciendam aquam debetur, quæ παρακέντησις Græce dicitur (de qua conſule Paulum) Arabibus punctura.

Punctorius dolor, uide dolor triſtis.

Pupilla, Græce Κόρη, foramen medium Vueæ tunicæ oculi eſt, in quo fit uiſio, lib. de anat. uiu. Eſtque media totius Iridis pars, lib. Introd. cap. 10.

Purgatio, euacuatio eſt per propria loca, deriuatio per propinquiora, Reuulſio per contraria, 4 meth. 6. & 5. metho 3. Vacuationem appello propriè materiæ ubi quantitate exuperet, purgationem uerò alienæ per qualitatem, ſecundo, progn. 14. 1. aphor. 2. uide euacuatio, pharmacia.

Purgamenta, Λόχεια Græce, dicuntur ea omnia, quæ

à puerpera, poſt fœtum, & ſecundas exeunt per vterum, quę & Catamenia appellantur, ſoloque hoc differunt, quod hęc ante partum ſint, illa poſt partum.

Purgatoriam facultatem nõ omnes intelligunt, quod duo ſignificat, alterũ commune omnium, quę quouis modo animalis excrementa expurgant, alterum uerò per Excellentiam de ijs tantum dicitur, quę aut per uomitũ, aut per uentris deiectionem purgent, 5. de ſimpl. medic. cap. 20. uide Cathartica.

Purpurea uena, uide Communis, & Media.

Purulentiam, Suppurationemque appellat Hipp. ubi pus uniuerſum conſtiterit, concocto tumore quopiam præter naturam, 1. progn. 40.

Purulẽtus & ſuppuratus, vide Empyus, & Empyius.

Pus, πύον, eſt humor putris, partium ſpermaticarum ſubſtantiæ magna ex parte aſſimilis; Eſtque humor, quod in humoris modum fluat, atque ex humore habet originem, qui in partem inflammatione laborantem decumbens, & per inania eius ſpatia diffuſus, occluſis undique meatibus, perſpiratione intercepta computreſcit, perinde atque alia omnia, quę perſpiratu carentia, alieno in loco uehementius incalcſcunt.

Puſtulæ Græcis Hydatides, hoc eſt exanthemata, 4. ſanit. tuen. cap. 4. ſunt & puſtulæ abſceſsus in nigro oculi humorem continentes cum phlegmone & fluxu, lib. finit. uide Exanthematum.

Puſtulę latæ, ſiue tubercula omnia, duplicem habent differentiam, quoniam quædam tendunt in acumen, & altum petunt, quædam ad maiorem extenduntur locum,

non

non tamen in altum attolluntur, ſic & puſtulæ nonnullæ ſublimes nonnullæ latæ fiunt. 6.aph.9.latæ quidem tum ob humoris frigiditatem, lentorem, & craſſitudinem, tum propter continentis membranę denſitatem; ſublimes verò tum propter humoris caliditatem, & tunicę raritatem, tum propter uirtutis robur, foris expellentis pus, unde Coni ſimilitudinem referunt, & in mucronem faſtigiantur, 1.progn.40.

Putredo eſt mutatio totius putreſcentis corporis ſubſtantiæ ad corruptelam, à calido externo, 11.meth.8.cæterum non quicquid corrumpitur, σήπεσθαι, hoc eſt putreſcere dicimus, ſed quibus id cum fœtore accidit, 5. ſimpl.15.dicitur autem putredo, ſiue putrefactio Græcè Σήψις, quam duplicem Galenus facit, 1.de diff.febr. unã quę fit ſuperante natura, alteram quæ fit ſuperata, Galenum, eo loco conſule.

Pycnotica, & Pycnωſis, uide condenſantia, & Obſtruentia.

Pyelus Græci uocant, paruos alueos in quibus natationes inſtituuntur, 7.meth.6.

Pylωρος poſterior eſt, & inferior uentriculi terminus, ſic dictus, quoniam portę modo, ne nutrimentum ex eo confeſtim dilabatur, prohibet, lib.Introd. cap.11. qui & Pyloron dicitur ad dextram propè iecur ſitum habens, lib.de ven. & art.diſſect.cap.1. qui & Ianitor dicitur, uide Porta Ventriculi.

Pylus, uide Myrmecię, Clauus, Callus.

Pyωſis, uide Onyx.

Pyricauton, ideſt ambuſtum igne, ſimul & is affectus

 eodem

eodem nomine appellatur; quo quis in aqua feruenti vſtus fuerit, 1. de comp. med. per gen. cap. 4.

Pytiroides, vide Hypoſtaſis.

Pyriama, fotus, fomentum eſt, non vno modo corpori admotum, ſed uel per ſuffitum, uel calidam ſpongiam humido aliquo decocto imbutam, uel uaporem per arundinem, uel cucurbitulas.

Pyrionides, vide Dentem.

Pyulcon organum, ſiue inſtrumentum eſt, quo mulſa per ulcus infuſa, iubemus aliquando quidem, ut ægri inclinati in laborantem partem tuſſiant, aliquando etiam molliter concutiendo, ſicque pus vniuerſum, ſaniemque vlceris extrahimus, 5. meth. c. 8 à quo & Pyulca, i. puris attractiua medicamenta denominãtur, 2. ad Glau. 8.

Q

QVADRATVM corpus, quod & Euſarcon vocant, eſt quod nec gracile, nec craſſum, nec calidum, aut frigidum, aut alio quouis nomine ex ijs quæ exceſſum defectum ne indicant dicere poſſis, 1. de temp. cap. 6. ſed inter hæc omnia extrema medium conſtituitur, 3. de cauſ. pulſ. cap. 11.

Quartana febris, τεταρταῖος πυρετὸς, eſt, cuius circuitus eſt quarto quoque die, quo unam & eandem acceſsionem facit, ac unam, & eandem remiſſionem, lib. de Typis, cap. 4.

Quaßatio eſt quartus luxationis uertebrarũ modus; tria enim uitia ex uertebrarũ exturbatione contingunt, cum retro abeunt gibberoſitas, cum intro repanditas, cum in latus torquentur obſtipitas, præter hæc quartum vertebra-

vertebrarum uitium accedit, cum dimotæ quidem iuncturæ ac compages ſunt; ſed vertebræ tamen in ſua ſede permanent, quaſſationem hanc appellant, 3. de artic. 2. Dicitur & quaſſatio caſus inæquabilis pilorum non diſſimilis ÿs, quę abſcidit bipennis, lib. finit.

Quotidiana febris, vide Cathemerina.

Quotidianarum febriũ typus eſt, qui quotidie vnam, & eandem acceſsionem, & eam quidem longitudine commenſuratam, & vnam eandemq́ue remiſsionem habet, vt Tertianus circuitus eſt, qui tertio quoque die, vnam & eandem acceſsionem longitudine commenſuratam, & vnam & eandem remiſſionem facit, lib. de Typis, cap. 4.

R

RADENS bilis, vide Ater ſuccus, & Acida bilis.

Radius, vide Cubitus.

Radicem uaſis, ſeu venæ uoco priorem eius partem, quæ vel iocinori propior eſt, vel etiam Cordi hęc in collo ab inferiore eſt parte, in brachÿs & cruribus à ſuperiore, 5. meth. cap. 3.

Ramenta ſunt membranarum inteſtinorũ raſuræ, aliquando etiam cruentoſę, 1. loc. aff. 4. vide Strigmenta.

Ramex, Hernia, Græcè Cele, eſt omnis in Scroto tumor ſiue ex delapſu inteſtini, ſiue Omenti, ſiue Vaſorũ ſpermaticorum, varicis, tophi, ſiue lenti humoris, ſiue aquoſæ ſubſtantiæ, lib. finit. Fit autem & aliquando Ramex in inguine, quoties quidam validus Tendo (qui & membraneus dicitur, qui ante inguina ortum habet,

& pubis oſſi inſeritur) laxeſcit, eiusque robur infirmius fit, & cũ eo totus hic inguinũ locus, laxior redditus, partes quaſdã corporis ſubiacentiũ in ſe recipit, ueluti inteſtinorum, uel omenti, 4. de anat. adm cap. 6. vide Celas.

Ranula, tumor eſt phlegmonodes ſub lingua conſiſtẽs, potiſsimum in pueris, quem Græci βάτραχον uocant.

Rarefacientia medicamenta, quæ Aræotica Græci uocant, ſunt quæ cutis meatus reſerant, 5. ſimplic. 14. uide Anaſtomotica.

Rarum corpus eſt, cuius partes multis ſpatijs inanibus interceptæ ſunt, aëre plene, è contra corpus denſum, ſeu ſpiſſum, 1. ſimplic. 13. ſiue rarum corpus eſt, quod meatus quos Græci poros uocant, magnos habet, 2. de ſanit. tuen. cap. 5.

Rarus pulſus, uide Creber pulſus.

Raſcetta, uide Brachiale.

Rationalis medicorum ſecta eſt, quæ naturę rationem prębet, morborum cauſas inquirit, & ſignis ad illarum inuentionem utitur, curationẽ capiens à contrario, prout cauſę exigunt, in Introd. cap. 3.

Raucedines, uide Branchos.

Recidiua febris eſt, quam prauorum humorum reliquię putreſcentes accendunt, cum omnis humor alienus à natura corporis in quo continetur, aptus non ſit ad eius nutritionem, & deinceps neceſſariò ad putredinem conuertatur, 2. aphor. 12.

Reciprocus pulſus, uide Deficiens, & Recurrens.

Reciprocus decurtatus, uide Deficiens decurtatus.

Recrementum, uide Calloſum corpus.

Recru-

Recrudeſcentia, ulcera maligna uocat, & recrudeſcere, quaſi rurſus crudum fieri, atque in priſtinam malignitatem quippiam redire, ac rebellare, 2. de fract. 28.

Recta ſutura Caluariæ, uide Obelæa.

Rectum inteſtinum eſt ultimum inteſtinorũ omnium, quod ad ſedem uſque porrectum eſt, 6. de anat. adm. c. 9. quod & princeps inteſtinum uocatur; laxaque eius pars inferior, qua maximè laxatur, ad cuius finem eſt Sphincter, ideſt conſtrictorius muſculus, ad cuius diſtinctionem reliquam recti partem, qua maximè dilatatur laxam appellamus, lib. de uuluæ diſſec cap. 1. quod & extenſum, & longum dicitur lib. de anat. uiu.

Recurrentes nerui, uide Nerui recurrentes.

Recurrens eſt, qui ad quantum excurrit magnitudinis aut uehementiæ, in alijs rurſus ad tantundem recurrit, lib. finit.

Reduuia, uide Paronychia.

Refrictio, uide Anatrypſis.

Regius morbus eſt, qui amaram bilem in toto corpore redundantem comitatur, eriſypelata & ulcera ſerpentia, cum eadem amara bilis unam quampiam particulam obſidet; nigram uerò in toto quidem corpore, elephantia, in una quapiam particula, Cancer ſubſequitur. Pituitoſo excremento in toto quidem corpore, ſuccedit hydrops leucophlegmatias dictus, cum in una inſedit particula tumor qui ædematoſus dicitur, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2. uide Arquatus, & Icteros.

Relaxantia quædam medicamenta uocantur, Græcè chalaſtica, familiari omnibus propè recentiorib. medicis

uoca-

vocabulo, inde nimirum ſicut & nomen ipſum indicat, quod tenſas laxant particulas, quippe relaxari ac intendi, contraria inter ſe dicunt, 7. de compoſ. med. per gen. cap. 9. vide Chalaſtica.

Remiſſionem febris uocat ſecundã totius circuitus paroxyſmi partem, in duo vniuerſa diuiſi, acceſsionem & remiſsionem, lib. de totius morbi temp. c. 8. vide Ablatio.

Remiſſus pulſus, uide Vehemens.

Renes, νεφροὶ, *peculiare quoddã corpus ſunt, denſum, ex carne & fibris conſtitutum, carneaq́; ſubſtantia, non paucas habens inuolutiones, figura autẽ Græce literæ C, & in medio cauitatem quandam, qua ex venis & arterijs ſeroſum excrementum excipiunt, ad quos non maiores ſolum uenæ, quarum aliæ in cauitatem hanc inſeruntur, aliæ in membranam qua eos tegit, ſed meatus etiam capillis modò exiles deferuntur, ad renes ſiti, paulò altius quàm ilia, à quibus duo urinarij meatus emergunt, quibus ad veſicam vrina reducitur, quorum operatio eſt ſecernare, & percolare ſeroſum excrementum à ſanguine, lib. de ren. aff. dign. cap. 1.*

Repanditas, uide Obſtipitas, Quaſſatio, Chyphoſis.

Repercutientia, vide Attrahens.

Reſpiratio, & Reſpiratus, uide Inſpiratio, & Tranſpiratio.

Reſolutio neruorum, eſt deperditio motus in aliqua corporis parte, non autem ſenſus; ſi enim deperditur ſenſus dicitur ſenſus reſolutio, 3. loc. aff. 10 licet eiuſdem capitis initio dicat, vbi omnes pariter nerui tum ſenſum, tum motum amiſerint, apoplexia hęc affectio appellatur;

vbi

vbi uerò alteri laterum, aut dextro, aut ſiniſtro id accidat, reſolutio, eius ſcilicet partis, in qua conſiſtit affectio, interdum dextræ, interdum ſiniſtræ, quod ſi in aliquo membrorum idem euenerit, eiuſdem membri reſolutio, Græcè paralyſis eſſe dicetur, 3. loc. aff. 10.

Reſolutus oculus dicitur, vbi naturali motu destitutus, neque ſurſum, neque deorſum intendi poteſt, verum ſenſus expers fit, frequenter id mali, partibus etiam oculi accidit, lib. Introd. cap. 15.

Reſtitutio, eſt oßis vel membri in propriam ſedem collocatio, & repoſitio, 3. de fract. 38.

Rete, uide Omentum.

Retentrix facultas, uide Attractrix.

Retiforme corpus, eſt quaſi tunica, humorem uitreum oculi ambiens, quod ex Cerebri portione ſupernè deſcendente atq; amplificata conflatum eſt, reti ſimile, quod à Choroide, i. tenui Cerebri tunica, quæ illi ſupernè dimittitur, continetur, vnde tunica oculi choroide, ideſt ſecundina nominatur, 10. de uſu p. cap. 2. uide Choroides.

Retiformis plexus, uide Flexus uariciformis, & Amphibleſtroides.

Retina eſt panniculus uitreum humorem oculi circundans quaſi rete, cui annectitur alius qui dicitur ſecundina, quod ſecundinæ ſit ſimilis, iuxtà quem tertius eſt, qui oſſa contingit durus & ſolidus, unde ſcliròs dicitur, lib. de ocul. cap. 2.

Reuerſiua febris nominatur, quæ non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones, com. 2. in 6. de morb. uulg. 21.

Reuulſio eſt, euacuatio alienę materię per loca contraria, uide Purgatio, & Deriuatio. Eſt autem reuulſio facienda deorſum quidem ubi ſucci ad ſuperiora feruntur, ſurſum ubi ad inferiora uergunt, & ubi introrſum ad exteriora, ubi extrorſum ad interiora, ubi dextrorſum inclinant in ſiniſtrum, ſi ſiniſtrorſum ad dextram reuulſio facienda; ſic ſanè fluxiones quæ retro inclinant in priora reuellendę, quæ in priora in poſteriorem regionem abducendę ſunt, lib. de hyrudin. cap. 2. lib. de Deriuat. c. 19. quam Gręci Antiſpaſin uocant, uide Antiſpaſis, Deriuatio, Purgatio.

Rhabdoides ſutura, eadem eſt ac recta capitis ſutura, uide Obelæa.

Rhachitæ, qui & Rhachiæi ſunt dorſales muſculi, 4. de anat. adm. cap. 6. 7. aphor. 36. Rhachitis medulla, id eſt ſpinalis medulla, unde Rhachis ſpina eſt, uide Dorſum, Medulla.

Rhacodes, i. laceroſa, uniuerſa eſt cutis à pure circa abſceſſum aggregato ſufficienter extenuata, inſtar lacerę ueſtis, idq́ue accidit, ubi qui ad abſceſſum perueniunt tumores tardi secti fuerint, aut ob medicantium imperitiam, aut eorum quibus medela adhibetur timiditatem, qui ſecari non patiuntur, ſed expectant ut longiori tempore cutis à pure rodatur, 2. Glauc. 8.

Rhacoſis, i. detritio, multa ſcroti extenſio eſt, lib. finit.

Rhagas, id eſt ſciſſura, fiſſuraue, diuiſio eſt labia obtinens callo obdurata, lib. finit.

Rhagades, ſunt rugæ ani intumeſcentes, rimęq́ue ac fiſſurę ſedis, 1. de comp. med. loc. cap. 8. quæ & rimę ſedis dicun-

dicuntur, non aliter quàm labra, quandoque & manus ex uehementi frigore, Plinius fiſſa appellat.

Rhages dicuntur extremi digitorum fines, qui & κορυφαὶ uocantur.

Rhagois tunica, quę cærulea, uuea, & uuiformis dicitur, eſt oculi panniculus, albugineũ humorem tangens, & circundans, nigri coloris, unde uuea tunica à colore dicitur, post quem eſt alius panniculus cornu ſimilis. Unde Ceratoides, i. Corneus appellatur, iuxta quem eſt tertius non circundans alios, ſed eos intra ſe iungens, quem coniunctiuam uocant, & Adnatam, ſiue Agnatam; Inter cryſtallinum & albugineum eſt tela aranea, lib. de ocul. cap. 2. & Introd. cap. 11. & 10. uſu p. c. 4.

Rhaphe, ideſt ſutura, commiſſura, ſyntaxis ſerrata, uide Commiſſura.

Rhegma, i. ruptum, eſt oſsis ad os traductio à profundo ad ſuperiorem, lib. finit. uel Rhegma eſt ſolutio continuitatis in uaſis, ut Fractura in oſſe; Conuulſio, ſeu ſpaſma in neruo, Apoſpaſma in ligamentis, Thlaſma in muſculis, ita Rhegma in uaſis ex uiolento ictu, uel graui caſu, uel alio quopiam ualente motu excitata, 4. meth. c. 1.

Rhetidoſis, ideſt oculi tabes, & corrugatio, 3. meth. 2. uide Tabes oculi.

Rheuma, ideſt fluxio, & humorum decubitus, 1. de comp. med. per gen. 4. uide Fluxio.

Rheumaticus uocatus affectus, ea ratione prouenit, qua toto uidelicet corpore infirmo, quæ una eſt mali habitus ſpecies, principibus uerò illius partibus, paulum licet ipſis inſit ſanguinis, grauari tamen ſolitis, cumque

ad

ad carnoſas cutis partes protrudentibus, potiſſimumque ad adenas, excipiendis recrementis idoneos. tum ob ſubſtantiæ laxitatem, tum quia omnium partium minimè robuſtas habent naturales virtutes, ſicut & pinguedo; partes enim infirmiores omnium primæ, excrementitijs morbis corripiuntur, lib. de cur. rat. per ſang. cap. 8. fluentibus verò humoribus Rheuma, ſeu fluxio dicitur, cum verò in aliqua parte conſliterint, is affectus, qui inde generatur, Rheumaticus appellatur, 2. Glaucon. capit. ſecundo.

Rhexis, ideſt ruptio, eſt ulceratio ab ictu, vel alia quapiam cauſa, in alto totas ſubinde membranas diuidens, vel etiam humores, quibus videndi facultas adminiſtratur, effundat, lib. Introd. cap. 15.

Rhodinum, vide Oxyrhodinum.

Rhodomeli, ideſt mel roſaceum, quod aliquando ſimplex, interdum purgatorium paratur.

Rhœas, ſiue Rhyas, vide Encanthis.

Rhogme eſt oſsis interruptio, per ſuperficiem recta vel anguſta, vel lata, lib. finit.

Rhopaloſis concretio eſt ſummorum pilorum indiuiſibilis, qui etiam amplius non creſcunt, lib. finit.

Rhus, profluuium fœminarum propriè apud medicos ſignificat, fluente ſanguine aſſiduè penè & inordinatè per vterum; longeq; diuerſa fluxio eſt ab ea, qua fluit ſanguis per vterum menſtruis periodis, cum illa præter naturam ſit, hæc verò ſecundum naturam; Morbi nomen eſt ῥοῦς γυναικεῖος, *fluxus muliebris.*

Rhyas, eſt oculorum vitium, quando meatus qui ab

oculis

oculis in palatum deſinit, vel obſtructus, vel conniuens, excrementa, non ad loca conſueta tranſmittit, ſed in oculos regurgitare facit, com. 2. in 6. de morb. vulg. 32. vide Rhœas, & Encanthis.

Rhypodea medicamenta ſunt Græcè appellata, quæ à ſordium ſimilitudine, quaſi ſtrigmentoſa nominantur, 2. de comp. med. per gen. cap. 1.

Rhyptica ſiue extergentia ea medicamenta nominantur, quæ in ſuperficie, ſiue in cute, ſiue in ulcerib ſordem auferunt; quæ uerò altius poros expurgant, ea Ecphractica, & Eccathartica, quaſi expurgantia, & farctu liberantia dicas, appellantur, 5. ſimplic. 12.

Rhythmus in pulſu eſt proportio temporis ictus, ad tempus quietis, 1. de differ. pulſ. cap. 7.

Rigor ῥῖγος, eſt inſiti caloris perfrictio, cum ſenſu doloris ſubita & uniuerſim facta, lib. de tremor. conuul. c. 6. Nominaturq́; etiã Rigor, neruorũ conuulſio, & Tetanos, 3. loc. aff. 10. Eſtq́; concuſsio & commotio inæqualis totius corporis à tenui & acri, copioſioriq́; humore quàm qui in horrore peccet, 3. ſanit. tuen. 5. qui & Rigor & Rigos dicitur, 1. de ſympt. cauſ. cap. 8. vide Frigus.

Rigos, vide Rigor.

Rigor ſine febre nonnullis quidem accidit ſemel, nonnullis autẽ per uices interpollens multorum ſpacio dierũ, vel à principio vſque ad finem continuatur, aut videlicet eſt ita omnino exiguus, vt neque adeſſe uideatur, cum ſe quieti tradiderint, ſed cũ moueri cœperint, tunc demum eum ſentiunt, aut totam vim habet, vt ſit etiam ſine motu moleſtus, quod accidit pituita humore redundante,

X ſed

ſed non putreſcente, quando autem hoc tempore humor putruerit, non modo rigent, ſed etiam febricitant ægri, 2. de differ. febr. cap. 5.

Rob, vide Succum medicatum.

Ros, tertia eſt humiditatis ſpecies vnde partes noſtri corporis nutriuntur, quæ continetur in omnibus animalis partibus, ceu ros quidam per eas ſparſus, quam inſerere particulis, ſine nutrimento non eſt, 7. meth. 6.

Rotula, uide Patella.

Rubra bilis, vide Bilis Pallida.

Ructus eſt flatus excretio per gulam, cum & alius ſit qui per inteſtinum rectum ſecernatur, comm. 5. in 6. de morb. vulg. 4.

Ruptura, vide Vnionis ſolutio.

S

SACCVS, vide Cæcum Inteſtinum.

Sacer morbus, ἱερὰ νόσος, i. Epilepſia, quo eius magnitudo deſignetur, ſacrum .n. apud antiquos ſignificat magnitudinẽ; alij uerò ſacrũ dici putant, quod diuinus eſſet, & à dijs in vindictam mitteretur, quos Gal. reprehendit.

Sacer ignis, i. Eryſipelas, lib. de purg. med. fac. licet Celſus, ignem ſacrum prauum vlcus exiſtimet dici.

Sacrum os, vide Dorſum.

Sagittalis ſutura, vide Obelæa.

Salſa pituita eſt, quæ alieno calore computruit, 2. de natu. fac. cap. 9. quæ ſalſa redditur, aut propter putredinem, aut propter ſalſæ ſeroſæ humiditatis admiſtionem, 2. de differ. febr. cap. 6.

Saltus, qui & Palpitatio, & Palmos dicitur, ſecundo meth.

meth. 2. vide Palpitatio.

Saluatella vena eſt ramus venę axillaris, media percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, 3. de anat. adm. cap. 5. & lib. de anat. viu.

Salubre corpus ſimpliciter eſt, quod ab ipſo naturæ ortu, bonam habet temperaturam, in ſimplicibus & primis particulis, atque in ijs quæ ex illis componuntur inſtrumentis, eſt commenſuratum, lib. Artis med. cap. 4. ex aduerſo Inſalubre ſimpliciter, ibidem.

Sanguificatio, quæ & Hæmatoſis nominatur, eſt mutatio alimenti in ſanguinem, lib. finit. vide Attractrix, & Hepar.

Sanguifluas uenas eas appellat Hipp. quę magnæ ſunt, quibus ruptis, ſanguinis eruptiones cõtingunt, id quod ex paruis euenire non conſueuit, nam & paucus ex huiuſmodi ſanguis effunditur, & cito, ad oras ipſas diuiſas coaleſcit, nocumentumq́ue non affert, 2. de fract. 24.

Sanguinarium medicamentũ, quod & glutinatorium, cruentis opitulans, Græcè autem Enæmon dicitur, eſt quod vulneris oras committere, ſeu glutinare molitur, 3. de compoſ. med. per gen. cap. 2. vide Glutinatorium.

Sanguineus Cordis Ventriculus dexter ipſius eſt, quo priori orificio ſanguis in Cor intromittitur, poſteriori autem ex ipſo in pulmonem deducitur, vt alius eſt Cordis ventriculus ſiniſter quidem, quem ſpirituoſum nominant; quo priori quidem orificio, ijs quæ in pulmone ſunt arterijs, poſteriori omnibus quæ toti animali ſunt diffuſæ, Cor eſt continuum, 6. de vſu par. 7.

Sanguis nunc ſumitur pro omni in vaſculis incluſo ſuc-

co, in quo pituita, vtraque bilis, & tenues ſeroſique liquores continentur, nunc pro quarta ſubſtantia, ut è directo reliquis humoribus opponitur, qui propriè ſanguis dicitur, & è cuius exuberantia tota collectio nominatur, commen. 4. in 6. de morb. vulg. 29. & comm. 2. in 6. de morb. vulg. 38. & lib. de multit. c. 10

Sanies, uide Sordes.

Sanitas partium ſimilarium, eſt calidi, frigidi, humidi, & ſicci ſymmetria, diſſimilarium uerò compoſitio, numerus, magnitudo, figura conueniens, 1. de ſanit. tuen. c. 1. & 4. & com. 2. in 1. de morb. uulg. 3.

Sapa, quam alij Siræon uocant, eſt muſtum plurimum coctum, ſunt qui & ficuum ſiccarum decoctum ita nominent, lib. de attenuante diæta, cap. 12. uide Apothermus.

Saphatum apud Auicennam, & Plinium manantia capitis ulcera, vna uoce nominant, quæ Græci ἀχῶρας, & Κήρια, Aliabbas tineam, ſub quo & ficus, & ψυδράκια, & ἐξανθήματα collocauit.

Sapor, uide Chymus.

Saphena uena eſt, quæ deſuper ad partem cruris domeſticam deſcendit, quæ deſcendendo occultatur, donec partem ſuper malleolum interiorem operire incipiat, lib. de anat. viu. vide Malleoli uena.

Sarcocele eſt morbus teſticulis induratis conueniens, quod ſi aquoſus humor in tunicis quæ circa teſticulos ſunt aggregetur, Hydrocele, Epiplocele, & Enterocele dicitur, lib. de tumor. cap. 15. Sarcocele uerò ſimpliciter Ramex dicitur, 14. meth. cap. 17.

Sarcoma eſt carnis in naribus præter naturam auctio,

diffe-

differens à Polypo magnitudine & opificio, lib. finit.

Sarcomphalon incrementum carnis eſt præter naturam in Umbilico, uel mitis, uel malignæ, lib. finit.

Sarcoſis in utero eſt carnis collectę expullulatio, quam ſi magna ſit particulatim recidere conuenit uellicatam ſcalpris, quo celerius emoriatur, ſin' parua protinus tollere, lib. finit.

Sarcoticum medicamentum eſt, quod carne ulcus implet, 3. meth. 2.

Satyriaſis, & Satyriaſmus, vide Priapiſmus, & Elephas.

Scabies, uide Pſora.

Scabies oculi eſt ſummarũ genarũ, angulorumq; oculi eroſio cũ pruritu, quã acerrima fluxio progignit, lib. finit.

Scalpella, uide Laminas.

Scalptum uocant frictionem, motumq; per ungues effectum, quod in prurientibus particulis animalia naturaliter faciunt, idq́ue in ipſis omnibus reperitur, com. 5. in 6. de morb. uulg. 4.

Scamnũ Hippocraticũ, uide Hippocraticũ ſcamnum.

Scaphoides, i. os nauiculare, ſiue nauiforme, eſt os profundo ſinu excauatum, Tali caput anterius & oblongum excipiens; ſic dictum à ſcaphę ſimilitudine, cauitatem enim habet oblongam ſcaphę ſimilem, qua ſimile caput Aſtragali, ſeu Tali intra ſe admittit, uide Cubiforme.

Scapulæ ſunt oſſa poſt thoracem ſita, cum oſſe occipitis, ſpinaq; thoracis coſtis & oſſe quod gutturi præiacet, muſculorum opera copulata, lib. de oſſib. cap. 14 quæ & Omoplatæ dicuntur, lib. Introd. c. 10. uide Omoplatæ.

Scarificatio, ideſt cutis inciſio, lib. de cucurbit. cap. 4. vide Encharaxis.

Scelctos eſt oſsium humani corporis inuicem cohærentium vniuerſa compactio, lib. de oſſib. in proœmio; appellatur autem ſceletos, quaſi cadauer aſſiccatum, 1. de anat. adm. cap. 2.

Scelos, crus, pars eſt corporis organica, à coxendice ad imum pedem protenſa, præcipuum ambulationis inſtrumentum, cui per oſſa innitimur, in femur tibiam & pedem diuiſum.

Scelotyrbe, quaſi cruris turbam, vel perturbationem dicas, ſpecies eſt reſolutionis, qua erectus ambulare homo non poteſt, & latus aliàs in rectum, quandoque ſiniſtrum in dextrum, nonnunquam dextrum in ſiniſtrum circũfert, interdum quoque pedem non attollit, ſed attrahit, velut ij, qui magnos cliuos aſcendunt, lib. finit.

Sceptica, eſt illorum medicorum ſchola, qui nihil ſcire poſſe dicebant, lib. an ſanguis in art. nat. cont. cap. 5. atque in ſingulis rebus hærent, atque hæſitant, libel. de ſubfig. emp. cap. 1.

Scheſis diſpoſitio eſt, quæ facile diſcutitur, vt calefactum in ſole lignum, ex aduerſo ei quæ ægrè ſoluitur, vt quod igni eatenus excalefactum eſt, vt iam accendatur, et fumum edat, 8. meth. c. 1. Scheſis eſt aduentitius corporis habitus, 3. de cauſ. pulſ. cap. 10. vide Affectus.

Schetica febris eſt, quæ facile diſcutitur, velut hectica, quæ difficile, 8. meth. 1.

Schetron, exquiſitum victum uocat Hippoc. ita qui contrarius ei eſt Phaulon, ideſt ſimplicem ac vulgarem & exqui-

exquiſitum; medium autem Hypophaulon, ideſt ſubuulgarem nuncupauit, 1.fract.45.

Schidacedon, eſt diuiſio per longitudinem facta conueniens fractis oſſibus, in qua non omnino ſeparantur à ſe partes ſic affecti oſſis, ſed veluti per rectitudinem finduntur, veluti Cauledon, diuiſio eſt per tranſuerſum facta, 6. meth.cap.5.

Scindapſos, vide Pituita.

Scirrhoſis eſt liuiſcens & creſcens caro, ex uehementia diuturnæ inflammationis orta, lib.Introd.c.15.

Scirrhum nominamus tumorem durum, qui ſine dolore eſt, non tamen omnino ſine ſenſu, talis enim ſanabilis non eſt; Sunt qui eos duntaxat tumores qui præter naturam ſunt, & omnino inſenſibiles ſcirrhos appellandos cenſcant, reliquos non ſcirrhos, ſed ſcirrhoſos tumores, 14. meth.c.6. Exquiſitus uerò Scirrhus nominatur, qui omnino durus, ſenſuq; priuatus eſt; qui verò non omnino inſenſibilis eſt, difficulter tamen omnino ſentit, ex humore lento, & craſſo, qui partibus quæ indurantur tenaciter infigitur, non exquiſitus, 2.ad Glauc.4.

Scleriaſis, ideſt durities, eſt tumor palpebræ cum rubore & dolore, difficile aboletur, durat magis quàm inflammatio, lib.Introd.cap.15.

Sclerintica pharmaca, i.indurantia medicamenta, quæ duritiem corpori inducunt, quod tribus auxilijs præſtatur, congelatione, ſiccitate, & repletione ſiue tenſione.

Scleroma, ideſt durities, tumor eſt duriuſculus, qui in parte vuluæ aliqua naſcitur, fitque plerumque ex phlegmonis, quę diu permanſere, lib.finit.

Sclerophthalmia dura lippitudo, qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque duriores, ſiccioresq; ſint, nec poſt ſomnum aperiri facile poſſunt vel inuerti propter duritiem; differt à Xerophthalmia, ſola magnitudine doloris duritiei, & ſiccitatis, quod hæc ſit illa ſatis imbecillior.

Scliros tunica, vide Retina.

Scolioſis, vide Obſtipitas, Chyphoſis.

Scoptulæ, vide Omoplatæ.

Scotodinos, hoc eſt tenebricoſa vertigo; cum. n. caput circumagi uidetur. Dinos, ideſt vertigo nuncupatur, cum autem & tenebricoſa fuerit viſio, Scotodinos, hoc eſt tenebricoſa Vertigo affectio appellitatur; fit autem ob inordinatam ſpiritus flatuoſi motionem; qui vel in capite localem habet generationem, vel ſurſum ex infernis fertur partibus, 4. acut. 42. Eſt autem Scotodinos, ſeu tenebricoſa vertigo, quando ſimul res conſpectæ uidentur circum uolui, & ſenſus viſus repente deſtruitur, cum ægrotus ſibi tenebras circumfundi opinetur, 4. aph. 17. Idem affectus, & Scotomia, & Scotoma, & Scotomaticus appellatur; ex ipſa appellatione qualis ſit apparens, quippe à parua occaſione hebetantur ij, qui ſic laborant, adeò ut interdum cadant, maximè ſi aliquando in circum rotentur; ſeu alium quempiam, ſiue rotam, aut id genus aliud quippiã, aut ipſos quoque quos uocant in aquis uortices circumagi viderint, 3. loc. aff. 8.

Scotomia, Scotoma, Scotomaticus affectus, vide Scotodinos.

Scrofulæ, quæ & Strumæ Chærades, & Parotides &

Epar-

Eparmata dicuntur, ſunt apoſtemata, ſecus aures, lib. de med. facil. par. cap. 11.

Scrotum eſt tunica extrinſecus teſticulos ambiens, lib. Introd. cap. 10. quod & Scortum, & vulgo Burſa teſtium, dicitur.

Scutiformis chartilago, uide Cricoides.

Scybala excrementa, ſicciora, & quaſi in nucleum formata, combuſta ſcilicet à viſceris phlegmone. 4. acut.

Scypho, uide Choana.

Scyros, ideſt Callus, & Porus.

Scytalides, vide Digiti.

Sebum, ſiue ſeuum, eſt oleoſa, & pinguis ſubſtantia, eiuſdem cum adipe generis. (vtrumque enim ſanguis eſt concoctus, ex nutrimenti bonitate) niſi quod ſeuum fragile uſque quaque ſit, adipe ſiccior & magis concreſcens, nec ad ignem admotum tam facile liqueſcat, & cum refrixit denuò concreſcat, ut ouis & Capræ; pinguedo liquidior ſit, minimeque apta durari, oleo longa uetuſtate descraſſato ſimilis, ut equi, & ſuis.

Secundiformis tunica, Græce Choroides; uide Choroides.

Secunda, ſiue Secundina, uide Chorion, Retina, Retiforme.

Secundum naturam fieri, cum multis modis dicatur, in eum tamen ſenſum frequentius accipiendum eſt, vt ſignificetur, quod prima ratione à natura fit, ideſt quod quaſi finis ab ea coniectatur, non quod ex conſequutione quadam alijs ſuccedere conſueuit, talis motus ſecundum naturã eſt, ſiue ex ſe aliquid, ſiue ab alio moueatur, vt motus Cordis qui in pulſibus fit eſt operatio, & ea ſecũdum

naturam;

naturam; qui uerò in palpitationibus fit, is & à Corde fit, ſed affectio eſt, & ea non ſecundum naturam, 6. de placit. cap. 1. præter naturam autem quicquid eſt, aut affectus ſunt, à quibus functio lęditur, aut cauſæ horum, aut ſymptomata, 3. de præſag. ex pulſ. cap. 1. differtq; ab eo quod eſt non naturaliter ſe habere, 8. meth. cap. 9.

Sedes, uide vnionis ſolutio.

Sedimentum eſt id quod in vrina reſidet, lib. de vrinis cap. 16. quod ſi ad ſupremam ſuperficiem terminatur, dicitur Nubecula, ſi ad mediam regionem ſuſpenſum, ſi profundiori parte inferiorem occupat locum, Hypoſtaſis, ibidem cap. 21.

Semen ex Ariſtotele, eſt quædam pars vtilis excremẽti, à quo & ex quo ſingula fœtus membra efformantur, 1. de ſemin. cap. 14. Adhuc ſemen nihil aliud eſſe dicunt, quam ſanguinem à uenis, quę ipſum continent, exquiſitè confectum, 2. de ſem. cap. 2. quod & genitales virus vocant, 1. progn. 42.

Semicoctos humores appello, qui à ventriculi calore alterationem perpeſſi, non etiam perfectè ab eo ſuperati fuerunt, 4. ſimpl. cap. 15.

Seminarij meatus, uide Paraſtate, & Glanduloſi aſſiſtentes.

Semiotica hoc eſt, adnotatrix medicinæ pars eſt, curationi morborum per victum, ſumme neceſſaria, pręterita, pręſentiaque ſymptomata ad morbi cauſam inueniendam, & ad præſagiendam, diligenter inſpiciens, lib. Introd. cap. 8.

Semiſyderatus homo, uide Syderatio.

Semi-

Semitertiana, quę hemitritæus dicitur, eſt febris quae ex quotidiana continua, & tertiana intermittente ſit, 2. de diff. feb. cap. 7. frequenter febris ſecundum ſuam ipſius naturam ex intermittentium genere eſt, ut tertiana, complexus autem quotidianę febris nullum integritatis tempus priori circuitui relinquit, dum ſecunda acceſsio antequam prior abſoluatur, inuadere anticipet; hanc ego ſebrem compendioſę, claræque doctrinę gratia, vno volens appellare vocabulo, impoſui ei nomen ſemitertianę, lib. de morb. temp. capi. octauo. Sane non nulli aiunt Semitertianam ita nominatam fuiſſe ueluti ſemicirculum, ipſam tertiani circuitus dimidio minorem eſſe aſſerentes; Alij dicunt Semitertianam appellatam fuiſſe, quod dimidio tempore tertianam ſuperet, vt ſi tertiana acceſsio ex duodecim horis componatur, ſemitertiana, duodecim ipſas horas tertianæ in ſe ſic comprehendat, eiſque dimidium duodecim horarum addat, uniuerſęque ſimul euadant duodeuiginti, libr. de Typis, quarto.

Senecta ſerpentum, eſt, craſſiſſimus quidam lentor ex diuturna latitandi mora hyemis tempore, ſub cauernis terrę contractus, quę res potius temporis longitudine, quam ſeneſcentis ætatis uitio prouenit. de Theriac. ad Piſon. cap. 13.

Senes à Decrepitis, non nulli Hippocratis ſectatores diſtinguunt, nomen ſeniorum vltimæ ætati tribuentes, ſenes autem in priori ętate ſtatuentes, quæ media eſt inter iuuenes & ſeniores; Aliquando ſenes uocat eos, qui extremam agunt ætatem, 3. apho. 31. Eſtque id quod proprie

omnes

omnes homines ſenectutem appellant, non aliud quàm ſiccum, & frigidum corporis temperamentum, annorũ multitudinis ratione comparatum, 5. de tuen. ſanit. cap. 9.

Senſifici nerui, vide Nerui ſenſifici.

Senſus indigentię, eſt ſenſus ſoli ventriculo, & maxime ori eius conceſſus, ad cibum ſumendum animal ipſum excitans, & ſtimulans, 4. de vſu p. cap. 7. qui fames nuncupatur, lib. 5. cap. 8.

Senſus vitioſus eſt, omnis qui perperam obitus eſt ſenſus, quando ſcilicet proprium ſenſibile non ſentit, uel cum uitio ſentit, uel diminute, uel deprauate, ut in auditu ſurditas, auditus, grauitas, obauditio. In viſu cæcitas, viſus obſcuritas, & deprauationes q̃dã, lib. de ſymp. diff. cap. 3.

Sepedonodes, ideſt putredinoſos Græci uocant, ij ſunt, qui ad putredinem ſunt, proni. 8. meth. cap. 7.

Septa, quę & Septica medicamenta dicuntur, ſunt omnia quę tum eliquare, tum colliquare, ac potiſſimum carnem tenellam, idque abſque dolore poſſunt, huiuſmodi ſunt arſenicum, auripigmentum, ſandaraca, chryſacolla, Aconytum; Vocantur autem Septica hoc eſt putrefacientia cum putredine; ſymptomatis autem ſimilitudo, vt ſic appellemus efficit, inter hæc autem numerantur, & Cathęretica, hoc eſt detractoria, quæ extimam modo ſuperficiem, quam tetigerint, detrahant, non tamen in altum ſubire valeant, ut alumen, galla omphaticis, æs combuſtum lotum, 5. ſimpl. 15.

Serapium uocat Actuarius potionem eam quam hodie ſyrupum uoce magis barbara nominant; ſic uerò uocant, quando medicamenta cum melle, uel ſaccharo donec concre-

creuerint, coquuntur. Diuidunt ſeplaſiarij ſyrupum in breuem & longum, breuem quod parum aquei humoris in ſe habet, appellant, alioque nomine communem uocant, longum quod humoris aquei multum obtineat, nominantq; alia uoce decoctum.

Septum tranſuerſum, uide Diaphragma.

Seroſum recrementum, vide Ochima troſis.

Serpigo, vide Herpes.

Seſamoidea oſſa à ſeſami leguminis minuti ſpecie ſic dicta, quę multis manuum, & pedum articulis natura ex abundanti uelut auctarium circumponit, ſecuritatis gratia, 2. de vſu p. cap. 12.

Seſſilis verruca, uide Formica, & Myrmeciæ.

Sextans, pendet uncias duas, ſeſtarius uncias tres, 4. de comp. med. per gen. 14.

Sicca frictio eſt, quę corpori foris adhibetur, ad curandam quodammodo laſſitudinem, nullo humido, aqua uidelicet, uel oleo foris circumfuſis, 2. ſimpl. cap. 25.

Siccus hydrops, vide Hydrops.

Sief, vide Collyria.

Sieliſmus, eſt ſaliuæ plus æquo in os affluxus, ſiue ab humidiori capite in glandulas ad radicem linguæ ſitas, ſiue à Ventriculo multa pituita redundante, quę ex eo ſecundum gulam in os prorepit, 8. dę comp. med. loc. cap. 4.

Sigmoides apophyſis dicitur proceſſus unus Omoplatæ quod inſtar antiquę Græcorum literę C, cauus ſit, qui & Ancyroides & Coracoides appellatur.

Sigmoides mēbranæ, ſeu chartilagines ſūt tres tunicæ, q̄ in vena Cordis arterioſa ſūt quæ pulmonē alit, intus foras

ſpectan-

ſpectantes, quas à figura Grecæ literæ ſigma, qui accuratius tractarunt anatomas, ſigmoides appellarunt, 6. de uſu par. 14. Sigmoides adhuc dicuntur, chartilaginum aſperæ arteriç extremæ partes, quæ ſigma literæ figuram referunt, 4. loc. aff. 6. vide Cricoides.

Signa iudicatoria, vide Decretorius.

Significatio febris, vide Inſultus acceſſionis.

Signa aliqua mala ſunt, tum ut ſigna, tum ut cauſę, ut ſigna quidem quoties ex difficilioribus fiunt affectionibus, vt cauſę verò quoties ipſa rurſus alias committant prauas affectiones, 2. progn. 49.

Sima Hepatis pars eſt, concaua ipſius pars, qua parte iacet vena porta; Vnde per Meſerçi venas alimentũ a uentriculo, primiſque inteſtinis attrahit, cuius oppoſita, conuexa & gibba nuncupatur. 4. de vſu p. cap. 13.

Similare membrum, quod & ſimplex, homogeneum, & prima corporis particula, quç ex primis cõſtat elementis, & ex qua aliæ ſunt, eſt, cuius quamcumque partẽ ſenſibilem ſumpſeris, erit illa toti communicans in nomine, et definitione, ſicut os & caro, de anat. viu. cuiuſmodi ſunt arteriç, venæ, nerui, oſſa, chartilago, ligamentum, membrana, caro, lib. de morb. differ. capitu. tertio. vide Inſtrumenta.

Simioſis, vide Annotatio.

Simplex morbus, vide Compoſitus.

Simplicem febrem vocat Hippoc. quç mitis eſt, & cum ſignis tutis, 1. criſ. 16.

Sinapiſmus eſt medicamentum vehementer calidum, ex ſinapi compoſitum, capiti conueniens, 3. loc. aff. 4.

Sinciput

Sinciput eſt anterior capitis pars ſupra frontem ſita, capillis intecta, lib. Introd. cap. 10. vide Bregma.

Singultus λύγξ, *eſt veluti conuulſiua quędam oris uentriculi affectio, quod ex humorum copia grauatur, uel mordetur, vel propter frigiditatem contriſtatur, com. 1. in 1 prorrhet. 23. tum ex immoderata inanitione, 4. acut. 69. non autem eſt vera conuulſio, vtpote quæ in ſolis muſculis accidit; ventriculus autem nec muſculus eſt, nec eius os, 3. de cauſ. ſymp. cap. 2.*

Singultuoſa febris eſt, quæ in ſingultu rodentem, acerrimumq; humorem uomit, à quo tamen ſymptomate febrientes ſunt liberati; uerum febris huiuſmodi, nequaquã ſingultuoſa dici debet, niſi ſingultum per totum morbum ſimul cum febre, ægrum exacerbauerit, 4. acut. 69.

Sinus, qui & Vomica, eſt ſolutio continuitatis in carnoſa parte effectus, cum ſanguinis quadam in mediam regionem, affluxione, id quod abſceſſui, & ſinui commune eſt, quoad enim pars ita affecta, in exteriore ſummitate occluſa eſt, atque os nullum habet, abſceſſiſſe quidem ipſa dicitur, affectio verò abſceſſus propriè, ideſt apoſtema vocatur; at vbi aliqua ex parte aperta eſt, vt qui continetur humor excernatur, non amplius abſceſſus, ſed ſinus iam appellatur, 2. de his quę in medic. 27.

Sinus rectus appellatur, cuius os in inferiore parte, fundum in ſuperiore eſt, obliquus cum in latus declinat; fiunt contrario etiam modo ſinus, quibus deorſum fundum, ſurſum uerò os vergat; ſed non his fundum, quo facilior ſaniei exitus pateat, aperimus, 2. de his quæ in medic. 28.

Sinus vuluæ, vide Cornua.

Siriaſis

Siriaſis eſt inflammatio Cerebri, & mēbranarū eius, quam conſequuntur ſyncipitis, & oculorum cauitas, febris ardens, pallor, totius corporis ſiccitas & inappetentia.

Siræon, vide Apothermus.

Sitis, Græce δίψα potionis deſiderium eſt, ideſt appetitus frigidi, & humidi.

Solidas corporis partes, uocat oſſa, neruos, chartilagines, ligamenta, tunicas, muſculos, membranas, neruos, arterias, lib. Denotatio. dogmatum Hipp. quas etiam particulas, elementares, ſimilares, & ſimplices appellat, 1. de natur. fac. cap. 7.

Solutio morbi ſimpliciter eſt illa, in qua uel uirtute, uel morbo ſenſim emoriente, uel morbus, uel uita finitur, 3. criſ. 1.

Solutus eſt, qui laxatos habet articulos, 5. de compoſ. med. per gen. cap. 2.

Sopientia, vide Anodyna.

Sopor, ideſt Coma, propenſio, delatio ue in ſomnum eſt, cum uigilare ægri nequeant, non habentes apertos oculos, ſed conniuentes, uel altis ſomnis, uel tenuibus, uel uigilijs detineantur; idque accidit, uel humectata ea parte Cerebri, quæ ſenſus fons eſt, ut in ebrijs, deinde ob ſolum frigus; aliquando ob utrunque ſubinde propter virium imbecillitatem adeò iam emorientium, ut apertas palpebras ſeruare nequeant, com. 1. in 3. de morb. vulg. 7. vide Caros, & Coma.

Soporarie arteriæ, quæ & Carotides dicuntur, ſunt duæ illæ quæ ab arteria magna ſurſum aſcendente, poſtquam ex Thoracee merſit, ac clauiculas tranſgreſſa in medium

iugulum

iugulum peruenit, erecta in duas partes ſciſſa, generantur, 1. de placit. cap. 7. uide Carotides.

Sordes, craſſius excrementum eſt; in ipſa enim primę carnis generatione, duplex excrementum prouenit, quod omnem qualitatis alimenti mutationem, alterum craſſius, alterum tenuius ſequitur; quæ per uniuerſum corpus prouenientia, quod tenuius eſt, ipſa eſt inſenſibilis perſpiratio, quę etiam ſubinde fit viſibilis, quoties uel naturalis calor languet, uel nutrimento utitur, quā iuſtum ſit ampliore, uel motus quiſpiam vehementior animali contingit: alterum ſordes, quæ in ſummo corpore noſtro colligitur; Quin etiam in vlceribus, tenuis excrementum ſanies, Græcè Ichor appellatur, quod craſſum eſt ſordes; ex priori excremento ulcus humidum redditur, ex craſſo ſordidum, 3. meth. cap. 3. uide Ichor.

Sorici cauda, ſiue Soricinus, uide Myurus.

Sparganωſis eſt, dum ob lactis redundantiam, mamillę tumefactæ ſic diſtenduntur, vt copiam hanc vix ferre queant.

Spaſma, uide Rhegma.

Spaſmus, i. Conuulſio, muſculi eſt ad ſuum principium contractio, uide Conuulſio. Inde ſpaſmoſus affectus, i. Conuulſiuus, qui in ſuo principio, aut non multo poſtquam fieri cœperit, conuulſionem accerſit, com. 3. in 1. prorrhet. Adhuc conuulſiuum affectum appellant, qui ante mortem neceſſariò conuulſionis aliquod periculum inducit, 1. de præſag. ex pulſ. ſpaſmoſus autem pulſus, ſiue conuulſiuus, eſt pulſus inæqualis in vna pulſatione, & diuerſis arteriæ partibus, in quo utrinque ab extremis retrahi, tendi, conuellique arteria videtur, in modum chordæ tenſæ.

Spaſmus oculi, uide Mollities.

Spata, inſtrumentum eſt, quo Pharmacopolę confectu-ras in Cacabo, ſeu mortario mouent, & nos perſpicuitatis gratia ſimiliter nominabimus, 1. de com. med. per gen. c. 4.

Spathomela, uide Laminas.

Sperma, ſpermaticæ arterię, ſpermaticæ uenæ, ſpermatici pori, uide Semen, Glãdulosi aſſiſtẽtes, & Paraſtatę.

Sphacelare Hipp. in lib. de fract. & artic. pro corrumpere vſus eſt; ſphacelus autem eſt corruptio ſubſtantię vniuſcuiuſque partis, quę ſphacelaris dicitur, ſaneq; partis carnoſæ interitus ex magnitudine inflammationis, quem propriè Medici gangrenam nominant, Græci ſphacelum etiam appellabant, 7. aph. 50 ſphacelon, adhuc uocant oſſis cariem. 14. meth. 17. ſphacelos uocem ſunt qui dicunt vehementem dolorem declarare, alij tantum inflammationis exceſſum, vt partem ad corruptionis periculum inducat, 2. loc. aff. 7.

Sphacelodes Hemicrania, ideſt alterius capitis partis conuulſorius dolor. 2. loc. aff. cap. 7.

Sphacelon, vide ſphacelare, & ſyderatio.

Sphæromata, uide Natem.

Sphage, uide Anticardion.

Sphagitide, ideſt uenę iugulares, 5. meth. cap. 4.

Sphenois os, (quod & Polymorphum appellatur, lib. Introd. cap. 12.) eſt quod ad cunei ſimilitudinem, ex utroque latere à Caluaria ad palatum tendit, ſuperiorem maxillam conſtituens, cuius oſſis apophyſes utrinque concauæ, ab alarum ſimilitudine, Pterygodes nuncupantur, lib. de oſſib. cap. 1.

Sphincter quaſi ſtrictor, ſeu conſtrictorius, eſt muſculus

con-

conſtringens orificium recti inteſtini, 6. de anat. adm. ..4. vide Rectum.

Spicilla, uide Laminas.

Spina eſt omnium uertebrarum, quas ſpondylos uocat, ſtructura, ſumitur & ſpina aliquãdo pro medulla ſpinali, 3. loc. aff. 10. uide Dorſum, Myelon, & Medulla ſpinalis.

Spirationem naturalem appellat Hipp. ſpirationis facilitatem, ſignificantem neque thoracem, neque Cor, aut pulmonem, neque præcordia doloris aliquam habere affectionem, quin etiam neque partes quaſdam ijs adiunctas uentriculum, lienem, iecur, 1. prog. 25.

Spiritus πνεῦμα, præcipuum eſt naturæ inſtrumẽtum, quo omnes functiones muniaque exequitur; ſubſtantia aerea calida, leuiſſima, tenuiſsima, omnes in corpore motus naturales ciens; eſt enim tertia ſubſtantia, ex aduerſo aliarum duarum ſolidorum inquam, & humorum, diſiuncta; eiuſdem planè cum calore natiuo originis, & temperiei cuius eſt perpetuò comes & inſtrumentum: nam cum ad uitæ munia oporteret calidum innatum per omnia diffundi, is verò ſingulis ſolidis partibus inſitus & fixus, & immobilis ſit; ei natura ſpiritum ſocium aſciuit, qui ipſum ſuo celeri motu quò neceſſe erat deduceret. Eſtque tanta ſpiritui cum calore natiuo, ſubſtantiæ communio, & operis ſocietas, ut par ſit etiam eiuſdem eſſe naturæ, ut non immerito Hippo. ſpiritus vocarit, impetum facientia, à ſui motus celeritate. Aliquando Hippo. abſolute ipſam reſpirationem, uocat ſpiritum com. 4 in 6 de morb. vul. 4. Vnde & denſum & rarum ſpiritum, ideſt reſpirationẽ tardam, & raram vocitabat, 1. de difficul. reſp. cap. 2. interdum ab eodem aer inſpiratu attractus, qui reſpirationis,

nis, vociſque materia eſt, ſpiritus appellatur, 1. acut. & in progn. Aliquando flatus ipſe quo neruoſa & muſculoſa corpora diſtenduntur, ſpiritus appellatur.

Spirituoſos appellat Hipp. eos duntaxat, qui cum inſpirant, aere multo indigent, 4. acut. 115.

Spirituoſus, uide Sanguineus.

Spiritus flatuoſus, qui & flatus etiam appellatur, craſſus, ac uaporoſus flatus eſt, non ſecundum ſubſtantiam aerius atque tenuis; Cogita verò eius naturam ex circumſtante nos aere, in memoriam reuocans, qualis in Auſtrinis conſtitutionibus, qualis in Aquilonaribus fiat, ei enim qui in Auſtralibus aſſimilatur flatuoſus, alteri uerò qui in Aquilonaribus, is qui in nobis ſecundum naturam, eſt ſpiritus, 2. Glauc. 6. uide Flatus.

Spiritus animalis eſt primum animæ inſtrumentum, in Cerebri uentriculis contentus, ad ſenſum & motum in uniuerſas corporis partes tranſmittendos, procreatus, 4. loc. aff. 2. Spiritus equidem qui in arterijs continetur, vitalis, & eſt, & dicitur, qui in Cerebro animalis, non quod ſubſtantia animæ ſit, ſed quod eſt primum eius illic habitantis inſtrumentum, qualiſcunque ſubſtantia poſtea fuerit, qui ex uitali perfectius concocto, & in Cerebri anfractibus elaborato conficitur; qui animalis ſpiritus, neque eius domicilium, ſed primum tantum inſtrumentum eſt, eo quod cum ex vulneratione fuerit euacuatus, illico animal quaſi mortuum collabitur; cum iterum colligitur, reuiuiſcit, 7. de placit. cap. 3. ſpiritus animalis, exhalatio quædam eſt ſanguinis benigni, 6. de vſu p. 17.

Spiritus detentio, eſt reſpirationis ad plurimum tēpus uoluntaria cohibitio, qua & ſingultus & oſcitationes ſanantur,

nantur, 3. de diff. reſpir. cap. 10.

Spiritus denſus, eſt breuis ſpiratio, hoc eſt motus reſpiratoriorum organorum, per breue tempus, factus, 3. de diff. reſpir. cap. 10. vide Inſpiratio denſa.

Spiritus inter exeundum offendens, uide Expiratus.

Spiritus aſper à quibuſdam appellatur is ſpiritus, qui cum ſono ducitur, ſiue ob anguſtiam loci quo ille redditur ſiue ab humoris copia, 3. de artic.

Spiritus uitalis à Corde genitus in arterijs continetur, nutriturque reſpiratione & ſanguine; quod ſi naturalis quoque alius ſpiritus eſt, utique is quoque in iecinore, & uenis continetur, 12. meth. cap. 5.

Spiritus naturalis, uide ſpiritus uitalis.

Spiritus ſublimis eſt, qui ſublimioribus thoracis partibus inſpiratur, 4. loc. aff. 7.

Spirituum interceptio, vide Interceptiones ſpirituum.

Spiſſum corpus, uide Rarum.

Splen, ſiue Lien, corpus eſt rarum admodum, ac laxum inſtar ſpongiæ cuiuſdam, ut ſuccos craſſos, & melancholicos facile attrahat, & excipiat, heparque expurget. Vnde ipſum Parenchyma ideſt affuſionem nominant, 4. de vſu p. cap. 15. cuius ſimæ partes, ſeu concauę Iecur, & ventriculum ſpectant, gibbę his opponuntur, cap. 16. cuius corpus tanto eſt rarius hepate, quanto eſt craſſius pulmone, capitu. 15.

Splenica uena, eſt ramus ſuperior & minor uenæ portę, qui totus per lienem ſpargitur, nam cum uena porta in duos pręcipuos ramos diſtincta ſit, hic in lienem abit, alter in meſenterium diffunditur.

Splenici dicuntur, ij propriè, qui induratam ſplenis affectionem habent, non quibus inflammatum uiſcus eſt, 9. de comp. med. loc. cap. 2. Euadunt autem lienoſi à copia melancholici humoris lieni inſerti, quam defluxiones, & fœdus corporis color ſubſequitur.

Splendentem urinam uocauit Gal. quæ & flaua eſt, & peculiari, ac propria miſtione conſtat, ita ut gemini coloris eſſe uideatur, & rufi & rubei, ſplendorem enim à rufo, nitorem autem à rubeo accipit, lib. de Vrin. cap 4.

Splenia, vide Plagulæ.

Spondylus, Sphondylus, Spondilon, Vertebra idẽ ſignificant, ſunt viginti quatuor oſſa, quibus Rhachis, i. ſpina conſtituitur, tot enim ſunt in homine ſecundum naturam ſe habente, aliquando uerò plura, aliquando pauciora viſa ſunt, omnia caua & forata, ſpinam habent, & apophyſes obliquas, & tranſuerſas deſcendentes, & aſcendentes, vide Dorſum.

Spongoidea oſſa, vide oſſa Ithmoidea, & Cauernoſa oſſa.

Spontanea vocantur vlcera, quæ ex mordente humore oriuntur, qui humor ea procreans ſiſtitur in exitu, ac tardat, extremamq; cuticulam, quam ſolam propterea quod ab ea remoratur, tum erodit, tum exedit; quando ſi hanc quoque ſudoris vice tranſiret, haud quaquam vlcus excitaret, 14. meth. cap. 17.

Spontaneum apud medicos dicitur, non quod ſine cauſa fit, ſed quod noſtra cauſa non fit, 6. aph. 14.

Sponte euacuari à corpore dicimus, quæcunque ſine aliqua medici opera excernuntur; non nunquam ea, quæ noſtrum regit corpus potentia ipſum expurgante, non nunquam ex irritamento aliquo, aut quia à vaſis non conti-

neantur, 4. apho. 2.

Sporades morbi qui & ſporadici ſunt, qui ſparſim priuatimque prehendunt, ęgros diſcrepanter fatigantes, neq; ſecundum communem modum conſtantes, 1. acut. 9. vide Endemus, Communis.

Sporades venæ ſunt, propagines quędam venæ maximæ in totum crus, ab interiore ipſius parte per inguina procurrentis, inordinatæ, ad cutem permeantes, modicis interuallis ſparſæ, 3. de anat. adm. cap. 12.

Spuriæ coſtæ, vide Illegitimę.

Sputum appellatur, non id quod ſpuendo ſanguineum, ac bilioſum, atque ſpumoſum eſt, talem enim propriè ſputamen nominamus, ſed cum neque ſanguini, neque bili pallidæ, uel nigrę commiſtum fuerit, id quod tale fuerit, iam ſputum uocamus, 1. de criſ. 5.

Sputamen eſt ſputum, cui aliquid alieni humoris eſt admiſtum, ut bilis, ſanguinis, ſaniei, 1. de criſ. 5. ſputum autem quod ſecundum naturam ſe habet eſt, cui flauum aliquid admiſtum eſt, ibidem.

Spiratus vocant Caprarum deiectiones, ſunt autem hæ ſiccę, atque id quod excernitur propria circumſcriptione rotundum, circumductumque exiſtit. Cum igitur quis hoc pacto, ſicca, & circumducta deiecerit, ſpyratode, ideſt in ſpyras uoluta appellantur, fiuntque talia & quod pluſculo tempore retinentur, & propter copiam igneę caliditatis, com. 1 in 1. prorrhet. 6. quæ & Scybala excrementa uocantur, uide Scybala excrementa.

Squamoſæ agglutinationes, quæ & mendoſę commiſſuræ, & temporales dicuntur, uide Lepidoides.

Staltica medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant,

lib.de Dynam.in proœmio.

Staphyle eſt carnoſa quædam particula, quę in ſummo ore apparet dependens, ſi quis aperto plurimum ore toto, linguam deprimat; hęc ipſa caruncula duobus nominibus appellatur, à ueteribus Græcis, Gargareon, & Cion, hoc eſt Gurgulio & Columna; Cœterum poſteriores medici fere omnes, non ita, ſed Cyonidem, ideſt Columellam uocant; nam qui ſtaphylen, ideſt, vuam & acinum ipſam appellant, eorum, neque meminiße pręſtat. Nos enim non particulam illam, ſed vnam aliquam eius affectionem ſtaphylen, ſiue vuam nominamus, rarò autem hæc affectio circa columellam contingit, uerum ualde ſępe inflammatur, 6.de comp.med. loc.cap.3. quę & vuula appellatur, lib.de anat.viu. Eſt igitur ſtaphyle non illius partis inflãmatio, ut quidam putant, ſed quædam illius paßio, in qua tota Columella laxata, extrema ſui parte maior eſt, & liuida, ſuperna uerò tenuis ut ſimilitudinem fructus vuę, vnde nomen accepit, pręſeferat, Latini vuam nominant, Gal.ibidem.

Staphyloma, eſt oculi morbus, cum in ſumma tunica, quiddam acino ſimile euenit, 2.meth.cap.2.

Statum ab Hippo.ſolet, non temperamentum tantum aeris pręter naturam, ſed ẽt omnem cuiuſque rei formam appellari, recordemur, com. 3.in 3.de morb.vul.in proęm.

Status morbi eſt vehementiſſima totius morbi pars, 1. de criſ.8.vel ſtatus morbi aliud non eſt, quã morbi quantum ad caſus, & ſymptomata attinet, maximum, 1.aph. 7.vide Conſiſtentia.

Steatocele, affectio eſt ſcroti ſuccreſcente in eo ſeuo, lib.Introd.

Steatoma,

Steatoma, uide Atheromata.

Stegnoſis, ideſt ſtipatio, cutis uitium, quo per occultos meatus prohibetur tranſmitti quod ſuperfluum eſt, obſtructis, ſiue denſatis meatibus, quam denſitatem Myſim, ideſt conniuentiam uocant, 3. de ſanit. tuen. c. 10.

Stegnotica medicamenta, hoc eſt obſtruentia, quæ ſenſibiles excretiones cohibent, corpus enim quod claudit, & continet in ſe, nec quicquam quod ſenſu queat percipi, ex ſeſe emittit, Græcè Stegnon, ſiue ſtegnoticum nuncupatur, 5. ſimpl. 14. vide Obſtruentia.

Stelechiæa, vena eſt ſuperficiaria, & Caudicis more ſita, vnde omnes aliæ venę ſanguineis ac pedeſtrib. animalibus procedunt, 6. de anat. adm. c. 8. eſtq́; uena magna ad portas iecoris ſita, aliarum omnium caudex, ibid. cap. 10.

Stephanos, Corona, & Iris, ſunt locus ille cōmunis, quo uniuerſæ oculi tunicę ſimul committuntur, 14. meth. c. 19.

Stephaniæa uena, ſutura, & os, uide Coronale os.

Sternon, eſt anterius Thoracis os, 7. de anat. adm. c. 2. Sedes omnibus coſtis duplex eſt, prior ſternon, ideſt pectoris os, poſterior uertebrę, quæ totidem numero planæ ſunt, quot & coſtæ habentur, duodecim inquam; quod quidem pectoris os, unum quidem os apparet ob harmoniæ perfectionem, quam ipſius particulæ in contextu ſortiuntur, membranis autem deraſis, quod & plura oſſa ſint, & numero totidem quot cum eo coſtę dearticulantur, palàm innoteſcit, 8. de anat. adm. cap. 1.

Sternutatio maximum remedium capitis halitu repleti eſt, qua uno impulſu tum à pulmone, tum à capite ſpiritus emittitur, ad expurgāda ea quę in naribus offendunt, 2. de cauſ. ſympt. cap. 4. Sternutatoria uerò medicamenta

ſunt,

ſunt, quæ naribus admota, vapore ad Cerebrum ſublato, craſſitudinem humoris diſſecent, & per nares ſeu palatum Cerebrum expurgent, 13.meth.21.

Stigmata Græcis, inter cutis vitia annumerantur, & dicuntur non puncta, ſed maculæ punctorum quantitate & forma hominis cutem & ſuperficiem decolorantes, ac variantes; Vermicatam vulgò nominant.

Stomachi paralyſis ſymptoma eſt virtutis attractricis ſtomachi, cum alimentum cito trahere non poteſt, 3. de ſympt.cauſ.cap.2.

Stomachicos plerique homines eos appellant, qui appetentiam perdiderunt, & quibus poſt acceptũ cibum, ventris os grauatur, atque opprimitur, & quandam ægrè tollerabilem anxietatem habet. Appellant eodẽ modo etiam illos, quibus nauſea contingit, & maximè ſi ad vomitum impellat, & adhuc magis ſi ſimul cibi corrũpantur, quandoque acidi, quandoque nidoroſi facti, quandoque aliam vitiatam qualitatem adepti; Adhuc magis eos ſtomachicos appellant, quibus ructus huiuſmodi cum moleſtia quadam, anxietate, & ſubuerſione contingunt, ſæpe cum nondum cibum acceperunt; quin etiam ſi per plurimum tempus cibi in ore ventris morentur, grauantes & uix deſcendentes, hos etiam ſtomachicos appellant. Alios item appetitum caninum habentes, vt & plurima edant, & maximè grauati, paulò poſt reuomãt, vocant ſimiliter. Alios rurſus, qui fortiter exoluuntur, vbi diutius inediam pertulerint, & ſi non citius cibum accipiant, in ore ventris morſus percipiunt, quorũ aliqui etiam nauſeoſi fiunt, niſi citius potum ac cibum accepteut, ſtomachicos etiam vocant, 8.de comp.med.loc.cap.2.

Stoma-

Stomachum, os ventris appellant, cum & medici hanc partem ita appellare ſint aſſueti, qui etiam ſtomachica animi deliquia appellant, & quoſdam ſtomachicos eſſe dicunt, à quopiam videlicet in eo loco oborto affectu ita appellantes, velut hepaticos ab hepate, Colicos à Colo, Nephriticos à renibus, Splenicos à ſplene affecto, 2. de comp. med. loc. cap. . & 4. de cauſ. pulſ. 23. licet ſtomachi nomine collum omni ventri præpoſitum, inſtar iſthmi cuiuſdam anguſtum, intelligatur, 4. de vſu par. c. 1. quin & Oeſophagus, ſtomachus dicitur, vide Oeſophagus. Eſt igitur ſtomachus, os ventriculi, ideſt meatus ſuperior ventriculi, per quem cibi in ipſum intromittuntur; aliud habet & ventriculus os infernum, quod Græci πυλωρον, qua chylus deſcendit, vocitant; duobus enim nominibus, veteres os ventriculi nominabant, Stomachum, & Cardiam, ideſt Cor, 8. de comp. med. loc.

Stomatica medicamenta ſunt, quę modicè ſiccant, ſic vocata, quod in aſsiduo ſint vſu, ea ſunt, quod ex moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, & quod ex ſucco corticis iuglandium uiridis, atq; etiam his magis quod ex muſto, & cupreſsi ſphęrulis componitur, 5. meth. cap. 10.

Strabiliſmus, qui & ſtrabiſmus dicitur, eſt muſculorum oculi, non omnium, ſed aliquorum reſolutio, ob quam cauſam, vel ſurſum, vel deorſum, vel in latera nuunt oculi, lib. finit. vide Illoſis.

Stranguria eſt veſicæ affectus quo vrina non retinetur, ſed guttatim diſtillat, lib. finit. quæ & vrinæ ſtillicidium appellatur, 8. de placit. 6. ſit autem uel imbecillitate ueſicæ, uel urinæ acrimonia, 3. de cauſ. ſympt. cap. 2. vide Iſchuria, & Cœliaca.

Stran-

Strangulatio, eſt internecio ob reſpirationis defectũ facta; qui defectus fit, vel propter anguſtiã, & coarctationẽ alicuius ſpiritualium inſtrumentorum, i. reſpirationi ſeruientiũ, vel propter virtutis thoracem mouentis imbecillitatem, vel propter uitalis principij vehementẽ refrigerationem; Anguſtia autem fit, vel repleta ea regione quæ inter thoracem & pulmonem media eſt, vel pulmonis cauernis & fiſtulis, vel inflammatione quadam totũ viſcus habẽte, vel aſperam arteriam, vel eius arterię caput, quod Græci laryngem & Bronchon nominant, Latini guttur; vel illam gutturi præiacentem capacitatem, quam Græcè Pharynga, Latini Fauces nominant, 4. aphor. 34.

Strangulatio vteri, & omnes apnęæ, i. ſpiritus interceptiones, quæ mulieribus quidem aſſiduè, & præſertim uiduis accidunt, fiunt innata caliditate à multitudine materiæ frigidæ grauata, ad ſimilitudinem flammæ, quæ præ multis humidis lignis ſuffocatur, 5. de diffic. reſpir. c. 10. et 6. loc. aff. 5. qui affectus à Gręcis ὑστέρας, καὶ ὑστερικὴ πνὶξ. à quibuſdam ἄπνοια ὑστερικὴ, dicitur, Latini autem vteri ſtrangulatum, vterinam ſuffocationem, vel ſpirationis ob vterum priuationem, tum à parte affecta, tum à ſuperueniente ſymptomate appellant.

Strangulator, vide Lycoides, & Lupus.

Strictor, vide Anulus, Rectum, Sphincter.

Strigmenta ſunt particulæ quędam inteſtinorum, quæ in excretionibus biliosis ſimul deijciuntur, ſumma inteſtinorum tunica humoris acrimonia deraſa, 4. de artic. 31. vide Rhypodea.

Struma, uide Chœras, Parotides, Scrofulæ.

Stryphna, vide Halituoſa.

Stultitia eſt rationis deperditio, cum læſione memoriæ, 3. loc. aff. 5.

Stupefacientia, vide Anodyna.

Stupor inſignis eſt refrigeratio, idcirco corporibus ita diſpoſitis, & ſenſus & motus difficultatē inducit, quemadmodum completa refrigeratio & ſenſum & motū omnino tollit; Equidem noui quoſdam adeò refrigeratis pedibus, vt in primis quidē diebus ſenſus periret, ſequentibus deinde diebus emortui pedes putreſccrent, 2. loc. aff. 2. Eſt autem ſymptoma quale dentib. euenit poſt eſum malorum immaturorum, & aliorum acerborum & acidorum, 3. de aliment. facult. c. 16. Eſtque adhuc ſtupor, cum neruus aliquo obſtruente, vel adſtringente cogitur, vnde ſpiritum animalem ad membrum tranſmittit, hinc membra ſenſu & motu priuantur, lib. de ren. aff. dign. cap. 3.

Styloides, vide Graphoides, & Lithoides.

Stymmata ſpiſſamenta ſunt, quæ oleis adduntur, aut odoris gratia, aut ut confecta diutius ab iniurijs immunia permaneant, 2. de comp. med. per gen. 2.

Styptica, quæ ſtringunt partes relaxatas, lib. de Dynam. in proœmio.

Subalaris uena, uide Axillaris.

Subclauium, uide Cataclida.

Subchartilagea, uide Hypochondria.

Subcinctura, vide Diaphragma.

Subcingentes membranæ, vide Hypezochotes.

Subductiones ſolitus eſt Hippocr. appelare per aluum excuntia, 7. aphor. 64. dicitur autem ſubductio, de ea tantum excretione, quæ per aluum fit, non de ea quæ fit per vniuerſum corpus, 2. aph. 18.

Subfaſciationes, & ſubligamina, uide Epideſmus, & Plagulæ.

Subligamentum, Enæorema, & Nubecula apud Hipp. ſunt id quod corpulentius, candidiusq; in urina, neque in ſummis eius, neque in fundo uaſis, ſed in media ſede ſublime & exquiſitè medium, uel deorſum potius, quàm ſurſum, exiſtit; licet apud Galenum nubecula ſit id quod ſupernatat in urina deſuper, 1. progn. 26.

Sublimis ſpiritus eſt externus aër, qui ob ſuffocationis periculum, nobis exurgentibus, toto thorace, in ſuſpirioſis cynanchycis, ſuppuratis, peripneumonicis magna ui attrahitur, nam nobis inculpatè degentibus, ſolis inferioribus thoracis, quæ ad ſeptum tranſuerſum ſunt partibus inſpiramus, ſin ampliorem ſpirationem requirimus, etiã partes infernis uicinas unà mouemus. Vbi plurima indigeamus, tum partes etiam ad operta ſcoptula agitamus, totius thoracis ualida opera utentes, commen. 2. in 3. de morb. uulg. 4.

Submiſſio, uide Ablatio.

Subſtitutas medicinas appello, quæ in alterius locum ſubrogari queunt, lib. de ſubſtit. med.

Subſultio, uide Palpitatio.

Subuerſio ſtomachi, aliquando appetitus deperditionem, aliquando nauſeoſas affectiones ab accepto cibo factas, ſignificat, 8. de comp. med. loc. 3.

Subuerſio uoluuloſa ſtomachi appellatur, fortis & contentioſus uomitus; namque madmodũ in Voluulis ſubuerſiones fiunt cum magna contentione & uiolentia, adeo ut ſtercus etiam euomant, ſic etiam alios uomitus concitatos, quis appellare uoluulos poſſet, 8. de comp. med. loc. cap. 3.

Subuola,

Subuola, manus pars eſt, ut.n.ſupina pars manus, iuxta pollicẽ aſſurgens thenar, & uola dicitur, ita huic oppoſita Hypothenar, ideſt ſubuola nominatur, lib. Introd. cap. 10.

Succus, uide Humor.

Succum medicatum uocamus eum qui primũ defęcatur, ſubinde uerò Solis aut ignis calore ſic denſatur, ut longiore tempore citra corruptionem aſſeruari queat, Arabes Rob uocant. Ex hoc genere eſt, quod ab iiſdem Miua dicitur, ſic enim appellant ſuccum fructuum, eò uſque decoctum, ut ſapæ aut mellis conſiſtentiam acquirat.

Sudamina, (Græcè Hidroa,) è genere ſunt puſtularũ in ſumma hærentiũ corporis parte, q̃ inſtar ulcerum cutem exaſperant; proueniunt autẽ ueluti & ipſum oſtendit nomen pp multos ſudores, qui uel bilioſiores, uel oĩno mordaciores exiſtunt; mordent.n.hi cutem, & pruriginoſam efficiunt, & per modum ulcerum exaſperant, 3. apho. 21.

Sudor, Græcè ἱδρὼς, eſt humidum tertię concoctionis excrementum, per cutem in aquæ ſpeciem erumpens, cuius materia eſt humor tenuis, & ſeroſus alimento permiſtus, quò id facilius exiguas, & capillorum modo tenues uenas ſubeat, atque ab his in partes, quæ eo ali debent, ſeſe inſinuet; eſtq́; eiuſdem cum urina generis, in eo tantum ab illa differens, quod hæc ad ueſicam, hæc longius in corporis habitum deferatur; cuius humoris excretio ſecundum naturam eſt, non minus quàm urinę & aliorum excrementorum.

Sudor bonus eſt, in febribus, qui uenit die iudicatorio, toto promanet corpore, calidus, integrè febrem finiat, uel morbum tollerabiliorem efficiat, idque in acutis morbis, 1. progn. 26.

Suffocatio, uide Strangulatio.

Suffuſio, uide Hypochyma.

Suffumigium, uide Thymiama.

Sugillatio , uide Contuſio, Hypoſphagma , Hę malopa, Exuccatio .

Sumen, uide Ephebęon.

Summum humerum, uide Acromion.

Supercilia ſunt ea pars faciei, vbi frons à ſuperioribus deſcendens deſinit, ceu termini eius eminentes, & pilis conſiti, lib. Introd. cap. 10.

Superexcretionem recentiores medici uocant, eas eruptiones, in quibus natura ad iudicatorium auxilium concitata, modum exceſſit, 3. de comp. med. loc. cap. 3.

Supergeminalis, uide Epididymis.

Supergenualis, uide Patella .

Superhumeralis, q̃ & Epomis dicitur, uide Humerus.

Superimpręgnatio, uide Epicyema.

Superligamina, vide Epideſmus, & Plagulę.

Superligula, uide Epiglottis.

Superpurgatio, et ſuperuacuatio, uide Hypercatharſis.

Supinitas , ſtomachi affectio eſt, qua quidam accepto cibo, ſi paulò fortiori motu moueantur, ſtatim uomunt. Cęterum quę à multis vulgo ſupinitas ſtomachi appellatur, contingit quidem iuxta intemperiem quamcunq; citra uitiatos humores. Aliquando ſequitur ad ſolam oris ventriculi debilitatem, quod cibos amplecti, eisq; obuolui non poteſt, ueluti tota uentris amplitudo ſolet. Fit etiam propter humiditatem multam quidem , non tamen malignę qualitatis. Irriguus enim ſtomachus per largam humectationem, ſimiliter ut ligamenta neruorum, laxatur,

quan-

quandoque verò cum vitiatæ alicuius, modicæ tamen humiditatis complexu; etenim multa, quemadmodum valde vitiata, etiam citra cibum, nauſeam efficit, 8. de compoſ. med. loc. cap. 3.

Suppuratio, vide Purulentia.

Suppuratus eſt, qui multũ puris in capedine inter thoracẽ & pulmonem collectum habet; cõmuniter verò omnes quibus inflammatũ viſcus aliquod ſuppurauit, ſuppuratos, Empyus & Empyicus vocant, 4. de cauſ. c. 6. Suppurari autem aliquando ad generalius ſignificatũ transfertur, i. ad corrumpi; ſic enim ſanguis cum è ſuo loco exciderit, et per minimas partes ad eas q̃ in muſculis ſunt cauitates, aut per inania ſpatia, quæ uaſis circumiacent, ſuffuerit effuſus, non permanet ſanguis, ſed aliquando ſuppuratur, aliquãdo nigreſcit, aliquãdo in grumos uertitur, præſertim quando in magnam cauitatem prẹter naturam exciderit, 6. aphor. 20. vide Empyus, & Purulentus.

Sura eſt Tibiæ venter, quem Græci Gaſtrocnemion vocant, 3. de vſu par. cap. 10. Eſtque poſterior tibiæ pars carnoſa, 16. de vſu par. 8. veluti anteriorem carnis expertem, Anticnemion, & Ocream nominant, 2. de anat. adm. cap. 4. vide Tibia.

Surditas, Κώφωσις, *eſt actio auditus abolita, à cauſa aliqua præter naturam, vel læſa audiendi facultate, eiuſque primario inſtrumento, quod eſt animalis ſpiritus in aurem affluens, aut læſis organis, quæ natura ad audiendum comparauit.*

Suſpendiculum appellatur, quod fœminis intra abdominis membranam ſitum, à muſculo dependens, atque ad vuluam ex utraq; parte dextera & ſiniſtra tranſmittitur,

vtrinque alterum ab Ilium muſculis per membranæ abdominis foramina, 2.de ſem.c. 5.

Suſpenſum, vide Sedimentum & Hypoſtaſis.

Suſpirioſus,i. Aſthmaticus, lib.de remed.par.facult.

Sutura,vide Commiſſura & Compages. Sutura adhuc dicitur inferior pars penis in longitudinem vergens.

Sycoſis, mariſca, ficus, ficatio, eſt tumor à fici ſimilitudine ſic dictus, vlceroſus, rotundus, ſubdurus, rubicundus, dolorificus; ex quo aliquando exiguum, & glutinoſum quid egreditur, tum in barba maximè exoriens; aliquando humidum & inæquale & graueolens præcipuè in capillo proueniens, q ſemper fici ſimilitudinem fert, & carnis excreſcentiam. Interdum in mento fit, ab humore non ſolum craſſo, ſed etiam participe ſeroſæ & tenuis humiditatis, qua exulceratur, eoq; differt ab Ionthо. Naſcitur & in ano, ſola magnitudine à Thymo differens. Latini Mariſcam appellant, quam aliqui dicunt eſſe ficum præ pinguedine hiantem, ſemenq; oſtentantem, dicitur et ficatio, 2 meth.2.& 10.ſimpl. Appellatur etiam Sycoſis interioris palpebræ dura, & aſperior ſciſſura, com.2. in 6. de morb.vulg.4. & lib.de ocul.cap.9.

Scota,i.ficata, ex caricarum eſu appellantur, tum maxima, tum ſuauiſſima iecinore ipſo, vt liquet, ex dulcium eſu alimentum uberius accipiente, 3.acut.11.

Syderatio, ſeu ſideratio, eſt corruptio ſolidorum corporum omnis, vt ipſis quoque oſſibus inſit, ne dum carnibus, aut vaſis, quo differt à Gangræna, quæ eſt mortificatio ſolidorum corporum, non oſſium, lib.de tumor.cap.11. quam ſyderationem ſphacelon Græci uocant, 7. de anat. adm.cap.13. Totam ſubſtantiæ vniuſcuiuſque partis corruptio-

*ruptionem, ſyderationem, ideſt ſphacelon, veteres appel-
labant, ſed in partibus carnoſis, alijs quoque nominibus
eandem uocant; quin ipſe Hippocr. tum putridam carnē,
tum marcidam, tum vitiatam dicit, alijſque huiuſmodi
nuncupare conſueuit; de oſſe uerò quod in tota ſubſtantia
vitiatur, ſyderationis ſeu ſphaceli nomine uti conſueuit,
tale autem uitium oßibus contingit, quando adiacens ca-
ro prauas ſanies producit, quibus ipſa madefaciendo cor-
rumpit, 2 de fract. 20. Vnde ſphacelare, ideſt corrumpe-
re, & ſphacelon, ideſt Caries, 5. loc. aff. 3. Semiſyderatus
autem homo dicitur, qui altera tantum parte dextra aut
ſiniſtra computruit, lib. de aqua, aëre, & loc. cap. 6. & 4.
de artic. 17. quæ & ſideratio.*

*Symmetria, ideſt temperies, & contemperatura, eſt de-
bita conuenientia, & proportio inter ſe tum ſimilarium
partium, in calido, frigido, humido, & ſicco, tum inſtru-
mentalium in compoſitione, numero, magnitudine, figura,
1. de ſanit. tuen. cap. 1.*

*Symmetrum abſolutè eſt, quod nulli collatū, medium,
medіocreq; in omni temperie primarum tum actiuarum,
tum paßiuarum qualitatum, ſecundariumq; conſtituitur,
tale & Euſarcon, & Quadratum eſt; non abſolutè verò
ſymmetrum, quod in aliqua ſpecie vel genere tale eſt, vt
ad ipſius acceſſum vel receßum, aliquid temperatum, vel
intemperatum dicatur, 1. de temp. cap. 6. ſymmetrum ue-
rò medicamentum eſt, & quod ſit ſimilis temperamenti
cum eo cui admouetur, & medij ſit temperamenti om-
nium primarum qualitatum, 5. ſimplic. 25.*

*Sympaſchin, eſt per conſenſum, ſeu per viciniam
affici, quoties pars aliqua, non proprio affectu, ſed alie-*

no afficitur, primo loc.aſſ. 6.

Sympathia eſt affectio compatientium alteri cuidam primo patienti, vel propter vicinitatem, vel propter ſocietatem quæ in ea ſunt partium, com. 1. in 1. prorrhet. 20. vide Idiopathia.

Sympepſis eſt concoctio, qua natura craßis & crudis humoribus, & concoctu difficilioribus, ſiue etiam per abſceſſum prouidet, veluti calidioribus & tenuiorib. per excretionem, 3. progn. 23.

Symphyſis eſt ndturalis oſſium vnio, vel quando duo oſſa ſibi inuicem coaleſcunt, veluti fungoſiora, mollioráque ſunt, vel quando alia aliorum interuentu connaſcuntur, vt ſunt ſicciora, & denſiora, vel media chartilagine, & dicitur Synchondroſis, vel medijs neruis, & dicitur Synneuroſis, vel media carne, & dicitur ſyſſarcoſis, lib. de oßib. in proœmio.

Symptoma (quod & paßio & pathos, & pathema, & Epigennema, quaſi ſupergenium, vel ſupergenitum dixeris, appellant) generatim nominatur, quicquid animali præter naturã incidit, ita vt tum morbi ipſi, tum morborũ cauſę, quæ ſcilicet intra corpus ſubſiſtunt, non quæ extra habentur, ſymptomata ſint; Altera verò ſignificatione ac magis propria, detractis tum morbis, tum eorum cauſis, reliqua omnia, quæ præter naturam ſunt, ſymptomata nominantur, lib. de ſympt. differ. cap. 1. & cap. 2.

Symptomaſis affectus eſt, quo meatus qui à Baſi Cerebri ueniens, oculo uidẽdi facultatem tribuit, ex atrophia, vel reſolutione fit arctior, conciditq́; lib. Introd. cap. 15.

Symueuicos, idem eſt ac accidens; apud Philoſophos accidens id eſt, quod è regione ſubſtantiæ diuiditur, ſed

à me-

à medicis tum maximè Gal. 1. meth. diſtinguitur ex aduerſo ſymptomatis, quæ.n.inquit conſtitutionẽ unde actio naſcitur, neceſſariò ſequuntur, ſanis quidẽ nobis ſymuenicota, i.accidentia, ægrotantibus ſymptomata nuncupantur. Accidentium autem differentias, 2.meth. tres conſtituit, ſunt enim vel ut affectus, uel ut actiones, uel ut paſſiones, quorum etiam hęc exempla ponit, inambulare, uri, cędi, album aut nigrum eſſe; ita ut id ex accidenti dicatur fieri, quod nec primum, nec per ſe fit, quod exemplo calculorum motorum declarat Galen. lib.de differ. ſympt.

Synanche, uide Cynanche.

Synarthroſis, uide Articulus.

Synętia, uide Continentes cauſæ.

Synceras deiectiones uocat Hippoc. impermiſtas aquoſæ humiditati, quoniam ſolus humor euacuatus deijcitur, ſiue ſit bilioſus, ſiue melancholicus, ſiue porri colorem præ ſe ferens, ſiue bilis quæ æruginoſa nominatur, nam deiectiones huiuſmodi, exuſtam eſſe omnem natiuam humiditatem à calore febrili demonſtrant, 7.aphor.6.

Synchondroſis, vide Symphiſis.

Synchiſis eſt oculi uitium, confuſis ſecum eius humoribus, id quod accidit, ut plurimum ex uehementi plaga, interdum uerò & ex Vueæ tunicæ inflammatione, ruptis eius uaſis, effuſoque humore.

Syncomiſtos panis, uide Autopyrus.

Syncope eſt præceps uirium lapſus, 12.meth.5. quem uirium lapſum duo pręcipua ſymptomata conſequuntur, exſoluto quidem natiuo calore, frigiditas totius corporis, digeſta uerò ſolidorum corporum ſubſtantia, ſudor quem Medici ſyncopticon, & diaphoreticum appellant; ex

quibus pulſus defectio, & ſenſus motuſq; priuatio, conſequuntur. Differtq; à lipopſychia et lipothymia, quod licet vtraq; affectio affatim & cõfertim fiat, in ſyncope tamen plurimus ſubſequutus ſudor diaphoreticus, lãguidiores vires reddit, qui cũ aut nullus, aut modicus ſit in exolutione, lipopſychia, et lipothymia, minorẽ noxã virib. accumulat.

Syncretica, hoc eſt, relaxantia medicamenta, à coagmento ſic dicta, 2. de anat. adm. cap. 1.

Syncrimata, i. corporum ſimplicium & elementorum compoſitiones, ſeu concretiones, de differ. morb. cap. 5.

Syncriſis, ideſt concretio & temperamentum, libro de marc. cap. 4.

Syndeſmi, ideſt ligamenta, ſenſus expertia, ex oſſe ortum ducentia, (non ex cerebro aut ſpinali medulla) rotunda alba & exanguia, cauitate carentia, in fibras diuiſa, 6. meth. 4. vide Ligamentum.

Syndrome concurſus eſt, & congreſſus ſymptomatum, lib. finit. Pletorica autẽ ſyndrome, eſt omnium humorum concurſus; Syndrome autem pathognomonica, eſt concurſus ſymptomatum morbum indicantium, lib. de cur. rat. per ſang. cap. 9.

Synneuroſis, vide Symphiſis.

Synocha, hoc eſt, continens febris eſt, cuius vniuerſum tempus una acceſſio eſt, quæ vel ſemper in eodem uigore conſiſtit, vel minuitur, vel augetur, donec iudicetur; quæcunq; enim per circuitus aliquos, ægritudinis acceſſiones fiunt, ex membrorũ diſpoſitionibus ortum habent, quæ ſi membra vel mittunt, vel ſuſcipiunt, vel generant, vel attrahunt ſuperfluitates, ſed quæ circuitum non habent, in his nulla eſt corporis pars quæ precipuè ſit læſa; ſed qui

in uenis

in venis & arterijs omnibus continentur humores, atque ij præſertim qui in maximis, atque plurimo calore abundantibus ſunt, aut ob aliam quamuis cauſam, vt in Ephemeris, aut ob putrefactionem feruentes febrem unam accendunt, Synocham appellatam, quæ à principio vſque ad finem nullam habet intermiſsionem, ac tamdiu perſeuerat, hominemq́; deurit, donec qui ei cauſam afferunt humores, aut ex toto abſumantur, aut coquantur, aut vtrũq; patiantur, 2. de differ. feb. quę & ſynochus putrida, deurens, ardens, Cauſon, ſuccenſa appellatur, 2. de criſ. cap. 6. vide Continua, & Febrem Synochon.

Synochus, i. cõtinens febris, quartũ febrium genus enumeratur, quod quia ex ſui natura ultra tertium diem extenditur, nec humorem putreſcentem habeat, nec febrilem calorem ut habitum poſſideat, propterea nec diaria, nec putrida, nec hectica dici poteſt, ſed uel diaria pluriũ dierum, uel ſynochus non putrida, uel ſynochus concluſa merito appellari poteſt; quam febrem uel conniuentia meatuum, uel recens corporum denſatio excitat, 9. meth. 1.

Synodontes, uide Hiatuli.

Synonima, i. Vniuoca, quæ inter ſe communicantia, ab uno factam denominationem habent, 4. acut. 13.

Synopſis, i. compendium, lib. de neruor. diſſ. c. 17.

Syntaxis, ideſt mutua compoſitio, & connexio, 1. de uſu par. 14.

Syntaſis, diſtentio, oppoſita eſt laxitati, utraque & in cute & in articulis contingens, aut reſiccatis, aut perfricatis, aut inflammatis, aut induratis, in cute uerò non his tantum modis, ſed etiam ubi muſculi intra ipſam, quouis modo augeſcunt, tum maximè ex carnis copia & abun-

abundantia, ut in utre pleno aqua, & Tympania, quod Gal. in pluribus libris Methodi teſtatur.

Syntexis, Colliquatio, uide Febris colliquatiua.

Syntheſis, eſt oſſium inter ſe compoſitio, qualiſcunque ea ſit, eſt enim uniuerſi generis nomen, quam alijs quoque nominibus uocari tradit Galenus, Syntaxin ſcilicet, & Homiliam, lib. de oſſib.

Synulotica medicamina ſunt, quæ ulceribus cicatricem inducunt, 13. meth. cap. 5.

Syphon, uide Metenchrytę.

Syringomata, inſtrumenta ſunt, quæ ad fiſtulas incidendas ſunt comparata, 6. meth. 4.

Syręon, uide Sapa.

Syrinx, ideſt fiſtula, tubulus eſt calloſus, anguſtus, oblongus, interdum etiam obliquus, os habens cui cicatrix obduci nequit, per quod humor ſtatis temporibus tenuis excernitur, quarum aliæ cœcæ nominantur, quæ oſculum in profundo, ſinum ad ſuperficiem habent, aliæ occultæ, quæ & os & ſinum obtinent in profundo, lib. finit. uide Fiſtula.

Syſſarcoſis, uide Symphiſis.

Syſtemrtica inæqualitas, eſt congregatio multarum inæqualitatum, & pulſus ex cumulo multarum pulſationum conſurgens, 4. loc. aff. 8.

Syſtole eſt ſubmiſſio pulſus, 1. de differen. febr. cap. 7. (dicitur etiam Syſtole & Diaſtole, ideſt conſtrictio, & dilatatio, de motibus thoracis & pulmonis, lib. de uocal. inſt. diſſ. cap. 2.) quo motu facultas fuliginoſa excrementa expellit & repurgat, atque ita refrigerium calori natiuo molitur.

Syſtro-

Syſtrope, Phyma & Schleria, hoc eſt tuberculum & duritiés, ut exponit Gal. in linguis Hipp. quam, 4. acut. ſcribit eſſe eam quæ à partibus excitatur intumeſcentibus.

T.

TABES, quæ Phthiſis Græce communiter appellatur, eſt vlceratio pulmonis, uel Thoracis, vel fauciũ, vt & tuſſicula, & debiles comitentur febres, & corpus conficiatur, lib. finit. Nominaturq́; etiam Tabes, alicuius corporis particulæ præter naturam diminutio, ſiue ea in prima formatione huiuſmodi appareat, ſiue poſt, eademq́; eiuſdem particulæ atrophiam uocant, de diff. morb. cap. 9. vide ex ægritudine ſenectus, & Phthiſis.

Tabes oculi, quę & Rhetidoſis dicitur, eſt ſolius imminutę pupillæ corrugatio, incidentibus alijs ſuper alias rugis, quod ſpiritus parcior à primo Cerebri principio, quàm pro natura deberet, affluat; differens à Tabe oculi ſenum, quæ eſt corrugatio cornee tunicę, & pupillæ anguſtia, tamen ab imbecillitate ſenectæ, ex defectu humoris tenuis quo repletur, tum ex ſpiritus ſuperne affluentis inopia, 10. de vſu p. 5. 3. aph. 16.

Tabida febris, uide ex ægritudine ſenectus, & Maraſmus.

Tabidos appellant veteres medici, qui morbo tabifico quem Phthoen vocant ſunt opportuni. Tales pleniſſime ſunt, qui adeò ſunt anguſto thorace, & reſtricto, ut à tergo in morem alarum promineant aperta ſcoptula, unde hos etiam Pterigodes, i. alatos uocant; Præterea quibus caput facile impletur, quodque ſpiritus organis multas deſtillationes dimittit, hi facile tabeſcunt, com. 1. in 1. de morb. vulg. 18.

Talpa,

Talpa, & Teſtudo, ſunt affectus cutis capitis proprij quæ nomina recentiores addiderunt, cum penes antiquos hi affectus, neque nomen, neque tractationem inuenerint. Teſtudo autem Guidoni, abſceſſus eſt magnus, mollis, humoralis, latiore forma, in modum teſtudinis, unde nomen accepit, quæ ſi in capite naſcatur talparia, uel talpa dicitur; in collo, bocium, in teſticulis, hernia; interdum autem cum pure, ſquamis, uel fiſtulis reperitur, reponitur ſub abſceſſuum genere, ſubq; meliceride potius quam atheromate. Talpa uerò, cum albam materiam contineat, ad atheromata potius quam melicеridem refertur. Bocium uerò vulgus vocat, mollem, & laxum tumorem in exteriore gutturis parte, quam Græci Bronchocelem noſtri herniã gutturis, & eo affectos gutturoſos uocant. Eſt autem colli tumor grandis, & rotundus inter cutem, & aſperam arteriam, in quo, modo caro hebes, modo humor aliquis, melli, adipi, pulti, aquæuè ſimilis includitur. Huic ſimilis affectus eſt, quem Guido uocat Natã, ſeu Naptam, quę eſt excreſcentia magna, carnoſa, ueluti caro Natium, uel ancharum, diuerſarum quidem formarum, & magnitudinum, cuiuſmodi ſunt melopepon & cucurbita.

Talus non idem eſt ac malleolus, ſed talus eſt os ſub malleolis contentum, undequaque contectum, quod ne tangere quidem poſſis, lib. de oſſib. cap. 22.

Taraxis, ſeu Conturbatio, eſt cum oculus leuiter, ac mediocriter commotus, tandem rubicundior euadit, lib. Introd. cap. 15. quem Paulus definit, eſſe humiditatem & caliditatem oculi cum rubore pręter naturam, à cauſa externa inductam, ut Sole, fumo, puluere, oleo; quò differt ab ophthalmia, quæ cauſam tantum internam agnoſcit,

Paul.

Paul.lib.3.cap.22.

Tardus pulſus eſt cum longo tempore, arteria diſtenditur, 1.de diff.pulſ.cap.7.

Tarſon, uide Pedion.

Tarſus oculi, eſt ſubſtantia quædam membrana durior, ac tenſa, qua parte Perioſtis oculi tunica remeare ad corneam incipit, tenuibus quidem pertuſa foraminibus, ex quibus palpebrarum pili emicant propter ſuã duritiẽ, extendens in rectitudinem palpebrã, 10.vſu p. uide Cilia.

Taurus eſt inferior Colis pars, in longitudinem eius urgens, uſque ad ſedem porrecta, lib.Introd.cap.10.

Tela aranea, uide Rhagois.

Telephia, & Chironia vlcera dicuntur inueterata, & quæ vix curam recipiunt, cicatricemque difficillime contrahunt, ſic dicta quod Chirone medicinę peritiſsimo ad ſanationem indigeant, uide Chironia.

Telma, ideſt ſolidum, & tenſum, durumque ac pilis etiam nudum, facileque ſentiens, pedis veſtigium, lib. de muſc.diſs.cap.33.

Temperies, uide Symmetria.

Tempora, Κροτάφοι appellantur partes ab utroque ſyncipitis latere, ſupra aures ſitæ, lib.Introd.cap.10.

Tempora morborum talis res morbi ſunt, qualis animalibus differentia ſecundum ætates, neque enim tempus ſimpliciter hoc uocabulo ſignificatur, neque conueniens illud tempus in quo præſidia etiam conſideramus, ſed tantum morborum ętas, quæ temporum uiciſſitudine immutatur, ut animal ætatibus, lib.de morb.temp. cap.1.

Temporales ſuturę, uide Lepidoides.

Tẽporales muſculi, uide Crotaphitæ & Mandibularij.

Tendo-

Tendones, fines ſunt eorum muſculorum, quos proneruationes, ideſt, aponeuroſis uocant, qui quidem medijs partibus ſunt neruoſiores, inter ſe tamen in eo differunt, quod aliquando minus, uel carnoſę, uel neruoſę ſubſtantię in ſe habent; quando ſane carnis ſubſtantia ineſt amplior, carnoſam proneruationem, quando parcior neruoſam appellant, 2. de artic. 5.

Teneſmus eſt continua & implacabilis deſidendi cupiditas, qua nihil præter cruenta pauca, & mucoſa egeritur; q̃ affectio aliquando tentio, & tenſio appellatur, quoniã in ea fit in recto inteſtino tentio quam cum deijcere vehementer homines appetant, continuò exurgunt, 7. aph. 27. Tentio item, aliquando tractum corporis ſignificat, lib. finit.

Tenor apud Hipp. eſt idem quod neruus intentus, 1. de placit. 9. & 1 de artic. 47.

Tenſio, uide Teneſmus.

Tenſiuus dolor eſt, qui extenſionis ſenſum inducit, 3. loc. aff. 9. Vnde tenſiua laſſitudo, quæ & phlegmonoſa eſt, 7. de comp. med loc. cap. 1. uide Dolor triſtis.

Tentigo, uide Priapiſmus.

Tenue inteſtinum, eſt tertium in ordine, ieiuno inteſtino ſubſtantia ſimile; differt autem, quod neque uacuum reperiatur, neque tot uaſis, & inuolucris ſcateat, 6. de anat. adm. cap 9. quod & Ileon & Inuolutum appellatur, lib. de anat. ui4.

Tenuia appellantur medicamenta, quæ facile in tenues comminui partes poſſunt, Leptomeri Græcè; craſſa quæ contra, Parimeri appellata, 1. ſimpl. 3.

Tenuis pulſus, uide Gracilis.

Terebella, uide Abaptiſta.

Teredo,

Teredo, Taredon, ſiue Terdo, eſt caries in oſſe, 3. method. primo.

Teretes lumbrici ſunt, palmi longitudine, uel etiam maiore, ad ſtomachum uſque proſerpentes uermes, lib. Introd. cap. 13.

Tergum, Noton Grecè, ſunt poſteriores corporis partes quę collo ſubiacent, ſcapulis, dorſo, ſpina, & lumbis conſtans, lib. Introd. cap. 10.

Terra Argyrite, uide Argyrite terra.

Terra medicaminoſa, quod aqua irrigata, facile in lutum ſoluitur, terra appellatur; quia uerò ea utimur uelut alijs medicamentis, idcirco non iniuria Pharmatitis, Latine ſola medicaminoſa uocatur, nempe quia ſola eſt eiuſmodi, ut euidentiorem uim medicaminoſam poſſideat, 9. ſimplic.

Terræ inteſtina, Giſentera Grecè, ideſt, Lumbrici terreſtres, 11. *ſimplic.*

Tertiana ſimpliciter, eſt tertiana intermittens, contingit enim hanc ipſam ſine aliqua adiectione tertianam ſimpliciter ita nominare, queadmodum, & quotidiana intermittens, quotidiana ſimpliciter appellatur, 2. de diff. feb. cap. 7. Earum febrium intermittentium, quæ tertia quoque die acceßionem faciunt, quæ quidem breue habent acceſſionis tempus (quod duodecim horarum æquinoctialium ſpatio ad ſummum finitur, 2. de differ. feb. cap. 3.) ac cum rigore inuadunt, & per ſudores & bilis uomitum, & bilioſa excrementa finiuntur, his tertianę exquiſitæ nomen impoſitum eſt, quibus verò aliquid horum deficit, hæ non exquiſitę, ſed ſimpliciter tertianę appellantur; quod ſi intermiſſionem minorem habuerint,

acceſſio-

acceſſione videlicet in longius tempus protracta, hę tertianę extenſæ vocantur, 2.de diff.feb.cap.8. Exquiſita verò tertiana eſt, quę ſui ipſius naturam puram, ſynceramq; ſeruat, ideſt, flauam bilem redundantem, & motam, tempus ęſtiuum, locum calidum & ſiccum, hominis ętatem, & tempericm ſimilem, 4.aph.59.

Tertianus circuitus, vide Quotidianus.

Teſtes, teſticuli ὄρχεις, ſunt corpora duo glanduloſa, alba mollia, rara, laxa, cauernoſa, rotunda, ſeminis, & generationis principium, quæ quod duo ſint διδύμοι appellantur, quos Gal.3.aliment.fac.glandibus annumerauit; quę in maribus extra membranam abdominis ſunt, & propendent muſculis, quos κρεμαστῆρας uocant; mulieribus intus latent à lateribus vteri, frigidiores minores, & imperfectiores quàm marium, 14.de vſu p.cap.10.

Teſtudo, vide Camarion, Fornices, Talpa.

Tenatos, rigor, diſtentio neruorum; eſt conuulſio perpetua totius corporis rigidi, & in neutram partem ſe inclinantis, contractis ad ſuum principium neruis, & muſculis, quib.caput annuit, renuit, circumagitur, æqualiterque ante & retro tenſis, Gal.lib.de muſc.diſſ.vide Diſtentio.

Tetrapharmacum medicamentum eſt, quod ex cera, adipe, reſina, pice æqua omnium portione conſtat. Aduerſus Lycum, cap.7.

Thele, papilla, mammę capitulum eſt, vnde infans lac ſugit, medium in mamma protuberans, quam ambit circulus quidam ſubniger, qui φῶς appellatur.

Thenara propriè uocant prominentes uolę manus partes, à verbo θείνειν, quod eſt verberare, vt nō nulli uolunt qui Etymologijs gaudent, quippe cum his prominentibus

parti-

partibus percutere ſoleamus ea quę percutimus; alij non omnes partes prominentes palmæ ita appellari aiunt; ſed ſolas eas quæ ſub pollicibus extant, 1. de fract. 20.

Therapeutice, ideſt, medendi methodus, 7. de compoſit. med. per gen. cap. 1. quę & Curatoria dicitur.

Theriacam appellarunt Crito, & eum ſequuti, quod vi peręe carnes acciperet; Andromachus uerò, qui primus illam compoſuit, Galenen, hoc eſt tranquillam, lib. de vſu Theriac. ad Pamph. prope finem.

Theriωma, teterrimnm ulcus eſt, tum ex ſe naſcens, tũ alteri ſuperueniens, ut refert Celſus, colore liuidum, nigrum, odore fœdũ, multo mucoſo humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo & dolor comitantur, à quo ſanguis interdũ fluit, ſerpit & exedit, atque od id aliqui herpetem exedentem, vocant, aliqui dicunt idem eſſe cum Carcinomate, quod Gal. com. 2. in 6. Epid. dicit in ſolo pulmone generari, alij in quacunque corporis parte.

Thermantica, calefactoria medicamenta ſunt, quę ſuo calore omnem perfrictionem, & ſtricturam calefaciunt, lib. de Dynam. in proœmio.

Therminthi nomen, nigras quaſdam puſtulas in cruribus maxime orientes ſignificat, à figura, coloris, magnitudinisque ſimilitudine quam cum Therminthorum, ideſt, cicerum fructu habent, deriuatum com. 3. in 6. de morb. vulg. 37.

Thlaſma, quæ & Thlaſis dicitur, vide Rhegma, & Vnionis ſolutio.

Thlypſis, uide Epiparoxineſte.

Thoracem conſueuerunt Medici appellare, totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis, utrinque circum-

cumſcribitur, pertinetque anteriore quidem parte ad pectorale os, ac ſeptum tranſuerſum, declinat uerò poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris, ac reflectitur, lib. de oßib. cap. 13. & 6. de uſu p. cap. 2.

Thorexin nominare conſueuit Hippocr. uini potionem, 2. aphor. 21.

Thrombos ſanguinis grumus eſt, ſeu ſanguis concretus, 5. meth. 8.

Thrombωſis eſt dum lac grumeſcit in mammis, & in caſei formam tranſit; grumeſcentiam lactis interpretes non nulli uocant.

Thymiama hoc eſt ſuffumigium, quod ex moderatè adſtringentibus reſiccantibus, ac diſcutientibus uitioſos, & ſeroſos humores, & corrigentibus humorum malitiã, & contrariam uim habentibus aduerſus putrefactiones quorum plurima ex aromatum ſylua habentur, conſtat, 8. de comp. med. loc. cap. 7.

Thymus, aſperæ carnis extuberatio eſt, quæ ſimilis circa genitale, ac ſedem oritur, lib. finit. & 14. metho. 13. Eſt & tumor præter naturam, uide Epulides. Eſt & Thymus idem quod Glandium, ſeu Aden, ſeu Glandula, uide Aden, Glandula, uel ut alij Thymos carnoſa eſt excreſcentia, nunc in Glande, nunc in præputio, nunc in ipſa ſede conſiſtens, ſic dictus, quod Corymbis Thymi ſit ſimilis. Thymorum autem alij mites, alij maligni; Mites ſunt exigui, ſcabri, candidi, dolore carentes; feri autem ampliores, ſcabriores, liuidi, dolorifici.

Thyreoides chartilago, uide ſcutiformis, & Cricoides.

Thyroides, eſt oſſis pubis foramen ab oſtij ſimilitudine, ſic appellatum, 3. de anat. adm. cap. 13.

Tibia

Tibia eſt tota cruris pars, inter talum, genuq; poſita. in interiori parte ſita, cuius tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers, Ocrea appellatur, lib. de oſſib. cap. 22. Eademque infra genu Anticnemion, (Latinis Crea) 2. de anat. adm. cap. 4. poſterior Carnoſa pars Sura, & Gaſtrocnemion, 16. de vſu p. cap. 8.

Tilmata, i. vulſiones factæ in fibris muſculorum, dũ nimis diſtentę interdum rumpuntur, 4. de ijs, quæ in medic.

Titillatio oculorum, vide Mollities.

Toma pro phlebotomia vſurpatum, 2. de nat. hum. 9.

Tomì dentes, ideſt Inciſorij, dicuntur quatuor primi anteriores, ad cultri ſimilitudinem, ad eos cibos incidendos, qui mollitiem in ſe habent; ſicuti ad dura confringenda, alij vtrinque proximi conſtituuntur, cęteri omnes dentes molares, ſiue maxillares appellantur, lib. de oſſib. capi. 4. quos etiam Mylas, ideſt Molas uocant, 11. de vſu p. capit. 8.

Tonica, ſiue Tonotica medicamenta, ſunt quę extrinſecus illiniuntur, robur particulę lęſę inferentia, 13. meth. capit. 22.

Tonicus motus eſt, qui exercetur a corpore laborante Tetano, duabus contrarijs uirtutibus oppoſitorum muſculorum inter ſe pugnantibus, 1. de motu muſc. cap. 8.

Tonos, ideſt, neruus, nuncupatur ab ipſis operationibus, vnum inſtrumentum duobus nominibus; eo quòd neruus neuin, hoc eſt mutare, ſeu flectere, & tonos tinin, hoc eſt tendere, natum eſt, 1. de motu muſc. capitu. 1. uide Neruus.

Tonſillæ, vide Iſthmus, Vuæ, Pariſthmia.

Tophus, vide Callus.

Topica remedia, ideſt localia, 13. meth. c. 22. quæ loco affecto non prius applicari debent, quam totum prius corpus purgetur; ne his irritato affectu, plus etiam affluat ad mẽbrũ læſum, uitioſi ſucci, lib. de remed. par. fac. cap. 6.

Torcular, ſiue Linon, eſt locus quidam uacuus, quaſi Ciſterna in uertice capitis, in quem meningis duplicationes ſanguinem deducunt, vnde velut ab arce quadam, omnibus ſubiectis partibus, ſanguinis riui mittuntur, 9. de uſu par. cap. 6. & 9. de anat. adm. cap. 1.

Torminam, ideſt Dyſenteriæ uocabulum, non pro ulceratione inteſtinorum, ut plerique medici ſolent, ſed pro cruenta ex inteſtinis proluuie ſumit Hipp. ut etiam quando ex Iecoris imbecillitate cruenta deÿciuntur, affectio ea torminum nomine appelletur, id quod & fieri, & dici à Medicis quoque uidetur, 4. de art. 4 fiunt autem tormina, & propter morſum uehementem, & propter ſpiritum flatuoſum, qui non habet exitum, ſed in inteſtinorum inuolucris eſt interceptus, 4. aph. 11. uide Dyſenteria.

Torpor eſt motus & ſenſus difficultas in toto corpore, & maxime in artubus à frigore, & compreßione neruoſorum corporum incidens, 1. de cauſ. ſymp. cap. 5. aliquando torpor ſignificat, ventriculi in concoquendis cibis imbecillitatem, com. 3. in 6. de morb. vulg. 1.

Tortio eſt cum articulus quidem eſt illæſus, ſed neruoſæ circa ipſum partes tortæ ſunt, id quod maxime in ÿs contingit, quorum in uacuum greßus dilabitur, 3. de ÿs quae in med. 31.

Toxica, hoc eſt uenena, quae mortem inferunt, libr. de Dynam.

Trachea, ideſt, aſpera medicamenta, quæ ſuffocata loca vlcerant,

vlcerant, & exaſperant, lib. de Dynamid. in prœmio.

Trachea arteria, uide Aſpera arteria.

Trachωma, altera eſt ſpecies ſcabiei palpebrarũ, aſpera, dolorem, & grauitatem faciens, in oculis humiditatem generans, lib. de ocul. par. 4. cap. 9. Inde Trachomata appellantur, quę hanc aſperitatem detergunt, 14. meth. 19. Hinc τραχύτης, aſperitas, quæ eſt uitioſa confirmatio, parti cui accidit, inæqualitatem abſumpto humore inducens, oppoſita affectio læuitati, quæ ſunt duo prima morborum genera in formatione ſita.

Traductio, eſt diducti oſſis in naturalem ſtatum reuocatio, lib. finit.

Tragemata, ſunt ea quæ poſt cęnam, uoluptatis inter bibendum excitandę gratia, & ad dulcorandum, aſſumuntur, 1. de alim. fac. 34.

Tranſpiratio, ſeu Perſpiratio, eſt inſenſibilis per poros perflatus, 1. de ſanit. tue. cap. 12. uide Inſpiratio.

Tranſlatiuus motus, vide Metalepticus.

Tranſumptiuus motus, quem Metalepticum vocant, quo in machinis utuntur plurimi, tum architecti, qui mechanici dicuntur, tum medici, qui organici nuncupantur, qualem motum natura muſculis conciliauit, quoniam neruorum eorum principio ad Cerebrum appenſo, quando ratio vult tanquam habenis quibuſdam muſculos laryngis intendere, motus qui à principio proficiſcitur à ſuperiori loco per totum collum fertur deorſum, ad multam uſque thoracis partem, indeq; rurſus redit vſque ad laryngem, ubi neruis in prædictos muſculos inſertis, quaſi à manibus quibuſdam ſinguli muſculi deorſum trahuntur, 7. de vſu par. 14.

Traulotes, Latinis Blæſitas nominatur, qui hac paſſione correpti ſunt, τραυλοὶ Græcis, Blęſis uerò Latinis dicuntur, & ſunt qui aliquam certam literam exprimere non ualent.

Tremor, uide Palpitatio.

Tremor oculorum, uide Mollities.

Trichiaſis, i. capillitium, morbus eſt in quo cum craſſa vrina, veluti capilli vnà exeunt, 4. apho. 76. Adhæc Trichiaſis eſt affectio, in qua pili inutiles, & pungentes palpebris enaſcuntur, 4. de comp. med. loc. cap. 8.

Triens, hoc eſt vnciæ quatuor, 4. de compoſ. medic. per loc. cap. 14.

Triglochina, ſiue Triſulca figura eſt, quæ quinq; membranis Cordis, tribus dextera parte, duabus ſiniſtra, ſimiles in figura triangulari, telorum cuſpidi aſſimilatur, 7. de anat. adm. cap. 9.

Trigona medicamenta ſunt, ex ſeminibus compoſita, quæ ſicut ad torporem inducendum in pręſens mitiora, ita in futurum ſunt tutiora; adque hæe quoq; omnia, utilius annotina ſumuntur, 12. meth. cap. 1.

Triſmos, ſiue Tryſmos, ideſt ſtridor, eſt conuulſio muſculorum mandibularum, ex qua fit dentium inuita concuſſio, 2. de cauſ. ſympt. cap. 2.

Triſulca, uide Triglochina.

Tritæophyes (quæ & Tritæus) febris, hoc eſt tertianæ naturam ſapiens nominabitur, quæ tertio die exaſperatur, & fermè in integritatem remittitur; ſed ſi qua febris, tertio quoque die exacerbatur, neque per minimum interuallum ita miteſcat, ut in eo febricitans propè ſinceram integritatem eſſe uideatur, hanc ſi quis triæophyes nōiare velit,

velit, forſan, & ipſe non ſine ratione in hanc ſententiam deſcendere uidebitur, com. 2. in 6. de morb. vulg. 23.

Triteus, uide Tritæophyes.

Triuus, Græce τρίβος, apud Hipp. ſignificat eam corporis partem cui ſiue ſtantes, ſiue ambulantes, ſiue ſedẽtes, ſiue iacentes, innitimur, ut ſtantibus nobis atque ambulantibus, plantæ pedum, nates ſedentibus, ſpina ſupinis, cubito innitentibus, cubitus, 2. de his quæ in medic.

Trochantera, quod & tuberculum, magni oſſis femoris proceſſum uocant, 2. de anat. adm. cap. 6. & lib. de oſſib. ca. 21. uide Femur.

Trochlea brachij, uide Bathmides.

Trociſcos, vide Paſtillos.

Tromata, hoc eſt ictus, nominat Hipp. magnas noxas ab aliquo extrinſeco, etiam ſine vulnere illatas, com. 5. in 6. de morb. vulg. 12.

Tromos, ideſt tremor, 2. meth. 2.

Trypſin, vide Anatrypſin.

Tryſmos, vide Triſmos.

Tubercula, ſunt quędam ſponte naſcentes, & celerrime factæ inflammationes, quę celerrime in altum attolluntur acumen, & celerrime ſuppurantur, & plurima horum in inguinibus & alis eſt generatio, quoniam in his partibus plenæ ſunt adenes, qui apti natura ſunt ad has ſuperfluitates prompte excipiendas, 3. aphor. 26. Tuberculum adhuc & Phyma nominat Hippo. quod in alijs ipſe ſolitus eſt uocare ſuppurationem, Græce Emphyema, 7. aph. 8. de tumor. cap. 15.

Tumor, vide Oncos.

Tunicarum nomine, quidam ſola compoſita operimẽta

dignantur; alij autem craſſa, alij niſi composita ſimul & craſſa extiterint, eis appellationem hanc non tribuunt; Ad eundem autem modum, & de membranis litigant, quibuſdam enim ſimplicitas ſufficit, alijs autem tenuitas, alij ambobus opus eſſe arbitrantur, ut ita nominentur, & niſi tenue fuerit ſimul, & ſimplex operimentum, id volunt vocare membranam; At antiqui certè, tunicas, membranas, meningas, preter hæc omnia eiuſmodi uocant, quos nos quoque ſequentes, à vana quidem in nominibus garrulitate, diſcedemus, 4. de vſu p. cap. 9.

Tunicæ cordis ſunt corpora tegentia extrinſecus vtrunque uentriculum cordis, 6. de uſu p. cap. 8.

Turgere, verbum eſt translatum ab animalibus concubitum appetentibus, ad humores, nam ſicuti illa ſtare loco non poßunt, quadam titillatione impulſa, eoque affectu cõcitata, ſic & humores plerumque in motu uehementiore, atque transfluxu à partibus ad partes in morbi principio hominem infeſtant, mouentes, titillantes, & quieſcere non permittentes, cum & ipſi pariter moueãtur, & transfluant, & tanta latione ęgrum moleſtent; Tales ſunt humores turgentes, qui ſunt in motu, latione, & fluxu, 1. apho. 22.

Turgidus dolor eſt, qui à parte primario affecta, uelutì à radice incipiens, celeriter in partes adiacentes transfertur, 2. loc. aff. 7.

Turgidus pulſus, uide Gracilis.

Tuſſis, eſt vehementiſſima quædam efflatio, qua plurimus ſimul, celerimmeque foras actus ſpiritus attrahat, propellatque ſuo impetu, quę uias ſuas obſtruunt, 2. de ſympt. cauſ. 4. Cum enim externus aer in aſperas arterias

trahatur,

trahatur, quæ chartilagineæ dureque ſunt, nec contrahi circa id quod continent, poſſunt, incitatum hunc excogitauit ſpiritus exitum, quem uocant tuſſim, quo ſpiritus ſibi ipſi uiolenter, & cum impetu delatus, uias expurgat, non aliter quàm tibias, & fiſtulas expurgant harum opifices, 4. de cauſ. ſympt. 3.

Tuſſis ſicca, in qua nihil expuitur, 4. aph. 54.

Tyloſis, ideſt callus; ſic autem nuncupatur, cum in palpebris aſpritudines ex ſenectute craſſiores, albidiores, & parum ſenſiles extiterint, eoque minus deteri poſſunt, lib. Introd. cap. 15.

Tympanias, qui & Tympanites, Hydropis eſt ſpecies, in quo ſpiritus totam thoracis ſuperiorem, & inferiorem regionem, tumentes facit, 4. acut. 111. uide Aſcites.

Tyneſmus, qui & Tineſmus, & Teneſmus appellatur, eſt recti inteſtini uehemens tenſio, & prompta deiiciendi cupiditas, paucis admodum ſequentibus excrementis, quę quidem ab initio pituitoſa & pinguia, progreſſu uerò temporis, etiam abraſionis ſpecie deiiciuntur; ſed per totum morbi ſpatium, iis quae à ſupernis deſcendunt, haud quaquam miſceri uidentur, 6. loc. aff. 2. Atqui Tineſmus ulcus eſt in recto inteſtino factum, quod quidem infert ſymptomata Dyſenteriæ ſimilia, nixus tamen multo uehementiores, 3. de ſymp. cauſ. 2.

Typhodes febres, ideſt ſuccendentes, ut Cauſodes incendentes ſunt, quarum media eſt ſemitertiana, 1. aphor. 12. vide Febris Typhodes.

Typhomania (quae & Typhonia) eſt delirus Lethargus, uel lethargicum delirium, lib. finit. quaque Typhomia appellatur, commiſtus affectus ex lethargo & Phre-

nitide, lib. de Comat. cap. 2. Ego uerò quoties ad finem uſque tum deſipientia, tam Coma perſiſtunt, affectionẽ hanc ex phrenitide, & lethargo miſtam appello, quidam Typhomaniam uocauerunt, 1. prorrhet. 1.

Typus eſt ordo intentionum & remiſſionum; periodus ſiue circuitus eſt tempus intentionum, ac remiſsionum in morbis factum, lib. de Typis, c. 2. ſiue eſt formula quaedã acceſſionis, cum uel ſubſequitur, uel anticipat, 1. criſ. 3.

Tyria apud Arabes, & barbaram ſectantes medicinã, idem eſt ac Ophiaſis, Tyri enim voce, omnes ſerpentes, & potiſſimum Viperas intelligunt.

V

VACVATIO, Gręce κένωσις, vide Purgatio.

Vacuus pulſus eſt, qui arteriæ eleuationem facit bulloſam, ut digitorum impreſsioni egreſsus, per uacua occurrat, 1. de diff. pulſ. 6.

Vaginalis tunica, uide Elytroide.

Vaginę, vide Membrana dura.

Valga appellantur crura, in exteriorem partem uergentia; quę uerò in interiorem, vara & manca, 3. de his, quæ in med. 31.

Vapor, humor eſt extenuatus, qui pluribus eſt in ſpiramentorum raritate, corporis mollitie, ſubſtantiæ fuſione, 1. ſimpl. 8.

Varices, ſiue Cirſus, venas omnes dilatatas antiqui appellabant, lib. de tumor. 16. Varices, ſunt venæ latiores in coxis & teſticulis & cruribus, quæ ex craſſo, & melancholico ſanguine contingũt, adeò ut pellente natura ad partes ignobiliores, humores craſsos, & melancholicos, dictarum paſsionum generatio ſequatur, 6. aph. 21.

Varici-

Variciformis flexus, vide Flexus variciformis.

Varicoſum paraſtata, vide Glanduloſi aßiſtentes.

Varicoſus aßiſtens, vide Genitalis, Glanduloſi aßiſtentes, & Meatus genitalis.

Varicoſus meatus, uide Genitalis.

Varus, exiguus duruſq; tumor eſt, in faciei cute obortus, Græcè Ionthos, qui differt à ficoſis tumoribus in mento prouenientibus, non ſolum quod ex craſſo humore conſiſtat, verum etiam quod participet tenui quadam ſanie, ratione cuius facile vlceratur, non rectè atque ex arte curatus, lib. de remed. par. fac. cap. 11. vide Ionthos, & Ficoſus tumor.

Vaſa deferentia, uide Glanduloſi aßiſtentes.

Vaſa ſpermatica, Seminaria, quę vulgo præparantia appellantur, uide Glanduloſi aßiſtentes.

Vehemens pulſus, ſiue Validus, & Fortis, eſt qui violenter tactum impellit, remiſſus ſiue languidus, qui debiliter, de pulſ. ad Tyron. cap. 3. & lib. 3. de differ. pulſ. c. 5.

Vehementia morbi, eſt ea quam magnitudinẽ uocant, & mos morbi, quem modum appellant, 1. criſ. 3.

Vellicationes, ſeu diſcerptiones, iunioribus medicis appellantur, uulſiones, quę in fibris muſculorum contingunt, dum nimis intentæ interdum rumpuntur, 3. de his quæ in med. 30.

Vena, φλέψ, eſt uas ſpermaticum, vna conſtans tunica, fibris triplicibus contextum, ſanguini deferendo deſtinatum; uenæ etiam nomine, arterias comprehenderunt ueteres, quo ſenſu Plato in Timæo uenas à Corde oriri aſſerit, ut teſtatur Gal. 6. de Placit. uide Arteria.

Vena arterioſa, uide Arteria uenoſa.

Vena axillaris, uide Axillaris uena.

Vena azygos Grecè, coniugio carens Latinè, uulgò uena ſine pari, ea eſt quę in quibuſdam animantibus iuxta Cor adnaſcitur, in quibuſdam uerò ut in hominibus, ex ea emergit parte, qua iam Cordis aurem uena Caua tangit; Hinc ſi quidem emergens, humilius depreßiusq; per Cor defertur, atque in ſpinam contorquetur, 2. acut. 10.

Vena Baſilica, uide Axillaris.

Vena capillaris, uide Apanthiſmos.

Vena capitis, uide Humeraria.

Vena Caua, uide Caua uena.

Vena Cephalica, uide Cephalica uena.

Vena communis, uide Communis uena, et Media uena.

Vena coniugio carens, vide Vena azygos.

Vena coronalis, ſiue Stephanięa, uide uena Periſtephaniæa.

Vena craſſa, uide Craſſa uena.

Vena cubiti externa, uide Humeraria.

Vena cubiti interna, uide Axillaris.

Venę emulgentes, uide Emulgentes uenę.

Vena Funis brachij, uide Funis brachij.

Venę guidez, uide Apopleticę.

Venæ Hęmorrhoidales, uide Hæmorrhagia.

Vena Hepatica, uide Axillaris.

Vena Humeralis, uide Humeraria.

Vena Iecoraria, uide Caua uena.

Vena Iſchiadica, uide Iſchiadica uena.

Venę Iugulares, uide Apopleticę.

Vena lata & magna, hoc eſt humeralis, 1. de artic. 53. licet communiter medici, & anatomici magnam uocent uenam Portę, ſicut Cauam, maximam appellant.

Vena manifeſta, uide Manifeſta uena.

Vena media, uide Communis.

Venę meſeraicę, uide Meſenterium.

Vena nigra, uide Media Cubiti uena.

Vena Periſtephanię, eſt quæ Cor ipſum Coronat, principiumque ſui ortus, extra membranas habet, 6. de uſu par. cap. 14.

Vena Poplitis, eſt ramus medius uenæ Cauæ, qui deorſum ad poplitem fertur, ubi uulgo uena Poplitis dicitur, qui per profundum Suræ procedens, non modicam in muſculos eius ramorum ſobolem ſpargit, atque ob id, hæc uena communis, ſeu media dicitur, quemadmodum in manu, lib. de diſſect. uen.

Vena porta, uide Caua uena.

Vena purpurea, uide Communis uena, Media uena.

Vena ſaluatella, uide Saluatella uena.

Vena ſaphena, uide Saphena uena.

Vena ſine pari, uide Vena azygos.

Vena ſplenitica, uide Saluatella uena.

Venæ, & arterię umbilicales ſunt, quę uteri acetabulis adhæreſcunt, quibus fætus in utero alligatur, & alimentum trahit, 1. de ſemin.

Veneticos oculos appellant, eos qui ſuffuſione affecti ſunt, fiunt autem Venetici oculi duob. modis, uel propter aquam ſi nimiū fuerit coagulata, uel propter ſiccitatem quam patitur Cryſtallinus humor, lib. de ocul. par. 4. c. 12.

Ventralis diſpoſitio, uide Cœliaca.

Ventrem ſuperiorem ueteres appellabant thoracem; alimenti receptaculum omne, quod à ſepto tranſuerſo eſt, uentrem inferiorem; Interdum autē uentrem ſuperiorem

nomi-

nominabant, in quem cibi aſſumuntur, quę ab eo ſunt omnia, uentrem ſuperiorem; Interdum quoque & ſola quæ craſſiora ſunt inteſtina; ſunt qui Colon duntaxat, uentrem inferiorem uocant, 4. acut. 112. 7. aphor. 38.

Ventriculus eſt, in quẽ primo animalia cibũ requirũt, 6. de anat. adm. c. 2. Aliquando uentriculi os, per abuſionem, pro ſtomacho ſumitur, lib. de cur. rat. per ſang. c. 1.

Vermiculans pulſus eſt, cum ſpecies exhibetur, quaſi perreptantis arteriam uermis, vndarum in modum inſurgentis, & non uno tempore arteriæ diſtentę paruus, languidus, & creber; Sin autem non paruitati, ſed magnitudini ſit adiunctus, dicitur Vndoſus; ſi ad extremam deueniat remiſſionem, crebritatem, & paruitatem, formicans dicitur, de Pulſ. ad Tyronem, cap. 8. & 1. de differ. pulſ. 26 & 27.

Vermiformis excreſcentia, ſiue Epiphyſis, uide Vermis Cerebri.

Vermis Cerebri, eſt obſtaculum quodam, quod habet porta, qua à medio Cerebri ventriculo, ad poſteriorem itur, cuius forma eſt ſicut pinea, lib. de ocul. par. 2. cap. 2. Quin' particula quædam Cerebri, incumbit meatui qui eſt à Cerebro ad Cerebellum, quæ circumſcriptionem obtinet figura vermi ſimilem, in lignis enaſcenti; Hinc etiam nomen Anatomici inuenerunt excreſcentiam uermiformem, corpus hoc, quod totum meatum contegit, uocantes, 9. de anat. adm. 5. diciturque uermiformis epiphyſis, 8. de vſu par. c. 14.

Vernaculus morbus, uide Eudemus, & Communis.

Verricularis, uide Amphibleſtroide.

Verrucoſa, uide Dulcia vlcera.

Vertex

Vertex Capitis, (Græcè Κορυφὴ *) in media capitis regione ſyncipit ſuperante, eſt collocatus; vnde uelut à centro circulus, capillorum prouentus, incipere uidetur, lib. Introd. cap.* 10.

Vertex Cordis, eſt inferior viſceris terminus, figura turbinatus, qui infernæ pectoris oſſis regioni cohæreſcit, cuius in extremo mucronata chartilago conſtituitur, 7. *de anat.adm. cap.* 3.

Vertebra, vide Dorſum.

Vertigo eſt affectio, qua caput circumagi uidetur, 4. *acut.*42. *vide Scotodinos.*

Veſica fellis, vide Cyſtis Choledochos.

Veſtigium, vocatur inferior pars pedis, 2. *de fract.* 10.

*Veternus, hoc eſt grauis ſopor, de cauſ.morb. c.*3. *ſiue ignauia & ſtoliditas,* 1. *prorrhet.*31. *&* 2. *aphor.*3. *dicitur autem Veternus, quaſi veteranus morbus, qui Lethargus vocatur, in quo ægri ueteranorum, ideſt ſenum more, inexpergeſcibili ſomno detinentur. Terentius in Eunucho.*

*Vibratio, ſiue Agitatio, eſt uiolentus alicuius corporis partis motus, vt conquieſcere non liceat, etiam ſi ſtrenuè admodum renitaris, differens à Tremore, qui niſi partem mouere velis, non accidet, lib. de trem.palp.cap.*6.

Vibratus pulſus, (Græcè Κλώνοδης*) vide Conuulſiuus.*

*Victum appello, non hunc tantum, qui cibo, & potione conſtat, verumetiam qui omnibus alijs, vt ocio, exercitatione, balneo, venere, ſomno, vigilijs, & omnibus quæ quouis modo fiunt in humanis corporibus, ideſt uiuendi ratio, com.*3. *in* 3. *de morb.vulg.*9.

Villi, vide Fibræ.

Vinaciæ ſunt ſolidę vuæ reliquiæ, cũ in torculari ſuccus

ipſa

pſarum omnis expreſſus fuerit, 2.de aliment. facult. 9.

Vinum aparachyton, ideſt originale, cui marina aqua non eſt addita, 4.de comp.medic.loc.cap.7.cui opponitur vinum tethalaſsomenon, 4.acut.2.

Vinum vinoſum, vide Hydatodes, & Oenodes.

Virtus naturalis, vide Virtutes.

Virtus rationatrix, vide Virtutes.

Virtus vitalis, vide Virtutes.

Virtutes, (quas facultates Medici uocant, Plato aīas) ſunt tres illæ quæ toti corpori, ex ſuo quodā veluti fonte diſtributæ, animal gubernant; Prior quæ vel naturalis, vel altrix, vel appetitrix, alterans, & concoquens appellatur, 2.progn.26.ad nutriendum animal neceſſaria, ſtirpibus cōmunis, quæ Iecur veluti pro fonte habet, canales uerò ab hoc in totū corpus ſparſos, ipſas uenas; Altera quę & facultas, virtus, ſeu anima vitalis, & animoſa appellatur, quæ non modo vt ſtirpibus, aut vita præditis, ſed etiā vt animalibus anima eſt inſita, ſedem habens in Corde, cuius canales arteriæ ſunt; Poſterior Ratiocinatrix in Cerebro domicilium habens, voluntarijs actionibus, vnà cum ſenſibus pręſidens, cuius canales ſunt nerui, ſenſum motumque in totum animal deferentes, 9.metho.10.

Vitalis motus, vide Motuum ſpecies.

Vitellina bilis, quæ & lutea dicitur, vide Bilis pallida.

Vitiliginum, quas Alphos vocant, generatio ſimilis eſt generis cum eo affectu, quem Leuce ſiue albam vitiliginem, Arabes Alboras appellant, non tamen ſub ijs tota caro vitiatur, vt in Leuce, ſed in ſummo corpore, ueluti ſquamæ quæpiam, Vitiligines inſiguntur, albæ quidem ex pituitoſo, nigræ ex melancholico ſucco exortę, 3 de ſympt. cauſ.

cauſ. cap. 2. In Vitiligine autem alba, fit nutrimenti appoſitio, non aſſimilatio, 1. de natur. fac. cap. 11.

Vitreus oculi, vide Hyeloides, & Cryſtallinus.

Vitreus humor à Praxagora appellatur, qui vitrei nomen ipſi impoſuit, pituitæ ſpecies eſt, frigidiſſimus, quippe vitro fuſo, tum colore, tum ſubſtantia, haud abſimilis eſt, 2. loc. aff. 5.

Vlcera dulcia, vide Ochthode, & Dulcia vlcera.

Vlceratio oculi eſt ruptio circa corneam tunicam, quæ vel ex ictu, uel ex ſtrenua phlegmone oritur, lib. finit.

Vlcus, quod Græci Elcos, uide Unionis ſolutio.

Vlcus depaſcens, uide Phagedenas.

Vlna, vide Cubitus.

Ulomelia, ideſt ſolimembria, eſt totius corporis, ex membris compago, 1. de vſu p. 8.

Umbilicus nihil aliud eſt, quàm multitudo magnorum vaſorum, quæ ex multis paruis uenis, & arterijs, & propaginibus earundem per totum Chorion diſperſis, conflatur, & eo loco uniuntur, per quæ & ſanguis, & ſpiritus ad fœtum deriuatur, in medio vrinaculum habentium, lib. de diſſect. vul. cap. 10.

Vncia habet dracmas octo, quę dracmæ etiam Holce dicuntur; dracma habet ſiliquas duodeuiginti, alij dicunt ſcropulos tres; ſcrupulus habet obolos duos, obolus ſiliquas tres, lib. de pond. & menſ. c. 3.

Vndoſus pulſus, uide Uermiculans.

Vnguis, ſiue Vngula, uide Pterygium.

Unio, uide Proſtheſis.

Vnionis ſolutio, ſiue Continuitatis ſolutio, eſt morbus in quo partes, quæ ſecundũ naturam unionem acceperunt,

inter

inter ſe ſoluuntur, lib. de conſt. art. cap. 6. quæ ſolutio ſi in oſſe fiat, dicitur Fractura, ſeu Catagma; in neruoſis muſculorum partibus ex diſtentione, ruptura; in fibris Conuulſio, ſeu ſpaſma; in carne ex uulnere inciſio, ex aliquo acuto punctura, ſeu punctio, ex aliquo graui contuſio; ex eroſione in oſſe, Teredon; in carnoſis partibus, Vlcus; in inſtrumentalibus & ligamentis, auulſio, ſiue apoſphagma, ibidem. In uaſis, muſculisq; ex uiolento ictu, uel graui caſu, uel alio quopiam ualente motu excitata, Rhegma & Thlaſma; cum contuſione & ruptione, Ecchymoſis, 4. metho. 1. ab aliquo acuto occurſante, atque abſcindente, Inciſio, Diſſectio, & Sedes, lib. de cauſ. morb. cap. 11.

Vniuerſalis morbus, uide Communis.

Vniuoca, uide Aequiuoca.

Vocis organa uoco, per quæ ſpiritus, redditus uox efficitur, hæc ſunt aſpera arteria, guttur, fauces, ueluti ſpiritus plectrum, per ipſas tranſeuntis, nam hæ uocis inſtrumentum ſunt, ut locutionis lingua.

Vola manus nominatur, ſupina pars manus iuxta pollicem aſſurgens, Græcè Thenar, cui pars oppoſita Hypothenar, & Subuola uocatur, 1. de uſu p. c. 17.

Voluntarius motus, uide Motuum ſpecies.

Voluulus, uide Ileos, & Chordapſus.

Voluuloſa ſtomachi ſubuerſio, uide Subuerſio.

Vomica, uide Sinus.

Vomitus & nauſea, expultricis facultatis uentriculi praui motus ſunt, ad ea quæ uentris corpus contriſtant, quàm citiſſimè per ſtomachum uacuandi; Nec idem eſt uomentibus & ſingultientibus motus, quippe in uomitionibus, ea quæ in capacitate ſunt uentris reijciuntur, in

ſingultu

ſingultu quæ in ipſo ventris ſunt corpore, ſimili ſcilicet tum affectu, tum motu, qualis eſt ijs, qui ex intemperie tuſſiunt, omnibus nimirum ventriculi partibus, quod ſe contriſtat, expellentibus, 3. de ſympt. cauſ. cap. 2.

Vrachichronius morbus eſt, qui breui tempore finitur; *Polichronius* verò, qui longo tempore comprehenditur, 3. de dieb. decr. cap. 13.

Vrachòs, appellatur meatus, qui infantis Umbilico inſeritur, ex quo enaſcitur, & ſuſpenſus eſt, qui meatus mutuo congreſſu quinque vaſorum abſoluitur; nam à venis quæ ſecundas implent, binæ aliæ prodeuntes ſunt venæ, ab arterijs ibidem ſitis, binę arteriæ, & à neruis unus neruus, complicati mutuo, qui Umbilicum abſoluunt, lib. Introd. cap. 11. vide Vmbilicus, & Vrinaculum.

Vraniſcus, ideſt paruum cælum, quod Latinè palatum dicitur, pars eſt oris ſuperior, à cæli ſimilitudine, nomen accipiens, lib. finit.

Vrentia, uide Cauſtica.

Vretheres, (ideſt Vrinarij) ſunt meatus quidam oblongi & fortes, Vrinarij dicti, qui renes veſicę committunt, ducentes per colatoria, vrinas à ſanguine ſegregatas, ad veſicam, 5. vſu p. 5. Qui Vrinarij meatus, nec arterię ſunt, cum nec pulſent, nec duplici conſtent tunica, neque venæ, quia ſanguinem in ſe continent, nec ſimilem omnino venę habent tunicam; à neruis autem plus diſtant, quàm à iam dictis, 1. nat. fac. cap. 6.

Vrethra, ſiue *Vrithra* eſt meatus vrinę reddendæ accõmodatus, qui in pene eſt, quem & fiſtulam Vrinariam appellant, 4. aphor. 82. Eſtque ceruicis ueſicę meatus, & vrinæ fiſtula, 1. loc. aff. 1. vide Fiſtula vrinaria.

Vretica, vide Diuretica.

Vrina, quam Græci, Vron uocant, eſt excrementum tenue, & aquoſum ſanguinis, 5. vſu par. 5. vide Lotium.

Vrina optima, cuius ſedimen album, & leue, & æquale extitit perpetuo tempore, vſque dum iudicatus fuerit morbus, lib. de atra b. 8.

Vrinaculum, quod Græci Vraxon vocant, eſt meatus qui ex fundo veſicæ exortus, lotium in tunicam Allantoidem prægnantis mulieris deriuat, quæ ita à ſimilitudine figuræ, quam habet cum inteſtinis, appellatur, 15. de vſu p. c. 15. vide Vraxòs, & Vmbilicus.

Vrinarij, vide Vreteres.

Vrinarius meatus, Græcè οὐραχὸς οὐρήθρα, *vide Vreteres.*

Vrinę difficultas & ſuppreßio, uide Iſchuria.

Vrinæ profluuium, vide Diabete.

Vrinæ ſtillicidium, vide Iſcuria, 3. aph. 16.

Vrinæ ſubſtantia, vide Conſiſtentia.

Vron, vide Vrina.

Vteraria, vide Hyſterica.

Vteri ſuffocatio, eſt ſpirationis ob uterum ablatio, quæ & Apnœa uocatur, eandemque uterinam ſuffocationem, & ſtrangulationem appellant, 5. aph. 35. & Hyſtericum morbum, 4 de cauſ. pul. 22.

Vteri Rheuma, vide Menſes.

Vterus, Μήτρα, *Vulua, & Matrix appellatur, eſt ea corporis pars, quæ mulieribus ad concipiendum & pariendum, à natura eſt conceſſa, 6. loc. aff. 5.*

Vitricularij, vide Hyderici, & Aſcites.

Vua,

Vua, vide Gargareon, & Staphyle.

Vuæ, Pariſthmia & Tonſillæ, nihil aliud ſunt quàm inflammationes, Vuæ, quidem Gargareonis, Tonſillæ uerò adenum, eorum qui in principio faucium inter ſe oppoſiti ſunt, quemadmodum Pariſthmia, corporum eorum quę in faucibus ſunt. Videtur autem Hippoc. non omnem Gargareonis inflammationem vuam nominare, ſed unam ſolam ſpeciem; qua Gargareonis terminus ſimilis acino Vuæ eſt, lib. de tumorib. cap. 17. vide Staphyle, Gargareon.

Vuæ vinoſæ, quę nullam uehementem qualitatem habent, 2. de aliment. fac. cap. 9.

Vuea oculi tunica, uide Rhagois & Cęrulea.

Vuiformis, vide Rhagois & Cęrulea.

Vulgaris morbus, uide Communis morbus.

Vulſio eſt cum fibræ muſculorum nimis diſtentę rumpuntur, quæ nunc uellicatio, nunc diſcerptio appellatur, 3. de ijs quæ in med. 30.

Vulua, uide Hyſtera & Vterus.

Vulua, uide Staphyle.

X

XEROPHTHALMIA, ideſt arida lippitudo, cum anguli oculi ulcera, & aſpritudinem, pruritumque contraxerunt, palpebræ rubent, & lacrima ſalſa & nitroſa, ab oculis profluit, lib. Introd. cap. 15. uide Sclerophthalmia.

Xerotribia, ideſt ſicca frictio, 8. meth. 2.

Xiphoides, vide Pectorale os, & Chartilago enſiformis.

Xiſter, uide Aures.

Z

ZOOGOMIA, *ideſt animalium generatio, lib.de conſtit.art.cap.13.*

Zulapium, Actuarius, & alij recentiores Græci, barbara uoce, appellant id quod hodie iuleb itidem barbaro uocabulo nuncupamus; fit è ſtillatitio liquore, aut quod rectius eſt, è ſuccis & ſaccharo tantum, vt ex Meſue ſatis conſtat, licet Seplaſiarij ab ea forma compoſitionis, neſcio quo iure, non nihil diſceſſerint.

Zygoma os, ſiue Iugale eſt, quod temporis muſculo prępoſitum eſt, tranſuerſam in medio ſuturam habens, cuius poſterior pars omnis cum capitis oſſe, quod iuxta aures eſt, anterior cum parte ſupercilij extrema, ad paruum oculi angulum, continuatur, lib.de oſsib. cap.2. quod cum duplex ſit ad utramque aurem, ſuper foramina, per quę facultas audiendi eſt, emergit, lib. Introd. cap. 11. quod uulgo os paris uocant, alij iugamentum, Græcè autem Ζυγῶμα, *ſiue* συζυγῶδες, *quaſi coniugiale, & ex duobus coniugatum, uocatur.*

Zymωſis Iecinoris, eſt tumor ędematoſus Iecinoris apud Hippocratem.

FINIS.

PRAE-

PRAECIPVARVM ARABICARVM *vocum, ad artem medicam facientium, ordine Alphabetico ſeries; in qua videre eſt, quæ Arabica vox, cui Græcæ & Latinæ reddatur, & ſignificato reſpondeat.*

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Abgas,	Chorion,	Amnium tunica.
Abortus,	Ambloſis,	Aborſus, deperditio.
Abrahomia,	Cacoethe,	Maligna ulcera.
Accidens,	Symptoma,	Paſſio, Coincidens.
Achael,	Pſellotes,	Traulus, Balbus.
Achilus, Algaras,	Aegilops,	Anchilops.
Achmas,	Pedion,	Planta pedis.
Achimon,	Argemon,	Iridis oculi vlcus.
Acrai, Arſarum,	Priapiſmus,	Tentigo.
Acthalegi,	Palmòs,	Palpitatio.
Acualis dolor,	Nitticòs,	Perforatiuus.
Adereb fluxus,	Hepatic⁹ affectus,	Iecoris imbecillitas.
Adiutorium,	Omoplatæ,	Humerus.
Adorem,	Raphè,	Sutura. (tiones.
Adorē corticales,	Lepidoides,	Squamoſę cōglutina-
Adorem laudæ,	Lambdoide,	Sutura occipitis.
Adorē mendoſæ,	Lepidoides,	Suturæ iuxtà aures.
Aduſtiua,	Cauſon,	Adurens febris.
Aduſtiuum, Auſu	Epicauma,	Sordidū vlcus oculi.
Aflicem, (me,	Ophthalmia,	Lippitudo.
Alabene,	Supinitas,	Succubus.
Alacaran,	Ancyroide,	Anchoralis proceſſus.
Alachahab,	Pterne,	Calcaneus, Calx.
Alachun,	Larynx,	Aſperę arterię caput.

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Alagiagi ,	Oſtùn hieròn,	Os ſacrum.
Alaiuanie,	Zodynamis,	Vitalis virtus.
Alandagi,	Anadoſis, Diapho	Digeſtio, concoctio.
Alarbian,	Sarcomata, (reſis	Polypus narium.
Alaſch idem ac	Iliſchi, vide infra.	
Alaſceilez,	Splenitica,	Saluatella vena.
Ala ſtardad,	Apotherapia,	Recreatoria.
Alatahal,	Coryza ,	Grauedo.
Alatzar,	Ectropion,	Palpebræ inuerſio.
Albaras alba,	Leuce, Alphos,	Morphea alba.
Albaras nigra ,	Lepra,	Morphea nigra.
Albarnabet,	Carcynoma,	Cancer narium.
Albatagin,	Carpus,	Brachiale.
Albere,	Pſogaſtrium,	Ventris medium.
Albhear,	Dypſnæa,	Difficultas ſpirandi.
Alborati,	Omphalus,	Vmbilicus.
Albothin,	Therminthi,	Exituræ nigræ.
Albugo, Panus,	Leucoma,	Cicatrix oculi.
Alcaſa, (Albedo,	Inion,	Occiput.
Alcahab,	Aſtragalus,	Talus.
Alcangiari,	Sternon,	Os pectoris.
Alcarba,	Phalacrotes,	Caluitium.
Alcuſi,	Achlys,	Caligo oculi.
Alchab,	Aſtragalus,	Clauicula, Talus.
Alchada,	Omoplata,	Humerus.
Alchael,	Aphonia,	Vocis carẽtia ex lin-
Alchael,	Diaphragma,	Præcordia. (gua.
Alchalcun,	Larynx,	Guttur.
Alchama,	Choana, Pyelos,	Infundibulũ, Lacuna
Alchamar,	Amblyopia,	Cęcitas à ſolis intuitu
Alchambar,	Anæa,	Amentia.
Alchangeri,	Sternon ,	Enſiformis chartila-
Alchatim,	Pſoæ Iſchis,	Lumbi. (go.
Alchef pectinis,	Metacarpium,	Poſt brachiale.

Alcheſſir,

Arabica.	Græca.	Latina.
Alcheſſir,	Porus,	Meatus.
Alchei,	Oſtùn hieròn,	Os ſacrum.
Achelof,	Taraxis,	Oculi perturbatio.
Alchirunie,	Chironia,	Vlcera rebellia.
Alchool,	Xerocollurion,	Collyrium ſolutum.
Alchola,	Aphthæ, (nę.	Oris vlcera.
Alchola maligna,	Nomę, Phagedę-	Vlcera depaſcentia.
Alcosbot,	Apoſtoſis, apoſte-	Abſceſſus. (nus.
Alcude,	Cephalęa, (ma,	Dolor capitis diutur-
Alcurati,	Dyſenteria,	Tormina.
Alcuzez,	Tetanus,	Spaſmus, Conuulſio.
Aldaragi,	Raphè,	Sutura.
Aldebha,	Cynanche,	Angina.
Aldebul,	Maraſmus,	Marcor.
Aldees,	Narche,	Ignauia, Torpor, hebetu-
Aldhen,	Dianæa,	Mens. (do motus.
Aldemamid,	Dothien,	Furunculus.
Aldememul, idem ac Aldemamil, & Aldemamir.		
Alderab,	Diarrhęa,	Alui profluuium.
Alderabe,	Vla,	Gingiua.
Alderez,	Gaſtir encephalos,	Ventriculus Cerebri.
Alduar,	Scotoma, Scotodinos,	Tenebricoſa vertigo.
Aldubellet, idem ac Dubellet, & Dubellati, vide Infra.		
Alenada,	Anadoſis,	Digeſtio.
Alfaſch,	Hypochelō elcos,	Sinuoſum vlcus.
Alfaſd,	Phlebotomia,	Venæ ſectio.
Alfaſe,	Hęmalops,	Sugillatio oculi.
Alficume,	Epicauma,	Nubes Vueæ.
Algaras,	Aegilops,	Fiſtula lacrimalis.
Algaſamach,	Epiglottis,	Superlingula.
Algeſſa,	Emphiſęma. Pneſmatoſis,	Inflatio.
Algeromati,	Eſthiomenon,	Herpes exædens.
Algiebar,	Mycoſis,	Luſcioſus affectus.
Alguama,	Cittoſa, Picatio,	Appetitꝰ deprauatus.

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Alguardenigi,	Ophthalmia verà	Lippitudo vera.
Alguaſa,	Melancholia,	Malancholia.
Alguati,	Sperma, (ſis,	Semen.
Alhac,	Tenõ, Aponeuro-	Tendo, Eneruatio.
Alhacel,	Paraphroſyne,	Delirium. (rà aures.
Alhadani,	Paroſis, Cheras,	Struma, Abſceſſus iux-
Alhadiuth,	copros gonorrhęa	Spermatica egeſtio.
Alhael,	Adenes,	Emũctoria, glandulæ.
Alhagiagi,	Oſtùm hyeron,	Os ſacrum.
Alhagran,	Perinęon, femen,	Interfœmineum.
Alhaliben,	Adenes,	Inguina, emunctoria.
Alhamear,	Paraphroſyne,	Inſania, fatuitas.
Alhaſad,	Anchon,	Cubitus.
Alhaſos,	Coccyx,	Cauda. (gnum.
Alhauis,	Oſtùn hyeron,	Os ſacrũ, latum, ma-
Alhauti,	Euſarcon,	Quadratum corpus.
Alheame,	Phlebs metopon,	Vena frontis.
Alheaſme,	Ecpieſma,	Fractura cranei.
Alhunior,	Botrya,	Alueoli dentium.
Alices,	Scordinema,	Pandiculatio.
Alicod,	Proptoſis,	Oculi procidentia.
Alintiſar,	Mydriaſis,	Vueæ dilatatio.
Aliſema,	Coryphe,	Vertex capitis.
Allebe,	Sphagè,	Iugulum.
Allui,	Cynicus ſpaſmus,	Canina conuulſio.
Almabad,	Phlebs Ancilis,	Vena Poplitis.
Almachade,	Hedra, Archus,	Anus, ſedes.
Almachein,	Ranteres,	Anguli maiores oculi.
Almadiam, idem	ac Almadab, & Almadab.	
Almadid,	Phlebs,	Vena.
Almagabin,	Adenes,	Emunctoria.
Almagiat,	Proptoſis,	Procidentia.
Almaxaben,	Maichalis,	Axilla.
Almecheni,	Canthus,	Angulus oculi.

Alme,

Arabicæ.	Græca.	Latinæ.
Almeliſetu,	Epiſemaſia,	Annotatio febris.
Aimeneumat,	Narcotica,	ſõnifera, ſtupefaciẽtia
Almenthenein,	Pſoa,	Lumborum Caro.
Almerſegi,	Rhagoidis, ꝓptoſis,	Vueæ procidentia.
Almes,	Cathocꝰ, catalepſis,	Dephẽſio, Alienatio.
Almeſemar,	Porus, Helos,	Callus, Clauus.
Almesfat,	Phoxòs,	Acuminatum caput.
Almeſſere,	Eryſipelas,	Vicinirubriam.
Almetacargie,	Myeſa,	Mucor,
Almirach,	Mys,	Muſculus.
Almiſmar,	Elos,	Clauus.
Almochati,	Pericranion,	Pericranium.
Alneſseme,	Pſychidinamis,	Animalis virtus.
Alniſuchat,	Errhyna,	Caput purgia.
Aloſos,	Lordoſis,	Luxatio.
Aloſos,	Coccyx,	Cauda.
Alrabin,	Aſthma,	Anhelatio.
Alrad,	Sarcotraſma,	Carnis vulnus.
Alrahaune,	Paraphroſyne,	Delirium.
Alraſafe,	Epigonatis,	Patella.
Alraute,	Pterygia,	Alæ, Pinnulę narium.
Alrosbot,	Porus ſarcoticus,	Porus Carneus.
Alruie,	Paracme,	Declinatio.
Alſabiar,	Comatoſa,	Somnifera opiata.
Alſaguaid,	Embryon,	Fętus.
Alſahad,	Pechys,	Vlna, Cubitus.
Alſahafati, idem ac Sahafati, vide infra.		
Alſaim,	Neſtes entheron,	Ieiunum inteſtinum.
Alſamach,	Typhlon Ecefma,	Cæcum foramen.
Alſamach,	Otys,	Auris.
Alſaria,	Epilepſia,	Morbus Comitialis.
Alſarnach,	Hydatis veſica,	Aquula.
Alſatere,	Ancylobleſaron,	Palpebrarũ cohęrẽtia,
Aliebati venæ,	Carotides,	Soporariæ, apopleticę.

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Alſeda,	Thlaſma,	Contuſio.
Alſedar,	Scotomia,	Tenebroſitas.
Alſeedic,	Meliceris,	Melleus abſceſſus.
Alſedeid,	Brachron,	Brachium.
Alſelac,	Scleriaſis,	Palpebrarum durities.
Alſeriaran,	Catharticum,	Purgans.
Alſhara,	Epilepſia,	Comitialis morbus.
Alſhautat,	Errhyna,	Caput purgia.
Alſhela,	Ganglia,	Contractiones.
Alſiaſie,	Hegemonica,	Rectrix Virtus animæ.
Alſtrengi,	Cerion, (tis,	Fauus.
Alſurbed,	Phlebs hypoglot	Vena ſublingua.
Altarfat,	Hypoſphagma,	Cruenta ſuffuſio.
Altenefes,	Diaphnoe,	Tranſpiratio.
Alterbet,	Cachexia,	Prauus habitus.
Altharas,	Barycoia,	Obauditus.
Althaun,	Phygethlon,	Apoſtema peſtilens.
Altheca,	Traulus,	Balbus.
Althoin,	Bubo,	Abſceſſus peſtilens.
Althumar, idem ac Alchamar.		
Althute,	Hęmorrhois,	Morus ſedis.
Altualil,	Achrochordon,	Verruca,
Aluardengi,	Chymoſis,	Palpebrę diſtorſio.
Aludi,	Gonorrhea,	Seminis fluxus.
Aluebe.	Palmos,	Palpitatio.
Alunum,	Botryon,	Vlcus cauum oculi.
Alureſchin,	Exanthemata,	Puſtulæ.
Aluſuas,	Paranæa,	Dementia. (lities.
Alzamane,	Paralyſis,	Reſolutio neruorũ, mol-
Ancha,	Meros,	Femur, Crus.
Anulus,	Larynx,	Aſperæ arteriæ caput.
Anulus,	Borrhyon,	Foſſula.
Aqua deſcẽdẽs,	Hypochima,	Suffuſio.
Aqua Cranei,	Hydrocephalon,	Aqua capitis.

Arcua,

Arcuatio,	Repanditas,	Luxatio poſtica uerte-(brarū.
Areſſatu,	Epigonatis,	Patella, Genu.
Arſatum,	Priapyſmus,	Tentigo, Penis rigidus.
Arteria Orithi,	Aorta,	Magna, Craſſa.
Arteria Arulidi,	Læuis,	Arteria venalis.
Arterię ſubnecti,	Carotides.	Soporariæ.
Artetica.	Arthritis.	Articularis morbus.
Aſchachilos,	Sphacelum,	Membrum demortuū.
Aſcham,	Pathos, Pathema,	Paſſio.
Aſef,	Hydroon,	Sudamen.
Aſeid,	Pechys,	Cubitus, Vlna.
Aſelha,	Oedema,	Tumor laxus.
Aſellata vena,	Mæſchalęa,	Axillaris vena.
Aſeſtra,	Ectropion,	Palpebræ inuerſio,
Atanatum,	Bubon, Læmon,	Abſceſſus peſtilens.
Ataſus,	Pneſmatoſis,	Inflatio.
Athacarugi,	Myſca,	Mucor.
Atherael.	Apoſtema,	Abſceſſus.
Aures muris.	Myotis,	Sciſſura Vnguium.
Balchee,	Telephion elcos,	Vlcus Telephium.
Balchie,	Pſydrachia,	Puſtulæ capitis.
Bancharas,	Pácreō, Calicreon,	Caro glanduloſa.
Baras,	Pſoronychia,	Scabrities Vnguium.
Barbati,	Oſcheon,	Scrotum, Burſa teſtiū.
Barachien,	Bubon lęmos,	Apoſtema peſtilens.
Baſilare os,	Sphenois, Polimorphum.)	Os palati.
Pathara,	Anthrax peſtilens,	Carbo, vlcꝰ eſcharoſū.
Baurach,	Aphronitrum,	Salnitrum.
Bear,	Dyſpnæa,	Difficultas ſpirandi.
Beditus,	Strumæ Chęrades,	Scrofulæ.
Benat noctis.	Epinyctis,	Nocturna efflora tio.
Beriteron,	Peritonæon,	Peritonæos tunica,
Besbeia,	Polypus, Sarcoma,	Caro multipes narium
Betaram,	Encope.	Inciſio.

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Bezahartica,	Alexipharmaca,	Ad venena pharmaca.
Bezel,	Parachenteſis,	Punctio, Perforatio.
Biles,	Allantoide,	Inteſtinalis tunica.
Birſen,	Pleuritis,	Lateralis dolor.
Boliſmos,	Buliſmos,	Ingens eſuritio.
Bothor,	Bothor,	Puſtulę.
Bothor,	Synchyſes,	Exituræ oculi.
Brachium,	Brachion.	Brachium.
Buri,	Sarcocele,	Carnoſa hernia.
Cadar,	Hemiplexia,	Dimidij corporis reſo-(lutio.
Cafacan,	Cardia,	Cor.
Calcataron,	Pterygium,	Vngula Oculi.
Callus,	Helos,	Clauus.
Caluitium,	Phalacroſis,	Capillorum caſus.
Camaduci,	Inion,	Occiput, Occipitium.
Cambium,	Chymus,	Sanguis, ſeu humor.
Camiſia fœtus.	Allantoides,	Inteſtinalis tunica.
Canalis,	Porus,	Meatus.
Cancrena,	Gãgræna, Necroſis,	Gangræna.
Cãna Pulmonis,	Trachea arteria,	Aſpera arteria.
Cannæ Tibiæ,	Ocrea, Sura,	Oſſa duo Tibiæ.
Capſula cordis,	Pericardium,	Cordis inuolucrum.
Caras,	Aphonia, Traulꝰ,	Vox deꝑdita, dꝑrauata
Caratin,	Gyſenteron,	Lumbrici terreſtres.
Carabitus,	Phrenitis,	Delirium febriens.
Carenum,	Sapa, Sireon,	Muſtum coctum.
Carmata,	Bubon,	Glãdularum abſceſſus.
Caro addita.	Hyperſarcoſis,	Thymus.
Caſſum,	Thorax,	Pectus.
Cataracta,	Hypochyma,	Suffuſio.
Catalan.	Encope,	Inciſio.
Chadeſſan,	Dereſte,	Excoriare.
Chahab,	Aſtragalus,	Talus.
Chalahan,	Ecſarthrema,	Luxatio.

Cha-

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Chaſem,	Ozenæ,	Narium vlcera.
Chatrab,	Lycanthropia,	Lupina inſania.
Chede,	Anorexia,	Inappetentia.
Cheſaram,	Catagma,	Oſſium fractura.
Chila,	Cirſos,	Hernia.
Chis, Saccus,	Cyſtis,	Veſica.
Chis hordei,	Ptiſana,	Cremor hordei.
Cholera,	Chole, (os.	Bilis.
Colera citrina,	Picrocholos chym-	Bilis pallida.
Cholera vitellina,	Chole lechita,	Bilis vitellina.
Cholera famoſa,	Chole nota,	Bilis ſpuria.
Cholera min. famæ,	Chole melæna,	Bilis aduſta.
Cholera rubea,	Picrocholos chymò,	Bilis amara.
Cholera nigra,	Chole melæna,	Bilis atra.
Cholirica paſſio,	Cholera,	Bilaris.
Chranites,	Brenitis,	Phrenitis.
Chuba,	Lychen, Lepra,	Impetigo.
Chuzez,	Tetanus,	Tenſio. (go.
Clipealis cartila-	Chodrõ Thyroides,	Scutiformis cartila-
Cimbalaris, go,	Cricoides.	Coopteriacartilago.
Cohol,	Collurion.	Collyrium fuſum.
Colcotar,	Calcitis,	Vitrioli ſpecies,
Complexio,	Craſis, ſymmetria,	Temperies.
Conach,	Apnea Hyſteròs,	Vteri præfocatio.
Congelatio,	Catalepſis,	Deprehenſio.
Cõgelatio dentiũ,	Æmodia,	Stupor dentium.
Conſimilia,	Homogenea,	Similares partes.
Contorſio,	Scolioſis,	Obſtipitas.
Conturbatio,	Taraxis,	Vellicatio oculi.
Cõuulſio canina,	Spaſmus Cynicus,	Diſtorſio faciei.
Coronale,	Argemõ, Lecoma,	Albugo oculi.
Corruptio oſſis,	Teredon.	Oſſis caries.
Cortex inteſtini,	Ephelcis, Ramẽtũ,	Inteſtini tunica.
Crus.	Cneme,	Tibia.

Cuttu-

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Cutubuth,	Lycanthropia,	Lupina inſania.
Coxa,	Meros,	Femur, Crus.
Darb, Darab,	Diarrhæa,	Alui profluuium.
Debus,	Maraſmus,	Tabes.
Demonium,	Mania,	Furor.
Dentes Atham,	Gomphij,	Molares, Sapientiæ.
Derezi,	Raphè,	Commiſſura, Sutura.
Diaciminum,	Diaſpoleticum,	Ex cumino Pharmacũ
Dipſacos,	Diabete,	Vrinæ profluuium.
Diſlocatio.	Lordoſis, Luxatio,	Exarticulatio.
Diſnia,	Dyſpnœa,	Difficultas reſpiratio-
Domeſtica pars,	Maſchaliæa,	Interna. (nis.
Dubellati,	Phlegmon,	Abſceſſus calidus.
Dura mater,	Meninx craſſa,	Cuticularis tunica.
Durities,	Scirrhus,	Abſceſſus durus.
Embroce,	Balanion,	Balneum.
Empialos,	Hepiala,	Febris Epialus.
Emulgentes,	Emulgentes,	Percolantes venæ.
Emunctoria,	Adenes,	Glandulæ.
Encaras,	Fhlebs Meſeræi,	Vena miſeraica.
Endros,	Epidydymis,	Supgeminalis tunica.
Eneruatio,	Paralyſis,	Reſolutio.
Epittima,	Epithemata.	Linimenta.
Eſiere,	Epinyctis,	Effulgeſcentia.
Eſſere cholericũ,	Phlegmõ, Phlogo	Inflammatio.
Eſticos febris,	Hectica, (ſis,	Habitualis, Facta.
Exitura,	Apoſtema,	Abſceſſus purueruien
Expreſſio oculi,	Proptoſis,	Vueæ prolapſus. (tus.
Fagdan,	Lordoſis,	Spinæ luxatio.
Fames vaccina,	Bulimos,	Vehemens eſuritio.
Faricon,	Cauſon,	Febris ardens.
Faſelan,	Apocope,	Abſciſſio.
Febris triãgulata,	Tetartæos,	Quartana.
Fedehan,	Hernia, Ramex,	Ruptura.

Feriſmus.

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Feriſmus,	Priapiſmus,	Tentigo.
Feterat.	Paracme.	Remiſſio morbi.
Ficter muſculus.	Sfincter.	Conſtrictor.
Filachaliafuch.	Stephaniæa.	Sutura Coronalis.
Fechan,	Diaſtremma.	Luxatio.
Fiſſura.	Rhogme.	Rima.
Focilia duo.	Cerchis, Pechys,	Radius, Cubitus.
Fœdion,	Epilepſia,	Puerilis morbus.
Formica.	Myrmecia,	Seſſilis Verruca.
Formica.	Herpes miliaris.	Serpigo.
Formicalis.	Myocephalon,	Muſcæ caput.
Foſſula.	Botryon.	Vulcus cauum Corneę
Franites.	Phrenitis.	Cum febre delirium.
Fricatio.	Anatripſis.	Frictio.
Furcula.	Clis.	Clauis. Iugulum.
Furfures.	Pythiriaſis.	Porrigo.
Fugule, Fulille,	Parotis.	Ad aures morbus.
Furſus.	Nympha.	Colliculus.
Gadu.	Scirrhus.	Tumor durus indoles.
Galea, Ouum.	Cephalæa,	Diuturnꝰ capitis dolor
Garab, Algaras.	Ægilops,	Vlcus anguli oculi.
Gaſi.	Syncopis.	Præceps vitium lapſus.
Gauonij,	Pariſthmia.	Tonſillæ, Amygdalæ.
Gedaul,	Meſaræon,	Meſenterium, Lactes.
Geleniabin,	Diarhodomel.	Ex roſa & melle, gelu.
Genu.	Gony.	Os Tibie. Genu.
Geſſa palpebræ.	Scerophthalmia,	Scabrities palpebrarũ.
Gibboſitas.	Cylloſis.	Diſtorſio.
Gienun.	Mania.	Furor.
Gingia mater.	Pericranium.	Pericranium.
Glandulæ.	Ganglia.	Contractiones.
Grando oculi.	Chalaziõ, Poſthie.	Hordeolus.
Gueſques.	Melancholia,	Fatuitas.
Guidez venæ.	Sphagitides,	Apoplecticæ, Iugulares.

Gutta

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Gutta ſerena,	Amauroſis,	Viſus obſcuritas.
Haben,	Hydrops,	Aqua inter cutem.
Hacar,	Apoſtema,	Vlcus, ſiue abſceſſus,
Hacuma,	Satyriaſis,	Tentigo, Penis tẽſus.
Halmes,	Paraphroſyne,	Delirium.
Hamcha,	Anæa,	Dementia.
Hamicha,	Lata exãthemata,	Variolæ.
Haſef,	Hidroa,	Sudamina.
Hazam,	Encope,	Inciſio.
Hedian,	Moria, Moroſis,	Deſipientia.
Henadam,	Pepſia,	Concoctio.
Heſme,	Apoſphagma,	Auulſio.
Hirque oculorũ,	Canthus,	Anguli Oculi.
Humor,	Chymus,	Humor.
Iafuc,	Bregma,	Syncipur.
Iectigatio,	Palmòs,	Palpitatio, Saltus.
Iezemet,	Catalepſis, Caros.	Deprehenſio.
Iber, Subeth.	Coma,	Sopor.
Ignis perſicus,	Anthrax,	Carbo, Carbunculus.
Iliſchi,	Eroticos,	Effrænis amor.
Impetigo,	Lychen, Lepra,	Salſa cutis aſperitas.
Impetigo aſpera,	Lychenes,	Tenſa prurigo,
Incubus,	Ephialtes,	Nocturna ſuffocatio.
Inuerſa palpebra,	Lagophthalmos,	Leporinus oculus.
Inuiſcatio palpe-	Ancyloblepharon,	Palpebrarũ cõiuẽtia
Inuolutus, (bre,	Allatoides, choriõ,	Vrinaculum, Secũda.
Iſtimbre,	Craſis,	Teperies, aſſimilatio.
Iuleb,	Hydrorhodomel,	Ex roſacea & ſaccha-
Iuncus,	Iontos,	Varus. (ro.
kef,	Xir,	Manus.
kers,	Stomachus,	Ventriculus.
kili Vena,	Hepatitis,	Caua vena.
Lacertus,	Mys,	Muſculus.
Lachat,	Encope,	Inciſio.

Lapi-

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Lapidoſitas oculi,	Tyloſis,	Callus palpebrarum.
Latica febris,	Cathemerina,	Quotidiana, continua.
Lauda,	Os hyoides,	Os gutturis.
Laxatie,	Paralyſis.	Reſolutio.
Lactea,	Galaxi,	Lactes.
Lentigo,	Exuccatio,	Sugillata.
Lepores naſi,	Mycteres, Pterygiō,	Alæ, Pinulæ nariū.
Leucam,	Lepra,	Lepra.
Lilimte,	Coeloma,	Profūd⁹ oculi abſceſſ⁹.
Lipiria febris,	Lyparia,	Lyparia. (uus.
Loch,	Apophlegmatiſmus,	Pituitę p os eductiuus.
Longaon,	Apeſthyſmenō,	Rectum inteſtinum.
Lulma,	Cælomata,	Vlcera caua Vueæ.
Lythargirium,	Molybdæna,	Plūbago, limatura plūbi.
Macula oculi,	hypoththalmiō Hypoſphagma,)	sugillatio.
Malum granatum,	Xiphoide,	Os pectoris.
Manuale opus,	Chirurgicon,	Manuum opera.
Maram,	Alimma,	Vnguentum.
Maſera,	Phlegmon mitis	Leue inflammen.
Maſticatorium,	Eclegma,	Pituitę eductiuus p os.
Mater puerorum,	Epylepſia,	Comitialis morbus.
Mater ſanguinis,	Aneuriſma,	Arterialis ſāguinis fluor.
Maudana,	Catapotia,	Pilula.
Melon,	Pepon,	Anguria.
Melon Indus.	Melopepones,	Anguria viridis rotūda
Men,	Droſomeli,	Manna.
Men Giezer,	Syſtole Diaſtole,	Contractio, dilatatio pulſus.
Mēſtruusſanguis,	Cataminion,	Menſes.
Meri,	Oeſophagus,	Gula.
Metalachlach,	Tolera,	Turbida vrina.
Metenen,	Pſoa,	Carolumborum,
Mirach,	Epygaſtrium,	Abdomen.
Mirachia;	Hypochōdriac⁹,	Flatuoſus morbus.
Mollificatio,	Paralyſis.	Reſolutio.

Morphea,

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Morphea,	Alphos, Leuce,	Vitiligo.
Morum,	Condylomata,	Extuberatio ani.
Mucla,	Derma,	Cutis.
Munſis,	Ecpyeſmos,	Totius oculi plapſus.
Muzum,	Muzum,	Auſterꝰ ſapor, vel acer(bus.
Naſcentia,	Apoſtema,	Exituræ.
Nauiculare os,	Scaphoides,	Nauiforme os.
Nebith.	Oenon,	Vinum.
Nerdi os,	Aſtragalus,	Talus, Os balliſtæ.
Nerualis Sutura,	Oboliœa,	Sagittalis, Recta.
Monoculum,	Typhlòn,	Cæcum inteſtinum.
Morbilli,	Exathemata ſublimia,	Puſtulę elatæ.
Nocra,	Phlebs,	Vena.
Nodus,	Atheran,	Atheroma.
Nubes,	Hypochyma,	Suffuſio, Cataracta.
Nucha,	Notyęon myeló,	Spinalis medulla.
Nyctalopa,	Nyctalope,	Nocturna cæcitas.
Oculi egreſſio,	Ecpieſmos,	Totius oculi plapſus.
Oculus Poplitis,	Epigonatis, Myle,	Patella, Rotula, Genu
Oculi profũditas,	Atrophia,	Nutritionis defectus.
Oculi vlcꝰ ſerpés,	Anthracoſis,	Carbunculus.
Officialia mébra,	Organica,	Inſtrumentalia.
Opium,	Meconium,	Succus papaueris.
Oregmon,	Catarrhus,	Deſtillatio.
Os Cruris,	Gony,	Genu.
Os Cunei,	Sphenois,	Baſilare, Palati.
Os latũ, Alchatim,	Coxa,	Femur.
Os laudæ,	Pharyngetron,	Os Gutturis.
Os Nerdi,	Cyboides,	Cubiforme.
Os Paris,	Zygoma,	Os iugale, Os téporũ
Os Pedis,	Pedion,	Planta pedis, Pecten.
Oſſa Shemie,	Lithoidea,	Lapidoſa, Petroſa.
Oſſeum,	Scrotum,	Teſtium Inuolucrum.
Oſſei mollificatio,	Rhacoſis,	Detritio, Scroti extéſio.

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Ouum,	Cephalæa,	Dolor capitis diutur-
Panaritium,	Paronychia,	Reduuia. (nus.
Panus idem ac	Lentigo, Nigror,	Liuor, Nigritia.
Paria,	Tonos,	Neruus.
Pars domeſtica,	Oechion meros,	Interior.
Pars ſylueſtris,	Exothen meros,	Exterior. (ſpôdês.
Proportionalis,	Symbolicꝰ morbꝰ,	Naturæ loco tpi re-
Pecten alchef,	Metacarpium,	Poſtbrachiale.
Peliomata,	Exuccatio,	Liuor.
Peltalis chartilago,	Thyroides,	Scutiformis.
Periodica febris,	Typica,	Intermittens.
Phitanos febris,	Palymbola,	Reuerſiua, erratica.
Phlebotomia,	Phlebotomia,	Venæ ſectio.
Pia mater,	Choroides,	Meninx tenuis.
Pixis,	Iſchias,	Coxa.
Plaga,	Traſma,	Vulnus. (nes.
Plancta noctis,	Epinyctis,	Nocturnæ effloratio-
Porrina,	Porracea,	Porracea bilis.
Portinarium,	Pyloron,	Ianitor.
Pruna,	Anthrax,	Carbo,
Pupillę cõſtrictio,	Pthiſis oculi,	Tabes oculi.
Quindegæ venæ,	Sphagitides,	Apopleticę, iugulares
Radani,	Thlaſma,	Contuſio, Attritio.
Radicalia mẽbra,	Spermatica,	Seminalia.
Ragamia,	Rhogme,	Fiſſura.
Rahaf,	hęmorrhois nariũ,	Fluxꝰ ſãguinis nariũ.
Ranula,	Sardoa,	Ranunculus.
Ras,	Cephali,	Supernus venter.
Raſcetta,	Carpos,	Brachiale.
Raſga,	Epygonatis,	Patella.
Rauedſeni,	Rhabarbarum,	Rhabarbarum.
Renalis dolor,	Nephriticus,	Renum dolor.
Reſudatio,	Hidroa,	Sudamina.
Rete mirabile,	Plegma dictyoides,	Plexus retiformis.

Rhau-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Rhaune,	Anæa,	Amentia, Dementia,
Rhia alſabiam,	Hydrocephalon,	Aqua capitis.
Rigil,	Merós ,	Femur Crus.
Riha alſabiam,	Epilepſia,	Comitialis morbus .
Rob,	Opos,	Succus ſeipſo concreſcẽs.
Roſtrum Corui,	Coracoides ,	Cornicularis ꝓceſſus.
Rotula,	Epigonatis,	Patella, Genu.
Ruptura,	Cele,	Ramex, Hernia.
Ruptura Corneę,	Proptoſis,	Oculi prolapſus.
Saccus,	Catalepſis ,	Deprehenſio.
Sacculos,	Cephalalgia,	Capitis dolor.
Sacha,	Tmeſis,	Sciſſura .
Sadacham,	Thlaſma,	Contuſio.
Sagittalis,	Obolicea,	Recta Sutura ,
Sahafati,	Achores,	Vlcus capitis manans
Sahara,	Pannychides,	Peruigiliũ nocturnũ.
Saltus ,	Palmós,	Palpitatio.
Sãguis mortuus,	Exuccatio ,	Sugillata.
Sanies in ſiphac,	Hypopyon ,	Pus Corneæ.
Sanies vngularis,	Onyx,	Vnguis oculi.
Sauich ,	Perſana,	Cremor hordei .
Sauthat,	Cephalartica,	Caputpurgia.
Scabies oculi,	Trachoma,	Pruritus oculi.
Scarificatio,	Encharaxis ,	Cutis inciſio .
Sce len vena,	Splenitica,	Saluatella.
sciatica, ſeu dolor,	Coxédix, iſchias,	Coxendicũ morbus .
Schiroſis,	Scleriosis,	tumor dur⁹ palpebrę.
Scotomia,	Scotodinos ,	Tenebricoſa Vertigo.
Scrofule ,	Chærades ,	Strumæ.
Sebel,	Enchãtis, Rhęas,	Inangularis.
Secaniabin,	Oxyzacchata,	Syrupus aceroſus.
Secundina,	Chorion ,	Secunda.
Secũdina tunica,	Choroides,	Meninx tenuis.
Sedar,	Cataphora ,	Somnolentia.

Sede-

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Sedere,	Scotoma,	Vertigo.
Sehagian,	Traũma,	Vulnus.
Seſaſene,	Acantha,	Spinę apex.
Sephiros.	Carcynos,	Cancri ſpecies,
Serach,	Emphraxis pylorõ,	Obſtructio pyloron.
Seraſif,	Hypochondria,	Præcordia.
Sibare,	Mania,	Furor.
Sieff,	Hygrocolluria,	Arida Collyria.
Silac,	Tiloſis,	Depilatio palpebrarũ.
Siphac,	Peritonæon,	Peritonæos tunica.
Sirſen calidum,	Phrenitis,	Phrenitis.
Sirſen frigidum,	Lethargus,	Lethargus.
Siracoſt,	Manna,	Manna.
Siſamina oſſa,	Seſamoidea,	Seſamidea.
Sochos,	Catalepſis, Catoche,	Deprehenſio.
Soda,	Cephalæa,	Dolor capitis.
Soram,	Catalepſis,	Deprehenſio.
Soſati,	Pleuritis,	Lateralis dolor.
Spaſmꝰ humidus,	Notiodes,	Ex repletione.
Spaſmus ſiccus,	Xirotes,	Ex inanitione.
Spatula,	Homoplatæ,	Scapulæ.
Spatularis,	Omiæa vena,	Humeralis vena.
Spina,	Phlegmon cutis,	Inflammen cutis
Spondylus,	Spondylos,	Vertebra,
Stoliditas,	Paraphroſyne,	Delirium.
Strabroſitas,	Illoſis, strabiſmꝰ,	Palpebræ contorſio.
Subet, Subetia,	Caros, Coma,	Sopor altus.
Subeticæ venæ,	Carotides,	Soporariæ Arteriales.
Subet Alſari,	Coma ahypnon,	Coma vigil, Vigilãs ſo- (por.
Suffuf,	Couis,	Puluis.
Suffumigia,	Thymiamata,	Suffitus, odoramenta.
Sura,	Omphalos,	Vmbilicus.
Sycodei,	Cyllos,	Extuberatio faciei.
Syncopalis hum	oroſa, chymoſa,	Ex crudo humore febris

Synco-

Arabicæ.	Græcæ.	Latinæ.
Sīcopalis minuta,	Leptō, Pyretō,	Ex tenui humore febris
Tabulos,	Lyparia febris,	Febris inæqualis.
Tarax,	Comphoſis,	Surditas, Obauditus.
Taraxis,	ophthalmia notha,	Conturbatio oculi.
Tarſati,	Hypoſphagma,	Cruenta ſuffuſio.
Tarſus,	Comphoſis.	Surditas.
Tebegi,	Emphyſema,	Palpebræ inflatio.
Tebiegi,	Cachexia,	Prauꝰ corpis habitus.
Telha,	Sapa, Siræon,	Muſtum coctum.
Temor,	Hypogaſtera,	Ventris concauitas.
Tenur corporis,	Hypogaſtrion,	Abdomen.
Tereniabin,	Manna,	Mannæ ſpecies.
Tharuca,	Trochanter,	Tuberculum femoris.
Tharcamatica,	Trachomatica,	Detergentia.
Thau,	Ganglia,	Glanduloſi affectus.
Theca,	Cranion,	Caluaria.
Thoeban,	Parachenteſis,	Perforatio.
Tinea,	Achores,	Manantia vlcera capi(tis
Tinnitus aurium,	Ichos, Syriſmos,	Sibilus aurium.
Traulus.	Pſellotes,	Balbuties.
Trehel,	Oedema,	Tumor laxus.
Triangula,	Tetartæos,	Quartana febris.
Tyria,	Alopecia, ophiaſis,	Defluuiū capillorū.
Vachzi,	Nygma,	Punctura nerui.
Vacillatio,	Taraxis,	Spuria lippitudo.
Varices,	Cirſos,	Dilatatæ venę,
Variolæ,	Exāthemata lāta,	Efflorationes.
Vena almabat,	Ancyle,	Poplitis Vena.
Vena algebein,	Metopon,	Frontis vena.
Vena alhaleb,	Porus Vreter,	Meatus Vrinarius.
Vena Medeni,	Dracontion,	Dracunculus.
Vena curuaturæ,	Ancyle,	Poplitis vena.
Vena Funis brachij,	Baſilica,	Iecorariæ ramus.
Venæ ſubeticæ,	Carotides,	Soporariæ.

Venæ

Arabicæ.	*Græcæ.*	*Latinæ.*
Venæ emulgẽtes,	Emulgentes.	Colatoriæ.
Venter,	Epygaſtrion,	Abdomen, ſumen.
Ventoſa,	Sicya,	Cucurbitula.
Verruca,	Achrochordon,	Verruca.
Veſicę,	Phlyctenæ,	Puſtulæ.
Vgane,	Gnathus,	Gena,
Virga,	Ædęon, Caulon,	Coles, Penis.
Viriditas oculi,	Glaucoma,	Glaucedo oculi.
Vndimia,	Oedema,	Tumor laxus.
Vngula oculi,	Pterygion,	Ala oculi, Vnguis ocu(li.
Vſago,	Lichyn,	Impetigo.
Vuatio,	Staphyloma,	Vueæ oculi egreſſus.
Zaara,	Agrypnia,	Morboſa vigilia.
Zachema,	Catharrus.	Deſtillatio.
Zemane,	Paralyſis,	Reſolutio.
Zinaria,	Iode Cholos,	Æruginoſa bilis.
Zirbus,	Epiploon, Epiplũ,	Omentum.
Zuccarũ tabarzet,	Als Indicòs,	Saccarum album.

FINIS.

VENETIIS, M DC VII.
Ex Typographia Nicolai Poli.

Sumptibus Franciſci Bolzettæ Bibliopolæ Patauini.

coll. compl.

Garrison-Morton, 6794 per l'ediz. di Messina, typ. P. Brea, 1598.